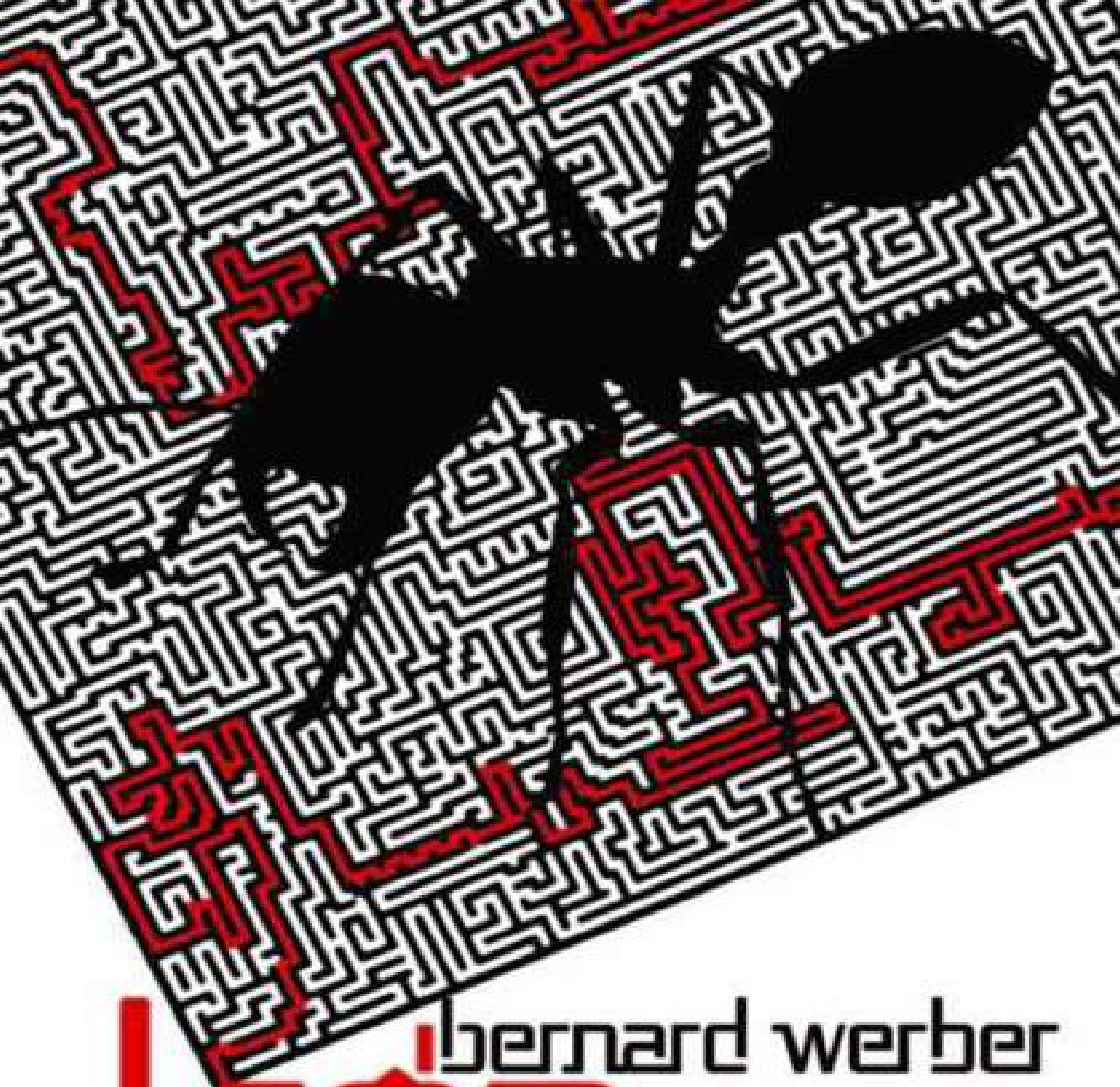

bernard werber

Kiến

THE #1 BESTSELLING AUTHOR OF FRANCE

vh

nhà nam NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC

Kiến

Bernard Werber

Chia sẻ ebook : <http://downloadsachmienphi.com/>

Tham gia cộng đồng chia sẻ sách :

Fanpage : <https://www.facebook.com/downloadsachfree>

Cộng đồng Google : <http://bit.ly/downloadsach>

BERNARD WERBER

LES FOURMIS

roman

Albin Michel

Thông tin ebook:

Chia sẻ ebook : <http://downloadsachmienphi.com/>

Tham gia cộng đồng chia sẻ sách :

Fanpage : <https://www.facebook.com/downloadsachfree>

Cộng đồng Google : <http://bit.ly/downloadsach>

Tên sách: Kiến

Nguyên tác: Les Fourmis [La Saga des Fourmis #1]

Tác giả: Bernard Werber

Dịch giả: Lê Thu Hằng

Nhà xuất bản: Văn Học

Công ty phát hành: Nhã Nam

Số trang: 456

Hình thức bìa: Mềm

Giá bìa: 72.000

Kích thước: 14 x 20.5 cm

Trọng lượng: 550 gram

Năm xuất bản: 2009

Nguồn: vnthuquan

Đánh máy: Mọt Sách

Soát lỗi và chuyển ebook: Hoàng Liêm

Ngày hoàn thành: 21/03/2014

Nơi hoàn thành: Hà Nội

Giới thiệu nội dung:

Chia sẻ ebook : <http://downloadsachmienphi.com/>

Tham gia cộng đồng chia sẻ sách :

Fanpage : <https://www.facebook.com/downloadsachfree>

Cộng đồng Google : <http://bit.ly/downloadsach>

Trong vài giây bạn đọc những dòng này, trên Trái đất có bốn mươi người được sinh ra nhưng có tới bảy trăm triệu con kiến ra đời. Từ hơn trăm triệu năm trước chúng ta, chúng đã ở đó, được chia thành nhiều đội, nhiều tổ, nhiều đế chế trên toàn bề mặt trái đất. Chúng đã tạo ra một nền văn minh song song, xây dựng những vương quốc thực sự, phát minh ra vũ khí tối tân, thiết kế cả nghệ thuật chiến tranh, làm chủ một nền công nghiệp đáng kinh ngạc. Chúng có những *Attila*, *Christophe Colomb*, *Jules César*, *Machiavel* hay *Léonard de Vinci* của chính mình.

Khi bước vào kho chứa đồ ngôi nhà mà ông bác là nhà côn trùng học giả di tặng, Jonathan Wells còn lâu mới nghĩ rằng anh sẽ gặp... kiến, cùng cái thế giới giàu có ngoài sức tưởng tượng, ly kỳ, rùng rợn của chúng...

Hãy chú ý nơi bạn đặt chân. Đọc xong cuốn tiểu thuyết này rồi, bạn sẽ không còn nhìn thực tế theo cách hiện giờ nữa.

Kiến đã được dịch ra hơn 30 thứ tiếng, giành giải thưởng của độc giả tờ *Sciences et Avenir*, và là tác phẩm nổi tiếng nhất của Bernard Werber, nhà văn Pháp được đọc nhiều nhất trên thế giới.

Những lời nhận xét về tác phẩm:

“Một kiệt tác... Kích thích suy nghĩ... Mang lại sảng khoái.”

— *The Sunday Times*

“Trong *Kiến*, Bernard Werber đã làm được cho loài kiến những gì Richard Adams đã làm cho loài thỏ trong *Đồi thỏ*...”

— *Bantam Doubleday Dell Publishing*

“Đây là tiểu thuyết đầu tiên mà nhân vật chính là... kiến.”

— *Albin Michel*

“Bernard Werber đã sáng tạo nên một thế giới loài vật gần gũi và chi tiết đến mức mỗi người đọc đều cảm thấy như mình là một phần của nó.”

— *Kevin Grandfield*

MỤC LỤC

1

2

3

4

TỪ ĐIỂN CHÚ GIẢI

BẢNG NHÂN VẬT

Bernard Werber sinh năm 1961 tại Toulouse, Pháp. Ngay từ khi mười bốn tuổi, anh đã viết truyện cho một tập san nhỏ về khoa học viễn tưởng. Sau khi học luật tại Toulouse và báo chí tại Pháp, Bernard Werber dành hơn mười năm làm nhà báo khoa học và đã từng cộng tác với rất nhiều tờ có tên tuổi như *Nouvel Observateur*, *Le Point*, *Ça m'intéresse*. Sau đó, anh tập trung vào viết văn. Ngay từ cuốn tiểu thuyết đầu tiên xuất bản năm 1992, Kiến, nhà văn này đã nổi tiếng với một phong cách viết độc đáo, pha trộn giữa loại truyện phiêu lưu, khoa học viễn tưởng và triết lý. Kiến đã giành giải thưởng của độc giả tờ *Khoa học và Tương lai* (*Sciences et Avenir*). Cuốn thứ hai trong bộ ba tiểu thuyết về kiến, *Le jour des fourmis* (*Ngày của kiến*), ra đời ngay sau đó, đã được nhận giải thưởng lớn của độc giả tờ *Elle*.

Các tác phẩm của Bernard Werber đã được dịch ra hơn 35 thứ tiếng. Với 15 triệu bản bán được trên toàn thế giới, cùng với Marc Levy, Bernard Werber là một trong những nhà văn Pháp đương đại nổi tiếng nhất.

Ngoài tiểu thuyết, Bernard Werber còn được biết đến với truyện ngắn, truyện tranh, kịch và phim.

Dành tặng bố mẹ tôi

Và tất cả bạn bè, các nhà nghiên cứu đã đóng góp công sức vào công trình này

Trong vài giây mà bạn sẽ cần để đọc hết 4 dòng này:

- 40 con người và 700 triệu con kiến đang được sinh ra trên Trái đất.
- 30 con người và 500 triệu con kiến đang chết đi trên Trái đất.

CON NGƯỜI: Động vật có vú, kích thước dao động giữa: 1 và 2 mét. Trọng lượng: giữa 30 và 100 kilô. Thời gian mang thai của con cái: 9 tháng. Phương thức dinh dưỡng: ăn tạp. Dân số ước tính: hơn 5 tỷ cá thể.

KIẾN: Côn trùng, kích thước dao động giữa: 0,01 và 3 centimét. Trọng lượng: giữa 1 và 150 miligram. Đẻ trứng: tùy thích theo dự trữ tinh trùng. Phương thức dinh dưỡng: ăn tạp. Dân số ước tính có thể: hơn một tỷ tỷ cá thể.

EDMOND WELLS.

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

NGƯỜI THỨC TÌNH

Anh sẽ thấy, không hoàn toàn như anh mong đợi đâu.

Công chứng viên giải thích rằng tòa nhà được xếp hạng di tích lịch sử và nhiều nhà hiền triết thời Phục hưng đã từng sống ở đây, nhưng ông không nhớ là những ai.

Họ xuống cầu thang, bước vào một hành lang tối om nơi công chứng viên dò dẫm hồi lâu, uống công bột một cái nút trước khi thở dài:

- Ái chà! Nó không chạy nữa.

Họ tiến trong bóng tối, lộp cộp lần theo các bức tường. Khi cuối cùng công chứng viên tìm thấy cái cửa, mở nó và nhấn, lần này thì thành công, trúng cái công tắc, ông thấy khách hàng của mình mặt mày biến sắc.

- Không ổn à, ông Wells?

- Một chứng sợ thôi. Không sao đâu.

- Sợ bóng tối?

- Vâng. Nhưng đã khá hơn rồi.

Họ xem xét mọi góc ngách. Đó là tầng hầm rộng hai trăm mét vuông. Dù nó chỉ mở ra phía ngoài bằng vài ô cửa tầng hầm hiem hoi, bé xíu và sát trần, Jonathan vẫn hài lòng về căn hộ. Các bức tường được dán giấy xám đơn điệu, và bụi phủ khắp nơi... Nhưng anh sẽ không tỏ ra khó tính hơn.

Căn hộ của anh hiện nay chỉ rộng bằng một phần năm căn hộ này. Hơn nữa, anh không còn khả năng để trả tiền thuê; nhà máy khóa nơi anh làm mới đây đã quyết định bỏ qua công đoạn của anh.

Món thừa kế của bác Edmond đúng là của trời cho không tin được.

Hai ngày sau, anh dọn đến số 3, phố Sybarites với vợ mình là Lucie, cậu con trai Nicolas và con chó bông lùn cụt đuôi Ouarzazate của họ.

- Mấy bức tường xám này không làm em ngại đâu, - Lucie vừa nói vừa lấy tay nâng mái tóc đỏ dày của cô. - Chúng mình có thể trang trí như chúng mình muốn. Mọi thứ ở đây đều phải làm lại hết. Như kiểu mình biến nhà tù thành khách sạn đấy.

- Phòng của con ở đâu ạ? - Nicolas hỏi.

- Phía cuối, bên phải.

- Ầng ằng, - con chó sủa, và nó bắt đầu nhảy nhay bấp chân Lucie mà không biết là cô đang bung chông bát đĩa đám cưới trong tay.

Kết cục, nó nhanh chóng bị nhốt vào nhà vệ sinh; khóa hần hoi, vì nó biết nhảy tới tận tay nắm cửa và biết xoay để mở cửa.

- Anh có biết rõ ông bác hào phóng của anh không? Lucie tiếp tục.

- Bác Edmond? Thực ra, tất cả những gì anh nhớ, chỉ là bác nhắc anh lên giả làm máy bay, lúc anh còn rất nhỏ. Một lần anh sợ đến nỗi anh đã tè dầm lên bác ấy.

Họ cười.

- Đã nhát gan thế cơ à? - Lucie trêu.

Jonathan làm ra vẻ không nghe thấy gì.

- Bác ấy không trách anh về chuyện đó. Bác chỉ nói với mẹ anh: “Được rồi, chúng ta biết là sẽ không cho nó thành phi công...” Sau đó, mẹ nói rằng bác theo sát suốt cuộc đời anh, nhưng anh không gặp lại bác từ ấy.

- Bác làm nghề gì?

- Đó là một nhà bác học. Một nhà sinh học, hình như thế.

Jonathan trở nên trầm tư. Cuối cùng, thậm chí anh cũng không biết ân nhân của mình.

Cách đó 6 km:

BEL-O-KAN,

Cao một mét.

50 tầng dưới lòng đất.

50 tầng trên mặt đất.

Thành phố lớn nhất của vùng.

Dân số ước tính: 18 triệu.

Sản lượng hàng năm:

- 50 lít mật rệp.

- 10 lít mật sâu yên chi.

- 4 kilô nắm mủ.

- Đá được dũi: 1 tấn.

- Số km hành lang đi lại được: 120.

- Diện tích trên mặt đất: 2m2.

Một tia sáng vụt qua. Một cái chân vừa nhúc nhích. Cử động đầu tiên từ đột bắt đầu ngủ đông, cách đây ba tháng. Một cái chân khác từ từ tiến, kết thúc là hai cái chân dần dần tách ra. Một cái chân khác duỗi ra. Rồi đến bộ ngực. Rồi một cái thân. Rồi mười hai cái thân.

Chúng rùng mình để giúp dòng máu trong suốt lưu thông trong các động mạch của mình. Máu chuyển từ trạng thái sền sệt sang nhão rồi lỏng. Dần dần van tim bắt đầu hoạt động trở lại. Nó đẩy máu tới tận cuối các chi. Các cơ sinh học nóng dần lên. Các khớp siêu phức tạp xoay từ từ. Khắp nơi, xương bánh chè với các mảng bảo vệ cổ tìm thấy cực điểm xoắn của chúng.

Chúng tỉnh dậy. Cơ thể lấy lại hơi. Các động tác của chúng rời rạc. Như vũ điệu quay chậm. Chúng lắc nhẹ nhẹ, vẩy vẩy. Chân trước chúng chập lại trước miệng như kiểu đang cầu nguyện, nhưng không phải, chúng làm ướt các chân của mình để đánh bóng râu.

Mười hai con vừa thức dậy xoa cho nhau. Sau đó chúng tìm cách đánh thức những con bên cạnh. Nhưng chúng mới chỉ có đủ sức để nhúc nhích mỗi cơ thể mình, chúng không còn năng lượng để cho đi. Chúng bỏ cuộc.

Rồi chúng khó nhọc tiến đến giữa những cơ thể cứng như tượng của các chị em mình. Chúng hướng về bên Ngoài rộng lớn. Toàn bộ cơ thể máu lạnh của chúng cần phải hứng lấy năng lượng mặt trời.

Chúng tiếp tục tiến lên, mệt nhoài. Mỗi bước đi là cả một sự đau đớn. Chúng muốn nằm lại đến chừng nào và muốn được yên tĩnh như hàng triệu bạn đồng loại của chúng! Nhưng không. Chúng là những người đầu tiên thức tỉnh. Bây giờ chúng phải đánh thức toàn thành phố.

Chúng qua thành phố. Ánh sáng mặt trời làm chúng chói mắt, nhưng tiếp xúc với năng lượng trong lành sáng khoái đến nhường nào.

Mặt trời rọi chiếu trên cơ thể gầy của chúng ta,

Lay tỉnh những cơ bắp đau nhức

Và hợp nhất các suy nghĩ tản mát.

Đó là một khúc ca ban mai cổ xưa của loài kiến đỏ hung từ hàng trăm nghìn năm nay. Từ thời đó, chúng đã muốn lầm nhảm hát trong đầu ngay lần đầu tiếp xúc với nắng ấm.

Khi đã ở ngoài, chúng bắt đầu vệ sinh một cách bài bản. Chúng tiết ra một thứ nước dãi trắng

rồi dùng nó thoa đều các hăm và chân chúng.

Chúng chải chuốt. Đó là nghi lễ bắt di bắt dịch. Đầu tiên là mắt. Một nghìn ba trăm ô nhỏ tạo thành con mắt lồi được phủ bụi, làm ẩm, sấy khô. Chúng cũng làm như thế với râu, chi dưới, chi giữa, và chi trước. Cuối cùng, chúng đánh bóng thân hình bóng đỏ đẹp đẽ của mình cho tới khi lấp lánh như những tia lửa.

Trong số mười hai con tinh dậy, có một con đực giống. Nó nhỏ hơn một chút so với kích cỡ trung bình dân Bel-o-kan. Nó có hăm trên hẹp và nó được lên kế hoạch để không sống quá vài tháng, nhưng nó cũng được hưởng những lợi thế mà đồng loại không biết.

Lợi thế đầu tiên về đẳng cấp: với tư cách là động vật sinh sản hữu tính, nó có năm mắt. Hai mắt lớn hình cầu giúp nó nhìn tận 180°. Ba mắt nhỏ hơn xếp thành hình tam giác trên trán. Những con mắt dư thừa này thực ra là bộ phận tiếp nhận tia hồng ngoại cho phép phát hiện bất kỳ nguồn nhiệt nào từ xa, dù có ở trong bóng tối hoàn toàn.

Một đặc trưng quý giá biết bao đối với dân cư các thành phố lớn có từ hàng trăm nghìn thiên niên kỷ, hoàn toàn bị mù do phải sống dưới lòng đất.

Nhưng nó không chỉ có đặc điểm này. Nó cũng có cánh (như những con cái) để có thể bay đi giao phối.

Ngực của nó được bảo vệ bởi một tấm chắn đặc biệt: lá chắn ngực.

Râu của nó dài hơn và thính hơn những dân cư khác.

Con đực giống trẻ này dừng lại một hồi lâu trên mái, ních căng bụng ánh sáng mặt trời. Sau đó, khi đã được sưởi ấm no nê, nó quay vào thành phố. Tạm thời nó thuộc về đẳng cấp kiến “sứ giả truyền nhiệt”.

Nó di chuyển trong hành lang tầng thứ ba dưới lòng đất. Ở đây, mọi người còn đang say sưa ngủ. Những cơ thể đông cứng bất động. Râu bị bỏ phí.

Những con kiến vẫn còn say giấc nồng.

Chàng kiến đực trẻ tiến về phía một con kiến thợ mà nó muốn đánh thức dậy bằng nhiệt cơ thể mình. Sự tiếp xúc ấm áp giữa hai cơ thể khiến nó có cảm giác tê tê dễ chịu.

Tiếng bước chân nhẹ vang lên ngay hồi chuông thứ hai. Cửa mở, dừng một chút khi bà Augusta tháo dây xích an toàn ở cửa ra.

Từ khi hai con mất, bà sống tách biệt trong căn hộ nhỏ ba mươi mét vuông này, ôn lại những kỷ niệm cũ. Điều đó chẳng thể khiến bà thấy tốt hơn, nhưng cũng không làm giảm lòng tốt của bà về bất cứ mặt nào.

- Bà biết là buồn cười, nhưng đi đôi dép vải này vào. Bà mới đánh xi sàn nhà.

Jonathan nghe lời. Bà lon ton đi trước anh, dẫn anh vào phòng khách, rất nhiều đồ gỗ trong phòng còn phủ khăn. Ngồi ở mép tràng kỷ lớn, Jonathan không tài nào tránh khỏi làm cái vỏ bọc bằng nhựa kêu sột soạt.

- Bà mừng là cháu tới... Có lẽ cháu không tin, nhưng bà định gọi cho cháu mấy ngày nay.

- Thế ạ?

- Nhớ là Edmond để lại một thứ cho cháu. Một bức thư. Bác ấy nói là: nếu con chết, bằng mọi giá mẹ phải đưa thư này cho Jonathan.

- Một bức thư ạ?

- Một bức thư, ừ, một bức thư... Ừm, bà cũng chẳng biết để nó ở đâu nữa. Chờ bà chút... Bác ấy đưa cho bà bức thư, bà nói với bác ấy là bà sẽ cất nó, bà cất nó trong một cái hộp. Có lẽ là một trong mấy cái hộp sắt trắng ở cái tủ tường lớn.

Bà bắt đầu lê dép trên sàn nhà, nhưng dừng lại ngay ở bước thứ ba.

- Xem nào, bà ngớ ngẩn quá! Bà tiếp đón cháu thế đấy! Cháu uống một tách trà cỏ roi ngựa không?

- Dạ, có ạ.

Bà tiến vào bếp và khua nồi xoong.

- Cho bà biết chút tin tức của cháu đi, Jonathan! - bà nói.

- Dạ, cũng không kinh khủng lắm. Cháu bị cho nghỉ việc rồi.

Bà thò mái đầu bạc trắng ra khỏi cửa, rồi hắt cả người, vẻ nghiêm trọng, lọt thỏm trong cái tạp dề dài màu xanh nước biển.

- Họ đuổi cháu á?

- Vâng.

- Tại sao?

- Bà biết đấy, nghề thợ khóa là một môi trường đặc biệt. Công ty của cháu, “SOS Khóa”, hoạt động 24 trên 24 khắp các khu phố ở Paris. Thế nhưng, từ khi một trong các đồng nghiệp của cháu bị tấn công, cháu từ chối đến các khu lộn xộn vào buổi tối. Thế là họ đuổi cháu.

- Cháu làm đúng đấy. Thà thất nghiệp và khỏe mạnh còn hơn là ngược lại.

- Hơn nữa, cháu không hợp với sếp của cháu lắm.

- Còn kinh nghiệm cộng đồng không tương của cháu? Thời bà, người ta gọi là cộng đồng *New Age*. (Bà lén cười, bà phát âm là “nu-i-az”^[1]).

- Cháu thôi sau thất bại ở trang trại Pyrénées. Lucie chán phải nấu ăn và rửa bát cho tất cả mọi người. Trong hội cháu, có nhiều người ý lại lắm. Chúng cháu rất bức mình. Bây giờ cháu chỉ sống với mỗi Lucie và Nicolas... Còn bà, bà ngoại, bà khỏe không?

- Bà á? Bà tồn tại. Thế đã là cả một môi bạn tâm thường xuyên rồi.

- Bà số đỏ! Bà đã sống qua thời khắc chuyển giao giữa hai thiên niên kỷ rồi...

- Ô! Cháu biết đấy, điều làm bà ấn tượng nhất là chẳng có gì thay đổi cả. Trước đây, khi bà còn bé, người ta nói là sau khi qua thiên niên kỷ mới, sẽ có rất nhiều điều kỳ diệu, và cháu thấy đấy, chẳng có gì tiến hóa cả. Lúc nào cũng có người già sống đơn côi, luôn đầy người thất nghiệp, vẫn đầy ô tô nhả khói. Ngay cả các tư tưởng cũng chẳng thêm nhúc nhích. Này nhé, năm ngoái người ta tái phát hiện chủ nghĩa siêu thực, năm trước nữa thì rock’n roll, và báo chí nói là hè năm nay mini jupe quay trở lại. Nếu cứ tiếp tục thế này chắc người ta sẽ lôi nốt những ý tưởng cũ rích từ hồi đầu thế kỷ: cộng sản, phân tích tâm lý và thuyết tương đối...

Jonathan mỉm cười.

- Nhưng mà vẫn có nhiều tiến bộ: tuổi thọ trung bình tăng lên, cũng như là số vụ ly hôn, mức ô nhiễm không khí, chiều dài các tuyến tàu điện ngầm...

- Hay ho nhỉ. Bà lại cứ nghĩ là mọi người sẽ có máy bay riêng và có thể cất cánh từ ban công... Cháu biết không, hồi bà trẻ, mọi người đều sợ chiến tranh hạt nhân. Đúng là nỗi sợ tuyệt vời. Chết lúc trăm tuổi trong cái lò cháy rực của một cây nấm nguyên tử khổng lồ, chết với hành tinh... dù sao cũng kiêu hãnh lắm chứ. Thay vì chết như thế, bà sẽ chết như một củ khoai tây già thối. Và mọi người mặc kệ.

- Không, bà ơi, không phải thế.

Bà lau trán.

- Hơn nữa, trời nóng quá, càng ngày càng nóng hơn. Thời bà, trời không nóng như thế này. Mùa đông ra mùa đông và mùa hè ra mùa hè. Bây giờ, đợt nắng nóng bắt đầu ngay từ tháng Ba.

Bà quay trở lại bếp, nhảy lên với chút khéo léo hiếm thấy, lấy tất cả những đồ cần thiết để làm một tách trà cỏ roi ngựa thơm ngon. Sau khi bà quẹt một que diêm và người ta nghe thấy tiếng ga thổi trong những đường dẫn cũ của cái bếp, bà quay lại, vẻ thoải mái hơn.

- Nhưng thực ra, cháu phải có lý do chính xác nào thì mới tới đây chứ. Ngày nay, người ta không

đến thăm những người già như thế.

- Dừng cay nghiệt như thế, bà.

- Bà không cay nghiệt, bà biết mình đang sống trong thế giới nào, thế thôi. Nào, nhõng nhẽo đủ rồi, nói cho bà biết cái gì đưa cháu đến đây.

- Cháu muốn bà nói cho cháu về “bác ấy”. Bác ấy để lại cho cháu căn hộ của bác và cháu thậm chí không biết bác...

- Edmond? Cháu không nhớ Edmond à? Thế mà, bác ấy rất thích nâng cháu lên để cháu làm máy bay khi cháu còn bé. Bà thậm chí còn nhớ một lần...

- Vâng, cái đó cháu cũng nhớ, nhưng ngoài giai thoại này, là con số không.

Bà ngồi trong một cái ghế bành lớn và chú ý không làm nhàu cái vỏ quá.

- Edmond, hừm, đó là một nhân vật. Ngay từ khi còn rất nhỏ, bác cháu đã gây cho bà lắm điều phiền nhiễu. Là mẹ bác ấy không phải việc tầm thường đâu. Ví dụ nhé, bác ấy thường làm gãy hết đồ chơi của mình để tháo chúng, hiếm khi để lắp lại chúng. Và giá như bác ấy chỉ phá mỗi đồ chơi của mình! Bác ấy tháo mọi thứ: đồng hồ treo tường, máy quay đĩa, bàn chải đánh răng điện. Một lần, bác ấy thậm chí tháo cả tủ lạnh.

Như để khẳng định lời bà nói, cái đồng hồ quả lắc cổ ở phòng khách bắt đầu kêu lên buồn bã. Nó cũng thế, nó cũng phải chịu đủ mọi loại khổ sở với cậu bé Edmond.

- Và sau đó bác ấy có một ý thích riêng: hang ổ. Bác ấy bới tung nhà lên để xây chỗ trú cho mình. Bác ấy xây một cái bằng chăn và ô ở trên tầng áp mái, cái khác với ghế và áo choàng lông trong phòng mình. Bác ấy thích ẩn như thế ở bên trong, giữa đồng kho báu mà bác ấy tích vào. Một lần bà nhìn vào, đầy gối ôm và một mớ linh tinh máy móc mà bác ấy giật ở các máy ra. Vả lại, nó cũng có vẻ khá tiện nghi thoải mái.

- Tất cả trẻ con đều làm thế...

- Có thể, nhưng ở bác ấy là mức độ đáng kinh ngạc. Bác ấy không ngủ trên giường nữa, bác ấy chỉ đồng ý ngủ ở một trong các cái tổ của mình. Thỉnh thoảng, có những khi bác ấy ở trong đó cả ngày không nhúc nhích. Cứ như là bác ấy đang ngủ đông. Thậm chí, mẹ cháu còn cho rằng kiếp trước, bác ấy chắc phải là con sóc.

Jonathan mỉm cười để cổ vũ bà tiếp tục.

- Một hôm, bác ấy muốn xây lều của mình giữa mấy cái chân bàn trong phòng khách. Đúng là giọt nước làm tràn ly, ông cháu phát điên lên, mà không phải ông thường như thế. Ông đét đít bác ấy, phá tất cả tổ và bắt bác ấy ngủ trên giường.

Bà thở dài.

- Từ hôm đó, bác hoàn toàn tuột khỏi ông bà. Giống như người ta cắt dây rốn. Ông bà không còn

thuộc vào thế giới của bác ấy nữa. Nhưng bà nghĩ sự thử thách này là cần thiết, bác ấy cần phải biết thế giới không chịu theo mãi những đòi hỏi thất thường của bác ấy. Sau này, khi lớn lên, sẽ có nhiều vấn đề. Bác ấy không chịu đựng được trường học. Cháu sẽ nói với bà là: “như mọi đứa trẻ”. Nhưng ở bác ấy mọi việc còn đi xa hơn. Cháu có biết nhiều đứa trẻ treo cổ trong nhà vệ sinh bằng thắt lưng của mình vì bị giáo viên mắng chưa? Bác ấy á, bác ấy đã treo mình như thế năm bảy tuổi. Chính bác lao công đã đỡ bác ấy xuống.

- Có thể bác ấy quá nhạy cảm...

- Nhạy cảm? Cháu nói thế! Một năm sau, bác ấy cố tình đâm một trong những giáo viên của mình bằng kéo. Bác ấy nhắm vào tim. May mắn sao, nó chỉ làm hỏng hộp thuốc lá của thầy giáo.

Bà ngược mắt lên trần nhà. Những kỷ niệm tản mát rơi xuống ý nghĩ của bà như những bông tuyết.

- Sau đó có vẻ ổn thỏa hơn một chút, vì một số giáo viên thu hút được bác ấy. Bác ấy đạt điểm hai mươi cho những môn bác ấy quan tâm và điểm không cho những môn khác. Luôn là hai mươi hoặc không.

- Mẹ nói bác ấy là thiên tài.

- Bác ấy mê hoặc mẹ cháu đây vì bác ấy giải thích cho mẹ cháu rằng bác ấy cố đạt đến “tri thức tuyệt đối”. Ngay lúc mười tuổi, mẹ cháu đã tin là có kiếp trước, nên nghĩ bác ấy là hiện thân của Einstein hay Léonard de Vinci.

- Thêm cả con sóc nữa chứ?

- Tại sao không? “Cần phải có nhiều cuộc sống để tạo nên một linh hồn...” đức Phật đã nói thế.

- Bác ấy có làm trắc nghiệm IQ không?

- Có. Rất là tồi. Bác ấy đạt 23 trên 180, điểm tương đương với một đứa hơi ngốc. Giáo viên nghĩ là bác ấy điên và phải cho bác ấy đến một trung tâm chuyên biệt. Nhưng bà biết là bác ấy không điên. Bác ấy chỉ ở “bên cạnh” thôi. Bà nhớ một lần, ồ, có lẽ bác ấy vừa tròn mười một tuổi, bác ấy thách bà xếp được bốn hình tam giác bằng nhau chỉ với sáu que diêm. Không dễ tí tẹo nào, cháu thử xem sao...

Bà đi vào bếp, liếc nhìn ấm nước và mang sáu que diêm ra. Jonathan chần chừ một lát. Có vẻ như làm được. Anh xoay sáu cái que thành nhiều cách khác nhau, nhưng sau nhiều phút hí hoáy đành bỏ cuộc.

- Cách làm như thế nào ạ?

Bà Augusta tập trung.

- Ồ, thực ra, bà nghĩ là bác ấy chưa bao giờ cho bà biết. Mọi điều mà bà nhớ là câu bác ấy nói cho bà để giúp bà tìm ra cách: “Phải nghĩ khác đi, nếu người ta chỉ nghĩ theo thói quen thì chẳng đạt được gì.” Cháu thử hình dung xem, một thằng bé mười một tuổi mà nói ra những điều như thế! À! Bà

nghe thấy tiếng âm nước reo. Nước chắc phải sôi rồi.

Bà trở lại với hai tách đầy một thứ nước màu vàng nhạt rất thơm.

- Cháu biết không, thấy cháu quan tâm đến bác mình, bà rất hài lòng. Thời nay, khi ai đó chết đi, người ta thậm chí còn quên là họ đã được sinh ra.

Jonathan bỏ dở mấy que diêm và nhẹ nhàng uống vài ngụm cỏ roi ngựa.

- Sau đó, việc gì xảy ra ạ?

- Bà cũng không biết, ngay khi bác ấy bắt đầu học đại học khoa học, ông bà không có tin tức gì nữa. Bà biết được đại khái qua mẹ cháu rằng bác ấy bảo vệ xuất sắc bằng tiến sĩ, rằng bác ấy làm cho một công ty thực phẩm, rồi bác ấy bỏ công ty để đi châu Phi, sau đó quay lại sống ở phố Sybarites, nơi mà không một ai nghe nói đến bác ấy cho đến lúc bác ấy chết.

- Bác ấy chết như thế nào?

- À! Cháu không biết sao? Một chuyện không thể tin được. Họ đăng chuyện đó trên khắp các mặt báo. Bác ấy chết vì bị ong vò vẽ đốt.

- Ong vò vẽ? Chuyện thế nào cơ?

- Bác ấy đi dạo một mình trong rừng. Chắc là bác ấy vô tình vấp phải một tổ ong. Chúng bâu đầy người bác ấy. Bác sĩ pháp y khẳng định: “Chưa bao giờ tôi thấy có nhiều vết đốt trên một người như thế.” Bác ấy chết với 0,3 gam nọc độc trong một lít máu. Chưa từng thấy bao giờ.

- Bác ấy có mộ không?

- Không. Bác ấy yêu cầu được chôn dưới một cây thông trong rừng.

- Bác có ảnh không ạ?

- Nhìn đằng kia kìa, trên tường ấy, phía trên cái tủ com mốt. Bên phải: Suzy, mẹ cháu (cháu đã nhìn thấy mẹ cháu trẻ như thế chưa?). Bên trái: Edmond.

Ông có vầng trán rộng, bộ ria nhọn, tai không dài tai kiểu Kafka^[2] cao tới chân mày. Ông cười ranh mãnh. Một con quỷ con.

Bên cạnh ông, Suzy rạng rỡ trong chiếc váy trắng. Mấy năm sau, cô kết hôn, nhưng luôn giữ họ Wells. Như thể cô không muốn chồng truyền lại dấu ấn dòng họ mình cho con cái.

Tiến lại gần hơn, Jonathan thấy Edmond dựng hai ngón tay trên đầu em gái mình.

- Bác ấy rất tinh nghịch, đúng không ạ?

Bà Augusta không trả lời. Nét buồn đượm trong ánh mắt khi bà nhìn lại khuôn mặt rạng rỡ của con gái. Suzy mất sáu năm trước. Một chiếc xe tải mười lăm tấn do tài xế say rượu lái đẩy ô tô của cô

xuống rãnh. Cô hấp hối hai hôm. Cô đòi gặp Edmond, thế nhưng Edmond thậm chí không tới. Thêm một lần nữa, ông lại ở đâu đâu...

- Bà không biết ai khác có thể nói cho cháu về Edmond?

- Hừm... Bác ấy có một bạn thiếu thời mà bác hay gặp. Chúng còn học chung đại học với nhau. Jason Bragel. Hẳn bà vẫn còn số điện thoại của bác ấy.

Augusta xem nhanh máy tính của mình rồi đưa cho Jonathan địa chỉ của người bạn đó. Bà trìu mến nhìn cháu ngoại. Đây là người sống sót cuối cùng của gia đình Wells. Một cậu bé dũng cảm.

- Nào, uống nốt trà đi, nó đang nguội kìa. Bà có cả bánh Madeleine nữa, nếu cháu muốn. Tự tay bà làm với trứng chim cút đấy.

- Thôi ạ, cháu cảm ơn bà. Cháu phải đi đây. Một ngày nào đó bà qua căn hộ mới của chúng cháu chơi nhé, chúng cháu dọn đến đó xong rồi.

- Đồng ý, nhưng chờ đã, đừng có đi mà quên lá thư.

Kiên trì lục cái tủ tường lớn và mấy cái hộp sắt, cuối cùng bà cũng thấy cái phong bì trắng trên đó ghi dòng chữ viết vội: “Gửi Jonathan Wells.” Mép gấp của phong bì được bảo vệ bằng nhiều lớp băng dính để tránh bị mở không đúng lúc. Anh cẩn thận xé phong bì. Một tờ giấy nhàu nhĩ, loại sổ tay học sinh, rơi ra. Anh đọc một câu duy nhất ghi trong đó:

“TUYỆT ĐỐI KHÔNG BAO GIỜ ĐƯỢC XUỐNG KHO CHỨA ĐỒ!”

Con kiến rung rung mấy sợi râu. Nó như chiếc ô tô người ta bỏ lâu dưới tuyết và người ta thử khởi động lại. Con đực làm như thế nhiều lần. Nó xoa cho con kiến thợ. Bôi cho con cái chút nước dãi nóng.

Sống rồi. Xong, động cơ được khởi động trở lại. Một mùa trôi qua. Mọi thứ lại bắt đầu như thể nó chưa bao giờ trải qua kỳ “tạm chết”.

Nó vẫn xoa cho con kiến thợ để truyền thêm năng lượng. Bây giờ, kiến thợ đã khỏe hơn. Trong khi nó tiếp tục vất vả, kiến thợ hướng râu về phía nó. Kiến thợ cù nhẹ nhẹ nó. Kiến thợ muốn biết nó là ai.

Kiến thợ sờ khúc đầu của con kiến đực, bắt đầu từ hộp sọ và đọc tuổi của nó: một trăm bảy mươi ba ngày tuổi. Trên khúc thứ hai, kiến thợ xác định đẳng cấp của nó: kiến đực giống. Ở khúc thứ ba, loài và tổ của nó: kiến đỏ hung ở rừng thuộc thành phố mẹ Bel-o-kan. Ở khúc thứ tư, con kiến thợ nhận ra số lứa sinh dùng để nhận dạng nó: nó là con kiến đực thứ 327, được sinh ra từ hồi đầu mùa thu.

Tới đó, kiến thợ ngừng đánh hơi tìm hiểu. Những khúc khác không phát thông tin. Khúc thứ năm

dùng để tiếp nhận các phân tử dầu vết. Khúc thứ sáu được dùng cho những hội thoại đơn giản. Khúc thứ bảy cho phép những hội thoại phức tạp hơn kiểu tình dục. Khúc thứ tám dành để nói chuyện với Kiến Chúa. Cuối cùng, ba khúc còn lại dùng làm chùy nhỏ.

Thế đấy, kiến thợ đã xem xong một lượt mười một khúc của nửa thứ hai của râu. Nhưng nó chẳng có gì để nói với con kiến đực. Thế là nó lách đi và, tới lượt nó, đi sưởi ấm trên mái của Tổ.

Con kiến đực cũng làm thế. Kết thúc công việc của sứ giả truyền nhiệt, giờ là chỗ cho công việc tu bổ!

Lên tới trên cao, con đực 327 xem xét các thiệt hại. Tổ được xây theo hình nón để ít bị ảnh hưởng khi thời tiết xấu, thế nhưng, mùa đông là kẻ phá hoại. Gió, tuyết và mưa đá đã làm bật lớp cạnh đầu tiên. Phân chim lấp một số lỗ đi. Phải nhanh chóng bắt tay vào việc. Con 327 tiến tới một mảng lớn màu vàng và dùng hàm trên phá thứ chất cứng và thổi đó đi. Phía bên kia thoáng xuất hiện bóng một con côn trùng đang đào từ bên trong.

Cái lỗ nhìn quang học ở cửa tối đi. Người ta nhìn nó qua cánh cửa.

- Ai đấy?

- Ông Gougne... Tôi đến để đóng sách.

Cánh cửa hé mở. Cái ông tên Gougne cúi nhìn cậu bé tóc vàng khoảng mười tuổi, rồi, thấp hơn nữa, một con chó bé xiu, thò mõm qua hai chân của cậu bé, bắt đầu gầm gừ.

- Bố không có nhà!

- Cháu chắc không? Giáo sư Wells lẽ ra phải qua gặp ông và...

- Giáo sư Wells là ông của cháu. Nhưng ông mất rồi.

Nicolas muốn đóng cửa nhưng người đàn ông nhích chân lên để cố nài.

- Thành thật chia buồn. Nhưng cháu chắc là ông ấy không để lại một túi đựng tài liệu to dùng chứa đầy giấy chứ? Ông là người đóng sách. Ông ấy đã trả tiền trước để đóng bìa da tập ghi chép công việc của mình. Ông ấy muốn làm một quyển từ điển bách khoa toàn thư, ông nghĩ thế. Lẽ ra ông ấy phải qua nhưng ông không có tin tức của ông ấy từ lâu lắm rồi...

- Ông mất rồi, cháu đã nói với ông.

Người đàn ông nhích chân thêm chút nữa, lấy đầu gối đẩy cánh cửa như thể ông ta muốn xô cậu bé để vào. Con chó cong người lại, bắt đầu sủa gay gắt. Ông ta đứng im.

- Cháu hiểu cho, điều này sẽ khiến ông ấy náy vô cùng vì không giữ lời hứa với ông ấy, dù chỉ là di cảo. Cháu làm ơn kiểm tra lại. Chắc chắn phải có một cái cặp tài liệu lớn màu đỏ ở đâu đó.

- Ông nói là một quyển từ điển bách khoa toàn thư ạ?

- Đúng, ông ấy tự đặt tên quyển này là: “Từ điển Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối”, nhưng ông sẽ ngạc nhiên nếu như nó được ghi trên bìa...

- Cả nhà cháu đã phải thấy nếu nó ở nhà chúng cháu.

- Ông xin lỗi vì năn nỉ thêm nhưng...

Con chó bông lùn bắt đầu sữa. Người đàn ông hơi lùi lại, đủ để cho cậu bé đóng sập cửa trước mặt ông ta.

Bây giờ cả Tổ đã thức dậy. Các hành lang chật kín sứ giả truyền nhiệt đang khẩn trương ủ ấm cho cả Bầy. Thế nhưng, ở một số nơi giao nhau trong Tổ, người ta còn thấy nhiều công dân bất động. Kiến truyền nhiệt lay chúng một cách vô vọng, đập chúng, nhưng chúng không nhúc nhích.

Chúng sẽ không cử động nữa. Chúng đã chết. Với chúng, ngủ đông là trí mạng. Chúng không thể nào trụ được mà không gặp rủi ro trong vòng ba tháng với một nhịp tim trên thực tế là không tồn tại. Chúng đã không phải chịu đau đớn. Chúng từ giấc ngủ thông thường đến với giấc ngàn thu trong một đợt gió lùa bất chợt trùm lên Tổ. Xác chúng được chuyển đi rồi bị ném vào nơi đổ rác. Cứ như thế, mỗi sáng, Tổ lại dọn dẹp những phần tử đã chết cùng những rác rưởi khác.

Một khi mạch máu được loại sạch những cặn bẩn của mình, thành phố côn trùng bắt đầu phập phồng. Khắp nơi, những bàn chân hồi hả. Những cái hàm đào bới. Râu vẫy vẫy trao đổi thông tin. Mọi việc trở lại như trước. Như trước mùa đông tê liệt.

Khi con đực 327 kéo cành cây hắt phải nặng gấp sáu mươi lần trọng lượng của mình, một con kiến chiến binh hơn năm trăm ngày tuổi tiến lại gần nó. Con này vồ vồ đầu nó bằng các đốt-chùy để gây chú ý. Nó ngẩng đầu. Con kiến chiến binh đặt râu mình vào râu nó.

Con này muốn nó gác lại việc sửa sang mái để đi cùng nhóm kiến... đi săn.

Nó sờ vào miệng và mắt con này.

Chuyến đi săn nào?

Con kia cho nó ngửi mẩu thịt khá khô được giấu trong một nếp của khóp ngực mình.

Hình như người ta đã tìm thấy cái này ngay trước mùa đông, ở vùng phía Tây ngay góc 23° so với mặt trời chính ngọ.

Con đực nếm thử. Đúng là loài sâu cánh cứng. Để chính xác hơn, đó là thịt con bọ mật. Lạ thật. Thông thường, loài sâu cánh cứng còn đang ngủ đông. Như mọi người đều biết, kiến đỏ hung tỉnh dậy ở nhiệt độ-không khí 12°, mối 13°, ruồi 14°, và sâu cánh cứng 15°.

Con chiến binh già không dễ bị bối rối bởi lý lẽ đó. Nó giải thích cho con đực rằng mẫu thịt này được lấy từ một vùng đặc biệt, vùng đó được sưởi ấm nhân tạo nhờ một nguồn nước ngầm. Ở đó, không có mùa đông. Đó là vi khí hậu, nơi có hệ động thực vật đặc biệt phát triển.

Và lại, lúc thức dậy, Bầy thường đói. Bầy sẽ nhanh chóng cần protein để khởi động. Năng ẩm thôi chưa đủ.

Con đực chấp nhận.

Chuyến đi săn có hai mươi tám con kiến thuộc đẳng cấp chiến binh. Phần lớn trong bọn chúng, như con vừa rử kiến đực tham gia, là những con kiến già vô tính. Con đực 327 là thành viên duy nhất của đẳng cấp hữu tính. Nó dò xét từ xa những con cùng tham gia chuyến đi săn qua cái rây của mắt mình.

Với hàng nghìn ô mắt lưới, kiến không thấy hình ảnh bị lặp lại hàng nghìn lần, mà là hình ảnh được chia ô. Những con côn trùng này khó nhận ra được mọi chi tiết. Trái lại, nó nhận ra được các cử động dù là nhỏ nhất.

Những nhà thám hiểm tham gia cuộc viễn chinh này tất cả đều có vẻ tinh nhuệ cho những chuyến đi xa. Những cái bụng nặng trĩu của chúng chứa đầy axit. Đầu chúng được trang bị những vũ khí mạnh nhất. Vỏ chúng bị rạch khía ngang dọc do dính những cú cắn ở các cuộc chiến.

Chúng thẳng tiến lên phía trước từ nhiều giờ nay. Chúng đi qua nhiều thành phố dựng đứng giữa trời hay dưới tán cây của Liên bang. Những tổ kiến cái của triều đại Ni: Yodu-lou-baikan (loài sản xuất nhiều ngũ cốc nhất); Giou-li-aikan (mà cách đây hai năm, nhiều đội sát thủ đã thắng liên minh các tổ mối miền Nam); Zédi-bei-nakan (nổi tiếng với các phòng thí nghiệm hóa học sản xuất được chất axit chiến đấu siêu đậm đặc); Li-viu-kan (mà rượu sâu yên chi của chúng có vị nhựa rất được ưa chuộng).

Vì kiến đỏ hung không những tổ chức thành tổ, mà còn thành liên minh tổ. Khối thống nhất làm nên sức mạnh. Ở vùng núi Jura, người ta có thể thấy nhiều liên bang kiến đỏ hung có chừng 15 000 tổ kiến trải dài trên bề mặt 80 héc ta và có tổng dân số trên 200 triệu con.

Bel-o-kan còn chưa có ở đó. Đó là một liên bang trẻ mà triều đại gốc được thành lập cách đây năm nghìn năm. Theo huyền thoại địa phương, có lẽ do một cô kiến cái lạc đường trong một trận bão khủng khiếp, đã kẹt lại nơi đây. Không tài nào về được liên bang của mình, nàng tạo ra Bel-o-kan, và từ Bel-o-kan, Liên bang được hình thành và hàng trăm thế hệ kiến chúa Ni tạo nên nó.

Belo-kiu-kiuni là tên của kiến chúa đầu tiên này. Nó có nghĩa là “kiến lạc đường”. Nhưng tất cả các kiến chúa giữ tổ trung tâm đều lấy lại tên đó.

Hiện tại, Bel-o-kan mới chỉ gồm một tổ trung tâm lớn và 64 tổ cái liên bang, tản mát ở ngoại vi. Nhưng nó được thừa nhận là sức mạnh chính trị lớn nhất ở khoảng đất này trong cánh rừng Fontainebleau.

Khi đã đi qua các tổ con, và đặc biệt là La-chola-kan, tổ Bel-o-kan nằm về phía Tây xa nhất, các nhà thám hiểm tới trước những ụ đất nhỏ: các tổ mùa hè hay “đồn tiền tiêu”. Chúng còn trống. Nhưng con 327 biết rằng, nhanh thôi, với các cuộc săn bắt và chiến tranh, chúng sẽ đầy chiến binh.

Chúng tiếp tục tiến thẳng hàng. Đoàn chúng trườn theo cánh đồng cỏ rộng xanh rì và một quả đồi đầy cây cúc gai. Chúng rời khu vực các bãi săn. Đằng xa, về phía Bắc, người ta đã nhận ra được tổ của kẻ thù, Shi-gae-pou. Nhưng dân cư của nó chắc giờ này vẫn đang ngủ.

Chúng tiếp tục. Quanh chúng, phần lớn động vật còn chìm trong giấc ngủ đông. Đâu đó, vài con dậy sớm chui đầu ra khỏi hang của mình. Ngay khi nhìn thấy những bộ giáp đỏ hung, chúng lần trốn, sợ sệt. Loài kiến đặc biệt nổi tiếng là không thân mật. Nhất là khi chúng tiến bước như thế này, vũ trang đến tận râu.

Giờ thì các nhà thám hiểm đã tới ranh giới những vùng đất từng được biết đến. Không có lấy một tổ cái. Không có lấy một đồn tiền tiêu nơi chân trời. Không có lấy một đoạn đường mòn được đào bằng những đôi chân nhọn. Ngoài một vài dấu vết rất nhỏ của một lối đi xưa thoang thoảng hương chỉ ra rằng trước đây dân Bel-o-kan đã từng đi qua.

Chúng do dự. Những bộ lá trước mặt chúng không được ghi chép trong một bảng khứ giác nào. Chúng tạo thành một cái mái tối om mà ánh sáng không xuyên qua được. Khối thực vật khổng lồ này cùng sự hiện diện của một vài loài động vật dường như muốn ăn tươi nuốt sống chúng.

Làm thế nào để bảo họ không được xuống đó?

Anh đặt áo vest xuống rồi ôm hôn gia đình.

- Cả nhà đã tháo hết đồ ra chưa?

- Xong rồi, bố ạ.

- Tốt. Nhân tiện, mọi người đã xem bếp chưa? Có một cái cửa ở cuối.

- Đúng lúc em đang định nói với anh về nó, Lucie nói, đó chắc là một kho chứa đồ. Em đã thử mở nhưng nó bị khóa. Có một cái khe lớn. Chỉ ít nhìn vào đó, phía sau có vẻ sâu. Anh sẽ phải phá khóa đấy. Ít ra cũng phải làm được việc gì đó khi có ông chồng là thợ khóa chứ.

Cô cười và thu mình trong vòng tay anh. Lucie và Jonathan sống với nhau tới giờ đã được mười

ba năm. Họ gặp nhau trong tàu điện ngầm. Một hôm, một tên lưu manh, vì rối hơi, đã thả bom cay trong toa tàu. Toàn bộ hành khách ngay tức khắc nằm xuống sàn khóc, ho sù sụ và khạc nhổ. Lucie và Jonathan bị ngã đè lên nhau. Khi đã ổn hơn sau cơn ho và nước mắt giàn giụa, Jonathan đề nghị được đưa cô về nhà. Sau đó, anh mời cô tới một trong những cộng đồng không tưởng đầu tiên của mình: một “nhà nhảy dù” ở Paris, gần nhà ga Bắc. Ba tháng sau, họ quyết định kết hôn.

- Không.

- Sao lại không?

- Không, chúng ta sẽ không phá khóa và chúng ta sẽ không tận dụng kho chứa đồ đó. Không được nhắc đến nó nữa, không được lại gần nó nữa, nhất là không được nghĩ đến chuyện mở nó ra.

- Anh đùa à? Giải thích đi chứ!

Jonathan chưa từng nghĩ là phải có lập luận logic xung quanh chuyện cấm xuống kho chứa đồ. Vô tình anh lại gây ra điều trái với mình mong muốn. Vợ và con anh giờ thành ra tò mò. Anh có thể làm gì? Giải thích cho họ là có một điều bí ẩn quanh ông bác ân nhân, và rằng ông muốn cảnh báo với họ mối nguy hiểm khi xuống kho chứa đồ?

Đó không phải là một lời giải thích. Đó là mê tín thì đúng hơn. Con người thích logic, không bao giờ Lucie và Nicolas tin.

Anh lúng túng nói:

- Đó là công chứng viên báo cho anh.

- Ai báo cho anh cái gì?

- Kho chứa đồ này đầy chuột cống!

- Kinh! Chuột ạ? Nhưng chúng chắc sẽ qua được cái khe, - cậu bé vắn vẹo.

- Cả nhà đừng sợ, chúng ta sẽ bịt tất cả lại.

Jonathan không phải là không hài lòng về kết quả nhỏ đó. Thật may mắn là anh nảy ra ý tưởng về chuột.

- Rồi, thế là hiểu rõ nhé, không ai lại gần cái kho ấy nữa?

Anh vào nhà tắm. Lucie liền theo anh.

- Anh đi thăm bà anh à?

- Chính xác.

- Hết cả buổi sáng à?

- Lại-chính xác.

- Anh đừng mất thời gian lang thang như vậy. Anh nhớ anh từng nói với mọi người khi ở trại Pyrénées không: “nhàn cư vi bất thiện”. Anh phải tìm việc làm khác. Ngân sách của chúng ta giảm rồi!

- Chúng mình vừa được thừa kế căn hộ hai trăm mét vuông trong một khu phố xịn ở bìa rừng, còn em, em lại đi nói công việc với anh! Em không biết tận hưởng những giờ phút này sao?

Anh muốn ôm ghì cô, cô lùi lại.

- Có chứ, em biết, nhưng em cũng biết nghĩ tới tương lai. Em, em chẳng có công việc nào, anh thì thất nghiệp, chúng ta sẽ sống ra sao trong một năm nữa?

- Chúng ta vẫn còn khoản tiết kiệm.

- Đừng có ngốc thế, chúng ta có thể sống lay lắt trong mấy tháng, còn sau đó...

Cô đặt mấy ngón tay nhỏ nhắn lên hông rồi ưỡn ngực.

- Sao lại không?

- Không, chúng ta sẽ không phá khóa và chúng ta sẽ không tận dụng kho chứa đồ đó. Không được nhắc đến nó nữa, không được lại gần nó nữa, nhất là không được nghĩ đến chuyện mở nó ra.

- Anh đùa à? Giải thích đi chứ!

Jonathan chưa từng nghĩ là phải có lập luận logic xung quanh chuyện cấm xuống kho chứa đồ. Vô tình anh lại gây ra điều trái với mình mong muốn. Vợ và con anh giờ thành ra tò mò. Anh có thể làm gì? Giải thích cho họ là có một điều bí ẩn quanh ông bác ân nhân, và rằng ông muốn cảnh báo với họ mỗi nguy hiểm khi xuống kho chứa đồ?

Đó không phải là một lời giải thích. Đó là mê tín thì đúng hơn. Con người thích logic, không bao giờ Lucie và Nicolas tin.

Anh lúng túng nói:

- Đó là công chứng viên báo cho anh.

- Ai báo cho anh cái gì?

- Kho chứa đồ này đầy chuột cống!

- Kinh! Chuột ạ? Nhưng chúng chắc sẽ qua được cái khe, cậu bé vận vẹo.

- Cả nhà đừng sợ, chúng ta sẽ bịt tất cả lại.

Jonathan không phải là không hài lòng về kết quả nhỏ đó. Thật may mắn là anh nảy ra ý tưởng về chuột.

- Rồi, thế là hiểu rõ nhé, không ai lại gần cái kho ấy nữa?

Anh vào nhà tắm. Lucie liền theo anh.

- Anh đi thăm bà anh à?

- Chính xác.

- Hết cả buổi sáng à?

- Lại-chính xác.

- Anh đừng mất thời gian lang thang như vậy. Anh nhớ anh từng nói với mọi người khi ở trang trại Pyrénées không: “nhàn cư vi bất thiện”. Anh phải tìm việc làm khác. Ngân sách của chúng ta giảm rồi!

- Chúng mình vừa được thừa kế căn hộ hai trăm mét vuông trong một khu phố xịn ở bìa rừng, còn em, em lại đi nói công việc với anh! Em không biết tận hưởng những giờ phút này sao?

Anh muốn ôm ghì cô, cô lùi lại.

- Có chứ, em biết, nhưng em cũng biết nghĩ tới tương lai. Em, em chẳng có công việc nào, anh thì thất nghiệp, chúng ta sẽ sống ra sao trong một năm nữa?

- Chúng ta vẫn còn khoản tiết kiệm.

- Đừng có ngốc thế, chúng ta có thể sống lay lắt trong mấy tháng, còn sau đó...

Cô đặt mấy ngón tay nhỏ nhắn lên hông rồi ưỡn ngực.

- Nghe này Jonathan, anh mất việc vì anh không muốn đi đến các khu phố nguy hiểm vào buổi tối. Đồng ý, em hiểu, nhưng anh phải tìm việc gì đó ở nơi khác chứ!

- Tất nhiên, anh sẽ tìm việc, ít ra để cho anh thay đổi ý nghĩ đã. Anh hứa với em là sau đó, xem nào, một tháng nữa, anh sẽ đăng quảng cáo tìm việc.

Một mái tóc vàng xuất hiện, ngay sau đó là một con thú bông cắm trên mấy cái chân. Nicolas và Ouarzazate.

- Bố ơi, lúc nãy có một ông tới để đóng sách.

- Sách? Sách nào cơ?

- Con không biết, ông ấy nói về một quyển bách khoa toàn thư lớn mà ông Edmond viết.

- À thế à, sau đó sao... Ông ấy có vào nhà không? Hai người có tìm thấy nó không?

- Không, ông ấy có vẻ không tử tế lắm, và dù sao thì cũng không có quyền sách...

- Hoan hô, con trai, con làm đúng lắm.

Tin này làm Jonathan bối rối, sau đó là tò mò. Anh lục lọi trong tầng hầm rộng thênh thang, vô ích. Sau đó, anh đứng một lúc lâu trong bếp, kiểm tra cánh cửa kho chứa đồ, ổ khóa to đùng và cái khe rộng của nó. Vậy nó sẽ mở ra điều bí ẩn gì?

Phải chui vào bụi này.

Ý kiến được một trong những nhà thám hiểm già nhất đưa ra. Tạo thế “rắn đầu to”, cách tốt nhất để tiến lên trong vùng đất không hiểu khách. Nhất trí ngay lập tức, tất cả chúng đều cùng lúc có chung ý kiến.

Phía trước, năm trinh sát xếp thành hình tam giác ngược tạo thành mắt cho cả đội. Từng bước nhỏ thận trọng, chúng thăm dò đất, hít không khí, kiểm tra các đám rêu. Nếu mọi việc đều ổn, chúng tung một tin thông qua khurú giác báo cho biết: “Không có gì đáng trước!” Sau đó, chúng quay lại phía sau đội để cho những người “mới” lên thay thế. Hệ thống quay vòng kiểu này biến nhóm thám hiểm thành một dạng động vật dài có “cái vòi” luôn siêu nhạy.

Câu “Không có gì đáng trước!” vang lên rõ rệt chừng hai mươi lần. Lần thứ hai mươi một bị ngắt bởi một tiếng lạch giọng ghê rợn. Một trong số các con trinh sát vừa vô tình tiến gần một cây ăn thịt. Một cây bắt ruồi. Hương thơm mê hồn quyến rũ nó, nhựa của cây giữ chân nó.

Từ lúc đó, mất hết. Sự tiếp xúc với lớp lông bề mặt khởi động bộ máy của khớp bản lề cơ học. Hai tán lá rộng có khớp khớp chặt lại. Những cái tua dài tạo thành răng. Đan vào nhau, chúng biến thành những thanh cứng. Khi nạn nhân hoàn toàn bị đè bẹp, cây ăn thịt tiết ra các enzym háu ăn nhất, có khả năng tiêu hóa các loại vỏ dai nhất.

Con kiến tan ra như thế. Toàn thân nó biến thành nhựa sủi bọt. Nó thở hắt ra tuyệt vọng.

Nhưng không thể làm gì cho nó được nữa. Điều đó thuộc về những yếu tố khó lường chung trong mọi cuộc thám hiểm xa. Chỉ còn mỗi cách phải báo hiệu “Chú ý nguy hiểm” ở các khu vực phụ cận cái bẫy thiên nhiên này.

Chúng lại tiếp tục theo con đường tỏa mùi và quên tai nạn đi. Các pheromon^[3] dấu vết chỉ đi hướng này. Qua các lùm cây, chúng tiếp tục đi về phía Tây. Luôn ở góc 23° so với ánh sáng mặt trời. Chúng nghỉ một chút, khi thời tiết quá lạnh hoặc quá nóng. Chúng phải hoàn thành thật nhanh nếu như không muốn trở về giữa chiến trận.

Các nhà thám hiểm đã từng chứng kiến cảnh thành trì của mình bị quân đội kẻ thù vây hãm khi trở về. Và phá vòng vây chưa bao giờ là việc dễ dàng cả.

Thế là xong, chúng vừa tìm thấy pheromon dấu vết chỉ lối vào hang. Một luồng hơi nóng từ đất bốc lên. Chúng tiến sâu vào trong vùng đất sỏi đá.

Càng xuống sâu, chúng càng nhận ra tiếng róc rách nhỏ của một cái rãnh. Đó là nguồn nước

nóng. Nó bốc hơi và tỏa mùi lưu huỳnh nặng.

Chúng trầm mình.

Một lúc, chúng nhìn thấy một con vật buồn cười: trông như một quả bóng có nhiều chân thì đúng hơn. Thực ra, đó là một con bọ hung đang đẩy cục phân bò lẫn cát mà trứng của nó được bọc ở bên trong. Giống như một Atlas huyền thoại, nó đỡ “thế giới” của mình. Khi dốc thoải thoải, cục phân tự trượt và nó đuổi theo. Trường hợp ngược lại, nó thở hổn hển, bị trượt chân và thường phải đi tìm lại cục phân ở phía dưới. Thật ngạc nhiên khi thấy một con bọ hung ở đây. Đó là một con vật xứ nóng...

Dân Bel-o-kan để nó qua. Dù sao thì thịt nó cũng không ngon lắm, và cái mai của nó khiến nó quá nặng đối với việc vận chuyển.

Một bóng đen lẩn sang bên trái chúng để trốn trong cái hốc ngoằn ngoèo của tảng đá. Một con sâu tai. Con này, trái lại, rất ngon. Nhà thám hiểm già nhất là con nhanh nhất. Nó đưa bụng dưới lên cổ, đặt vào vị trí bắn đồng thời giữ thăng bằng bằng chân sau, ngắm theo bản năng và phóng từ rất xa một giọt axit fomic. Cái chất ăn mòn đặc trên 40 phần trăm rã không gian.

Trúng.

Con sâu tai chết ngay tại trận. Axit đặc 40 phần trăm không phải là nước sữa. Với nồng độ 40 phần nghìn, nó gây buốt, vậy thì ở 40 phần trăm, nó phải hạ gục! Con côn trùng đổ sụp xuống, và tất cả xúm lại ngẫu nhiên ăn thịt chấy của nó. Các nhà thám hiểm mùa thu đã để lại pheromon tốt. Khu này có vẻ có nhiều thú săn. Cuộc đi săn hứa hẹn tốt đẹp đây.

Chúng đi xuống một cái giếng phun và khùng bỏ tất cả các loài vật dưới lòng đất cho tới giờ còn chưa được biết tới. Một con dơi định chấm dứt cuộc viếng thăm của chúng, nhưng chúng đuổi nó bằng cách phủ nó dưới một đám mây axit fomic.

Những ngày tiếp theo, chúng tiếp tục càn quét cái hang nóng, tích lũy xác lột của những con vật trắng nhỏ và những mẫu nấm màu xanh nhạt. Bằng học tuyến hậu môn của mình, chúng rải rác pheromon dấu vết mới cho phép chị em chúng tới săn mà không gặp trở ngại gì.

Nhiệm vụ đã hoàn thành. Lãnh thổ vươn thêm một cánh tay tới tận đây, vượt qua bụi rậm đẳng Tây. Chết đầy lương thực, khi sắp lên đường trở về, chúng dựng lá cờ liên bang bằng hóa chất. Mùi của nó lan tỏa trong không khí: “BEL-O-KAN!”

- Anh có thể nhắc lại được không?

- Wells, cháu là cháu của bác Edmond Wells.

Cửa mở ra một người đàn ông cao gần hai mét.

- Bác Jason Bragel?... Xin lỗi vì làm phiền bác nhưng cháu mong được nói chuyện với bác về

bác của cháu. Cháu không biết bác ấy và bà ngoại cho cháu biết bác là bạn thân nhất của bác ấy.

- Thế thì vào đi... Anh muốn biết gì về Edmond?

- Tất cả. Cháu không biết bác ấy và cháu rất tiếc về điều đó...

- Hừm. Tôi hiểu. Dù sao thì Edmond thuộc kiểu những bí ẩn sống.

- Bác biết bác ấy rõ không?

- Ai có thể tự nhận là biết rõ người nào đó? Nói là hai chúng tôi luôn sát cánh bên nhau và không phải ông ấy mà cũng chẳng phải tôi thấy có trở ngại gì trong chuyện đó cả.

- Các bác quen nhau như thế nào?

- Ở khoa Sinh học. Tôi nghiên cứu cây, còn ông ấy nghiên cứu vi khuẩn.

- Thế vẫn còn là hai thế giới song song.

- Đúng, ngoại trừ là thế giới của tôi dù sao cũng hoang dại hơn, - Jason Bragel vừa đánh chính vừa chỉ vào đồng cây xanh lộn xộn ngập phòng ăn của mình. - Anh thấy chúng chưa? Tất cả chúng đều cạnh tranh nhau, sẵn sàng giết nhau vì một tia sáng hay vì một giọt nước. Ngay khi một chiếc lá nằm trong bóng tối, cây bỏ nó luôn và những chiếc lá bên cạnh mọc lên rộng hơn. Thực vật thật sự là một thế giới nhẫn tâm...

- Thế còn vi khuẩn của bác Edmond?

- Chính ông ấy tuyên bố là ông ấy chỉ nghiên cứu tổ tiên của mình. Kiểu ông ấy muốn ngược lên cao hơn một chút so với mức bình thường trong cây phả hệ...

- Tại sao lại là vi khuẩn? Sao không phải là khí hay cá?

- Ông ấy muốn hiểu tế bào ở giai đoạn nguyên thủy nhất của nó. Theo ông ấy, con người chỉ là một tổ hợp tế bào, cần phải hiểu căn cứ “tâm lý” của một tế bào để suy ra hoạt động của tổng thể. “Một vấn đề vô cùng phức tạp, thực tế chỉ là tập hợp những vấn đề đơn giản.” Ông ấy đã theo câu ngạn ngữ này đúng từng ly từng tí.

- Bác ấy chỉ nghiên cứu mỗi về vi khuẩn à?

- Không, không. Đó là một người bí hiểm, một bác sĩ đa khoa thật sự, ông ấy muốn biết tất. Ông ấy cũng có những ý ngông của mình... ví dụ, muốn kiểm soát được nhịp đập của tim mình.

- Nhưng đó là điều không thể làm được!

- Hình như một vài người tập yoga Hin-đu và Tây Tạng đã lập được kỳ tích này.

- Để làm gì cơ chứ?

- Tôi không biết... Ông ấy muốn làm được điều đó để có thể tự tử bằng cách cho tim ngừng đập

theo ý mình. Ông ấy nghĩ là có thể rời khỏi cuộc chơi bất cứ lúc nào.

- Có ích gì cơ chứ?

- Có thể ông ấy sợ đau đớn liên quan đến tuổi già.

- Hừm... Bác ấy làm gì sau khi nhận bằng tiến sĩ sinh học ạ?

- Ông ấy đi làm cho tư nhân, một công ty sản xuất vi khuẩn sống làm sữa chua “Sweetmilk Corporation”. Mọi việc tiến triển tốt với ông ấy. Ông ấy đã khám phá ra một loại vi khuẩn không chỉ có khả năng làm dậy vị mà cả mùi nữa! Ông ấy đạt giải phát minh hay nhất năm 63 nhờ nó...

- Rồi sau đó ạ?

- Sau đó ông ấy kết hôn với một cô gái Trung Quốc. Linh Mỹ. Một cô gái dịu dàng, hay cười. Ông ấy, một người hay cầu nhàu đột nhiên hiền đi. Ông ấy rất si tình. Từ lúc đó, tôi gặp ông ấy ít đi. Đó là lẽ thường thôi.

- Cháu nghe nói bác ấy đã từng sang châu Phi.

- Đúng, nhưng sau này ông ấy mới đi.

- Sau cái gì cơ?

- Sau một bi kịch. Linh Mỹ bị bệnh máu trắng. Ung thư máu, nó chẳng tha gì. Trong vòng ba tháng, cuộc sống già từ cô. Con người đáng thương ấy... ông ấy từng tuyên bố thẳng thừng các tế bào rất thú vị, và con người là không đáng kể... bài học ác nghiệt. Và ông ấy chẳng làm được gì nữa. Đồng thời với tai họa này, ông ấy cãi nhau với đồng nghiệp ở “Sweetmilk Corporation”. Ông ấy bỏ việc để rồi suy sụp trong căn hộ của mình. Linh Mỹ mang lại cho ông ấy niềm tin vào tình người, mất cô ấy khiến ông ấy lại rơi vào tình trạng ghét con người.

- Bác ấy đi châu Phi để quên Linh Mỹ?

- Có thể thế. Dù thế nào thì ông ấy cũng rất muốn hàn gắn vết thương bằng cách cống hiến nhiệt huyết cho sự nghiệp sinh học của mình. Chắc ông ấy đã tìm thấy một đề tài nghiên cứu thú vị khác. Tôi không biết chính xác, nhưng không phải là vi khuẩn nữa. Ông ấy đến châu Phi có thể là vì ở đó, đề tài dễ xử lý hơn. Ông ấy gửi cho tôi một tấm thiệp, ông ấy chỉ giải thích là đang ở cùng một nhóm nghiên cứu của Trung tâm Nghiên cứu Khoa học Quốc gia, và ông ấy làm việc với một ông Giáo sư Rosenfeld nào đó. Tôi không biết ông này.

- Sau đó bác có gặp lại Edmond không?

- Có, một lần tình cờ, trên đại lộ Champs-Élysées. Chúng tôi nói chuyện với nhau một chút. Rõ ràng ông ấy yêu đời hơn. Nhưng ông ấy vẫn tỏ thái độ thoái thác, ông ấy khéo léo tránh tất cả các câu hỏi của tôi về công việc.

- Hình như bác ấy viết một cuốn sách khoa toàn thư.

- Cái đó à, có từ lâu rồi. Đó là việc lớn của ông ấy. Tập hợp tất cả những gì ông ấy biết trong một tác phẩm.

- Bác đã từng nhìn thấy nó chưa?

- Chưa. Tôi cũng không tin là ông ấy đã cho bất kỳ ai xem. Tôi biết Edmond, ông ấy chắc phải giấu nó tận đáy sâu vùng Alaska với một con rồng phun lửa để bảo vệ. Đó là mặt “đại phù thủy” của ông ấy.

Jonathan chuẩn bị chào từ biệt.

- À! Một câu hỏi nữa ạ: bác có biết làm thế nào để xếp bốn hình tam giác bằng nhau với sáu que diêm không?

- Tất nhiên. Đó là bài trắc nghiệm trí thông minh yêu thích nhất của ông ấy.

- Thế đáp án là gì ạ?

Jason phá lên cười.

- Thế thì, chắc chắn tôi sẽ không cho anh biết đâu! Như Edmond đã nói: “Mỗi người tự tìm ra cách của mình.” Và anh sẽ thấy, sự thỏa mãn khi tìm ra đáp án sẽ tăng lên gấp bội.

Với tất cả chỗ thịt trên lưng, đoạn đường về dường như dài hơn cả con đường lúc đi. Cả đoàn tiến nhanh để khỏi bị sự khắc nghiệt của đêm tối đánh úp.

Kiến có khả năng làm việc hai mươi tư trên hai mươi tư giờ từ tháng Ba tới tháng Mười một, không chút nghỉ ngơi; tuy nhiên, mỗi lần nhiệt độ giảm lại khiến chúng ngủ. Chính vì thế mà hiếm khi thấy một cuộc hành trình nào kéo dài hơn một ngày.

Từ lâu tổ kiến đỏ hung đã xem xét vấn đề này. Nó biết rằng mở rộng các khu vực săn bắt và khám phá những đất nước xa xôi, nơi có các loài cây khác mọc lên và những loài vật khác sinh sống cùng những tập tục khác, là quan trọng.

Cách đây tám trăm năm mươi nghìn năm, Bi-stin-ga, một kiến chúa của triều đại Ga (triều đại miền Đông, diệt vong từ trăm nghìn năm nay), đã có tham vọng điên rồ là biết được “những điểm tận cùng” của thế giới. Nó đã cử hàng trăm cuộc viễn chinh đi bốn phương. Chưa bao giờ có một đoàn nào trở về.

Kiến chúa hiện nay, Belo-kiu-kiuni, không tham vọng như thế. Tính tò mò của kiến chúa chỉ dừng lại ở việc khám phá ra những con bọ cánh cứng nhỏ màu vàng giống như những viên đá quý (mà người ta có thể tìm thấy ở miền Nam xa xôi), hoặc ngắm nghía những cây ăn thịt mà người ta mang về cho nó, đôi khi vẫn còn sống với đầy đủ rễ, và nó muốn một ngày nào đó sẽ thuần hóa được cây này.

Belo-kiu-kiuni biết rằng cách tốt nhất để khám phá những lãnh địa mới là phải tiếp tục mở rộng Liên bang. Luôn phải có nhiều cuộc thám hiểm xa hơn, nhiều tổ cái hơn, nhiều đồn tiền tiêu hơn và người ta sẵn sàng chiến đấu với bất kỳ ai định ngăn cản sự phát triển này.

Chắc chắn cuộc chinh phục điểm tận cùng thế giới sẽ dài, nhưng chính sách tiến từng bước nhỏ thận trọng hoàn toàn phù hợp với triết lý chung của loài kiến. “Chậm nhưng luôn tiến trước.”

Ngày nay, Liên bang Bel-o-kan có 64 tổ cái. 64 tổ có cùng một mùi. 64 tổ nối với nhau bằng hệ thống 125 km đường đào và 780 km đường tỏa mùi. 64 tổ đoàn kết trong chiến đấu cũng như trong lúc đói kém.

Khái niệm liên bang tổ cho phép một số thành phố chuyên biệt hóa. Và thậm chí Belo-kiu-kiuni mơ tới một ngày nào đó một tổ chỉ chế biến ngũ cốc, một tổ khác chỉ cung cấp thịt, và tổ thứ ba chỉ chuyên về chiến tranh.

Nhưng còn chưa được như thế.

Dù sao thì đó cũng là ý tưởng đồng nhất với một nguyên tắc khác trong triết lý tổng thể của loài kiến. “Tương lai thuộc về những nhà chuyên môn.”

Những nhà thám hiểm vẫn còn ở xa đồn tiền tiêu. Chúng rảo bước. Khi chúng đi ngang qua cây ăn thịt, một chiến binh đề xuất đánh gốc nó để mang về cho Belo-kiu-kiuni.

Tập trung râu. Chúng thảo luận với nhau bằng cách phát và nhận những phân tử bốc hơi và tỏa mùi nhỏ xíu. Các pheromon. Trên thực tế, hoóc môn được tỏa ra từ cơ thể chúng. Người ta có thể thấy rõ từng phân tử này như nhìn một bể cá mà mỗi con cá là một từ.

Nhờ các pheromon, kiến nói chuyện với nhau và trên thực tế, sắc thái của cuộc trao đổi là vô cùng. Qua sự căng thẳng trong các cử động râu, cuộc tranh luận có vẻ sôi nổi.

Quá công kênh.

Mẹ không biết loài cây này.

Chúng ta có thể bị mất người và sẽ mất bớt tay để vận chuyển chiến lợi phẩm.

Khi chúng ta thuần hóa được những cây ăn thịt, đó sẽ là vũ khí riêng hoàn toàn, chỉ cần dàn chúng thành hàng, chúng ta có thể giữ vững mặt trận.

Chúng ta mệt rồi và đêm sắp xuống.

Chúng quyết định từ bỏ, đi vòng qua cái cây và tiếp tục con đường của mình. Vì cả đoàn đi gần một lùm cây đang trở hoa, con đực 327 đang đi đằng sau, nó nhìn thấy một cây cúc đầu xuân đỏ. Nó chưa bao giờ nhìn thấy cây nào như thế. Chẳng cần phải do dự gì.

Chúng ta không có cây bắt ruồi nhưng chúng ta sẽ mang cái này về.

Nó để mọi người vượt qua một chút rồi cẩn thận cắt cành hoa. *Clic!* Sau đó ôm chặt khám phá

của mình, nó chạy đuổi theo các bạn đồng nghiệp.

Chỉ có bạn đồng nghiệp, không gì hơn. Chuyên thám hiểm số một của năm mới chắc chắn ở phía trước nó, nhưng trong tình trạng nào... Sốc tinh thần. Stress. Chân của con 327 bắt đầu run lên. Tất cả bạn đồng hành của nó đã chết.

Chuyện gì đã xảy ra? Cuộc tấn công chắc bất ngờ ập tới. Họ thậm chí không có thời gian để dàn trận, tất cả còn đang ở thế “rắn đầu to”.

Nó kiểm tra các xác chết. Không một tia axit nào được bắn ra. Thậm chí những con kiến đỏ hung còn không có thời gian để thả pheromon báo động.

Con 327 tiến hành điều tra.

Nó xem xét râu trên xác một con. Tiếp xúc khứu giác. Không một hình ảnh hóa học nào được lưu lại. Chúng đang đi và rồi đột nhiên: cắt.

Phải hiểu, phải hiểu rõ. Chắc chắn phải có một lời giải thích. Trước tiên, lau cơ quan giác quan. Bằng hai vuốt cong của chân trước, nó cạo râu trên trán mình, gạt bỏ bọt axit tiết ra do lúc đầu stress. Nó đưa chúng lên miệng và liếm. Nó chùi chúng trên cái mồm bàn chải được khéo léo đặt tự nhiên trên khuỷu thứ ba của mình.

Sau đó nó hạ râu đã sạch sẽ xuống ngang tầm mắt và nhẹ nhàng kích hoạt chúng ở mức 300 dao động/giây. Không có gì. Nó tăng mức chuyển động lên: 500, 1000, 2000, 5000, 8000 dao động/giây. Nó đang huy động hai phần ba công suất thu.

Ngay lập tức, nó thu được những hơi bốc rất nhẹ bay xung quanh: hơi rượu hồng, phấn hoa, bào tử, và một chút mùi mà nó đã ngửi thấy nhưng không tài nào nhận ra được.

Nó tiếp tục tăng lên. Công suất tối đa: 12000 dao động/giây. Khi xoay quanh, râu của nó sinh ra những luồng khí nhỏ, hút cả bụi bẩn vào nó.

Xong rồi: nó đã nhận ra mùi hương phảng phất này. Đó là mùi của kẻ tội phạm. Đúng, chỉ có thể là chúng, bọn hàng xóm miền Bắc tàn nhẫn đã gây rất nhiều phiền nhiễu năm vừa rồi.

Chúng: bọn kiến lùn Shi-gae-pou...

Như vậy chúng cũng đã thức dậy. Hẳn là chúng đã phục kích và sử dụng một vũ khí chết người mới.

Không được phí một giây nào hết, phải báo động cho Liên bang.

“- Báo cáo sếp, chính một tia laser cường độ mạnh đã giết họ.

- Một tia laser?

- Vâng, một vũ khí mới có khả năng làm tan chảy từ xa các mạch lớn nhất của chúng ta. Thừa sếp...

- Anh nghĩ đó là...

- Vâng, thừa sếp, chỉ người Sao Kim mới có thể làm việc này. Đã biết rõ rồi.

- Trong trường hợp này thì đòn phản công phải gay gắt đây. Chúng ta còn bao nhiêu tên lửa chiến đấu đậu ở vành đai Orion?

- Bốn, thừa sếp.

- Không đủ, cần phải yêu cầu tiếp viện các đội..."

- Con có muốn thêm một chút canh không?

- Không, cảm ơn mẹ, - Nicolas nói, hoàn toàn bị các hình ảnh thôi miên.

- Nào, nhìn một chút xem con ăn cái gì hoặc chúng ta tắt ti vi!

- Ôi! Mẹ, con xin mẹ...

- Con chưa chán những chuyện về người tí hon màu xanh và hành tinh mang tên các mác xà phòng à? - Jonathan hỏi.

- Con thích thế. Con chắc chắn một ngày nào đó, chúng ta sẽ gặp người ngoài hành tinh.

- Chuyện này à... có từ lúc người ta nói về nó!

- Họ đã gửi một máy thăm dò tới ngôi sao gần nhất, *Marco Polo*, cái máy đó tên thế, người ta sẽ sớm biết được ai là hàng xóm của chúng ta.

- Nó sẽ thất bại như mấy cái máy khác mà người ta phóng lên làm ô nhiễm không gian thôi. Quá xa, bố nói cho con biết.

- Có thể thế, nhưng ai nói với bố liệu không phải họ, người ngoài hành tinh, sẽ tới thăm chúng ta? Dù sao họ vẫn chưa làm sáng tỏ các bằng chứng về vật thể lạ.

- Càng tốt là càng khác. Gặp những dân tộc thông minh khác để làm gì? Kết cục chúng ta sẽ không tránh được gây chiến tranh với nhau vào một ngày nào đó, con không thấy là chúng ta đã có quá đủ vấn đề giữa người Trái đất với nhau à?

- Sẽ mới lạ. Chúng ta có thể có nhiều nơi mới để đi nghỉ.

- Nhất là sẽ có nhiều lo lắng mới.

Anh nâng cằm Nicolas.

- Nào, con trai của bố, con sẽ thấy khi con lớn hơn, con sẽ nghĩ như bố: động vật thú vị duy

nhất, động vật duy nhất có trí thông minh khác hẳn chúng ta, đó là... phụ nữ!

Lucie cự nự cho có. Họ cười. Nicolas giận dữ. Chắc óc hài hước của người lớn là thế... Tay nó rờ tìm bộ lông êm mượt của con chó.

Dưới bàn chẳng có gì.

- Ouarzazate đâu rồi ạ?

Nó không có trong phòng ăn.

- Ouarzi! Ouarzi!

Nicolas bắt đầu khum tay huyết sáo. Thông thường thì có tác dụng ngay: người ta nghe thấy tiếng sữa, rồi tiếng chân. Nó huyết sáo lần nữa. Không kết quả. Nó đi tìm khắp các phòng trong căn hộ. Bố mẹ cũng đi cùng nó. Không thấy con chó đâu. Cửa đóng. Nó không thể ra ngoài bằng cách của nó, loài chó còn chưa biết sử dụng chìa khóa.

Như cái máy, tất cả đi vào bếp và chính xác hơn là đi về phía cửa kho chứa đồ. Cái lỗ hồng vẫn chưa được bịt lại. Và nó đủ lớn để cho một con vật cỡ Ouarzazate chui qua.

- Nó ở trong đó, con chắc chắn nó ở trong đó! - Nicolas rên rỉ. - Chúng ta phải đi tìm nó.

Như để đáp lại cho lời cầu khẩn này, họ nghe thấy tiếng sữa ăng ăng từng đợt từ kho chứa đồ vọng lại. Thậm chí có vẻ như từ rất xa.

Mọi người lại gần cái cửa cấm. Jonathan đứng ở giữa.

- Bố đã nói: chúng ta không được vào kho chứa đồ!

- Nhưng anh yêu, - Lucie nói, - chúng ta phải đi tìm nó. Có thể nó bị chuột cống tấn công. Anh nói là có chuột mà...

Mặt anh sầm lại.

- Kệ con chó. Mai chúng ta đi mua con khác.

Thằng bé sững sờ.

- Bố, không phải con muốn một “con khác”. Ouarzazate là bạn của con, con không thể để nó chết như thế.

- Anh làm sao thế? Lucie thêm vào, để em đi nếu anh sợ!

- Bố sợ hả bố, bố là người nhát gan à?

Jonathan không nén lòng được nữa, anh lẩm bầm câu “được rồi, mình sẽ đi xem sao”, và đi tìm đèn pin. Anh chiếu vào cái lỗ hồng. Tối thui, đen ngòm, một màu đen nuốt chửng tất cả.

Anh rùng mình. Anh muốn bỏ chạy ngay. Nhưng vợ và con trai anh đẩy anh tới vực sâu này.

Những ý nghĩ chưa chát tràn ngập đầu óc anh. Chứng sợ bóng tối chiến thắng anh.

Nicolas nức nở.

- Nó chết rồi! Con chắc chắn nó chết rồi! Lỗi tại bố.

- Có thể nó bị thương, - Lucie xoa dịu, - có lẽ phải đi xem sao thôi.

Jonathan lại nghĩ tới lời nhấn của bác Edmond. Giọng điệu trong đó mang tính chất ra lệnh. Nhưng làm thế nào bây giờ? Một ngày nào đó, chắc chắn, một trong hai sẽ không giữ lời hứa và đi xem. Anh phải giải quyết khó khăn. Bây giờ hoặc không bao giờ. Anh sờ tay lên trán đầm mồ hôi.

Không, không thể xảy ra như thế được. Cuối cùng thì anh cũng có cơ hội đối mặt với nỗi sợ của mình, quyết định làm một việc khó khăn, đương đầu với nguy hiểm. Bóng tối muốn nuốt chửng anh? Càng tốt. Anh sẵn sàng đi đến tận cùng. Dù sao đi nữa anh cũng chẳng còn gì để mất.

- Anh đi!

Anh đi tìm dụng cụ và phá khóa.

- Dù thế nào đi chăng nữa, cũng không được nhúc nhích khỏi đây, nhất là đừng cố tìm anh hay gọi cảnh sát đây. Chờ anh!

- Anh nói buồn cười quá. Chỉ là một kho chứa đồ thôi mà, một nơi như mọi nơi trong các tòa nhà.

- Anh không chắc thế đâu...

Mặt trời buổi chiều hình ovan màu cam chiếu sáng, con đực 327, kẻ sống sót duy nhất của cuộc đi săn đầu tiên trong mùa xuân, chạy một mình. Cô đơn không chịu nổi.

Chân nó lội bì bõm rất lâu trong các vũng nước, bùn và lá mốc. Gió làm khô hết miệng nó. Bụi phủ toàn thân nó một lớp áo màu hổ phách. Nó không còn cảm nhận được cơ bắp mình nữa. Nhiều vuốt của nó đã bị gãy.

Nhưng ở đầu đường khứ giác mà nó đang theo, nó nhanh chóng nhận ra được đích của mình. Trong số những gò là tổ của dân Bel-o-kan, một hình bóng lớn dần lên theo mỗi bước chạy của nó, một kim tự tháp rất lớn của Bel-o-kan, tổ mẹ, chiếc đèn thơm thôi miên nó và hút nó vào.

Con 327 cuối cùng cũng tới được chân của tổ kiến oai nghiêm rồi nó ngẩng đầu lên. Thành phố của nó còn lớn hơn nữa. Họ đã bắt đầu xây lớp bảo vệ mái vòm mới. Đỉnh mái vòm làm bằng cành cây chọc ghẹo mặt trăng.

Con đực trẻ tìm một lúc thấy sát mặt đất có một lối vào còn mở và chui vào trong.

Kip. Tất cả kiến thợ và binh lính làm việc ở bên ngoài đã về. Kiến bảo vệ đang chuẩn bị đóng các lối ra vào để giữ ấm cho bên trong. Vả lại, vừa lúc nó kịp vượt qua ngưỡng cửa nơi kiến thợ đang hoạt động tập nập thì cái lỗ khép lại ngay sau nó. Gần như chỉ trong một lần sập cửa.

Vậy là người ta không còn nhìn thấy gì ở thế giới bên ngoài lạnh lẽo và tàn bạo nữa. Con đực 327 lại một lần nữa đắm chìm trong sự vắng mặt. Từ giờ nó có thể hòa chung với Bầy dụ hiền. Nó không cô đơn nữa, nó thuộc về đa số.

Lính gác tiến lại gần. Dưới lớp bụi, chúng không nhận ra được nó. Nó nhanh chóng tỏa ra mùi nhận dạng, và những con khác yên tâm.

Một con kiến thợ nhận thấy mùi mệt mỏi của nó. Con đó đề nghị nó trao đổi dinh dưỡng, một nghi thức hiển thân.

Ở phần bụng dưới của mình, loài kiến có một chiếc túi, thực chất là một cái dạ dày phụ không tiêu hóa thức ăn. Cái điều xã hội. Ở đó, nó có thể dự trữ thức ăn, và đồ ăn mãi mãi tươi và nguyên vẹn. Sau đó, nó có thể ợ ra và đưa lên dạ dày “tiêu hóa bình thường”. Hoặc nó nhả ra để cho đồng loại.

Các động tác luôn giống nhau. Con kiến cho đến gần đối tượng mà nó muốn trao đổi dinh dưỡng và gõ vào đầu con kia. Nếu con được dò ý chấp nhận, nó hạ râu xuống. Nếu nó dựng râu lên cao, đó là dấu hiệu từ chối, nó không thật sự đói.

Con đực 327 không do dự. Dự trữ năng lượng của nó ít đến nỗi nó sắp chết đứng. Chúng đặt miệng kề sát nhau. Thức ăn dâng lên. Con cho ợ ra lúc đầu là nước bọt, sau đó là nước mật sâu, và bột ngũ cốc. Ngon và rất bổ.

Quá trình cho kết thúc, con đực hồi tỉnh ngay lập tức. Nó nhớ lại mọi việc. Người chết. Cuộc phục kích. Không được lỡ một giây phút nào. Nó dựng râu lên và phun thông tin thành những giọt nhỏ xung quanh.

Báo động. Chiến tranh. Bọn lùn đã phá cuộc thám hiểm đầu tiên của chúng ta. Chúng có một vũ khí mới có tác dụng hủy diệt. Chuẩn bị chiến đấu. Chiến tranh đã nổ ra.

Con lính gác thoát ra ngoài. Mùi báo động này làm nó đau đầu. Lập tức một đám tập trung quanh con đực 327.

Có chuyện gì thế?

Chuyện gì xảy ra?

Anh ta nói là chiến tranh xảy ra.

Anh có bằng chứng không?

Kiến từ khắp nơi chạy đến.

Anh ta nói tới một vũ khí mới và đoàn thám hiểm bị tàn sát.

Nghiêm trọng thật.

Anh ta có bằng chứng không?

Bây giờ con đực đứng giữa đám đông kiến.

Báo động, báo động, chiến tranh bùng nổ, chuẩn bị chiến đấu!

Anh có bằng chứng không?

Câu này được mọi người hỏi đi hỏi lại.

Không, nó không có bằng chứng. Nó bị sốc đến nỗi không nghĩ đến việc mang bằng chứng về. Cử động râu. Những cái đầu ngúc ngoắc, hoài nghi.

Chuyện xảy ra ở đâu?

Ở phía Tây của La-chola-kan, giữa điểm săn mới do quân trinh sát tìm ra và các tổ của chúng ta. Một vùng bọn lùn thường tuần tra.

Không thể thế được, gián điệp của chúng ta đã về. Họ dứt khoát: bọn lùn còn chưa thức dậy!

Một sợi râu vô danh vừa mới phát ra câu này. Đám đông giải tán. Họ tin con kia. Họ không tin con kiến đực. Chắc chắn, nó có vẻ nói thật, nhưng câu chuyện của nó không đáng tin lắm. Các cuộc chiến tranh mùa xuân chưa bao giờ bắt đầu sớm như thế. Bọn lùn điên mà tấn công trong khi chúng còn chưa tỉnh hết. Mọi người quay lại công việc của mình và không đếm xỉa tới thông tin do con đực 327 truyền nữa.

Kẻ sống sót duy nhất trong chuyến đi săn thám hiểm đầu tiên bàng hoàng. Những người chết đó, trời ạ, nó không bịa ra! Cuối cùng, họ sẽ phải nhận thấy là quân số của bầy không đủ.

Râu nó ngò nghếch đồ xuống trán. Nó cảm thấy vô dụng, rằng sự tồn tại của nó chẳng để làm gì. Như thế nó chẳng còn sống cho người khác nữa, mà chỉ cho mỗi bản thân mình.

Nó rùng mình run sợ vì ý nghĩ này. Lao mình về phía trước, cuống cuống chạy, kích động và lấy đám kiến thợ làm nhân chứng. Thậm chí người ta còn do dự có nên dừng lại khi nó hát từng từ bài ca thiêng liêng:

Nhà thám hiểm, tôi từng là chân

Tại chỗ tôi từng là mắt

Trở về tôi là tác nhân kích thích.

Mọi người mặc kệ. Họ nghe nó mà không thèm chú ý. Sau đó họ bỏ đi không hề hoảng hốt. Nó

phải ngừng kích động thôi!

Jonathan xuống tới giờ đã được bốn tiếng. Vợ con anh lo lắng bồn chồn.

- Mình gọi cảnh sát, mẹ nhé?

- Không, chưa gọi vội.

Cô tiến đến gần cửa kho chứa đồ.

- Bố chết rồi hả mẹ? Mẹ, nói cho con đi, bố chết giống như con Ouarzi à?

- Không, không, con yêu, sao con lại nói nhảm thế!

Lucie bị giày vò vì lo sợ. Cô nghiêng người để xem cái lỗ hổng. Với chiếc đèn halogen công suất lớn vừa mua, cô hình như nhìn thấy một cái... cầu thang xoắn ốc ở phía xa xa.

Cô ngồi bệt xuống đất. Nicolas bước lại phía cô. Cô ôm con vào lòng.

- Bố sẽ quay lại, phải kiên nhẫn. Bố bảo chúng ta chờ, chúng ta chờ thêm chút nữa.

- Thế nếu bố không về nữa?

Con 327 mệt mỏi. Nó có cảm giác như đang vùng vẫy trong nước. Cử động, nhưng chẳng tiến được.

Nó quyết định đích thân trình diện Belo-kiu-kiuni. Tuổi đời mười bốn mùa đông, Mẹ có kinh nghiệm vô song, trong khi đó kiến vô tính, chiếm phần đa số trong dân cư, sống tối đa ba năm. Chỉ Mẹ mới có thể giúp nó tìm cách truyền tin.

Con đực trẻ đi đường tắt dẫn tới trung tâm của tổ. Hàng nghìn kiến thợ mang theo đầy trứng lon ton chạy trong cái hành lang rộng rãi này. Chúng chở đám trứng của mình từ tầng thứ 40 dưới lòng đất tới các phòng trẻ sơ sinh trong nhà tắm nắng nằm ở tầng 35 trên mặt đất. Đó là một dòng vô tận toàn vô trứng trắng được đàn kiến mang ở đầu chân, đi từ thấp lên cao và từ phải sang trái.

Nó phải đi theo chiều ngược lại. Chẳng dễ dàng gì. Con 327 huých phải vài vú em và ngay lập tức họ quát kẻ phá hoại. Chính nó cũng bị va quệt, bị giẫm chân, bị xô đẩy, bị cào. May là hành lang không tắc hoàn toàn. Nó cũng mở được cho mình lối đi giữa đám đông lúc nhúc.

Sau đó men theo đường hầm nhỏ, dài hơn nhưng đỡ vất vả hơn, nó chạy hết tốc lực. Từ động mạch, nó chuyển sang tiểu động mạch, từ tiểu động mạch qua tĩnh mạch và tĩnh mạch con. Nó chạy như

thể nhiều cây số, vượt qua nhiều cây cầu, vòm cầu, qua những quảng trường vắng vẻ hay đông người.

Nó dễ dàng định hướng trong những khu vực tối, nhờ ba cái mắt đơn hồng ngoại trên trán. Dần dần nó tới gần Cẩm Thành, mùi nhàn nhạt của Mẹ càng rõ hơn, và số lính gác tăng lên.

Ở đó, có đủ tiểu đội chiến binh, đủ kích cỡ, đủ loại vũ khí. Những con nhỏ có hàm trên dài cắt khác, những con to khỏe có tấm chắn ngực chắc như gỗ, những con mập mập râu ngắn, những pháo binh có bụng dưới thon thả chứa đầy chất độc gây co giật.

Có mùi thông hành còn giá trị, con đực 327 qua được các đồn kiểm tra mà không gặp trở ngại gì. Các chiến binh đều bình thản. Người ta có cảm giác là chiến tranh lãnh thổ còn chưa bắt đầu.

Giờ thì rất gần mục tiêu của nó, nó trình các nhận dạng cho kiến bảo vệ, sau đó đi vào trong hành lang cuối cùng dẫn tới phòng Kiến Chúa.

Tới ngưỡng cửa nó dừng lại, choáng ngợp trước vẻ đẹp toát ra từ nơi có một không hai này. Đó là một căn phòng hình tròn lớn được xây theo các quy tắc kiến trúc và hình học rất chính xác mà các kiến chúa bí mật truyền lại cho con gái mình.

Vòm chính cao mười hai đầu và đường kính là ba mươi sáu (đầu là đơn vị đo của Liên bang; một đầu tương đương với ba milimét đơn vị đo thông thường của con người). Các cột trụ xây bằng xi măng quý hiếm đỡ ngôi đền côn trùng này, mà ngôi đền được thiết kế, với nền nhà lõm xuống, để các phân tử hương thơm do các cá thể tỏa ra lưu giữ càng lâu càng tốt mà không bị ngấm vào tường. Đó là một đài vòng khứu giác ẩn tượng.

Một quý bà to béo nằm ở giữa. Bà nằm sấp và thỉnh thoảng khua chân về phía một bông hoa vàng. Bông hoa thỉnh thoảng bất thành lình khếp lại. Nhưng cái chân đã rút ra.

Quý bà đó là Belo-kiu-kiuni.

Belo-kiu-kiuni, kiến chúa đở hung cuối cùng của tổ trung tâm.

Belo-kiu-kiuni, người đẻ trứng duy nhất, người sinh ra tất cả những cơ thể và mọi trí óc của Bầy.

Belo-kiu-kiuni, người từng cai trị trong cuộc đại chiến với ong, trong cuộc chinh phục các tổ mối miền Nam, trong cuộc bình định các lãnh địa của nhện, trong cuộc chiến tranh tiêu hao kinh hoàng do bọn ong vò vẽ cây sồi gây hấn, và từ năm ngoái chính Belo-kiu-kiuni là người phối hợp lực lượng của các tổ để chống lại sức ép ở biên giới phía Bắc với kiến lùn.

Belo-kiu-kiuni, người đã phá mọi kỷ lục về sống lâu.

Belo-kiu-kiuni, mẹ nó.

Tác phẩm sống đó ở đây, ngay cạnh nó, như ngày xưa. Trừ việc Mẹ được khoảng hai mươi kiến thợ nô lệ trẻ tằm ướt và xoa bóp, trong khi đó, ngày xưa, chính nó, con đực 327, chăm sóc Mẹ với những bàn chân nhỏ còn vụng về của mình.

Cây ăn thịt khắp miệng lại và Mẹ tỏa mùi phàn nàn. Người ta không biết niềm đam mê với loài cây ác này từ đâu tới.

Con đực 327 tiến lại. Nhìn gần, Mẹ không đẹp lắm. Mẹ có cái đầu nhô ra đằng trước, thêm cặp mắt lồi to đùng dường như nhìn được khắp nơi cùng một lúc. Mấy con mắt đơn hồng ngoại của Mẹ tập trung ở giữa trán. Ngược lại, râu Mẹ dựng đứng, cách xa nhau một cách quá đáng. Chúng rất dài, rất nhẹ và rung từng cú giật nhanh mà người ta đoán là hoàn toàn được kiểm soát.

Đã qua nhiều ngày kể từ khi Belo-kiu-kiuni tỉnh lại sau giấc ngủ dài và từ đó, nó không ngừng đẻ trứng. Bụng dưới của nó, lớn gấp mười lần so với bình thường, co thắt liên tục. Cùng một lúc, nó cho ra tám quả trứng mảnh dẻ, màu ghi sáng có ánh xà cừ, thể hệ Bel-o-kan mới nhất. Quả tiếp theo tròn xoe và nhom nhóp chui ra khỏi ruột nó, lăn lông lốc trong phòng, ngay lập tức được các vú em chăm sóc.

Con đực trẻ nhận ra mùi của những quả trứng này. Đó là những chiến binh vô sinh và kiến đực. Trời vẫn còn lạnh, và học tuyến đẻ sinh sản “kiến cái” còn chưa hoạt động. Ngay khi thời tiết cho phép, Mẹ sẽ đẻ ra từng đẳng cấp theo nhu cầu chính xác của Tổ. Kiến thợ sẽ nói cho Mẹ là “thiếu kiến nghiền ngũ cốc và pháo binh”, và Mẹ sẽ đáp ứng yêu cầu. Cũng có lúc Belo-kiu-kiuni ra khỏi phòng mình và đi đánh hơi tại các hành lang. Nó có râu khá nhạy để phát hiện ra sự thiếu hụt nhỏ nhất trong đẳng cấp này hay đẳng cấp khác. Nó bổ sung quân số ngay tại chỗ.

Mẹ còn đẻ thêm năm quả nhỏ nữa; sau đó quay sang người đến thăm. Mẹ sờ nó và liếm nó. Tiếp xúc với nước dãi hoàng gia luôn là thời khắc đặc biệt. Nước dãi này không chỉ là một chất tẩy trùng vạn năng, mà còn là thuốc trị bách bệnh thật sự chữa khỏi hết các vết thương, tuy nhiên trừ những nội thương ở đầu.

Ngay cả nếu Belo-kiu-kiuni chưa thể tự nhận ra một trong vô số các con mình, qua cách thức này, Mẹ vẫn chứng tỏ mình đã xác định được mùi của nó. Nó là con của Mẹ.

Cuộc nói chuyện bằng râu có thể bắt đầu.

Chào mừng con tới khu sinh sản của Bầy. Con đã rời bỏ ta nhưng con không thể ngăn mình trở lại được.

Câu nghi thức của một người mẹ nói với các con mình. Nói câu đó xong, nó điềm tĩnh ngửi các pheromon của mười một đôt khiến con 327 phải phục tùng... Nó đã hiểu lý do của cuộc viếng thăm... Chuyến thám hiểm đầu tiên đến miền Tây đã bị tiêu diệt hoàn toàn. Xung quanh thảm họa có mùi bọn kiến lùn. Có thể chúng đã khám phá ra một loại vũ khí bí mật.

Nhà thám hiểm, anh từng là chân

Tại chỗ, anh từng là mắt

Trở về, anh là tác nhân kích thích.

Chắc chắn thế. Nhưng, vấn đề là không tài nào kích động được Bầy. Mùi của nó không thuyết phục được ai. Nó nghĩ rằng chỉ có Mẹ, Belo-kiu-kiuni, sẽ biết làm thế nào để loan tin và báo động.

Mẹ ngửi nó với sự chú ý tăng gấp đôi. Mẹ thu những phân tử hơi nhỏ nhất từ các khớp và chân của nó. Đúng, có dấu vết chết chóc ở đó, và cả điều bí ẩn. Có thể đó là chiến tranh... Và cũng rất có thể là không phải.

Mẹ cho nó biết dù sao thì Mẹ cũng không có quyền hạn chính trị gì. Trong Bầy, các quyết định được đưa ra phải do thống nhất ý kiến thường trực thông qua việc thành lập nhóm làm việc theo các dự án được tự do lựa chọn. Nếu như không thể tạo ra được một trong các nhóm đầu não này, tóm lại là dựng lên một nhóm, kinh nghiệm của mẹ cũng chẳng để làm gì.

Mẹ thậm chí còn không giúp được nó.

Con đực 327 năn nỉ. Được một lần có người có vẻ sẵn sàng nghe nó nói tới cùng, nó gắng hết sức phát ra những phân tử quyến rũ nhất. Theo nó, thảm họa này phải là mối bận tâm hàng đầu. Người ta phải cử ngay gián điệp để tìm hiểu xem vũ khí bí mật đó là gì.

Belo-kiu-kiuni trả lời rằng Bầy sụp đổ dưới các “mối bận tâm hàng đầu”. Không chỉ đợt thức giấc mùa xuân còn chưa hoàn toàn kết thúc, mà vỏ của Tổ vẫn đang trong giai đoạn xây dựng. Và khi mà lớp vỏ cây cuối cùng còn chưa được đặt xong, thì đi chinh chiến là mạo hiểm. Hơn nữa, Bầy đang thiếu protein và đường. Cuối cùng, chúng ta phải nghĩ tới việc chuẩn bị cho lễ Hồi sinh. Mọi việc đều cần năng lượng mạnh mẽ của mỗi người. Ngay cả gián điệp cũng đang phải làm việc quá tải. Điều đó giải thích cho việc thông điệp kinh hoàng của nó không được đón nghe.

Một lúc sau. Người ta chỉ nghe thấy mỗi tiếng miêng của kiến thợ liếm lớp vỏ của Mẹ. Còn Mẹ thì lại tiếp tục mân mê cây ăn thịt của mình. Mẹ vắn vẹo cho tới khi cố định được cái bụng dưới xuống dưới ngực. Hai chân trước lơ lửng. Nó nhẹ nhàng rút chân khi cái hàm thực vật khép lại, rồi cho đó có thể là vũ khí tuyệt vời.

Chúng ta có thể dựng một bức tường gồm các cây ăn thịt để bảo vệ toàn bộ biên giới Tây Bắc. Vấn đề duy nhất là bây giờ bọn quỷ nhỏ này không biết phân biệt giữa người của Tổ và người ngoài...

Con 327 trở lại chủ đề ám ảnh nó. Belo-kiu-kiuni hỏi nó bao nhiêu người chết trong “vụ tai nạn”. Hai mươi tám. Tất cả của tiểu đẳng cấp binh sĩ thám hiểm? Đúng, nó là con đực duy nhất trong chuyến thám hiểm. Thế là mẹ tập trung tư tưởng và để liền tù tì hai mươi tám viên ngọc trai, tương ứng với bấy nhiêu chị em ở thể lỏng.

Hai mươi tám con bị chết, hai mươi tám quả trứng này sẽ thay thế chúng.

MỘT NGÀY KHÔNG TRÁNH ĐƯỢC: Một ngày, không tránh được, những ngón tay sẽ đặt trên các trang này, mắt ngón ngấu những dòng chữ này, trí óc diễn giải nghĩa của chúng.

Tôi không muốn thời điểm đó đến quá sớm. Hậu quả có thể sẽ kinh khủng. Và vào thời điểm tôi viết những câu này, tôi vẫn đấu tranh để giữ bí mật của mình.

Tuy nhiên, một ngày nào đó, người ta cần phải biết chuyện gì đã xảy ra. Thậm chí những bí mật được chôn sâu nhất cuối cùng cũng nổi lên khỏi mặt hồ. Thời gian là kẻ thù xấu xa nhất của chúng.

Dù bạn là ai, trước tiên tôi cũng xin chào bạn. Lúc mà bạn đọc những dòng này, có thể tôi đã chết từ chục, thậm chí trăm năm rồi. Chỉ ít, tôi hy vọng thế.

Đôi khi tôi tiếc vì đã đạt tới sự hiểu biết này. Nhưng tôi là một con người, và thậm chí nếu lòng tương ái đồng loại của tôi lúc này đang ở mức dưới cùng, thì tôi vẫn hiểu rõ tất cả những nghĩa vụ mà chỉ mỗi việc một ngày nào đó tôi được sinh ra trong số các bạn, những con người của thế giới này, trao cho.

Tôi phải truyền lại câu chuyện của mình.

Nhìn gần, mọi chuyện đều giống nhau. Lúc đầu, có một chủ đề “để phát triển” đang ngủ yên. Nó bị khủng hoảng. Khủng hoảng đó bắt nó phải phản kháng lại. Theo cách hoạt động của nó, nó sẽ chết hoặc nó sẽ phát triển.

Câu chuyện đầu tiên mà tôi sẽ kể cho bạn là chuyện về thế giới của chúng ta. Vì chúng ta sống ở bên trong. Và vì mọi vật, nhỏ hay lớn, đều tuân theo cùng quy luật và có cùng các mối quan hệ phụ thuộc lẫn nhau.

Ví dụ, bạn, người lật trang sách này, bạn cọ ngón tay trở vào hợp chất xenlulô của tờ giấy. Từ tiếp xúc này sinh ra một lượng nhiệt rất nhỏ. Sự nóng lên dĩ nhiên có thực. Được chuyển tới vô cùng nhỏ, sự nóng lên này làm một electron bật ra. Electron này rời khỏi nguyên tử của mình và sau đó tới va chạm với một phân tử khác.

Nhưng thực ra, phân tử này, ngay chính với bản thân nó, cũng “tương đối” lớn. Đến mức mà cú va chạm với electron, với nó, là một sự xáo trộn thật sự. Trước đây, nó tro ì, rỗng, lạnh. Vì bạn “lật” trang sách, nó bị khủng hoảng. Nhiều tàn lửa khổng lồ vạch nó ngoằn ngoèo. Chỉ bằng mỗi cử động này mà bạn đã gây ra điều gì đó mà có lẽ bạn không biết hết hậu quả. Có thể có nhiều thế giới được sinh ra, với con người ở trên đó, và những người này sẽ khám phá ra cách luyện kim, nấu ăn theo kiểu Provence^[4] và du lịch tới các vì sao. Thậm chí họ có thể thông minh hơn chúng ta. Và có lẽ họ sẽ không tồn tại nếu bạn không có quyển sách này trong tay và ngón tay của bạn không gây ra sự nóng lên, chính xác là đúng ở vị trí này của tờ giấy.

Cũng như thế, thế giới của chúng ta chắc chắn có vị trí của nó trong một góc của trang sách

này, trong một cái đế giày hay bọt một lon bia của nền văn minh khổng lồ nào đó.

Chắc hẳn thế hệ chúng ta sẽ không có các phương tiện để kiểm tra điều này. Những điều chúng ta biết, đó là cách đây khá lâu, thế giới của chúng ta, hay dù thế nào đi chăng nữa, phân tử chứa thế giới của chúng ta, là trống rỗng, lạnh, tối, bất động. Rồi sau đó, ai đó hay cái gì đó đã gây ra khủng hoảng. Họ đã giở một trang sách, họ đã giẫm lên một hòn đá, họ đã hút bọt lon bia. Luôn luôn có một chấn thương. Phân tử của chúng ta thức dậy. Chúng ta, chúng ta biết điều đó, đó là một vụ nổ rất lớn. Người ta gọi nó là Big Bang.

Mỗi giây, trong bao la rộng lớn, trong bao la nhỏ bé, trong bao la xa thẳm, có một thế giới được sinh ra như thế giới của chúng ta sinh ra cách đây mười lăm tỷ năm. Những thế giới khác, chúng ta không biết. Nhưng đối với thế giới của mình, chúng ta biết rằng nó bắt đầu từ vụ nổ nguyên tử “nhỏ” nhất, “đơn giản” nhất: hydro.

Hãy hình dung không gian rộng lớn yên tĩnh này bỗng nhiên thức giấc do một vụ nổ khổng lồ. Tại sao họ lại lật trang ở phía trên? Tại sao họ lại hút bọt bia? Không quan trọng. Luôn là hydro cháy, nổ, thiêu đốt. Một ngọn lửa khổng lồ rạch không gian không chút dấu vết. Khủng hoảng. Những vật bất động chuyển động. Những vật lạnh giá nóng lên. Những vật im lìm rì rầm.

Trong cái lò ban đầu, hydro chuyển thành heli, nguyên tử phức tạp hơn nó một chút. Nhưng, từ sự chuyển hóa này, người ta có thể suy ra luật chơi lớn đầu tiên của thế giới chúng ta là: LUÔN PHỨC TẠP HƠN.

Nguyên tắc này dường như là hiển nhiên. Nhưng chẳng có gì chứng minh được ở các thế giới khác, nó không khác đi. Ở chỗ khác, có thể là LUÔN NÓNG HƠN, hoặc LUÔN RẪN HƠN hoặc LUÔN BUỒN CƯỜI HƠN.

Ở chỗ chúng ta cũng thế, mọi vật trở nên nóng hơn, hoặc cứng hơn hoặc buồn cười hơn nhưng đó không phải là quy luật ban đầu. Đó chỉ là những thứ phụ. Quy luật gốc của chúng ta mà xung quanh nó tập hợp những quy luật khác, là: LUÔN PHỨC TẠP HƠN.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Con đực 327 lang thang ở các hành lang phía Nam thành phố. Nó không bình tĩnh được. Nó ngẫm nghĩ tới câu hát nổi tiếng:

Nhà thám hiểm, anh từng là chân,

Tại chỗ, anh từng là mắt,

Trở về, anh là tác nhân kích thích.

Tại sao không làm được? Sai lầm ở đâu? Cơ thể nó sôi sục thông tin chưa được xử lý. Với nó, Bầy đã bị thương và họ thậm chí không nhận ra điều đó. Thế mà tác nhân kích thích đau khổ lại là nó. Vậy thì chính nó phải làm Tổ phản ứng lại.

Ôi, khó chịu làm sao khi nắm một tin đau đớn, giữ nó trong mình mà không tìm thấy một cái râu nào muốn tiếp nhận! Nó muốn trút bỏ gánh nặng này, chia sẻ với người khác cái tin kinh khủng này đến chừng nào.

Một con kiến sứ giả truyền nhiệt đi ngang gần nó. Thấy nó ủ ê, con đó tưởng nó chưa tỉnh hẳn và cho nó năng lượng mặt trời của mình. Nó lấy lại sức, và nó ngay lập tức sử dụng chúng để thử thuyết phục con kia.

Báo động, một cuộc thám hiểm đã bị tiêu diệt do bọn kiến lùn phục kích, báo động!

Nhưng thậm chí nó chẳng còn giọng điệu nói thật như lúc ban đầu. Con sứ giả truyền nhiệt bỏ đi như không có gì xảy ra. Con 327 không bỏ cuộc. Nó vừa chạy khắp các hành lang vừa tung tin báo động.

Thỉnh thoảng vài chiến binh dừng lại, nghe nó, thậm chí nói chuyện với nó, nhưng câu chuyện về vũ khí hủy diệt của nó khó tin quá. Không một nhóm nào có khả năng phụ trách nhiệm vụ quân sự được hình thành.

Nó bỏ đi, chán nản.

Đột nhiên, khi nó băng qua một đường hầm vắng ở tầng hầm thứ tư, nó phát hiện có tiếng động sau mình. Ai đó đang đi theo nó.

Con đực 327 quay lại. Nhờ mắt hồng ngoại, nó dò xét hành lang. Các vết đỏ và đen. Không có ai. Kỳ cục. Có thể là nhầm. Nhưng tiếng bước chân lại vang lên phía sau nó. *Scratch... tssss, scratch... tssss*. Ai đó đi khắp khiêng, thiếu hai chân trên sáu cái, và đang tới gần.

Để chắc chắn là đúng, tới mỗi ngã tư nó rẽ, rồi dừng lại. Tiếng động ngừng lại. Ngay khi nó đi tiếp: *Scratch... tss, scratch... tss, scratch... tss*, tiếng động lại tiếp tục.

Không nghi ngờ gì nữa: người ta theo dõi nó.

Ai đó nấp đi khi nó ngoái lại. Hành động bất thường, hoàn toàn chưa xảy ra bao giờ. Tại sao một tế bào của Bầy lại đi theo một người khác mà không xuất đầu lộ diện? Ở đây, một người với mọi người và không có gì phải che giấu ai cả.

Sự “hiện diện” không bớt dai dẳng đi. Luôn từ xa, luôn thoát ần thoát hiện. *Scratch... tss, scratch... tss*. Phản ứng thế nào đây? Khi còn là ấu trùng, vú nuôi đã dạy nó luôn phải đối mặt với nguy hiểm. Nó dừng lại và làm ra vẻ đang lau chùi. Sự hiện diện cách không xa lắm. Nó cảm thấy thế. Vẫn làm ra vẻ lau chùi, nó rung rung râu. Xong, nó đã thu được các phân tử mùi của kẻ theo dõi. Đó là một chiến binh một năm tuổi. Nó tỏa mùi đặc biệt để che những dấu hiệu nhận dạng thông thường của mình. Không dễ gì xác nhận được. Có lẽ là mùi đá.

Con chiến binh nhỏ con không trốn nữa. *Scritch... tssss... scritch... tssss...* Bây giờ, nó đã nhìn thấy con đó bằng mắt hồng ngoại. Đúng là con đó thiếu mất hai chân. Mùi đá của nó tỏa ra mạnh hơn.

Con đực phát tín hiệu.

Ai đấy?

Không có câu trả lời.

Tại sao lại theo tôi?

Không có câu trả lời.

Muốn quên chuyện rắc rối, nó tiếp tục lên đường, nhưng ngay lập tức, nó nhận ra sự hiện diện thứ hai từ đằng trước tới. Lần này là một chiến binh to con. Hành lang thì hẹp, nó sẽ không qua được.

Quay lại? Sẽ đụng độ với con thọt cũng đang vội đi về phía nó.

Nó bị kẹt.

Bây giờ nó nhận ra được tình thế của mình: đó là hai chiến binh. Và cả hai cùng tỏa mùi đá. Con to hơn bạnh rộng những chiếc răng dài của mình.

Một cái bẫy!

Không thể tưởng tượng được là một con kiến của tổ lại muốn giết một con khác. Liệu có phải là sự rối loạn hệ thống miễn dịch không? Chẳng nhẽ chúng không nhận ra được mùi nhận dạng của nó? Chúng coi nó là một sinh vật lạ? Đúng là điên rồ, cứ như dạ dày nó quyết định loại bỏ ruột nó vậy...

Con đực 327 tăng lực phát:

Tôi cũng là một tế bào của Bầy như các bạn. Chúng ta từ cùng một cơ thể.

Đó là những chiến binh trẻ, chắc họ nhầm. Nhưng những lời nói của nó không xoa dịu được hai kẻ đối diện mình. Con cà nhắc nhảy lên lưng nó và ghìm cánh nó, trong khi đó con to hơn lấy răng kẹp đầu nó. Chúng kéo lê nó, kẹp chặt như thế, hướng về phía chỗ đổ rác.

Con đực 327 giãy giụa. Bằng đốt đối thoại giới tính của mình, nó tỏa các kiểu cảm xúc mà những con vô tính không hề biết. Từ chỗ không hiểu nổi thành hoảng sợ.

Để khỏi bị vấy bẩn bởi những suy nghĩ “trừu tượng” này, con thọt, vẫn đang ép sát phần đầu lưng phía trên của nó, lấy răng cạo râu nó. Làm như thế, con thọt sẽ lấy hết pheromon, và nhất là mùi thông hành của nó. Dù sao thì ở nơi nó tới, chúng cũng chẳng giúp ích gì cho nó.

Bộ ba gây lộn hờn hển tiến trong những hành lang ít người qua lại nhất. Con thọt nhỏ người tiếp tục công việc lau chùi của mình một cách bài bản. Có thể nói nó không muốn để sót một chút thông tin nào trong cái đầu này. Con đực không giãy giụa nữa. Cam chịu, nó chuẩn bị chết bằng cách giảm dần nhịp tim.

“Tại sao lại nhiều bạo lực đến thế, nhiều thù ghét đến thế, hỡi các anh em? Tại sao?”

Một, chúng ta chỉ là một, tất cả cùng nhau, chúng ta là con của Trời và Đất.

Chúng ta hãy dừng những cuộc cãi vã vô ích tại đây. Thế kỷ XXII sẽ là thế kỷ của tinh thần hoặc không phải thế. Hãy từ bỏ những cuộc tranh cãi cũ rích do kiêu ngạo và giả dối.

Chủ nghĩa cá nhân, đó mới là kẻ thù thật sự của chúng ta! Một người anh em trong lúc nghèo túng, và các con để anh ta chết đói, các con không xứng đáng đứng trong cộng đồng thế giới rộng lớn nữa. Một người bị lạc đường xin các con giúp đỡ và cứu trợ, và các con không cho người ta vào. Các con không thuộc cộng đồng của chúng ta.

Ta biết các con, những lương tâm tốt bọc trong lụa! Các con chỉ nghĩ tới tiện nghi của riêng mình, các con chỉ mong những vinh quang cá nhân, hạnh phúc cũng có, nhưng chỉ là hạnh phúc của các con và của gia đình mình.

Ta biết các con, ta đã nói với các con. Con, con, con và con! Đừng có cười trước màn hình nữa, ta đang nói với các con những việc nghiêm trọng. Ta đang nói với các con về tương lai của nhân loại. Nó không thể kéo dài hơn được nữa. Cách sống này không có ý nghĩa. Chúng ta lãng phí tất cả, chúng ta phá hoại tất cả. Các cánh rừng đang bị cán dần để làm khăn mùi soa giấy. Mọi thứ đều trở thành đồ có thể vứt đi được: bát đĩa, bút, quần áo, máy ảnh, xe hơi, và nếu các con không nhận ra được điều đó thì các con cũng thành thứ có thể vứt đi. Chúng ta hãy từ bỏ cách sống hời hợt này. Các con hãy từ bỏ nó hôm nay, trước khi người ta bắt các con từ bỏ vào ngày mai.

Hãy tới cùng chúng ta, hãy gia nhập đội ngũ tín đồ của chúng ta. Chúng ta là những người lính của Chúa, hỡi những người anh em của ta.”

Hình một nữ phát thanh viên. “Chương trình giảng Phúc âm do cha Mac Donald ở Nhà Thờ mới theo phái tái giảng sinh của ngày thứ 45 và công ty đồ hộp đông lạnh ‘Sweetmilk’ gửi tới các bạn. Chương trình được phát qua vệ tinh trên toàn thế giới. Và bây giờ, trước khi tiếp tục bộ phim truyền hình viễn tưởng ‘Người ngoài Trái đất và tự hào là người ngoài Trái đất’, là mục quảng cáo.”

Lucie không thể nào làm được như Nicolas, ngừng suy nghĩ hoàn toàn khi xem tivi. Jonathan đã ở dưới tám tiếng rồi và vẫn không có tin tức gì!

Tay cô đặt gần điện thoại. Anh nói là không được làm gì hết, nhưng nếu anh ấy chết, hoặc chẳng may anh ấy bị kẹt trong đồng sụt lở?

Cô còn chưa có đủ dũng cảm để xuống dưới đó. Tay cô nhắc máy. Cô bấm số cảnh sát cứu hộ.

- Alô, cảnh sát ạ?

- Anh đã bảo em là không được gọi cảnh sát, - một giọng yếu ớt và thì thào từ trong bếp vọng ra.

- BỐ! BỐ!

Cô gác máy trong khi ông nghe tiếp tục phát ra: “Alô, xin nói đi, cho chúng tôi địa chỉ.” Cạch.

- Đây, đây, anh đây, không được lo lắng. Anh đã nói hai mẹ con bình tĩnh chờ anh rồi mà.

Không lo lắng sao được? Anh ấy đùa chắc!

Jonathan không chỉ cầm trong tay da của những gì trước đó là Ouarzazate và giờ chỉ còn là một đồng thịt dính máu, mà chính anh cũng đổi dạng. Anh không có vẻ khiếp sợ hay mất tinh thần, thậm chí anh còn cười cười. Không, không phải thế, nói thế nào nhỉ? Người ta có cảm giác anh già đi và anh bị ốm. Ánh mắt anh bồn chồn, nước da tái mét, anh run rẩy và có vẻ mệt đứt hơi.

Khi nhìn thấy xác bị hành hình của con chó, Nicolas òa khóc nức nở. Con chó bông tội nghiệp cứ như bị hàng trăm cú dao lam cắt tan tành.

Họ đặt nó xuống tờ báo trải rộng.

Nicolas vẫn chưa hết rên rỉ vì mất người bạn thân. Thế là hết. Nó sẽ không bao giờ được nhìn con chó nhảy dựng lên tường khi họ nói từ “mèo” nữa. Sẽ chẳng bao giờ nó được nhìn con chó mở tay nắm cửa bằng một cú nhảy vui mừng. Nó sẽ không bao giờ được cứu con chó thoát khỏi bọn chó béc giê Đức to béo đồng tính nữa.

Ouarzazate không còn nữa.

- Ngày mai chúng ta sẽ mang nó ra nghĩa trang chó ở nghĩa trang Père-Lachaise, - Jonathan nhân nhượng. - Chúng ta sẽ mua cho nó ngôi mộ bốn nghìn năm trăm phrăng, con biết chứ, một ngôi mộ mà chúng ta có thể đặt ảnh nó.

- Đúng rồi! Đúng rồi! - Nicolas nói giữa hai tiếng nấc, ít nhất nó xứng đáng được như thế.

- Và sau đó chúng ta sẽ đến Hội Bảo vệ Động vật, và con sẽ chọn một con khác. Sao lần này con không chọn một con chó bông Malta nhỉ? Nó cũng rất đáng yêu.

Lucie vẫn chưa hoàn hồn. Cô không biết phải bắt đầu bằng câu hỏi nào. Tại sao anh lại đi lâu thế? Điều gì đã xảy ra với con chó? Điều gì đã xảy ra với anh? Anh có muốn ăn không? Anh có nghĩ tới sự bồn chồn của cô không?

- Có gì ở dưới thế? - rốt cuộc cô nói với giọng lạnh lùng.

- Chẳng có gì, chẳng có gì.

- Nhưng anh có thấy anh về trong tình trạng thế nào không? Và con chó nữa... Cứ như thể nó bị rơi vào một cái máy xay điện. Chuyện gì xảy ra với nó thế?

Jonathan quệt cái tay bẩn lên trán.

- Công chứng viên có lý, toàn chuột ở dưới. Ouarzazate bị lũ chuột dữ tợn xé thành từng mảnh.

- Còn anh?

Anh cười khẩy.

- Anh là con thú to nhất, anh làm chúng nó sợ.

- Vô lý! Anh làm gì dưới đó tám tiếng liền? Có gì tận cùng cái kho đáng nguyên rửa này thế? - cô nổi nóng.

- Anh không biết có gì tận cùng. Anh chưa đi tới đó.

- Anh chưa đi hết!

- Chưa, rất rất sâu.

- Tám tiếng anh chưa đi tới tận cùng... kho chứa đồ nhà mình?

- Chưa. Anh dừng lại khi anh nhìn thấy con chó. Máu khắp nơi. Em biết không, con Ouarzazate chống cự quyết liệt. Không thể tin được là một con chó nhỏ lại có thể cầm cự lâu đến thế.

- Nhưng anh dừng ở đâu? Giữa đường à?

- Làm sao mà biết được? Dù sao thì anh cũng không thể tiếp tục được nữa. Anh cũng sợ. Em biết là anh không chịu được bóng tối và bạo lực. Ở vị trí anh, mọi người cũng sẽ dừng lại. Người ta không thể tiếp tục mãi ở chỗ xa lạ. Rồi sau đó, anh nghĩ tới em, tới mẹ con em. Em không thể biết là như thế nào đâu... Tối cực kỳ. Đó là chỗ chết.

Khi nói hết câu này, khóe miệng bên trái của anh giật giật. Chưa bao giờ cô nhìn thấy anh như thế. Cô hiểu rằng không nên dồn ép anh hơn nữa. Cô vòng tay qua eo anh và hôn đôi môi lạnh của anh.

- Bình tĩnh đi anh, xong rồi. Mình sẽ bịt kín cái cửa đó và sẽ không nói đến chuyện này nữa.

Anh lùi lại.

- Không. Chưa xong. Anh để cho mình dừng lại do cái khu vực đầy máu đỏ đó. Mọi người có lẽ cũng sẽ dừng lại. Chúng ta luôn sợ bạo lực, ngay cả khi nó được dùng để chống lại các con vật. Nhưng anh không thể dừng như thế, có thể gần sát đích...

- Anh không nói với em là anh sẽ quay lại đó đây chứ!

- Có chứ. Edmond đã qua đó, anh sẽ qua được.

- Edmond, bác Edmond của anh á?

- Bác ấy đã làm điều gì đấy dưới đó, và anh muốn biết là điều gì.

Lucie rên khẽ.

- Xin anh, vì tình yêu với em và Nicolas, đừng xuống đó nữa.

- Anh không có lựa chọn.

Anh lại bị máy miệng lần nữa.

- Anh luôn làm mọi việc nửa chừng. Anh luôn dừng lại khi lý trí bảo nguy hiểm đang gần kề. Và hãy nhìn xem anh đã trở thành cái gì. Một người đàn ông chắc chắn chưa biết đến nguy hiểm, nhưng cũng chẳng thành công trong cuộc sống. Vì cứ đi nửa đường, chưa bao giờ anh đi đến tận cùng mọi chuyện. Lẽ ra anh phải ở lại xưởng sửa khóa, đánh trả lại và mặc kệ các vết sưng. Đó có thể là lần đầu, lẽ ra anh phải biết tới bạo lực và học cách điều khiển nó. Thay vì thế, cứ cố tránh rủi ro, anh như một đứa trẻ không chút kinh nghiệm.

- Anh mê sảng rồi.

- Không, anh không mê sảng đâu. Người ta không thể vĩnh viễn sống trong tổ kén. Với cái kho chứa đồ này, anh có cơ hội duy nhất để quyết định làm một việc quan trọng. Nếu anh không làm điều đó, anh sẽ không bao giờ dám nhìn mình trong gương nữa, anh sẽ chỉ thấy một kẻ hèn nhát thôi. Hơn nữa, chính em là người bắt anh xuống, em nhớ chứ.

Anh cởi cái áo sơ mi dính máu.

- Đừng nài nỉ, quyết định của anh không thay đổi được nữa đâu.

- Được, thế thì, em sẽ đi với anh! - Cô tuyên bố và nắm cái đèn pin.

- Không, em ở lại đây!

Anh nắm cổ tay cô lại, kiên quyết.

- Bỏ em ra, anh làm sao thế?

- Anh xin lỗi, nhưng em phải hiểu, cái kho này là cái gì đó chỉ liên quan tới mình anh. Đó là hành trình của anh, là đường đi của anh. Và không ai được xen vào, em nghe anh không đấy?

Đằng sau họ, Nicolas vẫn khóc trước xác Ouarzazate. Jonathan buông cổ tay Lucie ra và lại gần con trai.

- Nào, bình tĩnh lại nào, cậu bé!

- Con chán lắm rồi, Ouarzi chết còn bố mẹ chỉ cãi nhau thôi.

Jonathan muốn xoa dịu. Anh cầm bao diêm, lấy ra sáu que và đặt chúng lên bàn.

- Này, nhìn xem, bố sẽ chỉ cho con một câu đố. Có thể xếp bốn hình vuông bằng nhau với sáu que diêm này. Hãy tìm xem, con có thể tìm ra cách làm đấy.

Ngạc nhiên, cậu bé liền lau nước mắt và hít mạnh nước mũi. Nó bắt đầu đặt các que diêm theo nhiều cách khác nhau.

- Và bố còn một lời khuyên cho con. Để tìm ra lời giải, phải nghĩ khác đi. Nếu chúng ta cứ nghĩ

theo thói quen, chúng ta sẽ chẳng được gì cả.

Nicolas xếp được ba hình tam giác. Nhưng không phải bốn. Nó ngược đôi mắt xanh to của mình, chớp mắt.

- Bố tìm được lời giải chưa, bố?

- Chưa, nhưng bố cảm giác là không còn lâu nữa đâu.

Tạm thời thì Jonathan làm cậu con trai bình tĩnh trở lại, nhưng vợ anh thì chưa. Lucie nhìn anh đầy bức tức. Và buổi tối họ cãi nhau khá gay gắt. Nhưng Jonathan không muốn nói gì về cái kho với những bí ẩn của nó.

Hôm sau, anh dậy sớm và mất cả buổi sáng để lắp ở lõi vào kho chứa đồ một cái cửa sắt có ổ khóa lớn. Anh đeo vào cổ chiếc chìa khóa duy nhất.

Cứu tinh xuất hiện dưới dạng một cơn động đất bất ngờ.

Đầu tiên là các bức tường chịu cơn chấn động lớn bên cạnh. Cát bắt đầu đổ như thác từ trần xuống. Đợt rung chuyển thứ hai gần như tới ngay lập tức, sau đó đợt thứ ba, đợt thứ tư... Các chấn động ngầm càng ngày càng nối tiếp nhau nhiều hơn, càng ngày càng gần bộ ba kỳ lạ kia hơn. Tiếng ầm ầm không dừng lại và dưới đó, mọi vật đều rung chuyển.

Tĩnh lại do cơn chấn động, con đực tăng lại nhịp tim và dùng răng tung hai đòn khiến hai tên đao phủ sững sờ rồi chuồn vào trong đường hầm trống hoác. Nó đập đôi cánh còn yếu ớt để thoát nhanh hơn và nhảy từng cú dài trên đồng gạch vụn.

Mỗi một chấn động mạnh hơn buộc nó phải dừng lại chờ, nằm sát mặt đất, cho tới lúc hết đợt cát lở. Các mảng hành lang còn nguyên cả tảng đổ ập xuống giữa các hành lang khác. Những cây cầu, những nhịp cầu, những hầm mộ sập xuống, kéo theo hàng triệu bóng dáng nhón nhác.

Mùi báo động ưu tiên tỏa ra và lan rộng. Ở cấp thứ nhất, pheromon kích thích phủ mờ các hành lang phía trên. Những ai hít phải mùi này ngay lập tức bắt đầu run rẩy, chạy tứ tung và tiết ra các pheromon còn gay gắt hơn. Đến mức mà sự hoảng hốt càng ngày càng lớn.

Đám mây báo động lan ra như sương mù, len lỏi vào các tĩnh mạch của khu vực bị tổn thương rồi nhập vào động mạch chính. Vật thể lạ ẩn trong cơ thể của Bảy tỏa ra thứ mà con đực đã thử khởi động một cách vô ích: độc tố gây đau. Đột nhiên, dòng máu đen do đám đông dân Bel-o-kan hình thành bắt đầu chảy nhanh hơn. Đám dân di chuyển trúng gần khu vực bị nạn. Binh lính tập hợp dàn trận.

Trong lúc con đực 327 ở giữa một ngã tư rộng bị tắc một nửa do cát và đám đông, các chấn động ngừng lại. Tiếp sau đó là sự yên lặng đáng sợ. Mọi người bất động, lo ngại diễn biến tiếp theo. Râu dựng thẳng, rung rung. Chờ đợi.

Đột nhiên, tiếng tốc tốc âm ảnh ban này bị một dạng tiếng gầm khan thay thế. Mọi người có cảm giác là tấm áo choàng bằng cành cây của Tổ vừa bị đục thủng. Cái gì đó rất lớn xuyên qua mái vòm, phá tan bức tường và xuyên qua các cành cây.

Một cái tua xúc tu mảnh màu hồng lộ ra ngay giữa ngã tư. Nó quất không khí, lướt trên mặt đất với tốc độ khủng khiếp, để tóm được nhiều dân nhất. Vì kiến chiến binh xông lên phía cái tua để cố lấy rằng cần nó, một túm đen chụm lại ở phần đầu. Vừa đủ miếng, cái lưỡi thè lên cao và biến mất, trút cả đám vào họng, rồi lại hiện ra lần nữa, dài hơn, còn háu ăn hơn, nhanh như chớp.

Vì thế báo động cấp hai được phát ra. Kiến thợ gõ gõ đầu bụng dưới của mình xuống đất để ra hiệu cho kiến chiến binh ở những tầng dưới còn chưa biết thảm họa.

Toàn Tổ vang những tiếng trống cấp thứ nhất. Tưởng chừng như “cơ thể Tổ” hỗn hên: tac, tac, tac! Tốc... tốc... tốc, con vật lạ đáp lại, và tiếp tục nện nóc vòm để tiến sâu hơn. Mỗi thành viên của Tổ ép sát mình vào thành để cố thoát kẻ nham hiểm màu đỏ hung dữ đang giày xéo các hành lang. Khi một cú tốp áng chừng quá ít, cái lưỡi thè ra dài hơn. Một cái mỏ, tiếp theo là một cái đầu khổng lồ.

Một con chim gõ kiến! Nổi kinh hoàng của mùa xuân... Loài chim ăn sâu bọ háu ăn này có thể đào lỗ trên nóc tổ kiến sâu tới sáu mươi centimét và ních căng bụng dân cư trong đó.

Đến lúc phải tung ra báo động cấp ba. Một số kiến thợ, gần như phát điên vì quá kích nhưng không thể hiện được bằng hành động, bắt đầu nhảy vũ điệu sợ hãi. Các động tác giật giật từng khúc: nhảy, đập bụng dưới, khạc... Các con khác, hoàn toàn cuồng loạn, chạy khắp các hành lang và cắn tất cả những gì cử động. Hậu quả tai hại của nỗi sợ hãi: Tổ không tài nào tiêu diệt được kẻ tấn công, mà kết cục là tự hủy diệt mình.

Thảm họa được xác định ở tầng thứ 15 bên trên tầng Tây, nhưng báo động đã qua ba cấp, bây giờ cả Tổ bắt đầu vào cuộc chiến tranh. Kiến thợ xuống những tầng hầm sâu nhất để giấu trứng vào chỗ ẩn. Chúng gặp các đoàn kiến chiến binh vội vã, răng dựng đứng.

Trải qua không biết bao nhiêu thế hệ, Tổ đã học được cách phòng thủ chống lại những phiên phức kiểu này. Giữa đám di chuyển hỗn độn, kiến ở đẳng cấp pháo binh lập thành những đội đặc công và phân bổ cho nhau những tác chiến ưu tiên.

Chúng bao vây con chim gõ kiến ở vùng dễ bị thương nhất: cổ nó. Sau đó, chúng quay người, chuyển sang tư thế bắn gần. Bụng dưới của chúng chĩa vào con chim. Bắn! Chúng hết sức đẩy những tia axit fomic siêu đặc từ cơ thắt.

Con chim có cảm giác đột ngột và khó nhọc như người ta siết cổ nó trong một tấm mạng che mặt toàn ghim. Nó chống cự, muốn thoát ra. Nhưng nó đã đi quá xa. Cánh của nó bị vướng trong đất và cành cây nhỏ của mái vòm. Nó thè lưỡi lần nữa để giết được tối đa những đối thủ nhỏ bé của mình.

Một đợt lính mới tới tiếp sức. Bắn! Con chim giật nảy mình. Lần này, không phải là ghim nữa mà

là những chiếc gai. Nó nện mạnh cái mỏ. Bắn! Axít bắn ra lần nữa. Con chim run rẩy, bắt đầu thở khó khăn. Bắn! Axít ăn mòn các dây thần kinh nó và nó hoàn toàn bị kẹt.

Ngừng bắn. Các chiến binh có hàm trên rộng từ các nơi đổ xô tới, cắn vào các chỗ bị thương do axít fomic. Mặt khác, một đàn đi ra ngoài, trên phần còn lại của mái vòm, tia được cái đuôi của con vật và bắt đầu khoan phần bốc mùi nhất: hậu môn. Kiến công binh đã sớm mở rộng được lối đi và tràn vào ruột con chim.

Nhóm một đã khoét được da họng. Khi dòng máu đỏ đầu tiên bắt đầu chảy, công việc tỏa hoóc môn báo động dừng lại. Cuộc chiến coi như đã thắng. Cái họng được mở rộng ra, có thể tràn cả đàn vào đó. Vẫn còn nhiều kiến sống sót trong thanh quản của con vật. Họ cứu chúng.

Sau đó các chiến binh thâm nhập vào trong đầu, tìm những lỗ cho phép chúng tới được não. Một con kiến thợ tìm thấy một lối: động mạch cảnh. Còn mỗi việc phải tìm ra được cái đúng: cái đi từ tim tới não, và không phải cái ngược lại. Nó đây rồi! Bốn chiến binh cắt cái ống và gieo mình vào dòng nước đỏ. Được dòng máu cuốn đi, chúng nhanh chóng tới chính giữa các bán cầu não. Chúng đang gần nơi cần đến để truy tìm chất xám.

Con chim gõ kiến, điên lên vì đau đớn, lặn hết sang phải lại sang trái, nhưng nó chẳng có cách nào để chống lại tất cả những kẻ xâm lăng đang cắt chặt nó từ bên trong. Một tổp kiến chui vào phổi và trút axít vào đó. Con chim ho dữ dội.

Những con khác, cả một đội quân, tiến sâu vào thực quản để tiến hành kết nối trong hệ tiêu hóa với đồng nghiệp của mình từ hậu môn vào. Những con này nhanh chóng leo lên ruột kết, xáo tung trên đường đi tất cả những bộ phận cốt tử trong tầm hàm răng trên của mình. Chúng bới thịt sống như chúng có thói quen đào đất, con nọ nối tiếp con kia tấn công mề, gan, tim, lá lách và tụy, cũng như những vị trí quan trọng khác.

Có lúc máu hay bạch huyết phụt ra không đúng lúc, làm nhiều con chết đuối. Điều đó cũng xảy ra với những con hậu đậu không biết cắt ở đâu và cắt chuẩn như thế nào.

Những con khác tiến đúng phương pháp tới giữa những chỗ thịt đỏ và đen. Chúng biết thoát thân trước khi bị đè chết do co thắt. Chúng tránh chạm vào vùng ngập mật hay axít tiêu hóa.

Cuối cùng hai toán quân gặp nhau ở thận. Con chim vẫn chưa chết hẳn. Tim nó, vạch ngoằn ngoèo các nhát cắn, tiếp tục truyền máu tới các mạch bị vỡ.

Không đợi đến hơi thở cuối cùng của nạn nhân, hàng đoàn kiến thợ được hình thành, chuyển từ chân này sang chân khác những miếng thịt còn phập phồng. Không có gì cưỡng lại được những nhà phẫu thuật nhỏ bé. Khi chúng bắt đầu xẻ phần óc, con gõ kiến giật lên, lần cuối.

Cả thành phố ủa lại để xả thịt con quái vật. Các hành lang lúc nhúc kiến, toán thì nắm lông vũ, toán thì nắm lông tơ của nó.

Các nhóm thợ nề đã nhập cuộc. Chúng sửa lại mái vòm và những đường hầm bị thiệt hại.

Nhìn từ xa, có lẽ người ta tưởng là tổ kiến đang ăn con chim. Sau khi đã ngón nó, chúng tiêu hóa

nó, phân chia thịt và mỡ, lông và da của nó về tất cả những điểm mà những thứ này sẽ có lợi nhất cho Tổ.

SỰ HÌNH THÀNH: *Nền văn minh kiến được xây dựng như thế nào? Để hiểu được điều đó, cần phải ngược lên hàng trăm triệu năm trước, lúc mà cuộc sống đã bắt đầu phát triển trên Trái đất.*

Trong số những vật đến đầu tiên, có côn trùng.

Chúng có vẻ khó thích nghi với thế giới của mình. Nhỏ, yếu đuối, chúng là nạn nhân lý tưởng cho tất cả những kẻ ăn mồi. Để có thể duy trì sự sống, một số loài, ví dụ như châu chấu, chọn con đường sinh sản. Chúng đẻ nhiều đến mức hẳn phải còn những con sống sót.

Những loài khác, như ong vò vẽ hay ong, chọn nọc độc, trải qua nhiều thế hệ, được trang bị ngòi độc khiến chúng trở nên đáng gờm.

Những loài khác, như gián, chọn cách trở thành loài không ăn được. Một tuyến đặc biệt tiết ra cho thịt nó một vị hôi đến nỗi không một ai muốn nếm.

Những loài khác, như bọ ngựa và bướm bướm đêm, chọn sự nguy trang. Giống như cỏ hay vò cây, chúng trở nên vô hình trong thiên nhiên không hiểu khách.

Tuy nhiên, trong cánh rừng rậm những buổi ban đầu này, rất nhiều loài côn trùng không tìm được “mảnh” để sống sót và buộc phải biến mất.

Trong số những con “không được ưu đãi” này, đầu tiên là loài mối. Xuất hiện cách đây gần một trăm năm mươi triệu năm trên vỏ Trái đất, loài ăn gỗ này không có chút cơ hội sống lâu dài. Quá nhiều loài ăn côn trùng, không đủ phương tiện tự nhiên để chống lại chúng...

Chuyện gì đã xảy đến với loài mối?

Nhiều con bị chết, và những con sống sót bị dồn vào đường cùng đến mức mà chúng kịp tìm ra một giải pháp độc đáo: “Không chống trả đơn độc nữa, mà tạo thành các nhóm liên kết. Sẽ khó khăn hơn cho những kẻ ăn thịt khi tấn công hai mươi con mối cùng dàn trận, thay vì một con đang cố chạy trốn”. Như thế, loài mối có lẽ đã mở ra một trong những con đường vẻ vang nhất dẫn thẳng đến tính phức tạp: tổ chức xã hội.

Loài côn trùng này bắt đầu sống thành những tế bào nhỏ, đầu tiên là gia đình: tất cả tập trung quanh Mẹ để trứng. Tiếp theo các gia đình trở thành làng, làng mở rộng và trở thành thành phố. Các tổ bằng cát và xi măng của chúng nhanh chóng được dựng lên trên khắp bề mặt địa cầu.

Loài mối là những bậc thầy thông minh đầu tiên của hành tinh chúng ta, và xã hội đầu tiên của hành tinh.

Con đực 327 không thấy hai tên sát nhân mùi đá nữa. Nó thực sự đã cắt đuôi khỏi chúng. Với một chút may mắn, chúng có thể đã chết dưới đồng đất cát sụt lở...

Đừng mơ hão. Tuy thế, nó còn chưa xong chuyện. Nó không còn một chút mùi thông hành nào. Nếu giờ nó gặp một chiến binh nhỏ bé nhất, số nó thế là hết. Nó sẽ tự động bị các chị của mình coi như một kẻ xa lạ. Họ thậm chí sẽ không để cho nó giải thích. Phóng axit hay cắn không cần lệnh, đó là cách đối xử dành cho những kẻ không thể tỏa ra mùi thông hành của Liên bang.

Thật điên rồ. Làm sao nó đến nông nổi này? Tất cả là lỗi của hai con chiến binh mùi đá đáng nguyên rủa kia. Chúng bị làm sao thế? Chắc chúng bị điên. Dù là trường hợp hiếm, nhưng cũng có thể xảy ra lỗi lập trình gen dẫn đến những tai nạn tâm lý kiểu này; tương tự như kiểu những con kiến điên loạn đánh tất cả mọi người lúc báo động cấp ba.

Nhưng hai con này không có vẻ bị điên hay chậm phát triển. Chúng thậm chí còn có vẻ biết rất rõ chúng đang làm gì. Có lẽ là... Người ta chỉ thấy một tình huống duy nhất mà các tế bào cổ tình hủy diệt các tế bào khác của cùng cơ thể. Vú nuôi gọi là ung thư. Phải chăng... các tế bào bị ung thư.

Như vậy, mùi đá này có thể là mùi bệnh... Thế thì lại phải báo động. Từ bây giờ, con đực 327 có hai bí ẩn cần giải quyết: vũ khí bí mật của bọn lùn và các tế bào ung thư của Bel-o-kan. Và nó lại không thể nói ra được với ai. Phải suy nghĩ. Rất có thể nó có trong mình một khả năng tiềm ẩn nào đó... một giải pháp.

Nó bắt đầu lau râu. Thấm ướt (điều làm nó buồn cười là liếm râu nhưng không nhận ra được vị đặc trưng của pheromon thông hành), chải chuốt, đánh bóng bằng bàn chải chỗ khuỷu, lau khô.

Làm gì bây giờ, khốn kiếp!

Đầu tiên, phải sống đã.

Một người duy nhất có thể nhớ ra hình ảnh hồng ngoại của nó mà không cần xác nhận mùi nhận dạng: Mẹ. Thế nhưng, Cẩm Thành đầy áp lính. Mặc kệ. Sau chót, một câu châm ngôn cổ của Belo-kiu-kiuni không phải đã nói: *Thường ở giữa nguy hiểm người ta luôn được an toàn nhất sao?*

- Edmond Wells không để lại ấn tượng đẹp ở đây. Và hơn nữa, khi ông ấy đi, không ai giữ ông ấy lại.

Người vừa nói thế là một người đàn ông già có khuôn mặt thiện cảm, một trong số các phó giám đốc của “Sweetmilk Corporation”.

- Thế nhưng hình như bác ấy đã phát minh ra một loại vi khuẩn thực phẩm, loại làm dậy mùi thơm cho sữa chua.

- Đó là về hóa học, phải công nhận là ông ấy có những cú thiên tài đột xuất. Nhưng chúng không đến thường xuyên, thường là từng đợt.

- Ông có xích mích với bác ấy không?

- Thành thật mà nói, không. Đúng hơn là ông ấy không hòa nhập được với nhóm. Ông ấy tách hẳn ra. Và thậm chí nếu như vi khuẩn của ông ấy mang lại bạc triệu, tôi vẫn nghĩ là chưa bao giờ có ai ở đây thực sự đánh giá cao ông ấy.

- Ông có thể nói rõ hơn được không?

- Trong một nhóm có các sếp. Edmond không chịu đựng được các sếp, ngoài ra cũng chẳng chịu được một kiểu cấp trên nào. Ông ấy luôn coi thường những người quản lý, những người chỉ làm “quản lý để quản lý mà chẳng sản xuất ra gì”, như ông ấy nói. Thế nhưng, chúng tôi buộc phải nịnh nọt cấp trên của mình. Chẳng có gì là xấu cả. Đó là chế độ muốn thế. Còn ông ấy, ông ấy lên mặt. Tôi nghĩ là điều đó làm chúng tôi, những người ngang hàng với ông ấy, khó chịu hơn là chính bản thân các sếp.

- Bác ấy đi như thế nào?

- Ông ấy cãi nhau với một trong số các phó giám đốc, vì một chuyện mà, tôi phải nói là... ông ấy hoàn toàn có lý. Vị phó giám đốc này lục lọi bàn làm việc của ông ấy, và Edmond nổi giận. Khi ông ấy thấy mọi người muốn ủng hộ cho người kia, ông ấy buộc phải ra đi.

- Nhưng mà ông vừa nói là bác ấy có lý...

- Đôi khi tốt hơn hết nên cư xử hèn hạ có lợi cho những người có tiếng, dù họ đáng ghét, thay vì tỏ ra dũng cảm vì lợi ích của những người vô danh, dù họ đáng mến. Edmond không có bạn ở đây. Ông ấy không ăn, không uống cùng với chúng tôi, ông ấy luôn có vẻ đang ở trên cung trăng.

- Thế tại sao ông lại thú nhận “sự hèn nhát” của mình với tôi? Ông không cần phải kể cho tôi nghe hết mọi chuyện.

- Hừm, từ khi ông ấy chết, tôi tự nhủ là dù sao chúng tôi cũng đã cư xử không tốt. Anh là cháu của ông ấy, kể cho anh nghe chuyện này tôi cũng nhẹ nhõm được một chút...

Cuối hẻm tối, người ta nhận ra được một pháo đài gỗ. Cắm Thành.

Tòa thành thực ra là một gốc cây thông, xung quanh nó người ta xây mái vòm. Gốc cây được

dùng làm tim và cột sống của Bel-o-kan. Tim, vì nó có phòng kiến chúa và các kho lương thực quý. Cột sống, vì nó cho phép Tổ chống đỡ được mưa và gió bão.

Nhìn gần hơn, tường của Cẩm Thành được khảm những họa tiết phức tạp. Giống như văn khắc của một kiểu chữ lạ. Đó là các hành lang được những kẻ đầu tiên chiếm đóng gốc cây đào từ ngày xưa: bọn mối.

Khi Belo-kiu-kiuni sáng lập hạ cánh tới vùng này, năm nghìn năm trước, nó chạm trán với chúng ngay lập tức. Chiến tranh kéo rất dài, hơn nghìn năm, nhưng dân Bel-o-kan cuối cùng đã giành thắng lợi. Thế là họ khám phá, đầy thán phục, một thành phố “vững chắc”, với những hành lang bằng gỗ không bao giờ sập. Gốc thông này mở cho họ những triển vọng quy hoạch đô thị và kiến trúc mới.

Ở trên, có mặt phẳng và đất nhô cao; ở dưới, các rễ cây ăn sâu phân tán trong lòng đất. Thật lý tưởng. Thế rồi cái gốc cây nhanh chóng không đủ để chứa dân cư kiến đồ hung cứ tăng dần lên. Thế là người ta đào dưới đất theo chiều dài các rễ cây. Và người ta chặt các cành cây nhỏ lên cái cây bị cắt ngọn để mở rộng đỉnh.

Lúc này, Cẩm Thành gần như hoang vắng. Ngoài Mẹ và cận vệ của mình, mọi người đều sống ở ngoại vi.

327 tiến từng bước thận trọng và không đều tới gần gốc cây. Những tiếng rung rinh đều đều được thu nhận như có người đang đi, trong khi đó những tiếng không đều đặn có thể được coi như những tiếng sụt lở nhẹ. Nó chỉ còn phải hy vọng là không một chiến binh nào bắt gặp nó. Nó bắt đầu bò. Chỉ còn cách Cẩm Thành chừng hai trăm đầu nữa thôi. Nó bắt đầu nhận ra hàng chục lối ra vào xuyên qua gốc cây; chính xác hơn, đầu của kiến “gác cổng” bịt kín lối vào.

Được đúc ra bởi cái mà người ta không biết là kiểu sai lệch gen nào, những con kiến này có một cái đầu to, tròn và phẳng, làm cho chúng giống một cái đỉnh lớn bít vừa khít chu vi cái lỗ mà chúng phải giám sát.

Những cái cửa sống này đã chứng minh hiệu quả của mình trong quá khứ. Trong chiến tranh những Cây dâu, bảy trăm tám mươi năm trước, Tổ bị bọn kiến vàng xâm lăng. Tất cả dân Bel-o-kan sống sót ẩn trốn trong Cẩm Thành, và kiến gác cổng, vào sau cùng, đã khép kín các lối thoát.

Bọn kiến vàng phải mất hai ngày để phá được các chốt cửa này. Kiến gác cổng, không những chỉ bịt kín các lỗ mà còn dùng răng dài của mình cắn. Kiến vàng phải huy động một trăm con để chống lại mỗi một lính gác cổng. Cuối cùng chúng cũng vượt qua được bằng cách moi kitin [5] đầu lính gác. Nhưng sự hy sinh của các “cửa sống” không phải là vô ích. Các tổ lân cận đã có thời gian tổ chức quân cứu viện, và thành phố được giải phóng vài giờ sau.

Chắc chắn là con đực 327 không có ý định một mình chạm trán với lính gác cổng, nhưng nó tính tận dụng lúc một trong các cửa đó mở, ví dụ để cho một vú nuôi chở trứng cái ra. Nó có thể lao vào trước khi cửa đóng lại.

Đúng lúc một cái đầu ngo ngoáy, rồi mở đường... cho một lính gác. Lỡ rồi, nó không thể thử được gì, con lính gác sẽ quay lại ngay lập tức và sẽ giết nó.

Cái đầu của con gác cổng cử động lần nữa. Nó gấp sáu cái căng của mình, sẵn sàng bật. Nhưng không! Báo động sai, gác cổng chỉ thay đổi vị trí. Dù sao thì giữ cổ ép vào cái vòng gỗ như thế thể nào cũng bị chuột rút.

Mặc kệ, nó hết kiên nhẫn rồi, nó lao vào chướng ngại vật. Ngay khi nó nằm trong tầm râu, con gác cổng phát hiện nó thiếu pheromon thông hành. Con gác cổng lùi lại chút nữa để bịt cái lỗ kín hơn, sau đó nó thả các phân tử báo động.

Kẻ lạ ở Cẩm Thành! Kẻ lạ ở Cẩm Thành! nó lặp lại như cái còi.

Nó quay tít cái càng của mình để dọa kẻ không mời mà đến. Nó có thể tiến lên để đánh con đực được, nhưng quân lệnh đã rõ ràng: bịt lối trước đã!

Phải làm nhanh. Con đực có một lợi thế: nó nhìn thấy được trong bóng tối trong khi đó con gác cổng bị mù. Nó xông lên, tránh những cái răng dữ tợn đập hủ họa và thọc xuống để tóm lấy chân của kẻ thù. Nó cắt từng cái một. Dòng máu trong suốt chảy ra. Hai cái mẩu cụt tiếp tục cựa quậy, vô hại.

Tuy nhiên, con 327 vẫn chưa qua được, xác của đối thủ làm nghẽn lối đi. Mấy cái chân co cứng thậm chí vẫn tì vào gỗ theo phản xạ. Phải làm thế nào? Nó đặt bụng dưới của mình vào trán con lính gác và cắn. Cái thân giắt nảy lên, kitin bị axit fomic ăn mòn bắt đầu chảy và nhả ra một chút khói màu ghi. Nhưng cái đầu dày quá. Nó phải làm tới bốn lần trước khi có thể mở được một lối đi xuyên qua cái đầu phẳng lì.

Nó có thể đi qua. Phía bên kia, nó phát hiện ra lồng ngực và bụng dưới bị teo đi. Con kiến gác chỉ là một cửa ải, mới chỉ là một cửa.

ĐỐI THỦ: *Khi những con kiến đầu tiên xuất hiện, năm mươi triệu năm sau, chúng buộc phải liên kết chặt chẽ với nhau. Là hậu duệ xa xưa của một loài ong vò vẽ hoang dã và đơn độc, loài tiphiide, chúng không có răng to cũng như không có ngòi châm nọc. Chúng nhỏ và gầy còm, nhưng không ngu ngốc, và nhanh chóng hiểu rằng bất cứ loài mới sẽ có lợi cho chúng. Chúng phải đoàn kết nhau lại.*

Chúng tạo ra làng mạc của mình; chúng xây những tổ rất lớn.

Loài mới nhanh chóng e ngại sự cạnh tranh này. Theo chúng, trên Trái đất chỉ có chỗ cho một loài côn trùng xã hội duy nhất.

Từ đó trở đi, không thể tránh được chiến tranh. Khắp nơi trên thế giới, ở đảo, cây và đồi núi, quân đội các tổ mới chiến đấu chống các đội quân non trẻ của các tổ kiến.

Chưa bao giờ người ta thấy điều đó trong giới động vật. Hàng triệu hàm răng sát cánh nhau vì một mục đích ngoài mục đích dinh dưỡng. Mục đích “chính trị”!

Ban đầu loài mối, kinh nghiệm hơn, thắng mọi cuộc chiến. Nhưng rồi loài kiến thích nghi dần. Chúng bắt chước các loại vũ khí của mối và phát minh ra những vũ khí mới. Các cuộc thế chiến mối-kiến nung đốt Trái đất, từ chừng năm mươi triệu năm đến chừng ba mươi triệu năm. Chính vào khoảng thời gian này mà loài kiến, nhờ phát hiện ra loại vũ khí bắn axit fomic, chiếm ưu thế quyết định.

Ngày nay các cuộc chiến vẫn liên miên tiếp diễn giữa hai loài địch thủ, nhưng hiếm khi thấy các đội quân mối chiến thắng.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

- Ông quen bác ấy ở châu Phi, đúng không ạ?

- Đúng, - ông giáo sư trả lời. - Edmond có một nỗi đau. Tôi nhớ là vợ ông ấy đã qua đời. Ông ấy lao mình vào nghiên cứu các loài côn trùng.

- Tại sao lại là côn trùng?

- Tại sao lại không? Các loài côn trùng có sự quyến rũ từ xa xưa. Tổ tiên lâu đời nhất của chúng ta đã từng sợ muỗi làm cho họ sốt, rận làm cho họ ngứa, nhện cắn họ, bọ đầu dài ăn lương thực dự trữ của họ. Điều đó có để lại dấu vết hằn hoi.

Jonathan đang ở trong phòng nghiên cứu số 326 của Trung tâm Nghiên cứu Côn trùng học ở Fontainebleau thuộc Trung tâm Nghiên cứu Khoa học Quốc gia, cùng với giáo sư Daniel Rosenfeld, đẹp lão, tóc buộc đuôi ngựa, tươi cười và nói liên thoắng.

- Loài côn trùng đánh lạc hướng đây, nó nhỏ hơn và yếu hơn chúng ta, thế nhưng nó coi khinh chúng ta và thậm chí đe dọa chúng ta. Hơn nữa, khi chúng ta suy nghĩ kỹ điều này, tất cả chúng ta đều kết thúc trong dạ dày của côn trùng. Vì chính những con giòi, tức những ấu trùng ruồi, đánh chén xác của chúng ta...

- Cháu chưa bao giờ nghĩ đến điều đó.

- Côn trùng từ lâu đã được coi là hiện thân của điều ác. Ví dụ như Belzébuth, một trong số những con quỷ hung ác, được miêu tả với cái đầu ruồi. Đó không phải là sự ngẫu nhiên đâu.

- Loài kiến có tiếng tốt hơn loài ruồi.

- Còn tùy. Các nền văn hóa nói khác nhau về điều đó. Trong cuốn Talmud về người Do Thái, chúng là biểu tượng của sự chính trực. Đối với Phật giáo Tây Tạng, chúng thể hiện sự vô vị của hoạt động duy vật. Đối với người dân Baoulé ở nước Bờ Biển Ngà, một phụ nữ mang thai bị kiến cắn sẽ sinh ra một đứa con đầu kiến. Ngược lại, nhiều người Polynésie lại coi chúng là những vị thần nhỏ.

- Trước đây Edmond làm trong lĩnh vực vi khuẩn, tại sao bác ấy lại bỏ ạ?

- Vi khuẩn không làm ông ấy say mê bằng một phần nghìn so với các nghiên cứu côn trùng, và nhất là về loài kiến. Và khi tôi nói “các nghiên cứu của ông ấy”, đó là một sự cam kết hoàn toàn. Chính ông ấy là người đưa ra kiến nghị chống lại tổ kiến-đồ chơi, các hộp bằng nhựa bán trong siêu thị, với một kiến chúa và sáu trăm con kiến thợ. Ông ấy cũng đấu tranh để dùng kiến làm “thuốc trừ sâu”. Ông ấy muốn người ta đặt một cách hệ thống các tổ kiến đồ hung trong rừng, để diệt các loài ký sinh cho rừng. Không ngốc đâu. Trong quá khứ người ta đã sử dụng kiến ở Ý để chống lại loài sâu đoàn ở cây thông và ở Ba Lan để chống lại loài pamphiliide ở cây lãnh sam, hai loài côn trùng phá hoại cây.

- Cho loài côn trùng này chống loài côn trùng khác, có phải ý tưởng là thế không?

- Hừm, ông ấy gọi đó là “can dự vào ngoại giao của chúng”. Thế kỷ trước, chúng ta đã phạm rất nhiều sai lầm với thuốc trừ sâu hóa học. Không bao giờ được trực diện tấn công côn trùng, càng không bao giờ được đánh giá thấp chúng và có ý định thuần hóa chúng như chúng ta đã làm với các loài động vật có vú. Côn trùng, đó là một triết học khác, một không gian-thời gian khác, một tầm vóc khác. Ví dụ côn trùng có một cách tránh được tất cả mọi loại chất độc hóa học: khả năng miễn nhiễm nhờ đã quen với chất độc. Anh biết đấy, nếu chúng ta không tài nào trừ hết được nạn châu chấu, đó là vì những con mạnh nhất, chúng thích nghi tốt. Tổng thuốc trừ sâu vào chúng, chín mươi chín phần trăm chết nhưng một phần trăm sống sót. Và một phần trăm thoát nạn này không những được miễn dịch, mà còn sinh ra một trăm phần trăm châu chấu con “được tiêm phòng” chống thuốc diệt. Chính vì thế mà cách đây hai trăm năm, chúng ta đã sai lầm khi không ngừng tăng độc tính của các sản phẩm. Tới mức các sản phẩm này giết nhiều người hơn là côn trùng. Và chúng ta đã tạo ra các dòng siêu kháng có thể hấp thụ những chất độc nhất mà không chút hề hấn gì.

- Ông muốn nói là chúng ta không có biện pháp thật sự để chống côn trùng?

- Tự anh thấy đấy. Vẫn còn muỗi, châu chấu, bọ đầu dài, ruồi xê-xê - và kiến. Chúng chống chịu được tất. Năm 1945, người ta nhận thấy là chỉ có kiến và bọ cạp sống sót khỏi vụ nổ nguyên tử. Chúng thậm chí còn thích nghi được với cả chuyện đó nữa!

Con đực 327 đã làm đổ máu một tế bào của Bầy. Nó đã gây bạo lực tồi tệ nhất chống lại chính cơ thể mình. Điều đó khiến nó cảm thấy cay đắng. Nhưng liệu nó, là một hoóc môn thông tin, nó có cách sống sót nào khác để tiếp tục nhiệm vụ của mình không?

Nếu nó giết người, đó là vì người ta đã cố tình giết nó. Đó là phản ứng dây chuyền. Như bệnh ung thư. Vì Bầy xử sự một cách không bình thường với nó, nó buộc phải hành động y chang. Nó phải quen với ý nghĩ này.

Nó đã giết một tế bào chị em. Có thể nó sẽ giết vài tế bào khác.

- Nhưng bác ấy làm gì ở châu Phi? Vì, kiến, chính ông cũng nói, có ở khắp nơi.

- Chắc chắn thế, nhưng không phải cùng một loài kiến... Tôi nghĩ là Edmond không thiết tha gì nữa từ sau khi mất vợ. Tôi thậm chí còn tự hỏi khi nghĩ lại liệu không phải ông ấy chờ lũ kiến “sát hại” mình chứ.

- Xin lỗi?

- Chúng đã suýt thịt ông ấy, trời ạ! Kiến tằm châu Phi... Anh chưa bao giờ xem phim *Khi Marabounta gầm* à?

Jonathan lắc đầu ra hiệu không biết.

- Marabounta là đàn kiến tằm dorylines, hay annona nigricans, di chuyển ở đồng bằng và phá hủy mọi thứ trên đường đi của chúng.

Giáo sư Rosenfeld đứng dậy, như để đương đầu với một làn sóng vô hình.

- Đầu tiên người ta như nghe thấy một tiếng rào rào lớn do các kiểu tiếng kêu và riu rít, tiếng vỗ cánh và đập chân của những con vật nhỏ đang cố thoát thân tạo nên. Lúc này, người ta còn chưa nhìn thấy kiến tằm, rồi sau đó vài con chiến binh nhô lên từ sau một ụ đất. Sau những con trinh sát này, những con khác nhanh chóng xuất hiện, thành từng cột nối tiếp nhau liên miên. Cái ụ trở nên đen kịt. Giống như một dòng dung nham nung chảy tất cả những gì nó chạm tới.

Ông giáo sư vừa đi lại vừa xoa chân múa tay, bị chủ đề của mình lôi cuốn.

- Đó là máu độc châu Phi. Axít sống. Số lượng của chúng kinh khủng. Một tổ kiến tằm đẻ trung bình năm trăm nghìn trứng mỗi ngày. Đủ để đổ đầy nhiều xô... Vì thế, cái rãnh đen axít sulfuric này chảy, leo lên các sườn dốc và cây cối, không gì hãm chúng lại được. Chim chóc, thằn lằn hay động vật có vú ăn sâu bọ vô phúc đến gần, bị thành cám ngay lập tức. Cảnh Ngày tận thế! Kiến tằm không sợ bất kỳ con vật nào. Có lần, tôi đã thấy một con mèo quá tò mò tiêu tan trong chớp mắt. Thậm chí, chúng còn qua được các dòng suối bằng cách làm cầu nổi từ chính những xác chết của chúng!... Ở Bờ Biển Ngà, ở vùng gần trung tâm sinh thái Lamto, nơi chúng tôi nghiên cứu, dân cư vẫn không tìm ra được cách chống lại sự lan tràn của chúng. Thế nên khi người ta thông báo các hung thần nhỏ bé này sẽ tràn qua làng, người dân bỏ chạy mang theo các tài sản quý giá nhất. Họ cho chân bàn và ghé vào các xô dấm và cầu các thánh của mình. Khi quay lại, tất cả đều được tẩy rửa, như vừa qua một trận bão. Không còn một mẫu thức ăn nhỏ nhất nào hay một chút chất hữu cơ bất kể loại gì đi nữa. Kể cả con rận nhỏ nhất. Cuối cùng thì kiến tằm là cách lau chùi tốt nhất lều của họ từ đầu đến cuối.

- Các ông làm thế nào để nghiên cứu chúng nếu chúng hung dữ như thế?

- Chúng tôi đợi đến trưa. Côn trùng không có hệ thống điều chỉnh nhiệt như chúng ta. Khi nhiệt độ ngoài trời là 18°, thân nhiệt chúng cũng là 18°, và máu chúng trở nên sôi sục lúc thời kỳ nóng bức.

Với chúng, không thể chịu đựng được. Cũng như thế, ngay lúc xuất hiện những tia nắng nóng đầu tiên, kiến tằm đào một cái tổ ngoài trời, nơi chúng chờ thời tiết ôn hòa hơn. Nó giống như một kỳ ngủ đông nhỏ, nhưng chỉ vì chúng bị nóng, chứ không phải là do trời lạnh.

- Thế thì sao ạ?

Jonathan đúng là không biết trò chuyện. Anh cho rằng cuộc trao đổi được thực hiện để làm bình thông nhau. Có một người biết, là cái bình đầy, và một người không biết, cái bình rỗng, thường là chính anh. Người không biết căng rộng tai và thỉnh thoảng kích sự hăng say của người đối thoại với các từ “thế rồi sao?”, “nói cho tôi biết điều đó đi”, và những cái lắc đầu.

Nếu tồn tại những cách giao tiếp khác, anh không biết chúng. Hơn nữa, với anh, khi quan sát những người cùng thời mình, hình như họ chỉ miệt mài với những cuộc độc thoại song song, mỗi người chỉ tìm cách sử dụng người kia như nhà phân tích tâm lý miễn phí. Trong điều kiện này, anh thích kỹ thuật riêng của mình hơn. Có thể anh có vẻ như không có chút kiến thức nào, nhưng chỉ ít anh luôn luôn học hỏi được. Một câu châm ngôn Trung Quốc không phải đã nói: *Người đặt một câu hỏi, ngốc năm phút, người không đặt, ngốc cả đời sao?*

- Thì sao á? Chúng tôi tới đó, trời đất ạ! Và đó đã là làm được một điều gì rồi, tin tôi đi. Chúng tôi muốn tìm con kiến chúa đáng ghét đó. Cái con vật nhỏ bé béo tròn nổi tiếng đẻ năm trăm nghìn trứng mỗi ngày. Chúng tôi chỉ muốn nhìn thấy nó và chụp ảnh nó. Chúng tôi đi những đôi ủng to của nhân viên môi trường đô thị. Không may, Edmond đi cỡ 43 mà chỉ còn mỗi đôi cỡ 40. Ông ấy đi tới đó bằng một đôi giày Pataugas^[6]... Tôi nhớ cứ như mới chỉ hôm qua thôi. Lúc 12 giờ 30 chúng tôi đã phác trên mặt đất hình dạng có thể là tổ ngoài trời và chúng tôi bắt đầu đào một cái rãnh sâu chừng một mét xung quanh. Lúc 13 giờ 30 chúng tôi tiến được tới các phòng bên ngoài. Một loại chất lỏng đen và nỏ lộp độp bắt đầu chảy ra. Hàng nghìn lính bị kích động khua răng đôm đốp, mà ở loài vật này, những chiếc răng ấy sắc như lưỡi dao cạo. Nó cắm vào giày chúng tôi, trong khi chúng tôi tiếp tục đào và cuộc hướng tới phòng đẻ trứng. Cuối cùng, chúng tôi cũng tìm được kho báu của mình. Kiến chúa. Một con côn trùng to gấp mười lần kiến chúa ở châu Âu. Chúng tôi chụp ảnh nó rất tỉ mỉ trong khi nó chắc phải hét bài “*Chúa cứu Nữ hoàng*” (*God save the Queen*) bằng ngôn ngữ tỏa mùi của nó... Hiệu quả không chậm trễ. Từ khắp nơi, kiến chiến binh quy tụ về để bu thành hàng cực trên chân chúng tôi. Nhiều con trèo lên được nhờ giẫm lên đồng đội mình đã cắm chặt vào cao su. Từ đó, chúng chui vào quần rồi áo sơ mi. Chúng tôi trở thành Gulliver hết, nhưng những người Tí hon của chúng tôi chỉ mơ biến chúng tôi thành các mẩu vụn ăn được! Cần phải chú ý nhất là chúng không được chui vào các lỗ tự nhiên của chúng tôi: mũi, miệng, hậu môn, màng nhĩ. Nếu không, hỏng bét, chúng sẽ đào từ bên trong!

Jonathan lặng người, ấn tượng. Về phần giáo sư, có vẻ như ông được sống lại cảnh tượng đó, ông hoa chân múa tay minh họa với sức mạnh của một thanh niên mà ông không còn được như thế nữa.

- Chúng tôi đập mạnh để xua chúng đi. Còn chúng, chúng được chỉ đường nhờ hơi thở và sự tiết mồ hôi của chúng tôi. Chúng tôi đã vận dụng hết những bài tập yoga để thở chậm và kiểm soát nỗi sợ của mình. Chúng tôi cố không nghĩ tới, quên các túm kiến đang muốn giết mình đi. Và chúng tôi đã chụp hết hai cuộn phim và một vài cái có flash. Khi chúng tôi xong, tất cả nhảy vọt khỏi cái rãnh. Trừ

Edmond. Kiến phủ tới tận đầu ông ấy, chúng chuẩn bị thịt ông! Chúng tôi nhanh chóng kéo ông ấy lên, chúng tôi cởi quần áo ông ấy ra và lấy dao cạo các hàm răng và đầu còn cắm vào thân ông ấy. Chúng tôi cũng bị dính, nhưng không tới mức như ông ấy, không có ửng. Và nhất là, ông ấy sợ, ông ấy phát ra những pheromon sợ hãi.

- Kinh khủng quá.

- Không, tốt chứ vì ông ấy sống sót khỏi đó. Hơn nữa, nó cũng chẳng làm ông ấy chán kiến. Trái lại, ông ấy nghiên cứu chúng còn nhiệt tình hơn.

- Và sau đó?

- Ông ấy về Paris. Và chúng tôi không có tin tức nữa. Thậm chí, ông ấy không một lần gọi điện cho ông bạn già Rosenfeld, đúng là anh chàng. Cuối cùng tôi thấy trên báo là ông ấy mất. Cầu cho ông ấy được bình yên.

Ông đi kéo rèm cửa sổ để xem cái nhiệt kế cũ dán ở miếng tôn trắng men.

- Hừm, 30° giữa tháng Tư, không tin được. Trời mỗi năm lại càng nóng hơn. Nếu cứ tiếp tục, mười năm nữa, nước Pháp sẽ thành nước nhiệt đới.

- Đến mức đó sao?

- Người ta không nhận ra vì nó tăng từ từ. Nhưng những nhà côn trùng học chúng tôi, chúng tôi nhận thấy những chi tiết rất cụ thể: chúng tôi thấy những loài côn trùng đặc trưng của các vùng xích đạo ở lưu vực Paris. Anh chưa bao giờ để ý thấy những con bướm bướm càng ngày càng óng ánh hơn à?

- Quả nhiên thế, hôm qua cháu thấy một con, đỏ và đen huỳnh quang đậu trên một chiếc ô tô...

- Chắc là một con bướm râu chùy năm vết đốm. Đó là một loài bướm có nọc độc mà cho tới giờ người ta chỉ thấy ở Madagascar. Nếu tiếp tục... Anh tưởng tượng ra được những con kiến tằm ở Paris không? Xin chào sợ hãi. Chắc sẽ rất vui được xem...

Sau khi cọ sạch râu và ăn vài mẩu thịt ẩm của con gác cổng “bị phanh thây”, con đực không mùi chạy trong các hành lang gỗ. Phòng mẹ ở đằng kia, nó ngửi thấy thế. May sao, giờ là 25°-thời gian, và không có nhiều người trong Cẩm Thành ở nhiệt độ này. Nó có thể thoải mái len lỏi.

Đột nhiên, nó nhận ra mùi của hai chiến binh đi hướng ngược lại. Có một con to và một con nhỏ. Con nhỏ thọt chân...

Chúng đánh hơi nhau từ xa.

Không tin được là nó!

Không tin được là chúng nó!

Con đực 327 nhanh chóng bỏ trốn với hy vọng thoát khỏi chúng. Nó cứ rẽ và rẽ trong cái mê cung ba chiều này. Nó ra khỏi Cẩm Thành. Lính gác cổng không tìm nó lại, vì chỉ được lên chương trình để kiểm tra từ bên ngoài vào trong. Chân nó rờ rẫm lên nền đất tối xộp. Nó theo hết chỗ ngoặt này đến chỗ ngoặt khác.

Nhưng những con kia cũng rất nhanh và không để có khoảng cách. Vì thế mà con đực huých phải và xô ngã một con kiến thợ đang tha một cành cây nhỏ; nó không cố tình làm điều đó, nhưng cuộc truy bắt của hai con sát nhân mùi đã bị chững lại.

Phải tận dụng sự ngắt quãng đó. Rất nhanh, nó trốn trong một cái hốc ngoằn ngoèo. Con thợ tiến đến gần. Nó lùi lại sâu hơn một chút trong chỗ nấp.

- Nó đi đâu rồi?

- Anh ấy lại xuống dưới rồi.

- Sao lại là lại xuống?

Lucie nắm cánh tay bà Augusta và đưa bà tới phía cửa kho chứa đồ.

- Anh ấy ở trong đó từ tối hôm qua.

- Và nó vẫn chưa lên?

- Chưa, cháu không biết chuyện gì xảy ra dưới đó, nhưng anh ấy dứt khoát cấm cháu gọi cảnh sát... Anh ấy đã xuống nhiều lần và anh ấy đều quay lên.

Bà Augusta bàng hoàng.

- Thật điên rồ! Thế mà bác nó dứt khoát cấm nó...

- Giờ anh ấy xuống và mang theo hàng loạt dụng cụ, các tấm thép, tấm bê tông lớn. Còn về những gì anh ấy làm ở dưới thì...

Lucie gục đầu trong tay. Cô kiệt sức, có cảm giác là mình sẽ lại suy sụp thêm lần nữa.

- Thế chúng ta không thể xuống tìm nó à?

- Không. Anh ấy lắp một ổ khóa và khóa từ phía trong.

Bà Augusta ngồi xuống, tiu nghỉu.

- Thế đấy, thế đấy. Giá như bà có thể nghe được lời của Edmond lại gây ra lắm chuyện thế này...

CHUYÊN BIỆT: Trong những tổ kiến hiện đại lớn, sự phân công công việc, được lặp đi lặp lại hàng triệu năm, đã sinh ra các chuyển biến gen.

Như vậy, nhiều con được sinh ra với hàm răng hình kéo rất lớn để trở thành lính, những con khác có hàm tán nghiền để sản xuất bột ngũ cốc, những con khác được trang bị tuyến nước bọt siêu phát triển để làm ẩm và khử trùng những ấu trùng non.

Cũng hơi giống chúng ta một chút, người lính được sinh ra với những ngón tay hình dao, người nông dân với bàn chân hình kim để trèo lên hái quả trên cây, bảo mẫu với khoảng chục cặp núm vú.

Nhưng trong số tất cả các chuyển biến “chuyên nghiệp”, thứ gây ấn tượng mạnh nhất là chuyển biến tình yêu.

Thực tế, để cho đám kiến thợ chăm lao động không bị lơ đãng do xung năng tình dục, chúng sinh ra vô tính. Mọi năng lượng sinh sản được tập trung trên những nhà chuyên môn: con đực và con cái, các hoàng tử và công chúa của nền văn minh đối chiếu này.

Những con này được sinh ra và được trang bị chỉ cho tình yêu. Chúng được hưởng nhiều vật dụng mới để giúp chúng trong lúc giao phối. Từ cánh đến những mắt đơn hồng ngoại, rồi râu thu-phát những cảm xúc trêu tượng.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Chỗ trốn của nó không phải là ngõ cụt, mà dẫn tới một cái hang nhỏ. Con 327 rúc trong đó. Hai con chiến binh mùi đá đi qua không phát hiện ra nó. Mỗi tội, cái hang không trống. Có ai đó nóng và có mùi ở trong. Nó phát tín hiệu.

Anh là ai?

Thông điệp khứu giác rõ ràng, chính xác, như mệnh lệnh. Nhờ các mắt đơn hồng ngoại của mình, nó nhận thấy con vật to lớn đang hỏi nó. Nhìn qua, trọng lượng của nó ít nhất phải là chín mươi hạt cát. Thế nhưng, đó không phải là một chiến binh. Đó là thứ gì đấy mà cho tới lúc này, nó vẫn chưa bao giờ cảm nhận được, chưa bao giờ nhìn thấy.

Một con cái.

Và một con cái mới quyến rũ làm sao! Nó thông thả xem xét con cái. Các chân mảnh khảnh có

dáng hoàn hảo của nó được trang trí những chiếc lông nhỏ ngọt ngào dính các pheromon tình dục. Những chiếc râu dày dầy mùi rất thơm. Đôi mắt có ánh đỏ của nó giống như hai quả ăng ảnh mĩa. Nó có cái bụng dưới to, nhẵn và thon hình thoi. Một cái khiên ngực rộng, nổi trên một cái lưng trên hình hạt thật đẹp. Và cuối cùng là những cái cánh dài, to gấp hai lần cánh con đực.

Con cái bạnh những cái hàm nhỏ xinh ra và... nhảy lên hòng để cắt cổ con 327.

Con 327 nuốt một cách khó nhọc, nó bị nghẹt thở. Vì nó không có mùi thông hành, con cái không định nói vòng siết. Đây là một cơ thể lạ cần phải tiêu diệt.

Tuy nhiên, tận dụng thân hình nhỏ nhắn của mình, con đực 327 cũng thoát ra được. Nó nhảy lên vai con cái, siết đầu con cái. Cứ thế quay vòng. Cứ lần lượt tới phiên mỗi bên gấp rắc rối. Con cái giãy giụa.

Khi con cái yếu đi, con đực đưa râu ra phía trước. Nó không muốn giết con cái, chỉ muốn con cái nghe nó. Mọi việc không đơn giản. Nó muốn có một cuộc TĐTĐ với con cái. Đúng, một cuộc trao đổi tuyệt đối.

Con cái (nó nhận dạng được lứa trứng, con cái là con thứ 56) giãy râu của mình, tránh tiếp xúc. Sau đó, con cái chồm lên để thoát khỏi nó. Nhưng nó bám chắc vào lưng trên của con cái và siết răng chặt hơn. Nếu nó tiếp tục, đầu của con cái sẽ bị nhỏ như một cây cỏ dại.

Con cái bắt động. Nó cũng thế.

Với mắt đơn đảo được trong phạm vi góc 180° , con cái nhìn rõ được kẻ tấn công đang ở trên lồng ngực mình. Nó bé xiu.

Một con đực!

Con cái nhớ lại bài học của các vú nuôi:

Các con đực là nửa-kiến. Trái ngược với những tế bào khác của Tổ, chúng chỉ được trang bị một nửa sắc thể của loài. Chúng được thụ thai từ những trứng không thụ tinh. Vì thế đó là những cái noãn lớn, hay đúng hơn là những tinh trùng lớn, sống ngoài trời.

Trên lưng nó có một tinh trùng đang thắt cổ nó. Ý nghĩ này gần như làm nó buồn cười. Tại sao một số trứng được thụ tinh còn một số khác thì không? Có thể tại nhiệt độ. Dưới 20° , túi chứa tinh không được hoạt hóa và Mẹ đẻ ra những trứng không thụ tinh. Như thế, các con đực sinh ra từ lạnh lẽo. Như cái chết.

Đây là lần đầu tiên nó thấy một con đực bằng thịt và bằng kitin. Nó muốn tìm gì ở đây, trong khuê phòng của các trinh nữ? Lãnh địa này là cấm kỵ, dành cho những tế bào giới tính nữ. Nếu như bất kỳ tế bào lạ nào cũng có thể xâm nhập vào trong thâm cung mãnh mai của họ, thì cửa mở cho tất cả các loại nhiễm khuẩn mất!

Con đực cố thử tìm cách giao tiếp bằng râu một lần nữa. Nhưng con cái không để thế. Nó tách râu ra thì ngay lập tức con cái cụp râu xuống đầu; nếu nó vuốt nhẹ đốt râu thứ hai, con cái chĩa râu ra

đăng sau. Con cái không muốn.

Nó tăng thêm sức ép rằng mình và làm đốt râu thứ bảy của mình tiếp xúc được với đốt râu thứ bảy của con cái. Con cái 56 chưa bao giờ nói chuyện như thế. Người ta dạy nó tránh mọi tiếp xúc, chỉ tung và nhận hơi bốc trong không khí. Nhưng nó biết là cách thông tin bằng hơi này rất dễ đánh lừa. Một hôm, Mẹ cũng đã truyền một pheromon về chủ đề này:

Giữa hai bộ não, sẽ luôn luôn có mọi hiểu lầm và đối trá do mùi nhiều tạp, luồng khí, chất lượng truyền và nhận xấu gây ra.

Cách duy nhất giải quyết tạm thời những phiền toái ấy là thế này: trao đổi tuyệt đối. Tiếp xúc râu trực tiếp. Các chất truyền dẫn đi từ bộ não này tới các chất truyền dẫn của bộ não khác mà không bị cản trở.

Với con cái, đó như là sự mất trinh về mặt tinh thần. Dù thế nào đi nữa, đây cũng là việc gì đó khó khăn và xa lạ.

Nhưng nó không còn lựa chọn, nếu con đực tiếp tục siết, hấn sẽ giết chết nó. Nó đưa râu mình về trên vai ra dấu khuất phục.

TĐTĐ có thể bắt đầu. Hai cặp râu sáp lại nhau hoàn toàn. Chút phóng điện. Đó là sự căng thẳng. Chậm chậm, rồi ngày càng nhanh hơn, hai con côn trùng vuốt ve mười một đốt có khía của nhau. Một đám bọt đầy ngữ điệu tối nghĩa bắt đầu dần sủi lên. Chất mỡ này bôi trơn râu và cho phép đẩy nhịp cọ xát nhanh hơn. Đầu hai con rung không kiểm soát, một hồi, sau đó mấy cọng râu dừng màn múa và dính sát dọc vào nhau. Giờ chỉ còn một con duy nhất với hai đầu, hai thân và mỗi một cặp râu.

Điều kỳ diệu của tự nhiên được thực hiện. Các pheromon chuyển từ cơ thể này sang cơ thể kia qua hàng nghìn lỗ nhỏ và mao mạch của các đốt râu. Hai tư tưởng hòa làm một. Các ý nghĩ không còn mã hóa và giải mã nữa. Chúng được để ở tình trạng đơn giản nguyên thủy của mình: hình ảnh, nhạc điệu, cảm xúc, hương thơm.

Chính trong cách nói hoàn toàn trực tiếp này mà con đực kể lại tất cả cho con cái 56 về chuyến phiêu lưu của mình: cuộc tàn sát đoàn thám hiểm, dấu vết khừu giác của bọn lính lùn, cuộc gặp gỡ của nó với Mẹ, người ta âm mưu trừ khử nó như thế nào, nó mất mùi thông hành, trận đánh của nó với kiến gác cổng, những sát thủ mùi đá vôi đang luôn truy đuổi nó.

Cuộc TĐTĐ kết thúc, con cái đẩy râu ra sau ra dấu có thiện ý với nó. Con đực nhảy khỏi lưng con cái. Bây giờ nó phó mặc cho con cái, con cái có thể trừ khử nó dễ dàng. Con cái lại gần, hàm đang rộng ra và... cho nó mấy cái pheromon thông hành của mình. Với cái đó, nó tạm thời thoát khỏi nguy hiểm. Con cái đề xuất trao đổi dinh dưỡng cho nó, nó đồng ý. Sau đó con cái đập cánh vù vù để phân tán hơi cuộc nói chuyện của chúng.

Xong, cuối cùng nó đã thuyết phục được ai đó. Thông tin đã được truyền đi, được một té bào khác hiểu, chấp nhận.

Nó vừa tạo ra nhóm làm việc của mình.

THỜI GIAN: Nhận thức thời gian trôi ở người và kiến rất khác nhau. Đối với con người, thời gian là tuyệt đối. Trong mọi trường hợp, chu kỳ và độ dài của các giây là bằng nhau.

Ngược lại, ở loài kiến, thời gian là tương đối. Khi trời nóng, các giây rất ngắn. Khi trời lạnh, chúng cuộn khúc và kéo dài tới vô tận, cho tới khi mất ý thức ngủ đông.

Thời gian đàn hồi này cho chúng sự nhận thức về tốc độ của mọi việc rất khác với chúng ta. Để xác định một sự vận động, côn trùng không chỉ sử dụng không gian và thời gian, chúng thêm chiều thứ ba: nhiệt độ.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Từ giờ trở đi, chúng có hai người, bạn tâm thuyết phục được tôi đa chị em về mức độ nghiêm trọng của “Vụ vũ khí hủy diệt bí mật”. Chưa quá muộn. Tuy nhiên, chúng phải tính đến hai yếu tố. Một mặt, chúng sẽ không bao giờ thu phục được đủ kiến thợ theo công cuộc của mình trước lễ Hội sinh, buổi lễ sẽ chiếm hết năng lượng, vì thế chúng cần phải có người thứ ba giúp. Mặt khác, phải dự tính tới trường hợp bọn chiến binh mùi đá xuất hiện trở lại, cần phải có một chỗ trú ẩn.

Con 56 đề xuất phòng của nó. Nó đã đào một lối đi bí mật trong phòng cho phép chúng bỏ trốn trong trường hợp phiền phức. Con đực 327 chỉ ngạc nhiên một nửa, đào lối đi bí mật đang là một. Việc đó đã bắt đầu cách đây trăm năm, trong chiến tranh chống kiến phun keo. Một kiến chúa trong liên bang, Ha-yekte-douni, đã nuôi sự hoang tưởng về an ninh. Nó ra lệnh xây cho mình một cấm thành “bọc sắt”. Các mạn sườn được vũ trang bằng những viên đá giảm to, bản thân những viên đá này cũng được gắn kết với nhau bằng loại xi măng mới!

Vấn đề ở chỗ chỉ có mỗi một lối thoát. Đến mức khi thành của nó bị các toán kiến phun keo vây hãm, nó bị kẹt trong chính cung điện của mình. Kiến phun keo chẳng gặp chút khó khăn nào để bắt được nó và bóp nghẹt nó trong đồng keo khô nhanh ghê tởm. Nữ chúa Ha-yekte-douni về sau được báo thù, và cung của nó được giải phóng, nhưng kết thúc tồi tệ và ngớ ngẩn này còn hiển hiện trong tâm trí dân Bel-o-kan.

Kiến có may mắn tuyệt vời là có thể sửa sang chỗ ở của chúng bằng một cú răng, mỗi con bắt tay vào khoan hành lang bí mật cho riêng mình. Một con kiến đào lỗ của mình, còn chấp nhận được, nhưng nếu một triệu con, thì là thảm họa. Các hành lang “công” sẽ sập do các hành lang “tư” làm xói lở. Người ta đi theo lối đi bí mật của mình, và người ta đi tới một mê trận thật sự, được tạo nên từ “hành lang của những người khác”. Đến nỗi mà nhiều khu hoàn toàn bị mủn đi, làm nguy hại cả tới tương lai của Bel-o-kan.

Mẹ kêu dừng lại. Không còn ai định đào cho riêng mình nữa. Nhưng làm thế nào để kiểm soát hết được các nhà?

Con cái 56 lật một viên sỏi, hé ra một cái lỗ tối. Chính chỗ đó. Con 327 xem xét chỗ trốn, nó cho là hoàn hảo. Chỉ còn mỗi việc phải tìm một người giúp đỡ thứ ba. Chúng đi ra, đóng lại cẩn thận. Con cái 56 phát tín hiệu:

Người đầu tiên tới sẽ là người tốt. Để tôi làm.

Ngay lập tức, chúng gặp một người, một con chiến binh vô tính to lớn đang tha một mẩu bướm bướm. Con cái gọi nó từ xa với những thông điệp đầy cảm xúc nói về một mối đe dọa lớn đối với Bầy. Con cái dùng thứ ngôn ngữ tình cảm với sự tinh tế điều luyện làm con đực sùng sốt. Về phần con chiến binh, nó bỏ ngay lập tức miếng mồi của mình để tới nói chuyện.

Một mối đe dọa lớn đối với Bầy à? Ở đâu, ai, như thế nào, tại sao?

Con cái giải thích ngắn gọn cho con chiến binh tai họa giáng vào chuyến thăm hiểm mùa xuân đầu tiên. Cách giải thích của nó tuôn ra những hơi thơm ngát. Nó đã có vẻ yêu kiều và sự quyến rũ của một hoàng hậu. Con chiến binh nhanh chóng bị chinh phục.

Khi nào chúng ta xuất phát? Cần bao nhiêu lính để tấn công bọn lùn?

Con chiến binh tự giới thiệu. Nó là con vô tính 103 683 của lứa trứng mùa hè. Đầu to bóng loáng, răng dài, mắt gần như không tồn tại, chân ngắn, đó là một đồng minh có sức nặng. Đó cũng là một người nhiệt tình bẩm sinh. Con cái 56 thậm chí phải kìm sự hăng say của nó lại.

Con cái bảo nó là có mặt thám ngay trong Bầy, rất có thể là một số lính đánh thuê được bán cho bọn lùn để cản trở dân Bel-o-kan làm sáng tỏ bí ẩn vũ khí bí mật.

Chúng ta nhận ra được chúng nhờ mùi đá đặc trưng. Cần phải làm gấp.

Hãy tin vào tôi.

Thế rồi chúng phân chia nhau những khu vực tác động. Con 327 sẽ cố gắng thuyết phục các vú nuôi ở phòng tắm nắng. Thường thì họ rất ngây thơ.

Con 103 683 sẽ cố mang binh lính tới. Nếu nó thành lập được một đội, thế là đã tuyệt vời rồi.

Tôi cũng có thể hỏi quân trinh sát, thử thu thập thêm những bằng chứng khác về vũ khí bí mật này của bọn lùn.

Về phần con 56, nó sẽ thăm những nơi trồng nấm và chuồng trại để kiếm thêm những sự ủng hộ chiến lược.

Quay lại đây để tổng kết lúc 23°-thời gian.

Lần này, trong khuôn khổ chuỗi chương trình “Văn hóa thế giới”, ti vi chiếu một phóng sự về tập quán tại Nhật Bản:

“Người Nhật, dân tộc đảo, quen sống tự cung tự cấp từ nhiều thế kỷ nay. Đối với họ, thế giới được chia làm hai: người Nhật Bản và những người khác, người nước ngoài với phong tục khó hiểu, những kẻ quê mùa, được họ gọi là *Gai jin*. Người Nhật bao giờ cũng có quan điểm quốc gia rất chặt chẽ. Ví dụ, khi một người Nhật tới định cư ở châu Âu, anh ta tự động bị loại khỏi nhóm. Nếu một năm sau, anh ta trở về, bố mẹ, gia đình anh ta không nhận anh ta như một người thân nữa. Sống tại nơi của người *Gai jin*, là bị ngấm tinh thần của ‘người khác’, vì thế cũng trở thành một *Gai jin*. Thậm chí bạn bè thời thơ ấu của anh ta sẽ nói chuyện với anh ta như với một khách du lịch nào đó.”

Người ta nhìn thấy hiện trên màn hình nhiều ngôi đền và nơi linh thiêng khác nhau của Thần đạo. Giọng thuyết minh tiếp tục:

“Quan niệm về sự sống và cái chết của họ khác với chúng ta. Ở đây, cái chết của một cá nhân không quá quan trọng. Điều lo ngại là mất đi một thành phần sản xuất. Để thuần hóa cái chết, người Nhật Bản thích rèn luyện nghệ thuật chiến đấu. Đấu kendo được dạy cho trẻ em ngay từ ở lớp nhỏ...”

Hai chiến binh hiện lên ở giữa màn hình, mặc đồ như những samurai xưa. Ngực họ được che bằng các tấm giáp màu đen có khóp. Đầu họ đội một cái mũ hình bầu dục có hai lông dài ở ngang tai. Họ vừa lao vào nhau vừa hét một tiếng hiệu chiến, rồi bắt đầu đấu bằng kiếm dài của mình.

Hình ảnh mới, một người đàn ông ngồi quỳ gối lấy hai tay cầm một thanh kiếm ngắn vào bụng.

“Tự tử theo nghi lễ, *Seppuku*, là một đặc trưng khác của văn hóa Nhật Bản. Chắc chắn, với chúng ta, sẽ rất khó hiểu...”

- Ti vi, lúc nào cũng ti vi! Làm mục người đi! Nó nhồi nhét vào đầu tất cả chúng ta toàn những hình ảnh giống nhau. Hai mẹ con còn chưa chán à? - Jonathan, quay về từ mấy tiếng đến giờ, kêu lên.

- Kệ con. Nó làm con ngồi yên. Từ lúc con chó chết, nó không ổn nữa... - Lucie nói, giọng máy móc.

Anh xoa cằm cậu con trai.

- Không ổn à, con yêu?

- Suyt, con đang nghe.

- Thôi nào! Giờ con nói với chúng ta thế này đây!

- Con nói với *anh* như thế đây. Phải nói là anh không gặp con thường xuyên, đừng có ngạc nhiên là con hơi lạnh nhạt với anh.

- Này! Nicolas, con đã làm được bốn hình tam giác với những que diêm chưa?

- Chưa ạ, nó làm con bức mình. Con đang nghe.

- Được, nếu nó làm con bức mình...

Jonathan, vẽ suy nghĩ, thử sắp xếp mấy que diêm lay lắt trên bàn.

- Tiếc thật. Nó... bỏ ích.

Nicolas không nghe thấy, đầu nó đang được nối trực tiếp vào cái ti vi. Jonathan đi vào phòng mình.

- Anh làm gì thế? - Lucie hỏi.

- Em thấy rõ đấy, anh chuẩn bị, anh quay lại đó.

- Cái gì? Ôi không!

- Anh không có lựa chọn.

- Jonathan, nói điều đó cho em bây giờ đi, có gì ở dưới đó mà làm anh mê mẩn đến vậy? Dù sao em cũng là vợ anh.

Anh không trả lời gì hết. Mắt anh trốn tránh. Và luôn là cái máy miệng khó chịu này. Không buồn chống lại nữa, cô thở dài:

- Anh đã giết chuột chưa?

- Chỉ cần anh có mặt là đủ, chúng giữ khoảng cách. Nếu không, anh chìa cho chúng cái này.

Anh hươ con dao nấu bếp lớn mà anh đã mài nhọn rất lâu. Anh cầm cái đèn halogen ở tay kia và đi về phía cửa kho chứa đồ, túi trên vai, một túi chứa đầy đồ dự phòng, cùng với đồ nghề thợ khóa của anh. Anh chỉ nói:

- Tạm biệt Nicolas. Tạm biệt Lucie.

Lucie không biết phải làm gì. Cô cầm cánh tay Jonathan.

- Anh không thể đi như thế này được! Quá dễ dàng. Anh phải nói cho em!

- Anh xin em.

- Nhưng phải nói với anh điều này như thế nào? Từ lúc anh xuống cái kho chứa đồ đáng nguyên rủa này, anh không còn là anh nữa. Chúng ta không còn tiền mà anh lại mua ít nhất năm nghìn franc dụng cụ và sách về kiến.

- Anh quan tâm tới sửa chữa khóa và kiến. Đó là quyền của anh.

- Không, không phải là quyền của anh. Không được khi anh phải nuôi vợ và con trai. Nếu như tất cả tiền thất nghiệp tan vào việc mua sách về kiến, em sẽ phải...

- Ly hôn? Có đúng điều em muốn nói không?

Cô buông cánh tay anh ra, chán nản.

- Không.

Anh đặt tay lên vai cô. Máy miệng.

- Hãy tin anh. Anh cần phải đi tới cùng. Anh không điên.

- Anh không điên hả? Nhưng nhìn lại anh một chút đi! Vẻ mặt anh nhợt nhạt như xác chết, trông như anh đang sốt ấy.

- Cơ thể anh già đi, đầu anh trẻ lại.

- Jonathan! Nói cho em chuyện gì xảy ra ở dưới đi!

- Những điều rất thú vị. Phải đi xuống sâu hơn, luôn sâu hơn, nếu như người ta muốn có thể leo lên một ngày nào đó... Em biết không, như là ở bể bơi, chính tại đáy người ta tìm thấy chỗ tựa để lao lên.

Và anh phá lên cười khùng khục, mà, ba mươi giây sau, vẫn còn vọng thê thảm trong cầu thang xoắn ốc.

Tầng + 35. Lớp phủ bằng cành cây mỏng tạo ra hiệu ứng kính ghép màu. Những tia nắng mặt trời luôn qua lớp lọc này rồi rơi xuống như mưa sao trên mặt đất. Chúng ta đang ở trong phòng tắm nắng của tổ, “nhà máy” sản xuất công dân Bel-o-kan.

Cái nóng như thiêu nự trị ở đây. 38°. Tất nhiên, phòng tắm nắng quay chính Nam để hưởng, lâu nhất có thể được, sức nóng của mặt trời. Đôi khi, dưới hiệu ứng xúc tác của các cành cây, nhiệt độ lên tới 50°!

Hàng trăm cái chân đang động đậy. Đẳng cấp đông nhất ở đây là đẳng cấp vú nuôi. Chúng xếp trứng Mẹ vừa đẻ thành chồng. Hai mươi tư chồng thành một đồng, mười hai đồng thành một dãy. Các dãy mắt hút đẳng xa. Khi một đám mây che khuất mặt trời, vú nuôi di chuyển các chồng trứng. Những trứng non nhất cần phải được ủ ấm. “Nóng ẩm cho trứng, nóng khô cho kén”: đó là công thức cổ Myrmécéen để sinh ra những đứa trẻ xinh xắn.

Bên trái, người ta thấy nhiều kiến thợ phụ trách tecmi^[7]. Chúng lèn chặt những mẫu gỗ đen tích nhiệt và những mẫu mùn lên men sinh nhiệt. Nhờ hai “lò sưởi” này, phòng tắm nắng luôn luôn giữ được nhiệt độ ở khoảng giữa 25° và 40° ngay cả khi bên ngoài chỉ là 15°.

Pháo binh đi đi lại lại. Nếu một con gỗ kiến tấn công...

Bên phải, người ta nhận ra những trứng già tuổi hơn. Quá trình biến thái dài: với sự liếm láp của vú nuôi và thời gian, những quả trứng nhỏ to lên và vàng đi. Chừng một đến bảy tuần, chúng chuyển thành ấu trùng có lông vàng. Điều đó còn phụ thuộc vào thời tiết.

Vú nuôi tập trung cực kỳ cao độ. Chúng không hề tiết kiệm nước dãi kháng sinh cũng như sự chú ý của mình. Không được để một chút bần nhỏ nhất tới làm bẩn ấu trùng. Chúng rất yếu ớt. Thậm chí các pheromon trao đổi cũng được giảm tới mức tối thiểu.

Giúp tôi mang chúng tới góc này... Chú ý chống trứng của chị có nguy cơ sập...

Một vú nuôi chuyển một ấu trùng dài gấp hai lần nó. Chắc chắn là một pháo binh. Con đó đặt “vũ khí” vào một góc và liếm nó.

Ở giữa lò áp rộng thênh thang này, các ấu trùng chất thành đồng, mười khúc của cơ thể chúng bắt đầu lộ ra, chúng gào lên để được mớm mồi. Chúng ngúc ngoắc đầu lung tung, nghển cổ và múa may cho tới khi vú nuôi dành cho chúng một chút nước sâu mật hoặc nhường cho ít thịt côn trùng.

Sau ba tuần, khi chúng khá “chín”, các ấu trùng ngừng ăn và động đậy. Giai đoạn ngủ lịm mà người ta phải hết sức chuẩn bị. Chúng tập hợp năng lượng của mình để luyện kén, và kén sẽ biến chúng thành nhộng.

Vú nuôi khệ nệ mang những bọc to vàng này vào một phòng bên cạnh đầy cát khô hút ẩm không khí. “Nóng ẩm cho trứng, nóng khô cho kén”, người ta sẽ nhắc đi nhắc lại điều này, không bao giờ là đủ.

Trong phòng áp này, kén trắng có ánh phơn phớt xanh trở nên vàng, rồi ghi, rồi nâu. Ngược lại, đá tạo vàng. Dưới lớp vỏ, phép màu tự nhiên xảy ra. Người ta thay đổi tất. Hệ thần kinh, bộ máy hô hấp và tiêu hóa, các cơ quan giác quan, vỏ...

Kén để trong phòng áp sẽ phồng lên trong vài ngày. Trứng đang chín, thời điểm quan trọng đang đến gần. Kén sắp nở được để riêng ra cùng với những kén trong tình trạng như nó. Các vú nuôi làm bọc lớp màng của kén một cách thận trọng, rút ra một cái râu, một cái chân, tới khi cho ra một con kiến trắng đang run rẩy và chệnh choạng. Lớp kitin của nó, còn mềm và sáng, sẽ chuyển thành đỏ hung trong vài ngày, như của tất cả dân Bel-o-kan.

Con 327, đứng sững giữa guồng quay đang hoạt động này, không biết rõ phải hỏi ai. Nó tung chút mùi về phía một vú nuôi đang giúp một bé tập đi.

Một việc gì đó nghiêm trọng đang xảy ra. Vú nuôi thậm chí không ngoái đầu lại phía nó. Nó thả một câu mùi đủ để nhận được:

Suyt. Không có gì nghiêm trọng hơn là một cá nhân ra đời.

Một pháo binh xô nó đồng thời đập nó vài cú nhẹ bằng các chùy trên đầu râu của mình. *Tip, tip, tip.*

Không được làm phiền. Đi đi.

Con đực không có mức năng lượng tốt, nó không biết cách truyền tin và không có khả năng thuyết phục. Ôi, giá như nó có khiếu giao tiếp của con 56! Dù thế, nó vẫn xuất hiện gần những vú nuôi khác; chúng không đếm xỉa gì tới nó. Đến mức nó tự hỏi liệu nhiệm vụ của nó có thật sự quan trọng như nó hình dung không. Có thể Mẹ có lý. Có những nhiệm vụ ưu tiên. Chẳng hạn như kéo dài cuộc sống thay vì muốn gây chiến.

Trong khi nó đang mải theo suy nghĩ lạ lùng này, một cú phóng axit fomic suột qua râu nó! Chính một vú nuôi vừa mới bắn nó. Con này đã để rơi cái kén mà nó đang vác và nhắm bắn con đực. May sao nó ngắm không chuẩn.

Con đực lao theo để đuổi tên khủng bố, nhưng tên này đã chuồn vào phòng trẻ đầu tiên, hất một chồng trứng để cản đường. Những chiếc vỏ bị vỡ để chảy ra một thứ chất lỏng trong suốt.

Nó đã phá vỡ trứng! Nó bị làm sao thế? Hoảng hốt, các vú nuôi chạy tán loạn, lo lắng bảo vệ thể hệ đang thai nghén.

Con đực 327, hiểu là nó sẽ không thể đuổi kịp kẻ chạy trốn, gập bụng dưới xuống dưới ngực mình và ngắm bắn. Nhưng trước khi nó có thể bắn, con đó chết ngay tại chỗ bởi một pháo binh đã nhìn thấy nó hất đổ trứng.

Một đám tụ tập hình thành quanh cơ thể bị cháy đen do axit fomic. Con 327 nghiêng râu trên xác chết. Không chút nghi ngờ, có chút mùi thoang thoang. Mùi đá.

TÍNH XÃ HỘI: Ở kiến cũng như ở con người, tính xã hội là tiên định. Kiến mới sinh còn quá yếu để tự phá vỏ kén giam hãm nó. Trẻ con cũng không có khả năng tự đi hay tự nuôi mình.

Kiến và con người là hai loài được hình thành để được người thân của mình trợ giúp, và không biết hoặc không thể tự học.

Phụ thuộc vào người lớn chắc chắn là một điểm yếu, nhưng nó làm nảy sinh một quá trình khác, quá trình tìm tòi kiến thức. Nếu người lớn có thể sống sót trong khi trẻ con không có khả năng đó, thì ngay từ đầu, trẻ con buộc phải học hỏi những kiến thức từ người nhiều tuổi.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Tầng - 20. Con cái 56 còn chưa bàn luận về vũ khí bí mật của bọn lùn với các nông dân được, cái mà nó nhìn thấy quá quyến rũ nó để có thể thoát ra dù là gì đi nữa.

Đẳng cấp kiến cái rất quý giá, suốt tuổi thơ của mình chúng giam mình trong khuê phòng công chúa. Thường chúng chỉ biết thế giới ở chừng một trăm hành lang, và ít người trong số chúng đã từng chu du tới phía dưới tầng hầm thứ mười và phía trên tầng thứ mười trên mặt đất...

Một lần, con 56 thử đi ra để xem Bên ngoài rộng lớn mà các vú nuôi từng nói cho nó nghe, nhưng lính gác đã đuổi nó về. Người ta có thể che giấu được ít nhiều mùi của nó nhưng những chiếc cánh dài của nó thì không. Thế là lính gác bảo nó rằng ngoài kia có những con quái vật khổng lồ, chúng ăn thịt những nàng công chúa nhỏ muốn ra ngoài trước lễ Hội sinh. Con 56 lưỡng lự giữa lòng hiếu kỳ và sự kinh hãi.

Bước xuống tầng - 20, nó hiểu rằng trước khi chu du Bên ngoài hoang dã rộng lớn, nó còn có rất nhiều điều kỳ diệu để khám phá trong chính tổ của mình. Ở đây, lần đầu tiên nó thấy khu trồng nấm.

Theo huyền thoại của Bel-o-kan, người ta kể rằng những khu trồng nấm đầu tiên được khám phá trong cuộc chiến tranh Ngũ cốc, cách đây chừng năm mươi nghìn thiên niên kỷ. Một đội đặc công pháo binh vừa mới bao vây được một tổ mối. Đột nhiên họ rơi xuống một phòng có kích thước khổng lồ. Ở giữa dựng lên một cái bánh màu trắng rất lớn mà chừng một trăm con mối thợ không ngừng đánh bóng.

Chúng nếm và thấy nó tuyệt vời. Đó... như một ngôi làng hoàn toàn ăn được! Từ binh khai đó là những cây nấm. Thực tế, mối chỉ sống bằng xenlulô nhưng, không thể tiêu hóa được nó, chúng dùng đến những cây nấm này để làm việc đó.

Kiến thì tiêu hóa quá tốt chất xenlulô và không cần đến thứ mới lạ này. Không phải là chúng không hiểu được lợi ích của việc trồng trọt ở ngay trong tổ mình: việc đó cho phép chống đỡ lại sự bao vây và nạn đói.

Ngày nay, trong các gian phòng lớn ở tầng - 20 của Bel-o-kan, người ta lựa chọn những cái góc. Tuy nhiên, kiến không dùng cùng loại nấm của mối nữa, ở Bel-o-kan, người ta trồng nấm mũ là chủ yếu. Và cả một nền công nghệ phát triển từ những hoạt động nông nghiệp.

Con cái 56 đi lại giữa các bồn cây của khu vườn trắng này. Một bên, kiến thợ chuẩn bị “giường”, chỗ nấm sẽ mọc trên đó. Chúng cắt những chiếc lá thành mẫu vuông nhỏ, tiếp đó những mẫu này sẽ được nạo, nghiền, nhào, biến thành bánh. Bánh lá được xếp vào trong một hầm phân ủ (kiến tập trung phân của mình vào các bể dành cho việc này). Sau đó, chúng được làm ẩm bằng nước dãi và người ta để thời gian sản sinh sự điều chế.

Các bánh đã lên men được bọc bởi một cuộn sợi màu trắng ăn được. Người ta có thể nhìn thấy chúng, đằng kia, phía bên trái. Kiến thợ tưới chúng bằng nước dãi khử trùng của mình và cắt tất cả những gì chìa ra khỏi cái hình nón nhỏ màu trắng đó. Nếu người ta cứ để nấm mọc, chúng đã sớm làm nổ căn phòng rồi. Từ những sợi do kiến thợ rằng dệt thu hoạch, người ta có được một loại bột vừa ngon vừa bổ.

Ở đây cũng vậy, sự tập trung của kiến thợ lên tới cực điểm. Không được để một loại cỏ dại, một cây nấm ký sinh nhỏ nhất nào lẫn vào lợi dụng sự chăm sóc của chúng.

Chính trong hoàn cảnh này, tóm lại là ít thuận lợi, con 56 thử liên lạc râu với một con kiến làm

vườn đang bận tỉ mỉ cắt tỉa một trong số những cái cột trắng.

Một mối nguy hiểm nghiêm trọng đang đe dọa Tổ. Chúng tôi cần trợ giúp. Bạn có muốn tham gia vào nhóm làm việc của chúng tôi không?

Nguy hiểm gì?

Bọn lùn đã khám phá ra một loại vũ khí bí mật có tác dụng phá hoại, cần phải nhanh chóng hành động.

Con làm vườn bình thường hỏi con cái nghĩ gì về cây nấm của nó, một cây nấm mũ xinh xắn. Con 56 khen nó. Con kia bảo nó thử. Con cái cắn vào cái bánh trắng và ngay lập tức cảm thấy nóng dữ dội trong thực quản. Thuốc độc! Cây nấm đã bị tẩm chất myrmicacine, một loại axit cực mạnh thường được sử dụng dưới dạng pha loãng để làm thuốc diệt cỏ. Con 56 ho và kịp nhổ thức ăn tẩm độc ra. Con làm vườn thả cây nấm để nhảy lên ngực nó, chữa tất cả răng ra.

Chúng lẫn trong đồng phân tử, đập đầu nhau, gập râu chùy của chúng từng cú mạnh. *Chách! Chách! Chách!* Các cú đập được tung ra với chủ tâm đánh chết người. Kiến nông dân tách chúng ra.

Các người làm sao thế?

Con làm vườn chuồn đi. Mở rộng cánh, con 56 nhảy một cú phi thường và gí sát nó xuống đất. Chính lúc đó nó nhận ra thoảng một mùi đá. Không nghi ngờ gì nữa, đến lượt nó gặp phải một thành viên của băng sát nhân khó tin này.

Con cái kẹp râu kẻ giết người.

Mày là ai? Tại sao mày định giết tao? Mùi đá này là gì?

Im lặng. Con cái vắn râu nó. Rất đau, con kia tung mấy cú đá hậu nhưng không trả lời. 56 không phải loại người làm hại một tế bào chị em, thế nhưng nó vẫn tăng lực xoắn.

Con kia không cử động nữa. Nó rơi vào trạng thái tự nguyện tê liệt. Tim nó gần như không đập nữa, nó sắp chết. Bực mình, 56 cắt hai cái râu của nó, nhưng nó chỉ đang riết ráo tấn công một xác chết mà thôi.

Kiến nông dân vây quanh nó lần nữa.

Chuyện gì xảy ra thế? Chị làm gì nó rồi?

56 nghĩ là chưa đến lúc thanh minh, tốt hơn là nên thoát khỏi đây, việc mà nó làm chỉ bằng một cú đập cánh. 327 có lý. Đang xảy ra một điều gì đó rồi trí, trong Bầy các tế bào đã trở nên điên loạn.

LUÔN SÂU HƠN NỮA

Tầng - 45: con vô tính 103 683 đi vào phòng luyện đấu vật, những căn phòng có trần thấp, nơi chiến binh tập luyện chuẩn bị cho các trận chiến mùa xuân.

Khắp nơi các chiến binh đánh nhau thành từng cặp. Đầu tiên, các đôi thủ sờ nắn nhau, để đánh giá tầm vóc và cỡ chân của nhau. Họ quay tròn, sờ sườn nhau, giật lông của nhau, phun ra các mùi thách thức, cù nhau với đầu chùy ở râu của mình.

Cuối cùng họ lao vào nhau. Va chạm vồ. Mỗi con cố tóm các khớp ngực nhau. Ngay khi một trong hai con làm được, con kia cố cắn đầu gối đối thủ. Các động tác giật từng hồi. Chúng đứng trên hai chân sau của mình, đổ ập xuống, lăn tròn, mãnh liệt.

Thông thường, chúng bắt động trên người bị bắt, rồi, đột nhiên đánh vào một chân khác. Chú ý, đây chỉ là một bài luyện tập, người ta không làm gãy gì hết, máu không chảy. Trận đánh ngừng lại ngay khi một con kiến bị ngồi lên lưng. Nó đưa râu ra đằng sau, ra hiệu bỏ cuộc. Tuy nhiên các trận đánh tay đôi cũng khá thực tế. Những chiếc vuốt cố tình cắm vào mắt để tìm được một chỗ bám. Những chiếc hàm khập khập trong không khí.

Cách xa đó một chút, các pháo binh ngồi trên bụng dưới của mình ngắm và bắn vào các viên sỏi đặt cách năm trăm đầu. Các cú bắn axit thường trúng đích.

Một chiến binh già dạy cho một lính mới rằng mọi thứ được quyết định trước khi tiếp xúc. Răng hay bắn axit chỉ là công nhận vị thế trội đã được hai bên tham chiến thừa nhận. Trước cuộc hỗn chiến, dĩ nhiên đã có một người quyết định chiến thắng và một đành chịu chiến bại. Còn lại là vấn đề phân chia vai. Một khi mà mỗi bên đã chọn vai của mình, kẻ chiến thắng có thể bắn axit không cần ngắm, nó vẫn bắn trúng; kẻ chiến bại có thể tung ra những cú cắn đẹp nhất, nhưng thậm chí nó chẳng gây được thương tích cho đối thủ. Lời khuyên duy nhất: phải chấp nhận chiến thắng. Mọi thứ nằm trong đầu. Phải chấp nhận chiến thắng và không gì cưỡng lại được.

Hai cặp đấu xô con chiến binh 103 683. Nó đẩy mạnh chúng lại và tiếp tục con đường của mình. Nó tìm khu lính đánh thuê, được xây ở phía dưới vũ đài chiến đấu. Lối đi đây rồi.

Gian phòng còn rộng hơn gian của lính lê dương. Quả thực, lính đánh thuê sống luôn tại chỗ luyện tập của mình. Họ ở đây chỉ để phục vụ chiến tranh. Tất cả các bộ tộc trong vùng sát cánh nhau, các bộ tộc đồng minh hay các bộ tộc phục tùng: kiến vàng, kiến đỏ, kiến đen, kiến phun keo, kiến nguyên thủy có ngòi chích nọc độc và cả kiến lùn.

Vẫn lại là mối khởi xướng ra ý tưởng nuôi dân cư nước ngoài để lúc có xâm lăng, đưa họ đi đánh nhau bên cạnh chúng.

Về phần các tổ kiến, nhờ tài ngoại giao khéo léo tế nhị, có lúc chúng đã liên minh với mối để chống lại những loài kiến khác.

Điều đó đã gợi nên suy nghĩ sâu sắc này: tại sao không tuyển hẳn những đội quân kiến đóng thường trực trong tổ mối? Ý tưởng là một cuộc cách mạng. Và đáng ngạc nhiên khi các đội quân myrmécéen phải đối đầu với chị em đồng loại khi đi đánh nhau cho bọn mối. Nền văn minh

myrmécéen, thích nghi nhanh chóng là thế, lần này đã hủy hoại một chút tài năng của mình.

Loài kiến cũng sẵn lòng phản kháng lại bằng cách bắt chước kẻ thù, thuê các đội quân mới chống lại loài mới. Nhưng một trở ngại lớn làm dự án thất bại: mới là những kẻ bảo hoàng tuyệt đối. Lòng trung thành của chúng không rạn nứt, chúng không thể chống lại người của mình. Chỉ có mỗi kiến, mà các chế độ chính trị của chúng cũng đa dạng như hình dạng của chúng, là có thể đảm đương mọi hệ lụy tai ác của kiểu đi làm thuê.

Có hề chi! Các liên bang kiến đỏ hung lớn bằng lòng tăng cường quân đội của mình bằng rất nhiều đội quân kiến ngoại bang, tất cả tập trung dưới cờ hiệu mùi Bel-o-kan duy nhất.

Con 103 683 đến gần đám kiến lùn đánh thuê. Nó hỏi liệu chúng có nghe nói đến việc vận hành một vũ khí bí mật ở Shi-gae-pou không, một loại vũ khí có khả năng làm tiêu ma trong chớp nhoáng tất cả đoàn thám hiểm hai mươi tám kiến đỏ hung. Chúng trả lời là chưa bao giờ thấy hoặc nghe nói đến thứ gì hiệu quả như thế.

Con 103 683 hỏi thêm các lính đánh thuê khác. Một con màu vàng khẳng định là đã chứng kiến một điều kỳ diệu như thế. Thế nhưng, đó không phải là một cuộc tấn công của kiến lùn... mà là một quả lê thối bắt ngờ từ cây rơi xuống. Tất cả mọi người tỏa những pheromon cười sủi bọt. Đây là óc hài hước của kiến vàng.

Con 103 683 đi ngược vào một căn phòng nơi các đồng nghiệp thân quen đang luyện tập. Nó biết tất cả họ, từng người một. Người ta chăm chú nghe nó, người ta tin nó. Nhóm “tìm vũ khí bí mật của bọn lùn” nhanh chóng có hơn ba mươi chiến binh quyết tâm. Ôi! Giá như 327 thấy điều này!

Chú ý, một băng có tổ chức đang tìm cách triệt hạ những người muốn biết chuyện. Chắc chắn là lính đánh thuê đỏ hung làm việc cho bọn lùn. Chúng ta có thể nhận dạng chúng, chúng đều có mùi đá.

Vì biện pháp an ninh, chúng quyết định họp buổi đầu tiên ở đáy tổ, tại một trong số các phòng sâu nhất ở tầng thứ năm mươi. Chưa bao giờ có một ai xuống đó. Chúng chắc sẽ được yên tĩnh để tổ chức phản công.

Nhưng cơ thể của 103 683 báo hiệu cho nó biết thời gian đột ngột tăng nhanh. 23°. Nó rút lui và vội vàng tới chỗ hẹn với 327 và 56.

VỀ ĐẸP: *Liệu có gì đẹp hơn một con kiến? Các đường nét của nó cong và trau chuốt, hệ khí động lực của nó hoàn hảo. Toàn bộ khung của con côn trùng đã được nghiên cứu kỹ để mỗi bộ phận hoàn toàn ăn khớp với nhau trong cái khác được tính trước cho mục đích này. Mỗi một khớp là một kỳ công cơ học. Các mảnh được lồng khít vào nhau cứ như chúng được một designer thiết kế với sự trợ giúp của máy tính. Không bao giờ kêu cọt kẹt, không bao giờ cọ xát nhau. Cái đầu hình tam giác rẽ không khí, các chân dài và gấp lại được khiến cho cơ thể nó treo thoải mái sát mặt đất. Trông như một chiếc xe thể thao Ý.*

Những chiếc vuốt cho phép nó đi được trên trần. Mắt nhìn được toàn cảnh 180°. Râu thu nhận được hàng trăm nghìn thông tin mà với chúng ta là vô hình, và đầu râu của chúng có thể dùng làm búa. Bụng dưới đầy túi, râu, ngăn đựng nơi con côn trùng có thể chứa những sản phẩm hóa học. Những cái răng để cắt, kẹp, tóm. Một hệ thống ống tuyệt vời bên trong cho phép nó chứa các thông điệp mùi.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Nicolas không muốn ngủ. Nó vẫn còn đang ngồi trước ti vi. Bản tin vừa kết thúc với tin thông báo sự trở về của máy thăm dò *Marco Polo*. Kết luận: không có một chút dấu vết nào về sự sống ở các hệ mặt trời bên cạnh. Tất cả hành tinh mà máy dò tới thăm chỉ cho các hình ảnh hoang mạc đầy sỏi đá hay bề mặt lỏng chứa amôniac. Không một chút bọt, không một con amip, không một vi trùng.

“Thế, nếu bố có lý? Nicolas tự nhủ. Và nếu như chúng ta là hình thái sống thông minh duy nhất toàn vũ trụ?...” Dĩ nhiên là thất vọng nhưng điều đó có nguy cơ là thật.

Sau bản tin, người ta chiếu một phóng sự dài thuộc chuỗi “Văn hóa thế giới”, hôm nay dành cho vấn đề đẳng cấp ở Ấn Độ.

“Người Hindu cả đời thuộc vào đẳng cấp lúc mình sinh ra. Mỗi đẳng cấp hoạt động theo những quy định riêng của nó, một bộ luật cứng nhắc không ai có thể vi phạm mà không bị đuổi ra khỏi đẳng cấp gốc của mình cũng như khỏi những đẳng cấp khác. Để hiểu được từ những động thái nào, chúng ta nên nhớ lại rằng...”

- Một giờ sáng rồi, - Lucie xen vào.

Nicolas bị nhồi nhét quá nhiều hình ảnh. Từ lúc có vấn đề với cái kho chứa đồ, mỗi ngày nó xem ti vi bốn tiếng. Đó là cách của nó để khỏi nghĩ ngợi và không phải là chính nó nữa. Tiếng mẹ đưa nó trở lại thực tế nặng nề.

- Thế nào, con không mệt à?

- Bố đâu ạ?

- Bố vẫn còn trong kho chứa đồ. Bây giờ phải đi ngủ thôi.

- Con không ngủ được.

- Con có muốn mẹ kể cho một câu chuyện không?

- Có! Một câu chuyện! Một câu chuyện thật hay!

Lucie đưa nó vào phòng và ngồi bên thành giường, đồng thời gỡ mái tóc hung dày của mình. Cô chọn một câu chuyện cổ hêbrơ.

- Ngày xưa ngày xưa, có một người thợ đẽo đá chán cảnh kiệt sức đẽ đào núi dưới ánh mặt trời gay gắt. “Ta chán cuộc sống này rồi. Đẽo, đẽo đá, nặng nhọc quá... và mặt trời này, luôn là ông mặt trời này! Ôi! Ta muốn ở vị trí ông làm sao, ở tít trên cao, mạnh vô song, nóng, ta sẽ nhấn chìm thế giới bằng những tia nắng của mình,” người đẽo đá tự nhủ. Thế nhưng, thật kỳ diệu, tiếng kêu của ông được nghe thấu. Và ngay lập tức người đẽo đá biến thành mặt trời. Ông hạnh phúc vì thấy mong muốn của mình trở thành hiện thực. Nhưng, giữa lúc ông vui thú chiếu nắng khắp nơi, ông nhận ra rằng các tia nắng bị mây ngăn lại. “Làm mặt trời để làm gì nếu ngay những đám mây cũng có thể chặn những tia nắng của ta!” ông thốt lên, “nếu những đám mây mạnh hơn mặt trời, ta thích làm mây hơn.” Thế là ông trở thành mây. Ông bay trên đầu thiên hạ, chạy, gieo mưa, nhưng đột nhiên gió nổi lên và đánh tan mây. “Ôi, gió làm tan mây được, thế thì nó là mạnh nhất, ta muốn thành gió,” ông quyết định.

- Thế rồi, ông ta trở thành gió?

- Đúng, và ông thổi khắp thế giới. Ông gây phong ba, gió lốc, bão. Nhưng bỗng nhiên ông nhận thấy một bức tường chắn đường ông. Một bức tường rất cao và rất chắc. Một quả núi. “Làm gió để làm gì nếu chỉ mỗi quả núi cũng có thể ngăn ta lại? Chính nó mạnh nhất!” ông nói.

- Thế rồi ông ấy thành núi ạ?

- Chính xác. Và đúng lúc đó ông cảm thấy cái gì đó đang đập mình. Cái gì đó mạnh hơn ông, đang đào ông từ bên trong. Đó là... một người đẽo đá nhỏ bé...

- Aaaa...!

- Câu chuyện có làm con vui không?

- Có, mẹ ạ!

- Con chắc là con chưa từng thấy những thứ đẹp hơn trên ti vi không?

- Chưa, mẹ ạ.

Cô cười và ôm chặt nó trong vòng tay.

- Mẹ ơi, mẹ có nghĩ là bố cũng đang đào không?

- Có thể, biết đâu đấy? Dù sao thì bố có vẻ đang nghĩ là bố sẽ biến thành một thứ khác nhờ cú mài miết xuống dưới đó.

- Ở đây bố không ồn à?

- Không phải thế, con trai của mẹ, bố xấu hổ vì thất nghiệp. Bố nghĩ là tốt hơn nên làm mặt trời. Mặt trời dưới lòng đất.

- Bố cho mình là vua của kiến.

Lucie cười.

- Việc đó sẽ qua đi với bố thôi. Con biết không, bố cũng thế, bố cũng là trẻ con. Và trẻ con thường bị các tổ kiến làm mê hồn. Con chưa bao giờ chơi với kiến à?

- Có chứ mẹ!

Lucie xếp lại gối và hôn nó.

- Bây giờ phải đi ngủ. Nào, chúc con ngủ ngon.

- Chúc mẹ ngủ ngon.

Lucie nhìn thấy các que diêm đặt trên bàn đầu giường. Chắc nó đã thử xếp bốn hình tam giác. Cô quay lại phòng khách và cầm quyển sách kiến trúc kể lại lịch sử ngôi nhà.

Rất nhiều nhà khoa học đã sống ở đây. Nhất là những người theo đạo Tin Lành. Ví dụ, Michel Servet đã sống ở đây vài năm.

Một đoạn đặc biệt thu hút sự chú ý của cô. Theo đoạn này, một đường hầm đã được đào trong chiến tranh Tôn giáo để cho phép tín đồ đạo Tin Lành trốn ra ngoài thành phố. Một đường hầm có độ sâu và chiều dài hiếm thấy...

Ba con côn trùng đứng thành hình tam giác để thực hiện trao đổi tuyệt đối. Như vậy, chúng sẽ không cần phải kể các chuyến phiêu lưu của mình, chúng sẽ biết ngay lập tức những việc đã xảy ra với chúng giống như chúng chỉ là một cơ thể duy nhất được phân làm ba để điều tra tốt hơn.

Chúng chụm râu. Các suy nghĩ bắt đầu truyền đi, hợp nhất. Cứ thế quay. Mỗi bộ óc hoạt động như một máy bán dẫn truyền đi, đồng thời làm phong phú thêm thông tin điện mà chính nó cũng nhận. Ba bộ não kiến nối liền như thế vượt trội toàn bộ tài năng của chúng cộng lại.

Nhưng đột nhiên công việc bị ngắt quãng. 103 683 phát hiện một mùi nhiều tạp. Các bức tường có râu. Chính xác hơn là hai cái râu thò ra từ lỗ lồi vào phòng của con 56. Ai đó đang nghe chúng...

Nửa đêm. Đến bây giờ đã hai ngày mà Jonathan vẫn chưa lên. Lucie căng thẳng đi đi lại lại trong phòng khách. Cô qua xem Nicolas đang ngủ ngon, bỗng đột nhiên cái gì đó làm cô chú ý. Những que diêm. Lúc đó, cô có linh tính là có thể có đầu mỗi câu trả lời cho bí ẩn của kho chứa đồ trong bí ẩn của những que diêm. Bốn hình tam giác bằng nhau với sáu que diêm...

“Phải nghĩ khác đi, nếu chúng ta cứ nghĩ theo thói quen, chúng ta sẽ chẳng được gì cả,” Jonathan

vẫn nhắc đi nhắc lại. Cô cầm mấy que diêm, quay lại phòng khách và nghịch chúng, rất lâu. Cuối cùng, kiệt sức vì buồn chồn, cô đi ngủ.

Đêm đó, cô mơ một giấc mơ buồn cười. Đầu tiên, cô nhìn thấy bác Edmond, hoặc chí ít một nhân vật tương tự với miêu tả mà chồng cô đã kể cho cô. Ông đứng trong một hàng dài, như kiểu xếp hàng xem phim, kéo dài giữa hoang mạc, giữa vùng đá giảm. Lính Mexico bao quanh đoàn người và giám sát để “mọi việc đều ổn”. Người ta nhìn thấy ở đằng xa khoảng chục cái giá treo cổ mọi người. Khi họ thành những xác chết cứng đờ, người ta tháo họ xuống và tròng những người khác vào. Và đoàn người tiến dần...

Sau Edmond là Jonathan, cô, và tiếp đó là một ông to béo đeo kính bé xiu. Tất cả những người bị kết tội chết bình thân nói chuyện phiếm với nhau, như không có gì.

Cuối cùng khi người ta quàng cái dây qua cổ họ và treo họ lên, cả bốn người xếp cạnh nhau, họ chẳng làm gì ngoài chờ đợi một cách ngốc nghếch. Bác Edmond quyết định là người đầu tiên nói, một giọng khàn khàn - lý do đã rõ ràng:

- Chúng ta làm gì ở đây thế này?

- Cháu không biết... chúng ta sống. Chúng ta được sinh ra, thế thì chúng ta sống lâu nhất có thể được. Nhưng giờ, cháu nghĩ là đến lúc kết thúc rồi. - Jonathan trả lời.

- Cháu yêu quý của bác, cháu là một người bi quan. Chắc chắn chúng ta sẽ bị treo cổ và lính Mexico vây quanh, nhưng đó chỉ là một điều bất ngờ của cuộc sống, chưa phải là hết, chỉ là một bất ngờ thôi. Vả lại dĩ nhiên là có một lối thoát cho tình huống này. Mọi người có bị trói chặt ở đằng sau không?

Họ giãy giụa trong dây trói của mình.

- À không, - ông to béo nói. - Tôi biết cởi các dây này!

Và ông ta làm.

- Tốt, thế thì cởi cho chúng tôi nữa.

- Làm thế nào?

- Đung đưa cho tới khi anh bắt được tay tôi.

Ông ta vặn vẹo và biến mình thành quả lắc sống. Sau khi ông ta tháo được dây trói của Edmond, mọi người đều được thả, dần dần, theo cùng cách.

Sau đó, bác nói: “Làm như tôi này!” và bằng những cú nhảy hắt cằm, ông tiến dần từ chiếc dây này sang dây khác về phía cái giá treo cổ cuối cùng của dãy. Những người khác bắt chước ông.

- Nhưng chúng ta không thể tiếp tục được! Chẳng còn gì trên cái xà này, họ sẽ phát hiện ra chúng ta.

- Nhìn kia, có một cái lỗ nhỏ trên cái xà. Chúng ta đi thôi.

Thế là Edmond nhảy lên cái xà, trở nên bé xíu và biến mất vào bên trong. Jonathan và ông to béo cũng làm như thế. Lucie tự nhủ là cô sẽ không bao giờ làm được, thế nhưng cô vẫn lao tới cái xà gỗ và chui vào lỗ!

Bên trong, có một cầu thang xoắn ốc. Họ trèo lên bốn bậc một. Họ nghe thấy tiếng hét của đám lính đã phát hiện họ bỏ trốn. *Los gringos, los gringos, cuidado!* [8] Tiếng bột, tiếng súng. Họ đang bị truy đuổi.

Cầu thang dẫn tới một phòng khách sạn hiện đại nhìn ra biển. Họ vào trong và đóng cửa lại. Phòng số 8. Lúc đóng sập cửa, số 8 dựng đứng biến thành số 8 nằm ngang, biểu tượng của vô cùng. Căn phòng rất xa hoa và họ cảm thấy ở đây sẽ tránh được đám lính.

Trong khi mọi người thở phào nhẹ nhõm, Lucie chột nhảy lên cổ chồng. “Phải nghĩ tới Nicolas, cô hét lên, phải nghĩ tới Nicolas!” Cô đập chết chồng bằng một cái bình cổ trên đó có hình vẽ thể hiện Hercule lúc còn nhỏ bóp cổ con Rắn. Jonathan rơi xuống sàn và biến thành... con tôm bị lột vỏ đang vặn vẹo rất buồn cười.

Bác Edmond tiến đến.

- Cháu hỏi hận hả?

- Cháu không hiểu.

- Cháu sẽ hiểu, - ông vừa nói vừa cười mỉm. - Theo bác.

Ông dẫn cô tới ban công, đối diện với biển, và bật ngón tay. Sáu que diêm đang cháy lập tức từ những đám mây rơi xuống và xếp thẳng hàng trên tay ông.

- Nghe rõ bác đây, ông nói, chúng ta luôn nghĩ như nhau. Chúng ta hiểu thế giới luôn theo cùng một cách tầm thường. Giống như chúng ta chụp ảnh chỉ với một góc độ lớn. Đó là một cách nhìn thực tế, nhưng đó không phải là cách duy nhất. PHẢI... NGHĨ... KHÁC ĐI! Nhìn đây.

Các que diêm lượn một chút trong không gian, sau đó hợp lại trên mặt đất. Chúng bò, như đang sống, để làm thành...

Ngày hôm sau, ngày ngấy sốt, Lucie mua một cái mỏ hàn. Cuối cùng cô cũng phá được cái khóa. Giữa lúc cô sắp qua ngưỡng cửa kho chứa đồ, Nicolas, còn đang ngái ngủ, xuất hiện trong bếp.

- Mẹ! Mẹ đi đâu đấy?

- Mẹ đi tìm bố. Bố cho mình là một đám mây có thể vượt qua dãy núi. Mẹ đi xem liệu có phải bố không tự tăng bốc một chút chứ. Mẹ sẽ kể cho con nghe...

- Đừng mẹ ơi, đừng đi, đừng đi... con sẽ phải ở lại một mình.

- Đừng lo, Nicolas, mẹ sẽ quay lên, mẹ đi không lâu đâu, chờ mẹ.

Cô soi sáng cửa của kho chứa đồ. Chỗ đó tối, rất tối...

Ai ở đó?

Hai cái râu nhô ra, xuất hiện một cái đầu, rồi một cái ngực và một cái bụng dưới. Đó là con thọt nhỏ có mùi đá.

Chúng muốn nhảy lên nó, nhưng đằng sau nó hiện ra răng của chừng một trăm chiến binh siêu vũ trang. Chúng đều có mùi đá.

Trốn bằng lối bí mật! con cái 56 kêu.

Nó bơi sỏi và đường hầm của nó hiện ra. Sau đó, vỗ cánh, nó bay lên tới sát trần, từ đó nó bắn axit vào những kẻ không mời mà đến đầu tiên. Hai đồng mưu của nó vụt đi, trong khi một lệnh tàn nhẫn lan ra từ đám lính.

Giết chúng!

Đền lượt con 56 dẫn vào trong cái lỗ, các tia axit bắn trật nó tí chút. *Nhanh lên! Phải đuổi kịp chúng!* Hàng trăm cái chân đồ xô sau nó. Bọn gián điệp đông kinh khủng! Chúng vùng vẫy âm ỉ trong cái hẻm nhỏ để bắt bộ ba.

Bụng áp đất, râu quay về phía sau, con đực, con cái và con chiến binh lao trong lối đi chẳng còn gì bí mật nữa. Chúng ra khỏi khu vực khuê phòng và xuống các tầng dưới. Hành lang hẹp nhanh chóng dẫn tới một ngã ba. Từ đó các ngã tư tăng lên nhưng con 327 xác định được vị trí và dẫn đường các đồng minh không may của mình.

Đột nhiên, ở góc một đường hầm, chúng sa vào một nhóm lính đang vội vã tiến về hướng chúng. Không tin được: con thọt đã nhập vào đó. Con côn trùng xảo quyệt này chắc chắn phải biết tất cả các đường tắt!

Ba kẻ bỏ trốn rút lui và chuồn đi. Cuối cùng, khi chúng có thể nghỉ ngơi một chút, con 103 683 đề xuất là tốt hơn hết không nên đánh nhau trên đất kẻ khác, chúng đi lại quá thoái mái ở nơi chằng chịt hành lang này.

Khi kẻ thù có vẻ mạnh hơn con, hãy hành động theo cách thoát khỏi cách hiểu của nó. Câu châm ngôn cũ của Mẹ đầu tiên hoàn toàn phù hợp với tình cảnh của chúng. 56 có một ý tưởng; nó đề xuất nấp bên trong một bức tường!

Trước khi đám lính mùi đá đánh bật được chúng, chúng lấy hết sức đào một cái vách ở bên, phá và nhấc đất đầy mồm. Mắt và râu chúng dính đầy đất. Thỉnh thoảng, để tiến nhanh, chúng nuốt luôn đầy miệng. Khi cái lỗ khá sâu, chúng cuộn mình trong đó, dựng lại bức tường và chờ đợi. Những kẻ đuổi bắt chúng tới, bọn này đi qua rất nhanh. Nhưng bọn chúng nhanh chóng quay lại, lần này bước đi chậm

hơn. Đằng sau cái vách mỏng bị đào xói...

Không, chúng chẳng nhận ra được gì. Tuy nhiên không thể ở lại đây được. Những kẻ kia cuối cùng cũng sẽ phát hiện ra một vài phân tử của bộ ba. Thế là chúng lại đào. 103 683, có răng to nhất, cuốc đằng trước; hai con hữu tính dọn cát bằng cách bịt luôn đằng sau chúng.

Bọn giết người đã hiểu ra thủ đoạn. Chúng dò các bức tường, tìm thấy dấu vết và bắt đầu đào bới điên cuồng. Ba con kiến vào một chỗ rẽ dốc xuống. Dù sao đi nữa, trong cảnh khốn cùng đen tối này, chẳng dễ dàng theo được dù là ai đi nữa. Cứ mỗi giây, ba hành lang sinh ra và hai bị lấp lại. Thủ lập một bản đồ Tổ đáng tin cậy trong những điều kiện như thế này mà xem! Các mốc cố định duy nhất là mái vòm và gốc cây.

Ba con kiến chậm chạp tiến sâu vào thịt của Tổ. Thỉnh thoảng chúng gặp phải một cây leo dài, thực ra đó là những cây thường xuân do kiến nông nghiệp trồng để Tổ không bị sập khi có mưa. Có lúc đất trở nên rắn hơn và chúng đụng răng phải đá; thế là phải đi vòng.

Hai con hữu tính không thu được tín hiệu rung của những kẻ truy đuổi nữa; bộ ba quyết định dừng lại. Chúng đang ở trong một túi khí hẻo lánh giữa trung tâm Bel-o-kan. Một viên con nhộng không ngấm nước, không mùi vị, xa lạ với mọi người. Một hoang đảo trũng sâu. Ai mà tới tìm được chúng trong cái hang bé xíu này? Chúng cảm thấy ở đây như trong hình ovan tối ở bụng của người đã sinh ra chúng.

56 gõ gõ đầu râu lên đầu người đối diện nó, tiếng gọi trao đổi dinh dưỡng. 327 gấp râu lại ra dấu đồng ý, sau đó áp miệng của nó vào miệng con cái. Nó ợ ra một chút nước mật rệp mà lính gác đầu tiên truyền cho nó. 56 ngay lập tức thấy tươi tỉnh lại. Đến lượt 103 683 gõ gõ râu lên đầu nó. Chúng giắc môi nhau và 56 đẩy chỗ thức ăn mà nó vừa mới tích được lên. Tiếp theo, cả ba vuốt ve và xoa xoa cho nhau. Ôi! Cho, với một con kiến, mới dễ chịu làm sao...

Nếu như chúng đã hồi sức, chúng biết là sẽ không thể ở lại đây mãi được. Không khí sẽ hết, và ngay cả khi kiến có thể sống được khá lâu không thức ăn, không nước, không không khí, không nhiệt, thì việc thiếu các thành phần cơ bản này cuối cùng cũng gây cho chúng một giấc ngủ chết người.

Liên lạc râu.

Chúng ta làm gì bây giờ?

Nhóm ba mươi lính tán thành kế hoạch của chúng ta đang chờ trong một phòng ở tầng hầm thứ năm mươi.

Chúng ta đi thôi.

Chúng tiếp tục công việc đào hầm, định hướng nhờ vào cơ quan Johnston nhạy cảm với từ trường đất của chúng. Theo đúng logic, chúng đoán mình đang ở giữa những vựa ngũ cốc ở tầng thứ - 18 và các ruộng trồng nấm ở tầng thứ - 20. Tuy nhiên, chúng càng xuống thấp, trời càng lạnh. Màn đêm buông xuống, băng thấm sâu vào lòng đất. Cử động của chúng chậm lại. Cuối cùng chúng bất động trong tư thế đào và ngủ, chờ ấm trở lại.

- Jonathan, Jonathan, em, Lucie đây!

Vì cô đi ngày càng sâu vào thế giới tăm tối này, cô cảm giác nỗi sợ đang ngự trị mình. Lối xuống vô tận dọc theo các bậc xoắn ốc của cầu thang, cuối cùng chìm cô vào trạng thái lạc ý thức, cô thấy dường như mình ngày càng áp sâu hơn vào chính bản thân mình. Bây giờ cô cảm thấy một nỗi đau lan trong bụng, sau khi trước tiên đột nhiên thấy khô họng, rồi quặn nhói ở đám rối dương, tiếp theo là nhói dữ dội ở dạ dày.

Đầu gối, bàn chân của cô tiếp tục tự động hoạt động; liệu chúng sắp bị rối loạn chưa, liệu cô có bị đau không, cô sắp ngừng đi xuống chưa?

Những hình ảnh thời thơ ấu hiện lên. Bà mẹ độc đoán của cô không ngừng kết tội cô, người mắc nghìn bất công, thiên vị các anh em trai được cưng chiều của cô... Còn bố cô, một người lơ đãng, run rẩy trước vợ mình, người bỏ thời gian để tránh né những cuộc tranh luận nhỏ nhất và người chấp nhận bất cứ yêu cầu nào của hoàng thái hậu. Bố cô, một người hèn nhát...

Những ký ức nặng nề đó được thay thế bằng cảm giác đã bất công với Jonathan. Thực tế, cô đã trách anh tất cả những gì có thể gọi lại trong cô người cha của mình. Và chính vì cô luôn phủ lên anh những lời trách móc nên cô ức chế anh, phá hủy anh, làm anh dần dần giống bố cô. Cứ thế, chu trình tái diễn. Cô đã tái tạo lại, mà thậm chí không nhận ra điều đó, thứ mà cô ghét nhất: cuộc sống vợ chồng của bố mẹ cô.

Phải phá vỡ cái vòng tròn luân quần. Cô tự trách mình về tất cả những cuộc cãi vã mà cô bắt chồng phải chịu. Phải sửa chữa.

Cô tiếp tục quay, tiếp tục xuống. Việc nhận ra lỗi của mình làm cơ thể cô thoát khỏi nỗi sợ hãi và những cơn đau đè nặng. Cô quay và xuống nữa tới khi cô gần như đụng phải một cánh cửa. Một cái cửa bình thường, một phần đầy những chữ viết mà cô không bỏ thời gian để đọc. Có một tay nắm, cửa mở không một tiếng cọt kẹt.

Phía bên kia, cầu thang tiếp tục. Duy có một sự khác biệt đáng kể là các vĩa sắt xuất hiện ở giữa đá. Do lẫn với các chỗ ngâm nước, có thể từ một con sông ngầm, sắt có màu đỏ son.

Thế nhưng, cô có cảm giác là đã bắt đầu một chặng mới. Và bỗng nhiên, đèn của cô chiếu sáng những vết máu chỗ chân mình. Chắc đó là máu của Ouarzazate. Vậy là con chó con dũng cảm đã đi tới tận đây... Vết máu bắn khắp nơi, nhưng khó mà phân biệt được các vết máu với vết sắt gỉ trên vách tường.

Bỗng nhiên cô thấy một tiếng động. Một tiếng lạo xạo. Tưởng chừng như có nhiều con vật đang đi về phía cô. Tiếng bước chân bồm bồm, cứ như những con vật này nhút nhát, như chúng không dám lại gần. Cô dừng lại để xem xét bóng tối phía đầu đèn pin của mình. Khi nhìn thấy nguồn gốc của tiếng động, cô thốt ra một tiếng hét kinh hoàng. Nhưng từ chỗ cô đang đứng, không ai có thể nghe thấy.

Buổi sáng thức dậy cho vạn vật của Trái đất. Chúng tiếp tục đi xuống. Tầng - 36. 103 683 biết rõ chỗ này, nó nghĩ là chúng có thể chui ra mà không nguy hiểm gì. Đám chiến binh mùi đá không thể theo chúng tới tận đây được.

Chúng chui vào các đường hầm thấp hoàn toàn hoang vắng. Đó đây, người ta thấy có nhiều lỗ, bên trái hoặc bên phải, nhiều hốc áp mái cũ bị bỏ hoang từ ít nhất mười mùa ngủ đông. Nền dính nhớp. Hẳn phải có vài chỗ ngấm ẩm ở đây. Thế nên tại sao khu vực này, được coi là độc hại, biến thành một trong những khu nổi tiếng xấu nhất ở Bel-o-kan.

Bốc mùi.

Con đực và con cái không yên tâm lắm. Chúng nhận thấy sự có mặt thù địch, những cái râu đang rình mò chúng. Chỗ này chắc phải đầy côn trùng ký sinh và bọ nhảy dù.

Chúng tiến bước, hàm mở rộng, trong những căn phòng và đường hầm sâu thẳm. Một tiếng cọt két chói tai bất thành lình làm chúng giật mình. Ruých, ruých, ruých... Các âm thanh này không thay đổi âm điệu. Nó tạo thành một khúc ca đơn điệu buồn ngủ vọng trong các hang bùn.

Theo con chiến binh, đây là lũ dế. Đó là những tình khúc của chúng. Hai con hữu tính chỉ yên tâm được phân nửa. Dù sao cũng khó mà tin được là lũ dế coi thường những đội quân liên bang ở ngay bên trong Tổ!

Còn 103 683, nó không ngạc nhiên. Một câu châm ngôn của Mẹ mới đây chẳng phải đã nói: *Thà củng cố các điểm mạnh của mình còn hơn là muốn kiểm soát tất cả hay sao?* Kết quả đây...

Những tiếng động khác nhau. Như người ta đào rất nhanh. Bọn lính mùi đá đã tìm thấy chúng chẳng? Không... Hai bàn tay bật ra phía trước chúng. Mép bàn tay tạo thành một kiểu cái cào. Hai bàn tay nắm lấy và đưa đất ra sau, đẩy lên một cơ thể đen to lớn.

Miễn đó không phải là một con chuột chũi!

Cả ba con đứng lặng người, miệng há hốc.

Một con chuột chũi.

Xoáy cát. Bồi lông đen và vuốt trắng. Con vật bơi giữa những lớp trầm tích như một con ếch bơi trong hồ. Chúng bị tấp, bị nhào, bị dính vào bánh đất sét. Nhưng chúng thoát khỏi bình an vô sự. Cổ máy đào bới đã đi qua. Chuột chũi chỉ kiếm sâu. Niềm sung sướng lớn của nó là cắn những con sâu ở hạch thần kinh để làm tê liệt chúng, sau đó tích trữ chúng còn sống trong hang của mình.

Ba con kiến lau mồ hôi và tiếp tục lên đường sau khi lau rửa bài bản một lần nữa.

Chúng vừa đi vào một lối rất hẹp và rất cao. Con chiến binh-hướng dẫn viên tung mùi cảnh giác khi chỉ cái trần. Quả thật, cái trần này bị phủ đầy rệp đỏ điểm lốm đốm đen. Lũ quỷ ăn bám!

Những con côn trùng dài ba đầu này (chín milimét) dường như có hình vẽ một cái nhìn tức giận trên lưng. Thông thường, chúng sống bằng thịt mềm của côn trùng chết và, đôi khi, của côn trùng còn sống.

Một con quỷ ăn bám lập tức thả mình rơi xuống bộ ba. Trước khi nó chạm được mặt đất, 103 683 gập bụng mình xuống dưới ngực và bắn một cú axit fomic. Khi con quỷ hạ xuống, nó đã biến thành mứt nóng.

Chúng vội vàng ăn thịt nó và đi qua căn phòng trước khi một con khác trong đám quỷ này bỏ nhà xuống.

TRÍ THÔNG MINH: *Tôi đã bắt đầu các thử nghiệm theo đúng nghĩa vào tháng Một năm 58. Chủ đề đầu tiên: trí thông minh. Kiến có thông minh không?*

Để hiểu được điều đó, tôi đã để một cá thể kiến đỏ hung (formica rufa), có kích thước trung bình và vô tính, đối mặt với vấn đề như sau:

Ở đây một cái lỗ, tôi đặt một mẫu mặt cứng. Nhưng cái lỗ bị chặn bởi một cành cây nhỏ, không nặng lắm nhưng rất dài và được nhét kỹ. Thông thường con kiến mở rộng cái lỗ để qua, nhưng, ở đây, vật liệu bằng nhựa cứng, nó không thể khoan được.

Ngày đầu tiên: con kiến kéo, nhưng không liên tục, cái cành cây, nó nhấc lên một chút, sau đó thả cành cây ra, rồi lại nâng nó lên.

Ngày thứ hai: con kiến vẫn làm như thế. Nó cũng thử cưa đứt cành cây, ở phía cuối. Không kết quả.

Ngày thứ ba: y chang. Có vẻ như con côn trùng lạc lối trong một cách lập luận sai và nó kiên trì vì nó không có khả năng nghĩ ra được một cách khác. Đó có lẽ là một bằng chứng về sự không-thông minh của nó.

Ngày thứ tư: y chang.

Ngày thứ năm: y chang.

Ngày thứ sáu: sáng nay tỉnh dậy, tôi thấy cành cây được kéo ra khỏi lỗ. Chắc việc phải xảy ra vào ban đêm.

Edmond Wells,

Các hành lang tiếp theo bị nghiền một nửa. Ở trên, đất lạnh và khô, bị các rễ cây trắng cản lại, tạo thành búi. Những cục đất thỉnh thoảng lăn xuống. Người ta gọi đó là “mưa đá bên trong”. Cách duy nhất được biết đến để tránh khỏi nó là tăng gấp đôi cảnh giác và nhảy nghiêng khi thấy có một chút mùi đất lở.

Ba con kiến tiến lên, bụng sát mặt đất, râu áp ra phía sau, chân xoạc rộng. 103 683 có vẻ biết chính xác nó dẫn mọi người đến đâu. Đất lại trở nên ẩm ướt. Một làn hơi lợm giọng bay gần đó. Mùi sự sống. Mùi động vật.

Con đực 327 dừng lại. Nó không hoàn toàn chắc chắn, nhưng nó có cảm giác một cái vách đang rung lên một cách lén lút. Nó lại gần vùng khả nghi, bức tường rung một lần nữa. Tường chừng như một cái miệng lơ mơ hiện ra ở đó. Nó lùi lại. Lần này thì quá nhỏ để có thể là một con chuột chũi. Cái miệng biến thành hình xoắn ốc, một cái bướu mọc ra ở chính giữa nó và bật lên để nhảy vào con kiến.

Con đực thốt một tiếng kêu mùi.

Một con giun! Nó chặt con giun bằng một cú răng. Nhưng xung quanh chúng, các bức tường bắt đầu lác đác rơi ra những con vật vụn vụn này. Rồi nhanh chóng có nhiều đến nỗi người ta tưởng đang ở trong ruột chim.

Một con giun định siết ngực con kiến cái, con này khập gọng răng và cắt nó ra thành nhiều khúc, mỗi khúc ngoằn ngoèo bò đi một phía. Những con giun khác bắt đầu nhảy vào cuộc và cuộn lại quanh chân, đầu chúng. Sự tiếp xúc với râu không tài nào chịu được. Cả ba con cùng nhau rút súng và bắn axit vào lũ giun vô hại. Cuối cùng, mặt đất phủ đầy thịt đỏ tươi ngọt ngào như thể thách thức chúng.

Chúng chạy nhanh.

Khi chúng lấy lại tinh thần, 103 683 chỉ cho chúng một dãy hành lang mới phải đi. Chúng càng tiến, mùi càng hôi, chúng càng bắt đầu thích nghi được. Người ta quen với mọi thứ. Con chiến binh chỉ một bức tường và giải thích phải đào ở đây.

Đó là các phòng vệ sinh để ủ phân cũ, nơi hợp ở ngay bên cạnh. Người ta thích hợp ở đây, rất yên tĩnh.

Chúng chơi trò vượt-tường. Đầu bên kia, chúng rơi vào một căn phòng lớn bốc mùi phân.

Quả nhiên, ba mươi chiến binh theo sự nghiệp của chúng đang đợi chúng ở đó. Nhưng để nói chuyện với họ, có lẽ nên nắm được các khái niệm cơ bản của trò chơi xếp hình vì tất cả họ đều đã thành những mảnh ghép tách rời nhau. Đầu thường cách rất xa ngực...

Hoảng hốt, chúng kiểm tra căn phòng chết chóc. Ai có thể giết tất cả họ ở đây, ngay dưới chân Bel-o-kan?

Chắc chắn có cái gì đó từ phía dưới lên, con đực 327 phát.

Tôi không nghĩ thế, con cái 56 cự lại, thế nhưng nó đề nghị con đực đào đất.

Con đực cắm răng vào. Đau. Ở dưới là đá.

Một mỏm đá granit lớn, một lúc sau con 103 683 xác định, đây là đáy, sàn cứng của thành phố. Và nó dày lắm. Rất dày. Và rộng. Rất rộng. Người ta chưa bao giờ tìm thấy được giới hạn của nó.

Tóm lại, thậm chí có thể là tận cùng của thế giới. Thế rồi một mùi lạ thoang thoảng. Cái gì đó vừa vào trong phòng. Một vật có thiện cảm với chúng ngay lập tức. Không, không phải một con kiến của Bầy, mà là một con sâu cánh cứng lomechuse.

Khi còn là ấu trùng, 56 đã nghe Mẹ kể về con côn trùng này:

Không một cảm giác nào có thể so sánh được với cảm giác lúc ném mật ngon của con lomechuse, một khi người ta đã thử. Là kết quả của mọi ham muốn thể xác, chất tiết của nó làm tiêu tan những ý chí hung tợn nhất.

Thực tế, chất này được dùng để làm tạm ngừng đau đớn, sợ hãi, trí tuệ. Những con kiến may mắn sống sót khỏi kẻ cung cấp chất độc này bỏ Tổ để đi tìm những liều mới mà không có gì ngăn nổi. Chúng không ăn nữa, không nghỉ ngơi nữa và đi cho tới khi kiệt sức. Sau đó, nếu chúng không tìm thấy lomechuse, chúng dính vào một cọng cỏ và tự chết, bị phủ bởi hàng nghìn vết cắn vì thiếu thuốc.

Một hôm, con 56 khi còn nhỏ đã hỏi tại sao người ta lại cho phép những hiện tượng như thế thâm nhập vào Tổ, những hiện tượng mà về phía mình, mối và ong tàn sát không thương tiếc. Mẹ trả lời nó là có hai cách đối đầu với một vấn đề; hoặc người ta ngăn nó lại gần, hoặc người ta để mặc cho nó tràn qua. Cách thứ hai không hẳn là cách xấu nhất. Thực tế, mật lomechuse, dùng đúng liều hoặc trộn với những chất khác, sẽ trở thành những vị thuốc tuyệt vời.

Con đực 327 tiến lên trước tiên. Bị chinh phục bởi sự quyến rũ của hương thơm tỏa ra từ con lomechuse, con đực liếm lông bụng dưới của nó. Những cái lông này làm chảy ra dung dịch gây ảo giác. Hiện tượng gây bối rối: bụng dưới của kẻ đầu độc, với hai cái lông dài nó, có hình dạng như đầu con kiến với những cái râu của nó.

Con cái 56 cũng vội vàng tới, nhưng nó không có thời gian để bắt đầu thưởng thức. Một cú bắn axit rít lên. 103 683 đã ngắm bắn. Con lomechuse bị bỏng quần quai đau.

Con chiến binh giải thích sự can thiệp của mình một cách dè dặt:

Thật bất bình thường khi thấy con côn trùng này ở độ sâu như vậy. Loài lomechuse không

biết đào đất. Ai đó đã cô ý mang nó đến đây để ngăn chúng ta đi xa hơn! Có điều gì đó cần phải khám phá ở đây.

Hai con kia, ngưng ngưng, chỉ có thể khâm phục sự sáng suốt của bạn mình. Cả ba tìm kiếm rất lâu. Chúng di chuyển các viên sỏi, hít những xó xỉnh nhỏ nhất của căn phòng. Các dấu hiệu rất hiếm hoi. Thế nhưng, cuối cùng chúng cũng phát hiện ra được một mùi hấp hơi đã biết. Chút mùi đá của bọn sát nhân. Hơi thu được một chút, chỉ hai hay ba phân tử, nhưng thế cũng đủ. Chúng tỏa ra từ đây. Đứng dưới hòn đá nhỏ này. Cả ba con lăn nó ra và phát hiện một lối đi bí mật. Thêm một lối nữa.

Mỗi tội cái lối này có một đặc trưng rất quan trọng: nó không được đào trong đất, cũng không trong gỗ. Nó được đào hoàn toàn trong đá granit! Không một cái răng nào có thể tấn công một vật liệu như thế.

Hành lang khá rộng, nhưng chúng xuống một cách thận trọng. Sau khi đi một đoạn ngắn, chúng rơi vào một căn phòng rộng đầy thức ăn. Bột mì, mật, hạt, thịt các loại... Khối lượng đáng ngạc nhiên, đủ để nuôi sống Tổ trong năm mùa ngủ đông! Và tất cả đều tỏa cùng mùi đá của đám lính đuổi chúng.

Làm thế nào mà một vừa đầy đủ như thế này có thể được bí mật chuyển tới đây? Hơn nữa, lại thêm một con lomechuse để bịt lối vào! Tin này chưa bao giờ được truyền giữa râu với nhau trong Bầy...

Chúng ăn no nê để lấy sức rồi tập trung râu để điểm lại tình hình. Việc này càng ngày càng trở nên ám muội hơn. Vũ khí bí mật tàn sát cuộc viễn chinh số một, những chiến binh mùi đặc biệt tấn công chúng khắp nơi, con lomechuse, một chỗ giấu thức ăn dưới đáy Tổ... Điều này vượt quá cả giả định có một nhóm gián điệp đánh thuê phục vụ cho bọn lùn. Hoặc là chúng cực kỳ có tổ chức!

327 và các bạn của mình không có đủ thời gian đào sâu thêm suy nghĩ. Những tiếng rung trầm đục dội xuống sâu. *Pan pan panpan, pan pan panpan!* Ở phía trên, kiến thợ gỗ đầu bụng dưới của chúng xuống đất. Nghiêm trọng đây. Đang ở báo động cấp hai. Chúng không thể làm ngơ được tiếng báo động này. Chân chúng tự động quay lại. Cơ thể chúng, bị thúc đẩy bởi một sức mạnh không thể kìm hãm được, đã lên đường để nhập vào phần còn lại của Bầy.

Con thọt theo chúng ở khoảng cách an toàn cảm thấy nhẹ nhõm. Thế là thoát! Chúng đã không phát hiện được gì...

Cuối cùng, vì cả mẹ lẫn bố không từ kho chứa đồ lên, Nicolas quyết định báo cảnh sát. Và một đứa trẻ bị đói, mắt đỏ hoe, đến trụ sở cảnh sát để giải thích là “bố mẹ cháu biến mất trong kho chứa đồ”, có thể bị chuột hoặc kiến ăn thịt. Hai cảnh sát ngạc nhiên theo gót nó tới tầng hầm nhà số 3 phố Sybarites.

TRÍ THÔNG MINH (tiếp theo): *Thí nghiệm được bắt đầu lại, nhưng với một máy quay.*

Đối tượng: một con kiến khác cùng loài và cùng tổ.

- Ngày đầu tiên: nó kéo, đẩy và cắn cành cây không kết quả.

- Ngày thứ hai: y chang.

- Ngày thứ ba: xong rồi! Nó đã tìm ra điều gì đó, nó kéo một chút, chặn lại bằng cách đặt bụng mình vào cái lỗ và phình bụng lên, rồi cho cái cành cây xuống và bắt đầu lại. Như thế, bằng các chuyển động nhỏ, nó từ từ kéo cái cành cây ra.

Hóa ra là thế...

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Báo động được đưa ra bởi một sự kiện bất thường. La-chola-kan, tổ kiến con nằm chéch nhất về phía Tây, bị các toán kiến lùn tấn công.

Như vậy, chúng đã quyết định lặp lại việc đó...

Giờ thì chiến tranh là không thể tránh khỏi.

Những người sống sót, đã thoát được sự phong tỏa của bọn Shi-gae-pou, kể lại những chuyện không tin được. Theo họ, đây là những gì đã xảy ra:

Lúc 17^h-thời gian, một cành cây keo dài tiến gần tới lối đi chính của La-chola-kan. Một cành cây di động bất bình thường. Đột nhiên, nó dấn sâu vào và tàn phá cái lỗ... bằng cách quay tròn!

Thế là lính gác tiến ra để tấn công vật đào đất không xác định, nhưng tất cả đều bị giết chết. Sau đó, mọi người đều bị kẹt lại chờ cái cành cây ngừng cơn tàn phá. Nhưng nó không thôi.

Cành cây làm lật mái vòm cứ như đó là một nụ hồng, nó sục sạo trong các hành lang. Binh lính cố bắn xối xả cũng vô ích, axit không thể làm được gì chống lại tên thực vật hủy diệt này.

Và dân La-chola-kan không chịu được khiếp sợ nữa. Tuy nhiên nó cũng ngừng lại. Ngót được 2^h-thời gian, rồi các toán kiến lùn tới theo nhịp xung kích.

Tổ kiến con bị phá toang khó mà chống lại được cuộc tấn công đầu tiên. Tổn thất tính đến hàng chục nghìn. Những người thoát nạn cuối cùng phải ẩn trốn trong gốc cây thông của mình và cũng bảo vệ được khu trung tâm. Tuy nhiên, họ sẽ không thể tiếp tục sống lâu được, họ không còn một chút dự trữ lương thực nào và người ta đã chiến đấu tới tận các mạch gỗ của Cẩm Thành.

La-chola-kan cũng nằm trong Liên bang, Bel-o-kan và tất cả các tổ con láng giềng phải có nhiệm vụ trợ giúp. Việc chuẩn bị chiến đấu thậm chí đã được quyết định ngay cả trước khi những cái râu biết phân kết của những lời đầu tiên thuật lại bị kịch. Ai còn nói chuyện nghỉ ngơi và kiến thiết lại nữa? Cuộc chiến mùa xuân đầu tiên vừa bắt đầu.

Trong khi con đực 327, con cái 56 và chiến binh 103 683 nhanh chóng trèo lên những tầng trên, khắp nơi xung quanh chúng đều khẩn trương.

Vú nuôi mang trứng, ấu trùng, nhộng xuống tầng - 43. Kiến vắt sữa rệp giấu gia súc xanh của mình tận dưới đáy của Tổ. Nông dân chuẩn bị dự trữ thức ăn bằm nhỏ có thể dùng làm khẩu phần chiến trận. Trong các phòng của đẳng cấp binh sĩ, pháo binh nhét đầy bụng axit fomic. Lính cắt mài nhọn răng mình. Lính đánh thuê tập hợp thành những đội chặt ních. Kiến hữu tính ru rú trong những khu của mình.

Chúng không thể tấn công ngay lập tức, trời quá lạnh. Nhưng ngay sáng mai, lúc tia nắng đầu tiên xuất hiện, chiến tranh sẽ hoành hành.

Phía trên, trên mái vòm, người ta đóng các lỗ thông tecmi. Tổ Bel-o-kan co lỗ chân lông lại, thu vuốt về và nghiền răng. Nó sẵn sàng cắn.

Ông to con hơn trong hai ông cảnh sát quàng tay lên vai cậu bé.

- Thế nào, cháu chắc chứ? Họ ở trong đó à?

Đứa trẻ, vẻ bực mình, vùng ra không trả lời. Thanh tra Galin nghiêng người phía trên cầu thang và kêu “Ồ ề!” vừa mạnh vừa buồn cười. Tiếng vọng trả lời ông ta.

- Có vẻ thật sự sâu, - ông nói. - Chúng ta không thể xuống như thế này được, cần phải có dụng cụ.

Cảnh sát trưởng Bilsheim đặt ngón tay mập mập lên miệng, vẻ lo lắng.

- Tất nhiên. Tất nhiên.

- Tôi sẽ đi tìm lính cứu hỏa, - thanh tra Galin nói.

- Đồng ý, trong thời gian đó, tôi sẽ hỏi cậu bé.

Cảnh sát trưởng chỉ cái khóa bị chảy.

- Chính mẹ cháu làm à?

- Vâng.

- Chà, mẹ cháu khôn khéo đấy. Bác biết ít phụ nữ biết dùng đèn xì để phá một cái cửa bọc sắt... Và bác không biết một phụ nữ nào biết thông tắc bồn rửa bát.

Nicolas không có ruột gan nói đùa.

- Mẹ muốn đi tìm bố.

- Đúng, bác xin lỗi... Họ ở dưới đó từ bao lâu rồi?

- Từ hai hôm.

Bilsheim gãi mũi.

- Thế tại sao bố cháu xuống đó, cháu biết không?

- Lúc đầu là để đi tìm con chó. Sau đó cháu và mẹ không biết. Bố mua một đồng tấm kim loại và mang xuống dưới. Và sau đó bố mua đầy sách về kiến.

- Kiến à? Tất nhiên, tất nhiên.

Cảnh sát trưởng Bilsheim, hơi hoang mang, đành lắc đầu và lẩm nhẩm vài từ “tất nhiên” khác. Vụ việc báo hiệu xấu. Ông không cảm nhận được nó. Đây không phải là lần đầu ông dính dáng tới những ca “đặc biệt”. Thậm chí, có thể nói là họ thường xuyên tuần cho ông tất cả những cú rần. Điều này có thể là do một trong những phẩm chất chính của ông: ông gây cho những người điên cảm tưởng là cuối cùng, với ông, họ đã tìm thấy một cái tai cảm thông.

Đó là một tư chất bẩm sinh. Ngay từ nhỏ, bạn bè cùng lớp đã tới gặp ông để thổ lộ những hoang tưởng của họ. Thế là ông lắc đầu vẻ hiểu thấu đáo đồng thời nhìn thẳng người nói chuyện với mình, và chỉ nói mỗi “tất nhiên”. Điều đó hiệu nghiệm mọi lúc. Người ta tự làm phức tạp cuộc sống do muốn trau chuốt câu cú và những lời tán dương để gây ấn tượng hoặc quyến rũ những người đối diện; thế nhưng Bilsheim nhận thấy rằng chỉ một từ “tất nhiên” là đủ. Thêm một bí ẩn về giao tiếp liên cá nhân được làm sáng tỏ.

Hiện tượng càng lạ lùng hơn nữa khi chàng trai Bilsheim, người gần như không nói bao giờ, lại trở nên nổi tiếng là người hùng biện tài giỏi ở trường. Thậm chí người ta còn tới yêu cầu cậu làm những bài diễn văn bế giảng.

Bilsheim đã có thể trở thành bác sĩ tâm thần nhưng quân phục thực sự có sức quyến rũ với ông. Về phương diện đó, áo blu trắng không có trọng lượng trong mắt ông. Trong thế giới của những kẻ gàn, cảnh sát và quân đội, tóm lại, là lãnh tụ của “những người không buông xuôi”. Vì ngay cả nếu ông nghĩ là hiểu họ, Bilsheim vẫn ghét tất cả những người nói quàng xiên. Những kẻ ngớ ngẩn! Ở ông, đỉnh điểm của sự tức tối là do những người nói to trong tàu điện ngầm, bắt chước một màn thất bại mà họ vừa mới trải qua và họ muốn diễn lại.

Khi Bilsheim vào làm trong ngành cảnh sát, khiếu chất của ông đã nhanh chóng được các cấp trên chú ý. Họ cứ tự động gán cho ông những “ca khó hiểu”. Phần lớn thời gian, ông chẳng giải quyết chút gì, nhưng dù thế nào đi nữa, ông đều đảm nhận, và thế đã là rất nhiều.

- À, còn thêm các que diêm nữa!

- Các que diêm có gì?

- Với sáu que diêm phải xếp thành bốn tam giác bằng nhau nếu chúng ta muốn tìm thấy giải pháp.

- Giải pháp nào?

- “Cách nghĩ mới”. “Logic” khác mà bố nói.

- Tất nhiên rồi.

Lần này thì cậu bé nổi tức:

- Không, không phải “tất nhiên rồi”! Phải tìm ra dạng thức hình học cho phép tạo thành bốn hình tam giác. Kiến, bác Edmond, các que diêm, tất cả đều liên quan tới nhau.

- Bác Edmond? Ai là bác Edmond?

Nicolas sôi nổi hẳn lên.

- Chính ông là người đã viết *Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối*. Nhưng ông chết rồi. Có thể là do chuột. Chính những con chuột đã giết Ouarzazate.

Cảnh sát trưởng Bilsheim thờ dãi. Rụng rời! Nhóc tì này sẽ làm gì khi nó trưởng thành đây? Tối thiểu sẽ là một tên nghiện rượu. Thanh tra Galin cuối cùng cũng tới với lính cứu hỏa. Bilsheim hài lòng nhìn ông ta. Một tay cừ, tên Galin này. Và thậm chí là một tay mát chắt. Những chuyện điên rồ, điều đó lại kích thích hẳn. Chuyện càng điên, hẳn càng xông xáo.

Bilsheim, người thấu tình và Galin, người nhiệt tình, cả hai tạo thành đội không chính thức của “các-vụ-diên-rồ-mà-không-ai-muốn-đảm-nhận”. Người ta đã từng cử họ đến vụ “bà già nhỏ người bị mèo của mình ăn thịt”, đến vụ “gái bán hoa làm chết ngạt khách bằng lưỡi của mình”, không quên vụ “những kẻ cắt đầu đồ tể”.

- Tốt rồi, - Galin nói, - ở đây đi sắp, chúng tôi xuống và chúng tôi mang họ về cho ông trên cang phao.

Trong phòng sinh, Mẹ ngừng đẻ trứng. Nó dựng một râu lên và yêu cầu được ở lại một mình. Người hầu của nó biến mất.

Belo-kiu-kiuni, giới tính sống của Tổ, không được yên.

Không, nó không sợ chiến tranh. Nó đã từng thắng trận và thất trận phải đến năm mươi lần. Điều làm nó lo lắng, là việc khác. Chuyện vũ khí bí mật này. Cành cây keo quay tròn và làm bật mái vòm. Nó cũng không quên lời chứng của con đực 327, hai mươi tám chiến binh chết, thậm chí không thể dàn trận chiến đấu... Liệu người ta có thể mạo hiểm không chú ý tới những dữ kiện khác thường này?

Càng không phải bây giờ.

Nhưng làm gì?

Belo-kiu-kiuni nhớ lại lần nó phải đối đầu với một “vũ khí bí mật khó hiểu”. Đó là lúc chiến tranh chống bọn mối phương Nam. Một ngày kia, người ta báo cho nó là một tiểu đội một trăm hai mươi lính ở trong tình trạng, không phải bị tiêu diệt, mà “bất động”!

Hoảng hốt tột độ. Người ta nghĩ là sẽ không bao giờ có thể thắng bọn mối và chúng đã có một bước tiến quyết định về công nghệ.

Người ta phải gián điệp. Quả thực, bọn mối vừa lập ra một tầng lớp pháo binh bắn keo. Lính *nasutiterme*. Chúng bắn được, từ khoảng cách hai trăm đầu, một loại keo khóa chặt chân và hàm của binh lính.

Liên bang suy nghĩ rất lâu rồi tìm ra được cách chống đỡ: tiên và phòng vệ với lá cây khô. Việc đó đã sinh ra trận Lá Khô nổi tiếng, trận các đội quân Bel-o-kan chiến thắng...

Thế nhưng, lần này, địch thủ không phải là bọn mối ỉ ạch nữa, mà là bọn lùn, sự linh hoạt và trí thông minh của chúng đã nhiều lần giúp chúng chiến thắng. Và lại, vũ khí bí mật có vẻ có sức hủy diệt đặc biệt.

Nó bồn chồn mân mê râu.

Nó có biết rõ bọn lùn không?

Nhiều và ít.

Bọn chúng đổ bộ đến vùng này cách đây trăm năm. Lúc đầu, chỉ có đúng vài con trinh sát. Vì chúng có hình dáng nhỏ bé, nên người ta không nghi ngờ gì. Sau đó hàng đoàn kiến lùn đến, nhưng ở đầu chân chúng là trứng và dự trữ lương thực. Chúng qua đêm đầu tiên dưới rễ một cây thông lớn.

Buổi sáng, một nửa chúng bị tàn sát bởi một con nhím dói. Những kẻ sống sót lánh xa về phía Bắc, chỗ chúng dựng trại không xa loài kiến đen lắm.

Ở Liên bang, mọi người tự nhủ “đó là việc giữa chúng và kiến đen”. Và thậm chí có những kẻ xấu bụng nghĩ rằng để mặc những con kiến yếu ớt này làm mồi cho kiến đen to béo.

Thế nhưng kiến lùn không bị tàn sát. Hàng ngày, người ta vẫn nhìn thấy chúng phía trên đó vận chuyển các cành cây và sâu cánh cứng nhỏ. Ngược lại, loài mà người ta không nhìn thấy nữa là... kiến đen to béo.

Người ta vẫn chưa biết chuyện gì xảy ra, nhưng lính trinh sát Bel-o-kan báo cáo rằng từ giờ trở đi kiến lùn chiếm toàn bộ tổ kiến đen. Người ta đón nhận sự kiện với thái độ của kẻ theo thuyết định mệnh, thậm chí hài hước. *Đáng đời bọn kiến đen kiêu ngạo*, người ta kháo nhau ở khắp hành lang. Và lại không phải những con kiến nhỏ chẳng là gì này sẽ làm Liên bang hùng mạnh phải lo lắng.

Nhưng, sau kiến đen, là một tổ ong ở cây tầm xuân bị bọn lùn chiếm... Tiếp theo là tổ mối cuối cùng ở miền Bắc và tổ kiến đỏ có nọc lần lượt nằm dưới cờ của bọn lùn!

Dân lưu vong kéo đến đông nghịt Bel-o-kan và tới tăng cường đội lính đánh thuê kể rằng bọn lùn có những chiến thuật tiên phong. Chẳng hạn như chúng đầu độc các nguồn nước bằng cách đổ thuốc độc có nguồn gốc từ những loài hoa hiếm.

Thế nhưng, người ta chưa báo động một cách nghiêm túc. Và phải đến năm ngoài lúc 2°-thời gian, tổ Niziu-ni-kan thất bại, cuối cùng mọi người mới nhận ra là có chuyện với đối thủ đáng gờm này.

Nhưng nếu kiến đỏ hung đã đánh giá thấp kiến lùn, thì kiến lùn cũng đã không đánh giá đúng thực lực kiến đỏ hung. Niziu-ni-kan là một tổ có kích thước nhỏ, nhưng liên kết với cả Liên bang. Ngày hôm sau chiến thắng của bọn lùn, hai trăm bốn mươi binh đoàn, mỗi binh đoàn gồm một nghìn hai trăm lính, bất thành lình tới đánh thức chúng. Kết cục của trận chiến không có gì phải bàn cãi, điều đó không ngăn cản kiến lùn kiên trì chiến đấu. Đến mức mà các đội quân liên bang phải mất trọn một ngày trước khi vào trong tổ được giải phóng.

Người ta phát hiện ra là bọn lùn đã để lại ở Niziu-ni-kan không phải một mà là... hai trăm kiến chúa. Đó là một cú sốc.

VŨ KHÍ TẤN CÔNG: *Kiến là những côn trùng sống thành xã hội duy nhất duy trì vũ khí tấn công.*

Mối và ong, các loài bảo hoàng và trung thành ít tinh tế hơn, chỉ sử dụng lính của mình cho việc phòng thủ tổ hoặc bảo vệ thợ đi xa tổ. Rất hiếm khi thấy một tổ mối hoặc tổ ong tiến hành chiến dịch xâm chiếm đất đai. Nhưng điều đó vẫn xảy ra.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Các kiến chúa tù binh kể lại lịch sử và phong tục của kiến lùn. Một lịch sử lạ lùng.

Theo họ, cách đây rất lâu, kiến lùn sống ở một đất nước khác, cách xa hàng tỷ đầu.

Đất nước này khác hẳn cánh rừng của Liên bang. Ở đó mọc các quả rất to, nhiều màu và rất ngọt. Hơn nữa, không có mùa đông và không có ngủ đông. Ở xứ lạc thú đó, kiến lùn đã xây dựng Shi-gae-pou “cổ”, bản thân tổ này cũng sinh ra từ một triều đại cổ xưa. Tổ này được tổ chức dưới gốc một cây trúc đào.

Rồi, một hôm xảy ra chuyện cây trúc đào và cát xung quanh nó bị nhô khỏi mặt đất để đặt vào trong một cái hộp bằng gỗ. Kiến lùn cố thoát khỏi cái hộp nhưng cái hộp được cho vào bên trong một khối khổng lồ và rất cứng. Và khi chúng tới được biên giới của khối này, chúng rơi xuống nước. Nước mặn kéo dài xa ngút tầm mắt.

Rất nhiều kiến lùn chết đuối khi cố tìm lại mảnh đất của tổ tiên mình, sau đó phần đông quyết định rằng, mặc kệ, cần phải sống trong cái khối to lớn và cứng ngắc, xung quanh đầy nước mặn này. Chuyện đó kéo dài hết ngày này sang ngày khác.

Nhờ cơ quan Johnston của mình, chúng nhận thấy là chúng đang di chuyển rất nhanh, với khoảng cách rất lớn.

Chúng ta đã đi qua hàng trăm hàng rào từ trường đất. Vật này đã đưa chúng ta đến đâu? Ở đây. Họ đã tống chúng ta lên bờ cùng cây trúc đào. Chúng ta đã khám phá thế giới này, hệ động thực vật ngoại lai của nó.

Quang cảnh mới khiến người ta thất vọng. Hoa quả, côn trùng nhỏ hơn, ít màu mè hơn. Chúng đã rời một xứ sở màu đỏ, vàng, xanh da trời để rơi vào xanh lá cây, đen và nâu. Một thế giới rục rờ trái ngược với một thế giới màu phấn.

Thế rồi có mùa đông và giá lạnh ngăn tất cả. Ở bên kia, chúng thậm chí không hề biết là tồn tại cái lạnh, và điều duy nhất bắt chúng nghỉ ngơi là cái nóng!

Đầu tiên kiến lùn thử các giải pháp khác nhau để chống lại cái lạnh. Hai phương pháp hiệu quả nhất: ăn đường đầy bụng và phết nước dãi ốc sên lên mình.

Với đường, chúng thu fructoza từ quả dâu tây, quả dâu tằm và anh đào. Với chất béo, chúng tiến hành một cuộc tiêu diệt thật sự loài ốc sên trong vùng.

Hơn nữa, chúng có những thói quen thực sự kỳ dị: ví dụ như chúng không có kiến hữu tính có cánh, cũng không có bay giao phối. Các con cái giao phối và đẻ trứng ở nhà, dưới đất. Đến mức mà mỗi tổ kiến lùn có, không phải một con đẻ trứng duy nhất, mà vài trăm con. Điều đó cho chúng một lợi thế quan trọng: ngoài tỷ lệ sinh đẻ cao hơn hẳn so với kiến đỏ hung, là khả năng bị tổn thương rất ít. Vì chỉ cần giết kiến chúa là đủ để hạ một tổ kiến đỏ hung, thì tổ kiến lùn có thể tái sinh chừng nào còn một cái đầu hữu tính.

Và không chỉ thế. Kiến lùn có một triết lý khác để chinh phục các lãnh thổ. Trong khi kiến đỏ hung, nhờ bay giao phối, hạ cánh xa nhất có thể được rồi sau đó nổi lại liên lạc nhờ các dấu hiệu vương quốc được Liên bang công bố, thì kiến lùn, từ các tổ trung tâm của mình, tiến từng centimét.

Thậm chí tầm vóc nhỏ bé của chúng cũng thành một lợi thế. Chúng cần rất ít calo để đạt tới sự

nhanh trí và mức hành động tương đối cao. Người ta đã có thể đo được sự phản ứng nhanh nhẹn của chúng nhân một trận mưa to. Trong khi kiến đỏ hung, không phải là không tồi, còn đang di chuyển các đàn sâu cánh cứng và những quả trứng cuối cùng ra khỏi những hành lang ngập nước, thì kiến lùn đã xây xong một cái tổ từ vài giờ trước trong một cái hốc ngoằn ngoèo ở vỏ một cây thông lớn và đã chuyển tất cả các kho báu của chúng đến đó.

Belo-kiu-kiuni cựa quậy, như để xua đi những ý nghĩ lo lắng của mình. Nó để hai quả trứng, những quả trứng kiến chiến binh. Các vú nuôi không ở đây để đón chúng, và nó đói. Thế là, nó ăn ngẫu nhiên luôn chúng. Đó là những protein tuyệt vời.

Nó trêu cây ăn thịt của mình. Các mối bận tâm của nó lại thắng. Cách duy nhất để chống lại vũ khí bí mật này là phát minh một loại khác, còn tối tân và ghê gớm hơn. Kiến đỏ hung đã lần lượt phát minh ra axit fomic, lá khiên, bẫy keo. Chỉ cần tìm ra một loại khác. Một vũ khí làm cho bọn lùn sững sờ, còn tệ hại hơn cả cành cây hủy diệt của chúng!

Nó ra khỏi phòng, gặp binh lính và nói chuyện với họ. Nó gợi ý tổ chức các nhóm suy nghĩ về chủ đề “tìm một vũ khí bí mật chống lại vũ khí bí mật của kẻ thù”. Cả Bầy ủng hộ nhiệt liệt lời kích thích của nó. Khắp nơi hình thành từng nhóm binh sĩ nhỏ, nhưng cũng có những nhóm kiến thợ, ba hay năm con. Bằng cách nối râu thành hình tam giác hay ngũ giác, chúng tiến hành hàng trăm cuộc trao đổi tuyệt đối.

- Chú ý, tôi sẽ dừng lại đây! - Galin nói, không muốn nhận cú đẩy của tám lính cứu hỏa vào lưng.

- Sao trong đó tối thế! Đưa cho tôi một cái đèn sáng hơn.

Anh ta quay lại và người ta đưa cho anh một cái đèn to. Lính cứu hỏa không có vẻ yên tâm lắm. Dù sao, họ cũng có áo da và mũ bảo hiểm. Anh ta không nghĩ tới việc mặc cái gì đó phù hợp với kiểu thám hiểm này hơn là một cái áo vest lịch sự mặc đi làm sao!

Họ đi xuống một cách thận trọng. Thanh tra, con mắt của nhóm, chăm chú soi từng góc trước khi tiến một bước. Chậm hơn nhưng chắc chắn hơn.

Vệt sáng của đèn quét qua một câu khắc trên vòm, ngang tầm mắt.

Hãy xét lại bản thân,

Nếu người chưa cần mãi làm thanh khiết mình

Phối hợp hóa học sẽ gây tổn thương người

Bất hạnh cho ai còn kẻ cà đàng kia.

Rằng người yếu bóng vía hãy tránh xa.

- Các anh có nhìn thấy nó không? - một lính cứu hỏa hỏi.
- Đó là một câu khắc cổ, có thể thôi... - thanh tra Galin xoa dịu.
- Có vẻ là một kiểu phù thủy.
- Dù thế nào đi nữa, nó có vẻ sâu vô cùng.
- Ý nghĩa của câu nói?
- Không, cầu thang. Trông có vẻ bậc thang phía dưới kéo dài nhiều kilômét.

Họ tiếp tục xuống. Có lẽ họ phải ở cách mặt thành phố chừng một trăm năm mươi mét. Và cầu thang luôn xoay theo hình xoắn ốc. Giống như một chuỗi ADN. Họ gần như bị chóng mặt. Sâu, luôn sâu hơn nữa.

- Nó có thể tiếp tục như thế đến vô tận, - một lính cứu hỏa làu bàu. - Chúng ta không được chuẩn bị để khám phá hang động đâu.

- Tôi à, tôi đã nghĩ công việc chỉ là lôi ai đó ra khỏi căn hầm, - một người khác cầm cáng phao nói. - Vợ tôi chờ tôi ăn tối lúc 8 giờ, chắc cô ấy phải hài lòng đây, đã 10 giờ rồi.

Galin chấn chỉnh lại đội của mình.

- Nghe này các chàng trai, hiện giờ chúng ta đang ở gần đáy hơn là mặt đất, vậy hãy cố thêm một chút. Chúng ta sẽ không bỏ dở giữa chừng.

Thế nhưng, họ chưa đi được một phần mười quãng đường.

Sau nhiều giờ TĐTĐ ở nhiệt độ gần 15°, một nhóm kiến vàng đánh thuê nảy ra một ý tưởng, nhanh chóng được tất cả các trung tâm thần kinh khác cho là hay nhất.

Bel-o-kan có nhiều lính đánh thuê thuộc một loài hơi đặc biệt một chút, kiến “làm vỡ hạt”. Chúng có đặc điểm là có một cái đầu to và răng cắt dài cho phép chúng làm vỡ hạt, dù cứng đến thế nào đi nữa. Ở chiến trận, chúng không hiệu quả lắm, vì chân chúng quá ngắn dưới cơ thể quá nặng.

Thế thì, phải vất vả bò lê tới chỗ đối đầu chỉ để gây chút thiệt hại ở đó thì có ích gì? Kiến đỏ hung cuối cùng xếp chúng vào việc dọn dẹp, cắt những cành cây lớn chẳng hạn.

Thế nhưng, theo kiến vàng, có một cách biến những con vụng về to béo này thành những chiến binh đáng gờm. Chỉ cần cho sáu con kiến thợ nhỏ, nhanh nhẹn khiêng chúng!

Như thế, những con làm vỡ hạt, dẫn đường những “chân sống” của mình bằng cách tỏa mùi, có

thể lao nhanh vào đối thủ và chém chúng ra thành nhiều mảnh với những chiếc răng dài của mình.

Vài chiến binh ăn đầy đường sẽ tiến hành thử nghiệm trong phòng tắm nắng. Sáu con kiến nâng một con làm vỡ hạt và cố chạy đều chân. Có vẻ tiến triển rất tốt.

Tổ Bel-o-kan vừa phát minh ra xe tăng.

Không bao giờ người ta thấy họ trèo lên.

Ngày hôm sau, các báo giật tit: “Fontainebleau - Tám lính cứu hỏa và một thanh tra cảnh sát bí ẩn biến mất trong một kho chứa đồ”.

Ngay lúc rạng đông tím tím, kiến lùn đang vây Cắm Thành của La-chola-kan đã chuẩn bị giao chiến. Kiến đỏ hung bị cô lập trong gốc cây của mình đói khát và kiệt sức. Chắc chúng không cầm cự được lâu nữa.

Các trận đánh lại tiếp tục. Kiến lùn chiếm thêm được hai ngã tư sau nhiều màn dài bắn axit tay đôi. Gỗ bị ăn mòn bởi các cú bắn bừa ra những xác chết của lính bị vây hãm.

Những con kiến đỏ hung sống sót cuối cùng kiệt quệ. Kiến lùn tiến vào Tổ. Quân du kích ẩn trong những cái hốc ngoằn ngoèo trên trần hầu như không tìm chúng lại được.

Phòng đẻ trứng chắc không còn xa lắm. Bên trong, kiến chúa Lacho-la-kiuni bắt đầu giảm nhịp tim. Tất cả bây giờ suy sụp rồi.

Nhưng những nhóm kiến lùn tiến nhanh nhất chợt nhận thấy một mùi báo động. Ngoài kia đang xảy ra chuyện gì đó. Chúng quay ngược lại.

Phía trên kia, trên đồi Cây Mỹ Nhân nhô cao trên Tổ, người ta nhận ra hàng nghìn điểm đen giữa những bông hoa đỏ.

Kiến Bel-o-kan cuối cùng đã quyết định tấn công. Mặc kệ chúng. Kiến lùn phái những con mòng-đưa tin đánh thuê báo Tổ trung ương.

Tất cả bọn mòng mang cùng một pheromon:

Chúng tấn công. Gửi cứu viện qua hướng Đông để kẹp chúng. Chuẩn bị vũ khí bí mật.

Cái nóng của tia mặt trời đầu tiên xuyên qua một đám mây đầy nhanh quyết định chuyển qua tấn công. Bây giờ là 8 giờ 03. Những đoàn quân Bel-o-kan bắt thần tràn nhanh xuống dốc, lượn qua các cây cỏ, nhảy trên các hòn sỏi. Chúng có hàng triệu lính, đang rộng hàm ra chạy. Khá ấn tượng.

Nhưng kiến lùn không sợ. Chúng đã lường trước được lựa chọn chiến thuật này. Hôm trước, chúng đã đào nhiều hố trong lòng đất cách nhau theo hình nanh cá sấu. Chúng chôn mình trong đó, chỉ để mỗi răng ngóc lên trên; cơ thể chúng như thế sẽ được cát bảo vệ.

Phòng tuyến kiến lùn này ngay lập tức phá vỡ đợt tấn công của kiến đỏ hung. Kiến liên bang ra sức chống lại đối thủ một cách vô ích, những đối thủ toàn giờ ra cho chúng thấy điểm mạnh. Chẳng có cách nào để cắt chân hay giết bụng chúng.

Chính vào lúc đó lực lượng bộ binh chính của Shi-gae-pou, đóng quân cách đó không xa dưới mũ của một cây nấm xép Satan, mới bắt đầu phản công, kẹp kiến đỏ hung trong thế gọng kìm.

Nếu lính Bel-o-kan có hàng triệu thì lính Shi-gae-pou tính tới hàng chục triệu. Như thế, cứ năm lính lùn chơi một kiến đỏ hung, chưa nói đến những lính nấp trong các hố cá nhân, chúng cắt mọi thứ qua tằm răng mình.

Trận chiến nhanh chóng quay sang hướng bất lợi cho những kẻ ít hơn. Bị đánh tan bởi kiến lùn mọc lên từ khắp nơi, các tuyến liên bang tan rã.

Lúc 9 giờ 36, chúng rút lui hẩn. Kiến lùn đã tỏa mùi chiến thắng. Mưu kế của chúng đã được tiến hành một cách hoàn hảo. Thậm chí không cần phải sử dụng vũ khí bí mật! Chúng truy đuổi đội quân bỏ chạy, coi trụ sở của La-chola-kan như việc đã giải quyết.

Nhưng với chân ngắn, kiến lùn phải đi mười bước trong khi kiến đỏ hung chỉ cần một cú nhảy. Chúng thở hổn hển quay ngược lên đồi Cây Mỹ Nhân. Đây mới đúng là điều mà các nhà chiến lược của Liên bang dự tính. Vì nhiệm vụ đầu tiên chỉ phục vụ cho nó: dụ các toán kiến lùn ra khỏi vùng dưới thấp của chúng để đối đầu với chúng ở sườn đồi.

Kiến đỏ hung đến được tới đỉnh, các toán kiến lùn tiếp tục truy đuổi chúng, hỗn loạn hoàn toàn. Phía trên, bỗng nhiên người ta nhìn thấy một cánh rừng gai dựng lên. Đó là những chiếc càng to đùng của đám làm vỡ hạt. Chúng vung càng lên, làm lóe sáng dưới ánh mặt trời, sau đó hạ càng song song với mặt đất và lao vào kiến lùn. Làm vỡ hạt, làm tan bọt lùn!

Hoàn toàn gây hiệu quả ngạc nhiên. Lính Shi-gae-pou, đàn người ra, râu cứng lại vì kinh hãi, bị xén như một đám cỏ. Làm vỡ hạt, tận dụng chênh lệch độ cao, thần tốc đánh tan các tuyến quân địch. Dưới mỗi con, sáu kiến thợ thích thú vô cùng. Chúng là xích của những cỗ máy chiến tranh này. Nhờ vào sự trao đổi râu hoàn toàn đồng bộ giữa ổ quay và bánh, con vật ba mươi sáu chân và hai cái răng khổng lồ thoải mái di chuyển giữa đám kẻ thù của mình.

Kiến lùn chỉ có thời gian thoáng thấy quái vật khổng lồ này rơi hàng trăm con xuống chúng, đánh tan chúng, đập bẹp chúng, nghiền nát chúng. Những chiếc răng phát triển quá mức bình thường thọc vào giữa đám đông, giật giật và lại giương lên, phủ đầy chân và đầu dính máu mà chúng làm gãy răng rắc như rom.

Sợ hãi hoàn toàn. Kiến lùn khiếp sợ va đụng và giẫm đạp lên nhau, nhiều con quay sang giết nhau.

Các xe tăng Bel-o-kan, “cày” bộ binh kiến lùn, vượt qua chúng trên đà tiến của mình. Dừng lại. Chúng đã lại leo ngược lên đồi, luôn thẳng hàng không chệch vào đâu được, để chuẩn bị cho đợt cán mới. Những con sống sót muốn hành động trước một nước, nhưng trên kia hiện lên trận xe tăng thứ hai... đang đi xuống!

Hai cột giao nhau, rất song song. Trước mỗi xe tăng xác chết chất đống. Đó là một cuộc tàn sát.

Dân La-chola-kan theo dõi trận chiến từ xa, chui hẳn ra ngoài để cổ vũ chị em mình. Ngạc nhiên ban đầu giờ nhường chỗ cho phấn khởi. Chúng tung các pheromon vui mừng. Đó là chiến thắng của công nghệ với trí thông minh! Chưa bao giờ sự tài tình của Liên bang lại được thể hiện rõ nét như thế.

Thế nhưng, Shi-gae-pou chưa hạ hết các lá bài. Nó còn vũ khí bí mật của mình. Thông thường, vũ khí này được thiết kế để đánh bật kẻ bị vây hãm ngoan cố, nhưng trước tình huống xấu do trận chiến, chúng quyết định chơi được ăn cả, ngã về không.

Vũ khí bí mật xuất hiện dưới dạng những chiếc đầu kiến đỏ hung bị một cây màu nâu xuyên qua.

Mấy ngày trước, kiến lùn phát hiện ra xác một kiến thám hiểm của Liên bang. Cơ thể của nó bị nát dưới sức ép của một cây nấm ký sinh, *nấm thối sớm*. Các nhà nghiên cứu kiến lùn đã phân tích hiện tượng và nhận thấy rằng loài nấm ký sinh này sản sinh các bào tử dễ bay hơi. Những bào tử này dính vào lớp vỏ ngoài, găm nhấm nó, thâm nhập vào trong con vật, sau đó mọc cho tới khi làm nổ tung bộ khung của con vật.

Vũ khí lợi hại làm sao!

Và đảm bảo sử dụng an toàn. Vì nếu những bào tử bắt chặt vào kitin của kiến đỏ hung, chúng không dính chút nào vào kitin kiến lùn. Đơn giản là kiến lùn, chịu rét kém, có thói quen bơi dãi ốc sên lên mình! Mà chất này có tác dụng bảo vệ chống lại *nấm thối sớm*.

Dân Bel-o-kan có thể đã phát minh ra xe tăng, nhưng dân Shi-gae-pou đã khám phá ra chiến tranh vi khuẩn.

Một tiểu đoàn bộ binh tiến bước, mang ba trăm đầu kiến đỏ hung nhiễm khuẩn, được thu về sau trận La-chola-kan đầu tiên.

Chúng tung vào chính giữa kẻ địch. Con làm vỡ hạt và kiến khiêng chúng hất hơi dưới lớp bụi chết người. Khi thấy lớp vỏ của mình bị phủ đầy thứ bụi đó, chúng hốt hoảng. Các con khiêng bỏ rơi gánh nặng của mình. Những con làm vỡ hạt, bị trả nguyên về tình trạng liệt, hoảng loạn và gây sự với những con làm vỡ hạt khác. Hỗn loạn.

Khoảng 10 giờ, một đợt lạnh bất ngờ tách các bên tham chiến. Chúng không thể đánh nhau dưới những luồng khí lạnh cồng. Các toán lùn tận dụng để thoát thân. Những chiếc xe tăng của kiến đỏ hung

khó nhọc trèo lên đồi.

Ở cả hai phe, người ta tính số người bị thương, người ta đo mức độ tổn thất. Tổng kết tạm thời rất nặng nề. Người ta muốn thay đổi vận mệnh trận chiến.

Bên phía dân Bel-o-kan, người ta đã nhận ra bào tử *nấm thối sớm*. Người ta quyết định hy sinh tất cả những chiến binh bị dính loại nấm này, để tránh cho họ những đau đớn trong tương lai.

Kiến gián điệp chạy tới: có một biện pháp bảo vệ khỏi loại vũ khí vi khuẩn này, phải phết dải ốc sên lên người. Nói là làm. Chúng hy sinh ba trong số động vật thân mềm này (càng ngày càng khó tìm thấy) và mỗi người dự phòng chống lại tai họa.

Trao đổi râu. Các nhà chiến lược kiến đỏ hung nhận định là chúng không thể tấn công với mỗi xe tăng nữa. Trong cách bố trí lực lượng mới, xe tăng chiếm vị trí trung tâm; nhưng một trăm hai mươi đội bộ binh thông thường và sáu mươi đội bộ binh nước ngoài giăng ra hai bên cánh.

Chúng lấy lại được tinh thần.

KIẾN ACHENTINA: *Kiến Achantina (Iridomyrmex humilis) thâm nhập vào Pháp năm 1920. Rất có thể là chúng được vận chuyển trong các chậu cây trúc đào để trang trí cho các tuyến đường ở Côte d'Azur.*

Lần đầu tiên người ta chỉ ra sự tồn tại của chúng vào năm 1866, ở Buenos Aires (biệt danh của chúng có từ đó). Vào năm 1891, người ta thấy chúng ở Hoa Kỳ, ở New Orleans.

Lần trong đồng rơm độn chuồng ngựa Achantina xuất khẩu, sau đó chúng tới Nam Phi năm 1908, Chi Lê năm 1910, Úc năm 1917 và Pháp năm 1920.

Loài này ấn tượng, không chỉ bởi kích thước rất nhỏ của nó, đã đặt nó vào thế Người lùn so với những loài kiến khác, mà còn bởi trí thông minh và tính thiện chiến, và lại đây cũng là những đặc tính chính của chúng.

Ngay khi ổn định ở miền Nam nước Pháp, kiến Achantina đã tiến hành chiến tranh chống tất cả các loài bản địa... và thắng chúng!

Năm 1960, chúng đã vượt qua dãy Pyrénées và tới tận Barcelona. Năm 1967, chúng vượt dãy Alpes và đổ tới tận Roma. Sau đó, ngay những năm 70, loài Iridomyrmex bắt đầu đi lên phía Bắc. Người ta nghĩ là chúng đã vượt sông Loire vào một mùa hè nóng bức cuối những năm 90. Những kẻ xâm lăng này, mà chiến lược chiến đấu của chúng không thua kém một César hay một Napoléon, lúc đó mới đối đầu với hai loài dai dẳng hơn một chút: kiến đỏ hung (ở phía Nam và Đông Paris) và kiến pharaon (ở phía Bắc và Tây Paris).

Edmond Wells,

Trận đòi Cây Mỹ Nhân đã không giành được thắng lợi. Shi-gae-pou quyết định, lúc 10 giờ 13, gửi gấp tiếp viện. Hai trăm bốn mươi đội quân dự bị sẽ tới nhập với toán lính sống sót sau lần xung kích thứ nhất. Người ta giải thích cho chúng cú “xe tăng”. Các râu tập trung lại để TĐTĐ. Phải có một biện pháp chơi lại những cỗ máy lạ lùng này...

Khoảng 10 giờ 30 một con kiến thợ đưa ra gợi ý:

Những con làm vỡ hạt linh động được là nhờ sáu con kiến khiêng nó. Chỉ cần cắt “chân sống” của chúng là đủ.

Một ý kiến khác loan ra:

Điểm yếu ở các cỗ máy của chúng là khó nhanh chóng quay lại được. Chúng ta có thể lợi dụng điều bất lợi này. Chúng ta chỉ cần xếp thành các hình vuông dày đặc. Khi các cỗ máy tấn công, chúng ta dẹp ra để cho chúng qua mà không chống cự. Sau đó, khi chúng còn trong đà tiến, chúng ta đánh chúng từ phía sau. Chúng sẽ không có thời gian để quay lại.

Và ý kiến thứ ba:

Sự đồng bộ hóa các cử động của chân được thực hiện nhờ tiếp xúc râu, chúng ta đã thấy. Chỉ cần nhảy lên cắt râu của con làm vỡ hạt để chúng không thể điều khiển những kẻ khiêng chúng nữa.

Mọi ý kiến đều được lưu lại. Và kiến lùn bắt đầu xây dựng kế hoạch tấn công mới của mình.

SỰ ĐAU ĐÓN: Kiến có bị đau đón không? Thoạt nhìn, không. Chúng không có hệ thần kinh thích hợp cho việc này. Và nếu như không có dây thần kinh, không có tín hiệu đau đón. Điều này có thể giải thích việc các đốt của kiến tiếp tục “sống”, đôi khi rất lâu, độc lập với phần còn lại của cơ thể.

Thiếu đau đón dẫn đến một thế giới khoa học viễn tưởng mới. Không đau đón: không sợ hãi, thậm chí có thể không có ý thức về “mình”. Lâu nay các nhà côn trùng học đã nghiêng về lý thuyết này: kiến không đau đón, chính từ đó mà xuất phát sự kết hợp chặt chẽ của xã hội chúng. Điều đó giải thích tất và cũng chẳng giải thích gì. Ý tưởng này thể hiện một thuận lợi khác: nó tước khỏi chúng ta mọi dẫn đo giết chúng.

Tôi à, một con vật không biết đau đón... sẽ làm tôi rất sợ.

Nhưng khái niệm này sai. Vì kiến bị cắt cổ tỏa một mùi đặc biệt. Mùi đau đớn. Vậy thì, xảy ra điều gì đó. Kiến không có luồng thần kinh điện mà nó có một luồng hóa học. Nó biết khi nó thiếu một mẫu, và nó bị đau. Nó đau theo cách của nó, và chắc chắn khác với kiểu đau của chúng ta, nhưng nó đau.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Trận đánh tiếp tục lúc 11 giờ 47. Một đường dài đặc kiến lùn từ từ leo lên tấn công đồi Cây Mỹ Nhân.

Những chiếc xe tăng xuất hiện giữa những bông hoa. Được hiệu lệnh, chúng lao xuống đồi. Các đội lính kiến đỏ hung và lính đánh thuê của chúng tung tăng hai bên cánh, sẵn sàng kết thúc công việc của đám khổng lồ.

Quân đội hai bên chỉ còn cách nhau một trăm đầu... Năm mươi... Hai mươi... Mười! Đúng lúc con làm vỡ hạt đầu tiên xấp tới thì điều không hề mong đợi xảy ra. Đường dày đặc lính Shi-gae-pou đột nhiên mở thành những chấm chấm lớn. Quân lính tạo thành các hình vuông.

Mỗi chiếc xe tăng thấy địch thủ biến mất và chỉ thấy trước mặt một hành lang hoang vắng. Chẳng ai có phản xạ đi ngoằn ngoèo để tóm lấy bọn lùn. Những chiếc răng bập bập trong khoảng không, ba mươi sáu cái chân hăng tiết một cách ngớ ngẩn.

Một hơi hăng hắc tỏa ra:

Chặt chân chúng!

Kiến lùn ngay lập tức chui xuống dưới xe tăng và giết kiến khiêng xe. Chúng vội vã rút lui để không bị đám làm vỡ hạt ngã sụp xuống đê nát.

Một số con khác gan dạ lao mình vào giữa hai hàng ba kiến khiêng vác và, bằng một cú răng duy nhất, đâm thủng cái bụng phơi ra. Một thứ chất lỏng chảy ra, bình chứa sự sống của con làm vỡ hạt chảy xuống đất.

Một số khác nữa trèo lên những con vật khổng lồ, cắt râu chúng và nhảy vào trận.

Những chiếc xe tăng đổ sập xuống hết cái này đến cái khác. Làm vỡ hạt không người khiêng lê lét như kẻ nằm liệt giường và bị kết liễu một cách dễ dàng.

Cảnh tượng kinh hoàng! Xác những con làm vỡ hạt thủng bụng vẫn được kiến thợ khiêng đi một cách nực cười, không hề hay biết... Những con làm vỡ hạt bị mất râu nhìn “bánh xe” của mình đi theo những hướng khác nhau và thấy chúng bị phanh thây...

Một cảnh tán loạn như thể báo hiệu công nghệ xe tăng sắp đến hồi tàn. Bao nhiêu phát minh đã biến mất như thể trong lịch sử loài kiến vì biện pháp phòng chống đã được tìm ra quá nhanh!

Các toán kiến đỏ hung và lính đánh thuê đi kèm mặt trước xe tăng trở nên tro tro. Chúng được bố trí ở đó để nhặt mảnh vụn, rơi vào tình cảnh phải tấn công một cách vô vọng. Nhưng những hình vuông kiến lùn đã lại khếp lại, biết bao cuộc tàn sát kiến làm vỡ hạt được tiến hành nhanh chóng. Lính Bel-o-kan vừa mới chạm được một mép, thì chúng đã bị hút vào trong và bị tháo từng bộ phận bởi hàng nghìn chiếc răng háu ăn.

Kiến đỏ hung và lính đánh thuê của mình chỉ còn cách rút lui. Tập trung lại trên đỉnh đồi, chúng quan sát kiến lùn chậm rãi tiến lên, luôn theo thể trận hình vuông dày đặc. Cảnh tượng thật hoảng hốt!

Với hy vọng kéo dài thời gian, những binh sĩ to lớn nhất chờ sỏi và thả chúng từ trên đồi xuống. Loạt sỏi rơi tới tấp không hề làm giảm bước tiến của kiến lùn. Cảnh giặc, chúng tránh lúc các khối sỏi lăn qua và ngay lập tức quay lại vị trí. Rất ít con để bị đè bẹp.

Các đội quân Bel-o-kan cuống cuống tìm cách phối hợp giúp chúng thoát khỏi tình cảnh rắc rối này. Một số binh lính đề xuất quay lại với những kỹ thuật chiến đấu cũ. Tại sao không dùng pháo binh? Vì, đúng là từ lúc bắt đầu chiến sự, người ta ít sử dụng axit, chất mà trong đám hỗn độn, giết số lượng bạn và thù như nhau, điều này chắc sẽ cho kết quả rất tốt chống lại trận thể hình vuông dày đặc kiến lùn.

Các pháo binh nhanh chóng vào vị trí, trụ vững trên bốn chân trước của mình, bụng chĩa ra trước. Như thể chúng có thể xoay từ phải sang trái và từ cao xuống thấp để chọn góc ngắm tốt nhất.

Kiến lùn, lúc này đứng ở vị trí thấp, thấy đầu hàng nghìn cái bụng nhô qua khỏi đỉnh đồi nhưng chúng chưa co lại ngay lập tức. Chúng tăng tốc, lấy đà để vượt qua những centimét cuối cùng của sườn dốc.

Tấn công! Siết chặt hàng ngũ!

Duy nhất một mệnh lệnh phát ra bên phe đối địch:

Bắn!

Những chiếc bụng chĩa ra phun chất độc nóng bỏng lên thể trận hình vuông của kiến lùn. Phụt, phụt, phụt. Những cú bắn màu vàng rít trong không khí, quất trúng đích toán tấn công thứ nhất.

Đầu tiên là râu bị chảy. Chúng rỉ lên trán. Sau đó chất độc tràn ra lớp vỏ ngoài, hóa lỏng chúng cứ như chúng chỉ được làm bằng nhựa.

Những cơ thể bị hành hạ yếu đi và thành một vật cản đường không đáng kể làm vương chân kiến lùn. Chúng trấn tĩnh lại, hung dữ, tấn công lên đỉnh đồi lần nữa.

Bên trên, một tuyến pháo binh đỏ hung thay thế tuyến trước.

Bắn!

Các hình vuông tan rã, nhưng kiến lùn tiếp tục tiến bước, đạp lên những xác chết còn mềm.

Tuyên pháo thứ ba. Kiến phóng keo cũng gia nhập cùng chúng.

Bắn!

Lần này thì các hình vuông kiến lùn vỡ hẫng. Nhiều nhóm vũng vầy trong vũng keo. Kiến lùn thử phản công bằng cách cũng xếp thành một hàng pháo binh. Chúng tiến giật lùi về phía đỉnh và bắn nhưng không thể ngắm. Đứng ở dưới dốc hướng lên, chúng không thể trụ vững được.

Bắn! bên kiến lùn ra lệnh.

Nhưng những chiếc bụng ngắn của chúng chỉ bắn được những giọt axit nhỏ. Ngay cả nếu trúng đích, những cú bắn của chúng cũng chỉ gây ngứa ngáy chứ không xuyên thủng được vỏ.

Bắn!

Các giọt axit của hai phe chéo nhau, đôi lúc triệt tiêu nhau. Trước kết quả thu được quá ít ỏi, lính Shi-gae-pou từ bỏ sử dụng pháo binh. Chúng nghĩ có thể chiến thắng bằng cách vẫn giữ nguyên chiến thuật thế trận hình vuông dày đặc bộ binh.

Siết chặt hàng ngũ.

Bắn! kiến đỏ hung đáp lại và pháo binh của chúng vẫn đạt kết quả tốt. Đợt bắn axit và keo mới.

Bất chấp công hiệu của các cú bắn, kiến lùn vẫn tới được đỉnh của đồi Cây Mỹ Nhân. Bóng chúng tạo thành một màn phong đen khát khao báo thù.

Xung trận. Tức giận. Phá phách.

Từ giờ trở đi không còn “đồ mới lạ” nữa. Pháo binh kiến đỏ hung không thể chữa bụng mình, các thế trận hình vuông của kiến lùn không thể giữ chắc.

Đám đông. Đồ xô. Dòng cuốn.

Mọi người giờ trộn vào nhau, tan hàng, thành hàng ngũ, chạy, quay, bỏ trốn, lao vào, tản ra, tập trung lại, thực hiện từng đợt tấn công nhỏ, đẩy, kéo, bật lên, quy xuống, an ủi, khạc, đỡ, hét lên vì hơi nóng. Cái chết được thêm khát khắp nơi. Người ta độ sức, người ta cố gắng, người ta đấu nhau. Người ta chạy trên những cơ thể còn sống và những cơ thể không động đậy nữa. Mỗi con kiến đỏ hung bị trùn bởi ít nhất ba con kiến lùn hung dữ. Nhưng vì kiến đỏ hung to gấp ba lần, cuộc độ sức diễn ra ở thế gần cân bằng.

Thân cuốn lấy thân. Những tiếng kêu bốc mùi. Pheromon đắng ngắt dày đặc.

Bên trên, một tuyên pháo binh đỏ hung thay thế tuyên trước.

Hàng triệu những chiếc răng nhọn, có khía, hình răng cưa, hình gươm, hình nhíp phẳng, một nhát đơn, một nhát đúp, trát nước dãi có độc, trát keo, dính máu, đan xen nhau. Đất rung chuyển.

Thân cuộn lấy thân.

Những chiếc râu được gắn mũi tên nhỏ của chúng quất không khí để giữ đối thủ cách xa. Những cái chân có vuốt đập chúng cứ như đó là những cây sậy nhỏ khó chịu.

Bắt lấy. Bắt ngờ. Nhầm lẫn.

Người ta tóm đối thủ bằng răng, râu, đầu, ngực, bụng, chân, đầu gối, khuỷu chân, bằng bàn chải khớp, hay một chỗ hồng ở vỏ, một lỗ ở vỏ kitin, mắt.

Rồi những cơ thể lật ngửa, lăn trên đất ẩm. Vài con kiến lùn trèo lên một cây mỹ nhân thiếu sức sống và thả mình rơi tự do từ trên cao với toàn bộ vuốt giương ra xuống một con kiến đỏ hung bị nhầm. Chúng xuyên thủng lưng nó rồi khoét tới tim.

Thân cuộn lấy thân.

Những chiếc răng rạch những cái vỏ nhẵn thín.

Một con kiến đỏ hung khéo léo sử dụng râu của mình như hai ngọn lao mà nó đẩy tới đẩy lui cùng lúc. Cứ như thế nó xiên được đầu của khoảng chục đối thủ, thậm chí không cần thời gian để lau các cọng râu đầy máu trong suốt của mình.

Thân cuộn lấy thân. Đến chết.

Mặt đất nhanh chóng đầy râu và chân bị chặt đứt đến mức người ta tưởng đang đi trên một tấm thảm đầy gai thông.

Những con sống sót của La-chola-kan chạy ào đến và lẫn vào đám hỗn độn như chưa có đủ người chết.

Bị choáng váng bởi số lượng kẻ tấn công tí hon, một con kiến đỏ hung sợ hãi, uốn cong bụng, tưới axit fomic, giết đối thủ và đồng thời tự giết mình. Tất cả chúng tan ra như sáp.

Xa hơn một chút, một lính khác nhỏ khực đầu địch thủ cùng lúc người ta bẻ cổ nó.

Con chiến binh 103 683 thấy những tuyến lính lùn đầu tiên ồ ạt tràn lên nó. Với vài chục đồng đội thuộc cùng tiểu cấp, nó đã tạo được một hình tam giác gieo rắc sợ hãi trong đám kiến lùn. Hình tam giác tan vỡ, giờ một mình nó phải đối đầu với năm lính Shi-gae-pou đã dính đầy máu chị em thân yêu của nó.

Chúng cắn nó khắp nơi. Trong khi nó cũng đáp trả hết sức mình, tự nhiên nó nhớ lại những lời khuyên mà một chiến binh già nói trong phòng tập:

Mọi thứ được quyết định trước khi tiếp xúc. Răng hay bắn axit chỉ là xác nhận vị thế trội đã được hai bên tham chiến thừa nhận... Tất cả là trò chơi trí tuệ. Phải chấp nhận chiến thắng và

không gì cưỡng lại được.

Có thể điều đó thích hợp đối với một kẻ thù. Nhưng làm gì khi có tận năm? Đến đây, nó cảm giác là có ít nhất hai con muốn chiến thắng bằng mọi giá. Con lùn đang cắt khớp ngực nó một cách bài bản và một con đang bẻ chân sau bên trái của nó. Một luồng năng lượng tràn ngập nó. Nó vật lộn, cắm râu như một lưỡi lê đúng dưới cổ một con, làm con khác phải nhả nó ra bằng cách giết chết con đó với một nhát cắn ở chỗ bằng của răng.

Trong thời gian này, bọn kiến lùn quay lại ném vào đúng giữa mặt trận hàng chục cái đầu bị tẩm *nấm thối sớm*. Nhưng vì mỗi người đã có lớp dầu sơn bảo vệ, các bào tử bay là là, trượt trên lớp vỏ trước khi nhẹ nhàng rơi xuống đất màu mỡ. Rõ ràng không phải là một ngày đại cát cho các loại vũ khí mới. Tất cả chúng đã tìm thấy đòn trả đũa.

Lúc ba giờ chiều, các cuộc chiến đến hồi cực điểm. Hơi axit oleic, mùi đặc trưng tỏa ra từ các xác chết Myrmécéen đang khô lại, tràn ngập không khí. Lúc bốn giờ ba mươi, những con kiến đỏ hung và kiến lùn còn đứng được trên ít nhất hai chân tiếp tục đánh nhau dưới những cây mỹ nhân. Các cặp đấu chỉ ngừng lại lúc năm giờ vì một cơn giông báo hiệu trận mưa sắp tới. Có lẽ trời đã ngán quá nhiều bạo lực đến thế. Trừ phi đó đơn giản chỉ là những cơn mưa rào tháng Ba đến muộn.

Người sống sót và kẻ bị thương rút lui. Tổng kết: năm triệu kiến chết trong đó bốn triệu kiến lùn. La-chola-kan được giải phóng.

Xa ngút tầm mắt, mặt đất phủ đầy cơ thể bị tháo khớp, bị thủng vỏ, những đốt thân thê thảm mà thỉnh thoảng hơi thở cuối cùng làm chúng động đậy. Máu trong suốt như sơn mài và những vũng axit vàng nhạt vấy khắp nơi.

Vài con kiến lùn, còn bị dính trong vũng keo, vùng vẫy khi nghĩ là có thể về được Tổ của mình. Đám chim nhanh chóng tới mổ chúng trước khi cơn mưa rơi xuống.

Chớp chiếu sáng những đám mây xám xịt và làm lóa lên vài bộ khung xe tăng mà những chiếc răng ngạo nghễ của chúng vẫn dựng đứng. Cứ như là những chòm sao này vẫn còn muốn xé bầu trời đằng xa. Các nghệ sĩ trở về, mưa lau chùi sân khấu.

Bà ta nói miệng lũng bùng.

- Bilsheim?

- Alô?

- *Grừm, grừm...* Anh không thèm coi tôi ra gì hả, Bilsheim? Anh đọc báo chưa? Thanh tra Galin, từ chỗ anh đấy chứ? Có đúng là anh chàng khó chịu muốn xưng chị em với tôi những ngày đầu không?

Đó là Solange Doumeng, nữ giám đốc của PJ^[9].

-Ồ đúng, tôi nghĩ thế.

- Tôi đã nói với anh tổng cổ hủ đi, và bây giờ tôi thấy hủ thành ngôi sao quá cổ. Anh hoàn toàn điên rồi! Anh có bị làm sao không khi cử một người ít kinh nghiệm đến thế tới một vụ trầm trọng như vậy?

- Galin không ít kinh nghiệm, thậm chí đó còn là một phần tử xuất sắc. Nhưng tôi nghĩ là chúng tôi đã đánh giá thấp vụ việc...

- Những phần tử tốt là những phần tử tìm thấy giải pháp, những phần tử xấu là những kẻ tìm lời xin lỗi.

- Có những vụ mà ngay cả những người giỏi nhất trong số chúng tôi...

- Có những vụ mà thậm chí những người dở nhất trong số các anh có nghĩa vụ phải thành công. Đi cứu một cặp vợ chồng trong một cái kho chứa đồ thuộc vào loại này.

- Tôi xin lỗi nhưng...

- Những lời xin lỗi của anh, anh biết anh có thể để chúng ở đâu, anh bạn thân mến ạ. Anh vui lòng quay xuống đáy cái kho chứa đồ ấy và mang hết mọi người ra khỏi đó cho tôi. Anh hùng Galin của anh xứng đáng một phần mộ. Và tôi muốn một bài báo ca ngợi công việc của các anh vào cuối tháng.

- Và với...

- Và với tất cả chuyện này! Và tôi muốn các anh giữ miệng! Các anh chỉ được làm âm ỉ với báo chí một khi vụ này đã khép lại. Nếu anh muốn, anh lấy sáu hiến binh và dụng cụ tối tân. Thế thôi.

- Và nếu...

- Và nếu anh đứng yên, hãy tin vào tôi để phá rồi chuyện nghỉ hưu của anh.

Bà ta gác máy.

Cảnh sát trưởng Bilsheim biết tóm lấy tất cả những kẻ điên, trừ bà ta. Ông đành phải xây dựng một kế hoạch đi xuống.

KHI CON NGƯỜI: *Khi con người sợ, hạnh phúc hay giận dữ, các tuyến nội tiết sinh ra những hoóc môn chỉ tác động đến chính cơ thể họ. Chúng quay theo kiểu trong bình kín. Tim của họ sẽ đập nhanh hơn, họ sẽ toát mồ hôi, hoặc nhăn nhó, hoặc kêu, hoặc khóc. Đó là việc của họ. Những người khác nhìn họ không mũi lòng, hoặc có mũi lòng vì trí năng họ đã quyết định việc đó.*

Khi kiến sợ, hạnh phúc, hay giận dữ, các hoóc môn truyền đi trong cơ thể nó, ra khỏi cơ thể nó và chui vào cơ thể những kẻ khác. Nhờ những phero-hoóc môn, hay pheromon, hàng triệu người sẽ kêu khóc cùng lúc. Hẳn đó phải là một cảm giác không thể tưởng tượng được khi cảm nhận những điều mà người khác đã trải qua, và làm cho họ cảm nhận được tất cả những gì mà tự bản thân mình cảm thấy...

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Hân hoan khắp các tổ của Liên bang. Trao đổi dinh dưỡng đường được phân phát rộng rãi cho những chiến binh kiệt sức. Nhưng ở đây, không có anh hùng. Mỗi người đã hoàn thành nhiệm vụ của mình; tốt hay tồi, không quan trọng, lúc kết thúc mọi nhiệm vụ, tất cả bắt đầu lại từ số không.

Người ta băng bó vết thương bằng những cú tớp đầy nước dãi. Một vài con còn trẻ ngây thơ ngậm ở hàm mình một, hai hay ba cái chân của chúng bị nhổ lúc đánh nhau mà may sao chúng nhặt lại được. Người ta giải thích cho chúng là không dính lại được.

Trong phòng chiến đấu lớn ở tầng - 45, đám chiến binh diễn lại các hồi tiếp nối nhau của trận Cây Mỹ Nhân cho những người không có mặt ở đó. Một nửa đóng vai kiến lùn, nửa khác kiến đỏ hung.

Chúng bắt chước cuộc tấn công Cẩm Thành La-chola-kan, trận xung kích của kiến đỏ hung, trận đánh chống lại những cái đầu chôn dưới đất, giả bỏ chạy, xe tăng vào trận, bỏ chạy tán loạn lúc đối mặt với thể trận hình vuông của kiến lùn, tấn công đồi, những phòng tuyến pháo binh, sự hỗn loạn cuối cùng...

Kiến thợ tới rất đông. Chúng bình luận từng cảnh của màn diễn. Một điểm làm chúng đặc biệt lưu ý: kỹ thuật của những chiếc xe tăng. Đúng là đẳng cấp của chúng giữ vị trí vẻ vang của mình ở đó; theo ý kiến chúng, không nên từ bỏ ý tưởng này, phải học cách sử dụng nó thông minh hơn, không chỉ ở những trận đối đầu trực tiếp.

Trong số những kiến sống sót khỏi trận chiến, 103 683 cũng thoát. Nó chỉ mất một chân. Chuyện nhỏ khi người ta có tới sáu chân. Điều này gần như không đáng phải nêu ra. Con cái 56 và con đực 327, là hai con hữu tính không thể tham chiến, kéo nó tới một góc. Trao đổi râu.

Không có vấn đề gì ở đây chứ?

Không, bọn chiến binh mùi đá đều ở trong trận đánh. Chúng tôi trốn trong Cẩm Thành, đề phòng trường hợp bọn lùn tới tận đây. Còn ở đó? Anh có thấy vũ khí bí mật không?

Không.

Sao lại không? Người ta đã nói đến một cành cây keo di động...

Con 103 683 giải thích là vũ khí mới duy nhất mà chúng phải đương đầu là *nấm thối sớm* kinh hoàng, nhưng chúng đã tìm ra cách chống đỡ.

Đó có thể không phải là thứ đã giết đoàn thám hiểm đầu tiên, con đực nhận định. Nấm thối sớm không thể giết chúng nhanh thế. Và lại, nó chắc chắn điều đó: không một xác chết nào mà nó xem xét có dấu hiệu nhỏ nhất của bào tử chết người này. Vậy là sao?

Hoang mang, chúng quyết định kéo dài TĐTĐ. Qua đó chúng thật sự muốn thấy rõ hơn. Một đợt bọt ý tưởng và ý kiến mới:

Tại sao bọn lùn không sử dụng tới vũ khí bí mật đã triệt hạ hẳn hai mươi tám nhà thám hiểm? Dù sao chúng cũng đã thử tất cả để chiến thắng. Nếu một loại vũ khí như thế nằm trong chân chúng, hẳn chúng sẽ không thấy ngại để sử dụng nó! Và nếu như chúng không có nó? Chúng luôn tới trước hoặc sau khi vũ khí bí mật bắn, có thể là hoàn toàn ngẫu nhiên...

Giả thuyết này khá hợp với cuộc tấn công La-chola-kan. Về phần đoàn thám hiểm đầu tiên, rất có thể là người ta đã để lại dấu vết thông hành của kiến lùn để đánh lạc hướng Bầy. Và ai có lợi khi làm việc này? Nếu kiến lùn không chịu trách nhiệm về tất cả các cú chơi xấu này, thì phải hướng sang ai? Sang người khác! Địch thủ khôn nguôi thứ hai, kẻ thù truyền kiếp: bọn mối!

Mối nghi ngờ chẳng có gì là hoang đường cả. Từ ít lâu nay, nhiều binh lính lẻ của tổ mối lớn miền Đông vượt sông và liên tiếp đột nhập vào các khu vực săn bắt thuộc Liên bang. Đúng, chắc chắn là bọn mối. Chúng sắp xếp để dàn dựng kiến lùn và kiến đỏ hung đánh nhau. Như thế, chúng khử được cả hai mà không khó khăn gì. Kẻ thù của chúng yếu đi, chúng chỉ phải đi tóm các tổ kiến nữa mà thôi.

Còn các chiến binh mùi đá? Có lẽ đó là gián điệp làm thuê cho bọn mối, tất cả là thế.

Ý nghĩ chung của chúng càng trở nên tinh tế hơn vì quay trong ba bộ não, và chúng càng tỏ vẻ tán thành là chính bọn mối miền Đông có “vũ khí bí mật” huyền bí.

Nhưng chúng bị quấy rầy và kéo khỏi cuộc thảo luận của mình vì các mùi chung của Bầy. Tổ quyết định tận dụng thời gian giữa hai cuộc chiến cho có ý nghĩa hơn bằng cách tổ chức sớm ngày lễ Hồi sinh: sẽ diễn ra ngày mai.

Tất cả các đẳng cấp về vị trí! Kiến đực và kiến cái, vào phòng bầu bí để nạp đường! Pháo binh, nạp lại bụng ở các phòng hóa học hữu cơ!

Trước khi chia tay bạn bè mình, con chiến binh 103 683 thả một pheromon:

Chúc giao phối tốt đẹp! Các bạn đừng lo, tôi sẽ tiếp tục điều tra về phía tôi. Khi các bạn ở trên trời, tôi sẽ lên đường tới tổ mối lớn miền Đông.

Vừa lúc chúng chia tay nhau thì hai kẻ sát thủ, con to béo và con nhỏ thọt, xuất hiện. Cả hai cạo tường để lấy những pheromon dễ bay hơi từ cuộc trao đổi của chúng.

Sau thất bại thảm hại của thanh tra Galin và lính cứu hỏa, Nicolas được đưa vào trại trẻ mồ côi nằm cách phố Sybarites chỉ vài trăm mét.

Ngoài những trẻ mồ côi thật sự, người ta nhét vào đây những đứa trẻ bị bỏ rơi hoặc bị bố mẹ đánh đập. Thực tế, con người là một trong những loài hiếm hoi có khả năng bỏ rơi hoặc ngược đãi con mình. Những đứa trẻ trải qua nhiều năm chịu đựng, được dạy dỗ bằng những cú đá đít. Chúng lớn lên, chai sạn. Phần lớn sau này trở thành bộ đội chuyên nghiệp.

Ngày đầu tiên, Nicolas lịm người trên ban công ngắm cánh rừng. Ngày hôm sau, nó đã tìm ngay lại được thói quen xem ti vi bổ ích. Cái ti vi được để trong phòng ăn tập thể, và các giám thị, hài lòng vì thoát khỏi lũ “nhóc con”, để chúng mục mị ở đó hàng giờ. Buổi tối, Jean và Philippe, hai đứa mồ côi khác, hỏi nó ở nhà ngủ:

- Chuyện gì xảy ra với mày thế?

- Chẳng có gì.

- Nào, kể đi. Ở tuổi mày, người ta chẳng tới đây như thế. Trước tiên mày bao nhiêu tuổi?

- Tao biết. Hình như là bố mẹ nó bị kiến ăn thịt.

- Ai kể cho chúng mày chuyện ngớ ngẩn này thế?

- Một người, na na nà ná na, và chúng tao sẽ nói cho mày biết là ai nếu mày kể cho chúng tao chuyện gì xảy ra với bố mẹ mày.

- Chúng mày có thể chết giờ.

Jean, đứa to con hơn, tóm vai Nicolas trong khi đó Philippe bẻ tay nó ra đằng sau.

Nicolas thoát được nhờ một cú đá hậu và lấy cườm bàn tay đập vào cổ Jean (nó đã nhìn thấy người ta làm như thế trong một bộ phim Trung Quốc trên ti vi). Tên kia bắt đầu ho. Philippe lại tiếp tục bằng cách cố thắt cổ Nicolas. Nicolas tung cho nó một cùi chỏ vào dạ dày. Thoát khỏi kẻ tấn công, đang quỳ gối và gập làm hai, Nicolas đến trước mặt Jean và nhổ vào mặt nó. Thằng bé này chồm lên và cắn bật máu bắp chân nó. Cả ba lăn tròn dưới giường, tiếp tục đánh nhau như những đứa nhát rúc. Cuối cùng, Nicolas thua.

- Nói cho chúng tao chuyện gì xảy ra với bố mẹ mày hoặc bọn tao mang mày cho kiến ăn!

Jean đã thấy thế trong phim hành động. Nó không phải là không hài lòng về câu nói của mình. Trong khi nó ẩn lỉnh mới ép xuống sàn, Philippe chạy đi tìm vài con kiến, không hề hiếm ở những chỗ này, và quay lại hươ chúng trước mặt Nicolas:

- Đây, vài con khá béo!

(Như thể những con kiến, mà cơ thể chúng được bọc bởi một lớp vỏ cứng, có thể biết được bề dày của lớp mỡ!)

Sau đó nó bóp mũi Nicolas để bắt phải há miệng ra, nó ghê ghê ném ba con kiến thợ, thật sự chúng còn có việc khác phải làm, vào trong. Nicolas chưa bao giờ ngạc nhiên như thế. Rất ngon.

Những đứa khác, lạ vì không thấy nó nhỏ ra cái món ghê người, đến lượt chúng cũng muốn thử.

Phòng bầu bí để lấy nước mật là một trong những phát minh mới nhất của Bel-o-kan. Công nghệ “bầu bí” thực ra được lấy từ kiến miền Nam, loài kiến mà từ khi có những đợt nắng lớn, không ngừng đi lên miền Bắc.

Dĩ nhiên là trong một cuộc chiến chống lại loài kiến này mà chiến thắng thuộc về Liên bang, Liên bang đã phát hiện ra phòng bầu bí của chúng. Chiến tranh, nguồn tốt nhất và là trung gian truyền bá tốt nhất các phát kiến trong thế giới quần xã côn trùng.

Ngay lập tức, những toán lính Bel-o-kan thấy ghê rợn, vì thấy gì? Những con kiến thợ bị kết tội phải treo mình trên trần đến hết đời, đầu chúc xuống dưới và bụng căng đến nổi to gấp đôi bụng của kiến chúa! Kiến miền Nam giải thích là những con kiến “hy sinh” này là những bình sống, có thể bảo quản lạnh một lượng khó tin mật hoa, rượu đào và nước mật.

Tóm lại, chỉ cần đẩy khái niệm “điều tập thể”^[10] đến cực điểm để dẫn tới khái niệm “kiến bình chứa” - và thực hiện nó. Người ta tới cù nhè nhẹ vào đầu bụng của những chiếc tủ lạnh sống này và chúng sẽ cho nhỏ thành từng giọt hoặc thậm chí thành dòng những loại nước quý báu.

Nhờ hệ thống này mà kiến miền Nam chống chọi được với từng đợt hạn hán lớn hoành hành ở các vùng nhiệt đới. Khi chúng di cư, chúng chở bầu bí của mình ở đầu chân và hoàn toàn được làm ẩm suốt chuyến đi. Theo chúng, những chiếc bình cũng quý giá ngang trứng.

Thế là dân Bel-o-kan ăn trộm kỹ thuật bầu bí, nhưng trước nhất thấy ở đó lợi ích có thể trử được lượng lớn thức ăn với chất lượng bảo quản và vệ sinh không gì sánh nổi.

Tất cả các con đực và cái của Tổ đều có mặt trong phòng để nạp đường và nước. Trước mỗi bình sống là một hàng dài người xin có cánh. 327 và 56 cùng nhau uống thỏa thích, rồi chia tay.

Khi tất cả những con hữu tính và pháo binh qua hết, bụng kiến bình chứa trống rỗng. Một đội kiến thợ nhanh chóng tiếp tế cho chúng mật hoa, rượu hồng và nước mật, cho tới khi cái bụng xẹp lép của chúng trở lại hình những quả bóng nhỏ lóng lánh.

Nicolas, Philippe, Jean bị một giám thị tóm được, và bị phạt cùng nhau. Vì thế chúng trở thành bạn thân ở trại trẻ.

Người ta thường thấy chúng ở nhà ăn tập thể nhất, trước ti vi. Hôm đó, chúng xem một tập của bộ phim truyền hình “Người ngoài Trái đất và tự hào là người ngoài Trái đất”.

Chúng kêu the the và huých nhau khi thấy chuyện kể là những nhà du hành vũ trụ tới một hành tinh có kiến khổng lồ sinh sống.

“Xin chào, chúng tôi là người Trái đất.”

“Xin chào, chúng tôi là kiến khổng lồ ở hành tinh Zgü.”

Phần còn lại của phim tương đối bình thường: kiến khổng lồ dùng thần giao cách cảm. Chúng gửi cho người Trái đất những thông điệp ra lệnh họ giết lẫn nhau. Nhưng người sống sót cuối cùng hiểu tất cả và đốt tổ kẻ thù...

Hài lòng với kết thúc đó, bọn trẻ quyết định đi ăn vài con kiến ngọt. Nhưng, kỳ lạ là những con mà chúng bắt không có vị kẹo như những con đầu tiên nữa. Chúng nhỏ hơn và có vị chua. Như nước chanh đặc. *Kinh!*

Mọi việc phải diễn ra vào tầm trưa trên đỉnh cao nhất của Tổ.

Ngay khi những tia nắng đầu tiên của rạng đông xuất hiện, pháo binh đã ngồi ở những hốc bảo vệ tạo thành một kiềng vành đai xung quanh đỉnh. Hậu môn chống lên trời, chúng dựng một bộ chắn phòng không chống lũ chim sắp sửa tới. Vài con kẹp bụng giữa các cành cây nhỏ để giảm bớt lực giạt lùi. Chèn như thế, chúng nghĩ có thể nhả cùng hướng hai hoặc ba loạt súng mà không bị chệch quá.

Con cái 56 đang ở trong phòng mình. Những con chăm sóc vô tính phết nước dãi bảo vệ lên cánh nó. *Các bạn đã từng ra khu Bên ngoài rộng lớn chưa?* Kiến thợ không trả lời. Hiển nhiên là chúng đã ra rồi, nhưng nói cho nó để làm gì: bên ngoài đầy cây và cỏ à? Trong vài phút nữa, kiến chúa tiềm năng sẽ tự hiểu thôi. Muốn biết qua tiếp xúc râu xem thế giới là gì, đúng là nhõng nhẽo hữu tính!

Kiến thợ không phải là không chăm chút cho nó. Chúng kéo chân nó để làm mềm chân. Chúng bắt nó phải vận mình để làm kêu các khớp ngực và bụng. Chúng kiểm tra xem điều tập thể của nó đã đầy nước mật chưa bằng cách ấn lên đó để làm một giọt chảy ra. Xi rô này cho phép nó bay được liên tục vài giờ.

Xong rồi. 56 đã sẵn sàng. Người tiếp theo.

Cô công chúa, được trang điểm tất cả đồ trang sức và nước hoa của mình, rời khuê phòng. Con đực không hề nhầm, đúng là một sắc đẹp nghiêng nước nghiêng thành.

Nó khó nhọc nâng cánh lên. Thật lạ, cứ như mấy ngày gần đây chúng mọc nhanh hơn. Bây giờ chúng dài và nặng đến nỗi kéo lê trên đất... như một tấm voan cưới.

Những con kiến cái khác xuất hiện ở lối ra các hành lang. Cùng khoảng một trăm trinh nữ, 56 đã đi đi lại lại ở các cành cây của mái vòm. Vài con hứng chí treo mình trên các cành nhỏ; bốn cánh của chúng trong tình trạng bị rách, bị thủng hay bị nát hần. Những kẻ bất hạnh không bay cao hơn, dù sao chúng cũng không thể cất cánh được. Bực mình, chúng xuống tầng năm. Giống như những công chúa

kiến lùn, chúng sẽ không biết đến bay giao phối. Chúng sẽ sinh sản một cách vô tư trong một phòng kín, ngay trên mặt đất.

Con 56, nó còn nguyên vẹn. Nó nhảy từ cành này sang cành khác hoàn toàn chú ý để không bị ngã và không làm hỏng bộ cánh mảnh dẻ của mình.

Một kiến chị đi bên cạnh nó bảo tiếp xúc râu. Nó tự hỏi những con kiến đực sinh sản mà người ta nhắc đến nhiều này có thể là gì. Một thứ ong đực hay ruồi?

56 không trả lời. Nó nghĩ tới con 327, tới ẩn ngữ “vũ khí bí mật”. Tất cả đã kết thúc. Không còn nhóm làm việc nữa. Dù thế nào thì cũng là như thế đối với hai con hữu tính. Mọi việc từ giờ nằm trong vuốt của 103 683.

Nó luyện tiếc nhớ lại mọi việc.

Con đực chạy trốn ập đến phòng nó... không có thông hành!

Lần trao đổi tuyệt đối đầu tiên của chúng.

Cuộc gặp gỡ với 103 683.

Những kẻ sát nhân mùi đá.

Bỏ chạy ở những nơi tận cùng của Tổ.

Chỗ trốn đầy xác những người lẽ ra có thể thuộc “đội quân” của chúng.

Con sâu độc lomechuse.

Lối đi bí mật trong đá granit...

Vẫn bước đi, nó lật đi lật lại những kỷ niệm và cho là mình được ưu đãi. Không ai trong số chị em nó đã từng trải qua những cuộc phiêu lưu như thế, thậm chí trước cả khi rời Tổ.

Những kẻ sát nhân mùi đá... Con sâu độc lomechuse... Lối đi bí mật trong đá granit...

Liên quan tới nhiều cá nhân đến thế, sự điên rồ chẳng thể giải thích được gì. Lính đánh thuê làm gián điệp cho bọn mối? Không, rõ ràng là không ăn nhập gì, không thể có nhiều đến chừng đó, không được tổ chức tốt như thế.

Dù sao cũng còn lại một điểm chẳng khớp với gì hết: tại sao có dự trữ lương thực dưới đáy Tổ? Để nuôi gián điệp? Không, chỗ đó phải vỗ béo được hàng triệu người... Chúng không thể nào có đến hàng triệu.

Và con sâu độc lomechuse kỳ dị nữa. Đó là một con vật sống trên mặt đất. Không thể nào tự nó xuống dưới tầng - 50 được. Người ta phải chuyển nó xuống. Nhưng ngay khi người ta lại gần con côn trùng này, người ta bị hơi của nó lôi cuốn. Vì thế phải có một nhóm khá khỏe, để bọc con quái vật vào lá mềm và bí mật chuyển nó xuống tận dưới.

Càng nghĩ, nó càng hiểu là việc đó đòi hỏi rất nhiều phương tiện. Và thực ra, khi xem xét trực diện mọi chuyện, tất cả xảy ra như thể một phần của Bầy có một bí mật, mà họ kịch liệt bảo vệ ngay cả với chị em ruột của mình.

Những tiếp xúc xa lạ khoan xoáy đầu nó. Nó dừng lại. Đồng loại tưởng nó yếu đi vì cảm xúc trước khi bay giao phối. Điều đó thỉnh thoảng cũng xảy ra, những con hữu tính rất nhạy cảm. Nó kéo râu mình vào miệng. Nó lặp đi lặp lại rất nhanh: đội thám hiểm đầu tiên bị tiêu diệt, vũ khí bí mật, ba mươi lính bị giết, con sâu độc lomechuse, lối đi bí mật trong lòng đá granit, dự trữ thức ăn...

Xong rồi, khôn khổ, nó đã hiểu! Nó quay ngược đầu. Miễn là đừng quá muộn!

GIÁO DỤC: *Giáo dục ở kiến được thực hiện theo những bước sau.*

- Từ ngày đầu đến ngày thứ mười, đa số kiến non chăm sóc kiến chúa để trứng. Chúng chăm chút nó, liếm nó, vuốt ve nó. Đổi lại, kiến chúa bôi cho chúng thứ nước dãi dinh dưỡng và khử trùng của mình.

- Từ ngày thứ mười một đến ngày thứ hai mươi, kiến thợ nhận quyền chăm sóc những cái kén.

- Từ ngày thứ hai mươi một đến ngày thứ ba mươi, chúng coi sóc và nuôi những ấu trùng út ít.

- Từ ngày thứ ba mươi một đến ngày thứ bốn mươi, chúng chuyên chú vào việc nhà và đường sá, đồng thời tiếp tục chăm sóc kiến chúa và những con nhộng.

- Ngày thứ bốn mươi là một ngày quan trọng. Được cho là có đủ kinh nghiệm, kiến thợ có quyền ra khỏi Tổ.

- Từ ngày thứ bốn mươi đến ngày thứ năm mươi, chúng làm bảo vệ và vất sửa rệp.

- Từ ngày thứ năm mươi đến ngày cuối cùng của cuộc đời chúng, chúng có thể được làm một công việc lý thú nhất đối với một con kiến thành thị: đi săn và thám hiểm những vùng đất xa lạ.

Chú thích: ngay ngày thứ mười một, kiến hữu tính không bị bắt làm việc nữa. Chúng thường là những kẻ nhàn rỗi nhất, bị bắt ở lại trong khu của mình cho tới ngày bay giao phối.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Con 327 cũng chuẩn bị. Trong tâm rêu của nó, những con đực khác chỉ nói về những con cái. Rất ít con đã được nhìn thấy. Hoặc là những lần nhìn trộm ở ngoài hành lang của Cẩm Thành. Nhiều con ảo tưởng. Chúng hình dung ra con cái với những mùi kích thích, kêu gọi mê mẩn.

Một trong số các hoàng tử khẳng khẳng đã từng trao đổi dinh dưỡng với một con cái. Mật của nó có mùi nhựa cây bulô, hoóc môn sinh dục của nó tỏa những mùi có thể so sánh với mùi của cây thủy tiên bắc bị cắt.

Những người khác thầm ghen tị với nó.

Còn 327, nó đã thật sự được nếm mật của một con cái (và một con cái mới đẹp làm sao!) biết là vị đó chẳng có gì khác với mật của kiến thợ hay kiến bình chứa. Thế nhưng, nó không muốn xen vào cuộc nói chuyện.

Một ý nghĩ ranh mãnh lướt qua tâm trí nó. Nó rất muốn cho con cái 56 tình trùng cần thiết để xây dựng Tổ tương lai của con cái. Giá như nó có thể tìm lại con cái... Tiếc là chúng đã không nghĩ đến chuyện đưa ra một pheromon nhận dạng để gặp lại nhau trong đám đông.

Khi con 56 tới được phòng kiến đực, đúng là ngạc nhiên hoàn toàn. Tới đây là trái lại mọi quy định của Bầy. Các con đực và cái chỉ được gặp nhau lần đầu vào lúc bay giao phối. Tại đây, người ta không phải đang ở nhà kiến lùn. Người ta không giao phối ở hành lang.

Những chàng hoàng tử vô cùng muốn biết thế nào là một con cái, giờ bất động. Chúng cùng nhau tỏa những mùi phản đối báo hiệu là con cái không nên ở lại trong căn phòng này.

Dù thế con cái vẫn tiếp tục tiến đến giữa đám đông đang rộn rã chuẩn bị. Nó xô mọi người, phân tán tứ tung pheromon của mình.

327! 327! Anh ở đâu, 327?

Các hoàng tử chẳng thấy ngại nói với nó người ta không chọn cho mình con đực giao phối bằng cách ấy! Nó phải kiên nhẫn, tin vào ngẫu nhiên. Một chút ngượng ngùng...

Thế nhưng, cuối cùng con cái cũng tìm được bạn của mình. Nó đã chết. Đầu nó bị cắt gọn bởi một cú răng.

CHẾ ĐỘ CỰC QUYỀN: *Con người quan tâm đến kiến, vì người ta nghĩ rằng kiến đã có thể tạo ra được một chế độ cực quyền tuyệt vời. Đúng là từ bên ngoài, người ta có cảm tưởng trong tổ kiến mọi cá thể đều làm việc, mọi cá thể đều vâng lời, mọi cá thể đều sẵn sàng hy sinh, mọi cá thể đều giống nhau. Và hiện giờ mọi hệ thống cực quyền của con người đã thất bại hết...*

Thế là người ta nghĩ tới chuyện bắt chước loài côn trùng sống thành đàn (biểu tượng của Napoléon không phải là con ong sao?). Các pheromon làm tràn ngập tổ kiến một thông tin chung, đó là truyền hình Trái đất ngày nay. Con người tin rằng, bằng cách cho đi tất cả những điều mà theo anh ta là tốt nhất, một ngày kia con người sẽ đạt được nhân tính hoàn thiện.

Đó không phải là chiều hướng của mọi vật.

Thiên nhiên, dù Darwin có nghĩ thế nào thì nghĩ, cũng không tiến hóa theo chiều hướng dành ưu thế cho những điều tốt nhất (vả lại theo những tiêu chí nào?).

Thiên nhiên lấy sức mạnh của mình trong sự đa dạng. Nó phải có những người tốt, người độc ác, người điên, người tuyệt vọng, người khỏe mạnh, người ốm liệt giường, người gù, người sứt môi, người vui vẻ, người buồn rầu, người thông minh, người ngu ngốc, người ích kỷ, người rộng lượng, người nhỏ bé, người cao lớn, người da đen, người da vàng, người da đỏ, người da trắng... Nó phải có tất cả các tôn giáo, tất cả các triết lý, mọi sự cuồng tín, mọi sự minh triết... Mỗi nguy hiểm duy nhất là một loài nào đó trong số những loài này bị một loài khác loại trừ.

Người ta đã thấy những cánh đồng ngô nhân tạo do con người nghĩ ra và được tạo nên từ những cặp sinh đôi của bắp tốt nhất (loại bắp cần ít nước hơn, loại chống chọi tốt nhất với thời kỳ băng giá, loại cho hạt đẹp nhất) dùng một cái chết hết chỉ vì chút bệnh tật. Trong khi đó những cánh đồng ngô dại, gồm nhiều gốc khác nhau mà mỗi loại có những đặc thù, điểm yếu, điểm dị thường của mình, luôn tìm ra được cách chống đỡ dịch bệnh.

Thiên nhiên căm thù sự đồng đều và thích sự đa dạng. Có lẽ chính ở đó mà sự tài tình của nó được nhận thấy rõ.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Nó quay lại mái vòm, bước chân nặng nề. Ở một hành lang gần khuê phòng, mắt đơn hồng ngoại giúp nó nhận ra hai hình bóng. Đó là bọn sát nhân mùi đá! Có con béo và con nhỏ đi khắp khiêng!

Trong khi chúng tiến thẳng đến nó, 56 vỗ cánh vù vù và nhảy lên cổ con thọt. Nhưng chúng nhanh chóng làm nó bất động. Tuy nhiên, thay vì hành quyết nó, chúng bắt nó tiếp xúc râu.

Con cái đang giận dữ. Nó hỏi chúng tại sao giết con 327, vì dù sao con đực cũng sẽ chết khi bay giao phối. Tại sao chúng lại giết nó!

Hai kẻ sát nhân cố thuyết phục nó. Theo chúng, nhiều việc không thể chờ đợi được. Và dù có phải trả giá thế nào. Có những nhiệm vụ bị đánh giá là xấu, những hành động bị cho là tồi mà vẫn phải hoàn thành nếu người ta muốn Bầy tiếp tục hoạt động một cách bình thường. Không được ngảy thơ... sự thống nhất của Bel-o-kan, đó mới là điều xứng đáng. Và nếu điều đó trở nên cần thiết, sẽ chấp nhận

được thôi!

Thế thì, chúng không phải là gián điệp sao?

Không, chúng không phải gián điệp. Thậm chí chúng còn khăng khăng là... những người bảo vệ cốt yếu cho an ninh và sức khỏe của Bầy.

Cô công chúa hét lên các pheromon tức giận. Vì 327 nguy hiểm cho an toàn của Bầy? Đúng, hai kẻ giết người trả lời. Một ngày nào đó, nó sẽ hiểu, giờ thì nó còn trẻ...

Hiểu, hiểu gì? Hiểu rằng có những kẻ sát nhân siêu tổ chức ngay trong Tổ, và chúng cho là cứu Tổ bằng cách thủ tiêu những con đực “đã thấy những điều quyết định với sự sống còn của Bầy”.

Con thọt hạ cổ giải thích rõ. Điều nổi bật trong lời nói của nó là những chiến binh mùi đá là “lính chống stress xấu”. Có những loại stress tốt làm Bầy phát triển và chiến đấu. Và có những stress xấu làm cho Bầy tự hủy diệt...

Tất cả các thông tin không phải đều tốt để nghe. Một số thông tin gây kinh hoàng “trừu tượng”, mà chưa có giải pháp. Đó đó, Bầy lo lắng, nhưng bị ức chế, không thể phản ứng lại...

Như thế rất xấu cho tất cả mọi người. Bầy bắt đầu sản xuất những độc tố đầu độc nó. Sự sống còn “lâu dài” của Bầy quan trọng hơn sự hiểu biết thực tế “ngắn hạn”. Nếu một con mắt đã thấy điều gì mà đầu não biết là nguy hiểm cho phần còn lại của cơ thể, tốt hơn hết là đầu não nên móc con mắt đó...

Con béo tiếp lời con thọt để tóm tắt những lời thông thái này:

Chúng ta đã móc mắt,

Chúng ta đã cắt tác nhân kích thích thần kinh,

Chúng ta đã ngăn sự kinh hoàng.

Những chiếc râu nhẵn mạnh, chỉ rõ là tất cả mọi cơ thể đều được trang bị loại cơ chế an toàn song song này. Những con không có sẽ chết vì sợ hãi hoặc tự sát để không phải đối đầu với thực tế kinh hoàng.

56 khá ngạc nhiên nhưng không lúng túng. Đúng là pheromon giả dối! Nếu chúng muốn giấu sự tồn tại của vũ khí bí mật, thì dù sao cũng quá muộn rồi. Mọi người đều biết rằng La-chola-kan là nạn nhân trước tiên của nó, cho dù về mặt công nghệ, bí ẩn vẫn còn nguyên...

Hai con chiến binh, vẫn bình tĩnh, không hề nói lỏng chân đang ghì chặt con cái. Đối với La-chola-kan, mọi người đã quên; chiến thắng đã giảm bớt sự tò mò. Hơn nữa, chỉ cần hít mạnh trong hành lang, không có chút mùi độc tố nào cả. Toàn Bầy yên bình trong ngày trước lễ Hồi sinh này.

Vậy thì chúng muốn gì ở nó? Tại sao chúng kẹp đầu nó thế này?

Trong lúc đuôi bắt ở những tầng dưới, con thọt đã phát hiện ra con kiến thứ ba. Một chiến binh. Số nhận dạng của nó là gì?

Đó là lý do tại sao chúng không giết nó ngay lập tức! Giả vờ trả lời, con cái cắm sâu hai đầu râu của mình vào mắt con béo. Bị mù bẩm sinh cũng không ngăn nó cảm thấy cực kỳ đau được. Về phần con thọt, sưng sờ, nó buông lỏng gần hết các chân.

Con cái chạy và bay để chuồn đi nhanh hơn. Cánh của nó làm cuộn lên một đám mây bụi đánh lạc hướng những kẻ đuổi theo nó. Nhanh lên, nó phải đến được mái vòm.

Nó vừa suýt chết. Bây giờ nó sẽ bắt đầu một cuộc sống khác.

Trích diễn văn kiến nghị chống tổ kiến đồ chơi, do Edmond Wells đọc trước ban điều tra của Quốc hội:

“Hôm qua, tôi thấy trong các cửa hàng loại đồ chơi mới này để tặng cho trẻ em vào dịp Noel. Đó là những hộp bằng nhựa trong suốt, đầy ắp với sáu trăm con kiến bên trong và đảm bảo là có một kiến chúa để trứng.

Người ta thấy chúng làm việc, đào, chạy.

Đối với một đứa trẻ, thật quyến rũ. Như thể người ta tặng cho nó một thành phố. Ngoại trừ việc những người dân đều tí hon. Như là hàng trăm con búp bê nhỏ di động và có quyền tự do.

Thú thực, bản thân tôi cũng có những tổ kiến như thế. Đơn giản là vì trong khuôn khổ công việc của nhà sinh học, tôi tự nghiên cứu chúng. Tôi đặt chúng trong những bể cá được bịt kín bằng các tông thoáng khí.

Tuy nhiên, mỗi lần đứng trước tổ kiến của mình, tôi đều có một cảm giác kỳ lạ. Như là tôi có quyền tuyệt đối trong thế giới của chúng. Cứ như tôi là Thượng đế của chúng...

Nếu tôi muốn không cho chúng ăn, kiến của tôi sẽ chết hết; nếu tôi hứng lên làm mưa, tôi chỉ cần đổ vào bình tưới một lượng tương đương với một cốc nước và tưới lên tổ của chúng; nếu tôi quyết định tăng nhiệt độ xung quanh chúng, tôi chỉ cần đặt chúng lên lò sưởi; nếu tôi muốn bắt cóc một con để nghiên cứu nó dưới kính hiển vi, tôi chỉ cần lấy nhíp và thọc nó vào bể cá; và nếu tôi nảy hứng giết chúng, sẽ chẳng có sự phản kháng nào. Chúng còn không hiểu được chuyện gì xảy ra với mình.

Tôi đã nói với các Ngài điều này, đó là một quyền lực thái quá mà chúng ta có đối với những con vật này, duy chỉ vì hình dáng chúng nhỏ bé.

Tôi, tôi không lạm dụng điều đó. Nhưng tôi hình dung một đứa trẻ... nó cũng thế, nó có thể gây ra những việc như thế cho chúng.

Đôi khi tôi có một ý nghĩ ngốc nghếch. Khi nhìn những tổ cát này, tôi tự nhủ: và nếu đó là tổ của chúng ta? Nếu chúng ta cũng bị nhốt trong một cái bể cá nhà tù nào đó và bị một loài khổng lồ khác giám sát?

Nếu như Adam và Eva là hai vật thí nghiệm được đặt trong một bối cảnh nhân tạo, để ‘xem’ sao?

Nếu như tội đui khỏi thiên đàng mà Kinh thánh nói tới chỉ là một sự thay đổi bể cá nhà tù?

Nếu như trận Đại hồng thủy, sau chót, chỉ là một cốc nước mà một ông Chúa lơ là hay tò mò rót vào?

Không thể thế được, các ngài sẽ nói với tôi như thế? Ai mà biết được... Sự khác nhau duy nhất có thể là những con kiến của tôi bị giữ lại bởi các thành bể bằng kính và chúng ta được giữ lại bởi một lực vật lý: lực hút Trái đất!

Thế nhưng, những con kiến của tôi rạch được tấm bìa, nhiều con đã trốn thoát. Còn chúng ta, chúng ta đã phóng được tên lửa ra khỏi lực hấp dẫn.

Trở lại với tổ kiến trong bể cá. Như vừa rồi tôi đã nói với các ngài, tôi là một ông thánh cao thượng, khoan dung, và thậm chí hơi mê tín. Thế nên tôi không bao giờ làm bể tôi của mình đau đớn. Tôi không làm với chúng điều mà tôi không thích người ta làm với mình.

Nhưng hàng nghìn tổ kiến bán vào dịp Noel sẽ biến những đứa trẻ thành chùng đó các ông thánh con. Liệu chúng có cao thượng và khoan dung như tôi không?

Chắc chắn, phần lớn chúng sẽ hiểu rằng mình đang chịu trách nhiệm về một thành phố và điều đó cho chúng quyền nhưng cũng bao gồm cả những nghĩa vụ thần thánh: nuôi lũ kiến, cho chúng ở nhiệt độ chuẩn, không vì ý thích mà giết chúng.

Tuy nhiên, những đứa trẻ, và tôi đặc biệt nghĩ tới những trẻ còn rất nhỏ chưa có trách nhiệm, chịu nhiều điều phiền lòng: học kém, bố mẹ cãi nhau, đánh nhau với bạn. Trong một lúc giận dữ, chúng rất có thể quên nghĩa vụ ‘thánh trẻ’ của mình, và tôi không dám hình dung số phận của những kẻ ‘bị trị’...

Tôi không yêu cầu các ngài bỏ phiếu thông qua luật cấm các tổ kiến đồ chơi này vì lòng thương hại với loài kiến, hay vì quyền làm loài vật của chúng. Loài vật không có quyền nào cả: người ta cho sinh sản chúng hàng loạt để hiến chúng cho tiêu dùng của chúng ta. Tôi yêu cầu các ngài bỏ phiếu bằng cách hãy hình dung rằng ngay chúng ta cũng có thể bị nghiền cứu và bị cầm tù bởi một cơ cấu khổng lồ. Liệu các ngài có muốn Trái đất, một ngày nào đó, bị tặng làm quà Noel cho một ông thánh trẻ vô trách nhiệm không?”

Mặt trời lúc chính ngọ.

Những con đến muộn, đục và cái, chen chúc nhau trong các lối lớn lộ ra bên ngoài vỏ của Tổ. Những con kiến thợ đẩy chúng, liếm chúng, động viên chúng.

Con cái 56 kịp thời hòa mình trong đám đông hân hoan đó, chỗ mà tất cả các mùi thông hành trộn lẫn vào nhau. Không ai ở đây có thể nhận dạng được hơi của nó. Để mình cuốn theo đám đông chị em, nó trèo lên ngày càng cao và qua nhiều khu phố cho tới giờ còn chưa biết tới.

Bỗng nhiên, ở góc một hành lang, nó gặp một thứ mà nó chưa bao giờ nhìn thấy. Ánh sáng ban ngày. Đầu tiên chỉ là một quang trên tường, nhưng nó nhanh chóng biến thành ánh sáng chói lòa. Cuối cùng, đây chính là sức mạnh huyền bí mà các vú nuôi đã tả cho nó. Cái ấm, cái dịu dàng, ánh sáng huyền ảo. Hứa hẹn về một thế giới kỳ diệu.

Do cô hấp thụ quang tử mộc vào nhãn cầu, nó có cảm giác say. Như thể nó đã uống quá nhiều nước mật lên men ở tầng thứ ba mươi hai.

Cô công chúa 56 tiếp tục tiến. Mặt đất rải rác những vệt trắng khó chịu. Nó bị bồm trong đám quang tử nóng. Đối với người sống cả tuổi thơ dưới lòng đất, sự tương phản thật mạnh.

Chỗ ngoặt mới. Một vệt sáng xoáy vào nó, trải rộng thành những vòng tròn chói lọi, sau đó thành bức màn ánh bạc. Ánh sáng dội xuống liên tục buộc nó phải lùi lại. Nó có cảm giác các hạt ánh sáng chui vào mắt nó, đốt các dây thần kinh thị giác của nó, găm nhăm ba bộ não của nó. Ba bộ não... thừa kế lâu đời của tổ tiên cho ai có hạch thần kinh ở mỗi đốt vòng, một hệ thần kinh cho mỗi phần của cơ thể.

Nó tiến ngược chiều gió quang tử. Đằng xa, nó nhận ra bóng chị em của mình bị mặt trời nuốt mất. Cứ như là ma.

Nó tiến tiếp. Kitin của nó trở nên ấm. Ánh sáng này, người ta đã cố thử tả cho nó hàng nghìn lần, vượt trên mọi ngôn từ, phải được hưởng nó! Nó nghĩ tới tất cả kiến thợ ở tiểu cấp “kiến bảo vệ” phải sống cả đời giam trong Tổ và sẽ không bao giờ biết đến bên ngoài và mặt trời của bên ngoài là thế nào.

Nó đi xuyên vào bức tường ánh sáng và thấy bóng mình được chiếu ở phía bên kia, ngoài Tổ. Mắt nhiều ô của nó điều chỉnh từ từ, tuy nhiên, nó vẫn cảm thấy những vết châm châm của không khí hoang dại. Một luồng khí lạnh, chuyển động và có mùi thơm, trái ngược với không khí được thuần hóa ở thế giới nơi nó đã sống.

Râu nó lượn quanh. Nó khó khăn định hướng chúng theo ý mình. Một luồng khí chuyển động nhanh hơn làm râu nó áp sát vào mặt. Cánh nó đập vù vù.

Trên kia, ở đỉnh mái vòm, một số kiến thợ đón nó. Chúng nắm chân nó, kéo nó lên, đẩy nó về phía trước trong đám đông hữu tính ồn ào, hàng trăm con đục và cái lúc nhúc, chen nhau trên một diện tích hẹp. Công chúa 56 hiểu là mình đang ở trên đường cất cánh để bay giao phối nhưng phải chờ thời tiết đẹp hơn.

Thế nhưng, trong khi gió tiếp tục thổi, khoảng chục con chim sẻ nhận ra đám kiến hữu tính. Phấn khích vì của từ trên trời rơi xuống, chúng sà xuống gần hơn. Khi chúng tiến gần quá, pháo binh ở vành đai xung quanh đỉnh bồi cho chúng những cú bắn axit.

Đúng lúc, một con trong số đó thử vận may, nó lao mình xuống đám đông, cặp ba con cái và bay

lên! Trước khi kẻ bạo gan lấy lại độ cao, nó đã bị pháo binh hạ gục; nó lẫn lộn trong cỏ, đáng thương, mở còn đầy, với hy vọng chùi hết chất độc ở cánh mình.

Như thế để làm gương cho chúng, cho tất cả bọn chúng! Và thực tế, những con chim sẽ lùi lại một chút... Nhưng chẳng ai dễ bị lừa cả. Chúng sẽ nhanh chóng quay lại, thử nghiệm hệ thống phòng không.

ĐỘNG VẬT ĂN MÔI: *Nền văn minh nhân loại của chúng ta sẽ ra sao nếu chúng ta không thoát được những động vật ăn môi lớn, như sói, sư tử, gấu hay sói vằn?*

Chắc chắn là một nền văn minh không yên, luôn phải xem xét lại.

Người La Mã, để tạo ra sự sợ hãi trong những lễ rước rượu của mình, đã cho mang một xác chết đến. Như thế, tất cả mọi người sẽ nhớ là chẳng được gì cả và cái chết có thể đến bất cứ lúc nào.

Nhưng ngày nay, con người cán nát, loại bỏ, cho vào bảo tàng tất cả những loài có thể ăn mình. Đến nỗi chỉ còn môi vi trùng, và có thể là kiến nữa, khiến họ lo lắng.

Ngược lại, nền văn minh myrmécéen phát triển mà không tài nào loại bỏ được những kẻ ăn thịt chúng. Kết quả: loài côn trùng này sống mà luôn phải xem xét lại. Nó biết là nó mới chỉ đi được nửa đường, vì ngay cả con vật ngu ngốc nhất cũng có thể phá, bằng một cú chân, kết quả của bao nhiêu nghìn năm kinh nghiệm suy nghĩ.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Gió yên trở lại, các luồng không khí trở nên ít đi, nhiệt độ tăng lên. Ở 22°-thời gian, Tổ quyết định thả các con của mình.

Con cái làm bốn cánh của nó kêu vù vù. Chúng đã sẵn sàng, cực kỳ sẵn sàng. Tất cả các mùi của những con đực trưởng thành này đưa khát khao tình dục của chúng tới đỉnh điểm.

Những trinh nữ đầu tiên duyên dáng bay lên. Chúng lên được phía trên cách chừng một trăm đầu và... bị lũ chim sẻ diệt gọn. Không một con nào thoát.

Ở dưới là sự hỗn loạn, nhưng người ta không thể vì thế mà từ bỏ. Đám thứ hai cất cánh. Bốn con cái trên một trăm con vượt qua được hàng rào mỏ và lông. Các con đực bám theo sau thành đội hình sát nhau. Chúng, người ta để chúng qua, chúng quá gây dễ lũ chim sẻ quan tâm.

Đợt kiến cái thứ ba tiến tới các đám mây. Hơn năm mươi con chim trên đường bay của chúng. Một cuộc tàn sát. Không một con nào sống sót. Những con chim, càng ngày càng đông hơn, như là chúng đã thông đồng với nhau. Ở phía trên, giờ có chim sẻ, chim hét, chim cổ đỏ, sẻ khướu, chim bồ câu... Chúng kêu ríu rít. Với chúng, đó cũng là buổi liên hoan!

Đợt thứ tư cất cánh. Cũng thế, không một con cái nào thoát. Bọn chim đánh nhau, để có những miếng ngon nhất.

Pháo binh bọc bọc. Họ cố hết sức bắn thẳng những tuyến axit fomic của mình. Nhưng những kẻ ăn thịt ở quá cao. Những giọt chết người rơi thành mưa xuống thành phố, gây ra rất nhiều thiệt hại và thương vong.

Nhiều con cái bỏ cuộc, khiếp sợ. Chúng thấy là không thể vượt qua được và thích đi xuống giao phối trong phòng, cùng với những công chúa bị tai nạn khác.

Đợt thứ năm được dựng lên, sẵn sàng cho sự hy sinh cao cả. Cần phải vượt qua cái tường mớ kia bằng mọi cách! Mười bảy con cái thoát, được bốn mươi ba con đực theo sát sau.

Đợt thứ sáu: mười hai con cái qua!

Thứ bảy: ba mươi tư!

56 vỗ cánh. Nó còn chưa dám đi. Đầu một chị em vừa rơi dưới chân nó, một cái lông tơ mang điềm dờ nhẹ nhàng rơi theo. Nó đã muốn biết Bên ngoài rộng lớn là gì ư? A, giờ thì nó bất động!

Nó sẽ lao cùng đợt thứ tám chứ? Không... Và nó làm đúng, vì đợt đó bị tiêu diệt hết.

Cô công chúa sợ. Nó lại vỗ bốn cánh kêu vù vù và nhấc mình lên một chút. Tốt rồi, ít ra thì cánh cũng ổn, không vấn đề gì, chỉ mỗi cái đầu... Nỗi sợ hãi xâm chiếm nó. Phải tỉnh táo. Rất ít may mắn là nó thành công.

56 ngừng đập cánh: bảy mươi ba con cái của đợt thứ chín vừa thoát qua. Kiến thợ phát ra pheromon động viên. Hy vọng hồi sinh. Nó sẽ đi với đợt thứ mười chứ?

Vì nó do dự, bỗng nhiên nó nhận ra, ở xa hơn một chút, con thọt nhỏ và con béo giết người giờ mù mắt. Chẳng cần phải thêm gì để thuyết phục nó nữa. Nó vỗ cánh bay đi. Răng của hai con kia khập lại trong không khí. Chúng bị trượt nó không xa lắm.

56 dừng một lúc ở đoạn giữa Tổ và đám chim. Và nó được đợt bay thứ mười vây quanh, nó tranh thủ điều đó, chúng lao thẳng, nó cũng thế, về phía vòng xoáy trên không trung. Hai con bên cạnh nó bị đớp, trong khi nó bất ngờ lướt qua giữa những chiếc móng rất lớn của một con chim sẻ ngô.

Đơn giản chỉ là vấn đề may mắn.

Thế đây, chúng có mười bốn con bình an vô sự thoát nạn của đợt thứ mười. Nhưng con 56 không quá ảo tưởng. Nó mới chỉ vượt qua được thử thách đầu tiên. Điều khó khăn hơn còn ở phía trước. Nó biết các con số. Thông thường, trên một nghìn năm trăm công chúa bay lên, khoảng mười con chạm đất

không trở ngại gì. Bốn kiến chúa, trong giả thuyết lạc quan nhất, sẽ xây được tổ của mình.

THỈNH THOẢNG KHI: *Thỉnh thoảng, khi tôi đi dạo vào mùa hè, tôi nhận thấy mình suýt giẫm phải một loài ruồi. Tôi nhìn nó kỹ hơn: đó là một con kiến chúa. Nếu như có một con, sẽ có hàng nghìn. Chúng quần mình trên mặt đất. Tất cả chúng bị giày của con người nghiền nát, hoặc đập phải kính chắn gió của ô tô. Chúng kiệt sức, không kiểm soát được khả năng bay nữa. Bao nhiêu tổ kiến bị hủy diệt như thế, chỉ vì một cú cần gạt nước trên một con đường mùa hè?*

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Trong khi con cái 56 tăng tốc những đôi cánh dài nhìn như kính ghép màu của mình, nó nhận thấy đằng sau nó bức tường lông đang khép lại đợt thứ mười một và mười hai. Khổ thân họ! Còn năm đợt kiến cái nữa là Tổ tuôn ra hết mọi hy vọng.

Nó không nghĩ tới điều đó nữa, nó bị hút vào bầu trời bất tận. Tất cả đều xanh, xanh làm sao! Đối với một con kiến chỉ biết cuộc sống dưới lòng đất, thật là tuyệt vời khi rẽ không khí. Nó có cảm giác chuyển động trong một thế giới khác. Nó đã rời những hành lang hẹp của mình để tới một không gian chóng mặt, nơi mọi thứ đều hiện thành ba chiều.

Bằng trực giác, nó khám phá mọi khả năng bay lượn. Bằng cách chuyển trọng lượng mình lên cánh bên này, nó ngoặt sang phải. Nó bay lên bằng cách đổi góc đi của cú đập cánh. Hoặc xuống thấp. Hoặc tăng tốc... Nó nhận ra rằng để chuyển hướng được hoàn hảo, nó phải dựng đầu các cánh theo một trục tưởng tượng và không được do dự định vị cơ thể mình ở một góc hơn 45°.

Con cái 56 khám phá ra là bầu trời không trống trải. Đằng xa kia. Trời đầy gió. Vài luồng, “những cái bơm”, làm nó bay cao lên. Ngược lại, những hố không khí làm nó mất độ cao. Người ta có thể nhận ra những hố đó bằng cách quan sát những con côn trùng đang bay ngay phía trước, tùy theo các cử động của chúng mà người ta dự đoán...

Nó lạnh. Ở trên cao trời lạnh. Đôi khi, có gió xoáy, gió lốc với luồng khí ấm hay lạnh buốt làm nó quay như một con quay.

Một nhóm con đực đuôi theo nó. Con cái 56 tăng tốc độ, để chỉ những con nhanh nhất và ngoan cường nhất bắt kịp nó. Đó là lựa chọn giống đầu tiên.

Nó cảm thấy có một sự tiếp xúc. Một con đực áp chặt vào bụng nó, leo lên người nó. Con đực khá nhỏ, nhưng vì con này ngừng đập cánh nên trọng lượng của nó có vẻ nặng.

Con cái mất độ cao một chút. Ở phía trên, con đực vẫy mình để không bị những chiếc cánh đang đập làm phiền. Hoàn toàn mất thăng bằng, con đực uốn cong bụng lại để tiếp xúc với bộ phận sinh dục cái từ ngòi của mình.

Con cái tò mò chờ đợi những cảm giác. Cảm giác kim châm ngọt ngào bắt đầu xâm chiếm nó. Điều đó gợi cho nó một ý tưởng. Không báo trước, nó ngã về phía trước và lao bổ xuống. Không cưỡng lại được! Ngây ngất! Tốc độ và tình dục tạo thành thứ cocktail thỏa mãn lớn đầu tiên của nó.

Hình ảnh con 327 thoáng xuất hiện trong đầu nó. Gió thổi qua giữa lông mắt nó. Một thứ nhựa sống đậm đà làm râu nó rung rinh. Một phần tâm trí nó biến thành biển nổi sóng. Những chất lỏng lạ chảy ra từ mọi tuyến nó. Chúng trộn vào nhau thành một thứ xúp sôi sục đổ vào não nó.

Tới đầu ngọn cỏ, nó tập trung sức mình và đập cánh trở lại. Nó lao thẳng lên. Khi nó đã lấy lại thế cân bằng, con đực cảm thấy không khỏe nữa. Chân con đực run lập cập, hàm nó không ngừng mở ra và khép lại vô cớ. Tim ngừng đập. Và rơi tự do...

Ở phần đông các loài côn trùng, con đực được lên chương trình là chết ngay ở lần giao phối đầu tiên. Nó chỉ được hưởng một cú, một cú ra trò. Ngay khi tinh trùng ra khỏi cơ thể thì chúng cũng mang luôn theo mình cuộc sống của người chủ sở hữu.

Ở loài kiến, sự phóng tính giết con đực. Ở những loài khác thì là con cái, một khi đã thỏa mãn, sát hại luôn ân nhân của mình. Đơn giản là vì các cảm xúc tạo cho nó sự thèm ăn.

Cần phải thuận theo sự hiển nhiên: thế giới côn trùng hoàn toàn là thế giới của những con cái, chính xác hơn là của những bà góa. Con đực chỉ có vị trí phụ ở đó...

Nhưng đã có con giống thứ hai níu lấy nó. Đi là bị thế chỗ! Con thứ ba tới, sau đó còn nhiều con khác. Con cái 56 không đếm nữa. Chúng có chừng ít nhất mười bảy hay mười tám con thay phiên nhau để đổ đầy túi nhận tinh của nó những giao tử khỏe khoắn.

Nó cảm nhận được thứ chất lỏng sống đang sôi sục trong bụng mình. Đó là nơi dự trữ dân cư tổ tương lai của nó. Hàng triệu tế bào giới tính đực sẽ cho phép nó đẻ hàng ngày trong vòng mười lăm năm.

Xung quanh nó, các chị em hữu tính cũng có chung cảm giác. Bầu trời đầy kiến cái bay, có một hay nhiều con đực trèo lên trên, cùng nhau giao hợp với một con cái. Từng đoàn yêu đương treo mình trong những đám mây. Các quý bà say vì mệt mỏi và vì hạnh phúc. Chúng không còn là công chúa nữa, chúng là hoàng hậu. Những lần thỏa mãn lặp đi lặp lại làm chúng kiệt sức và chúng khó mà kiểm soát được hướng bay của mình.

Đó chính là lúc mà bốn con chim nhận oai vệ chọn đề chui ra khỏi một cây anh đào đang ra hoa. Chúng không bay, chúng len lỏi giữa các tầng trời, không chút động lòng ớn lạnh... Chúng lao về phía những con kiến có cánh, mở mở rộng, và nuốt chửng hết con này đến con khác. Đến lượt con 56 bị truy đuổi.

103 683 đang ở trong phòng các nhà thám hiểm. Nó tính tiếp tục một mình cuộc điều tra bằng cách thâm nhập vào tổ mối miền Đông, nhưng người ta lại đề nghị nó tham gia vào đoàn thám hiểm để đi “săn rồng”. Quả thực, người ta đã phát hiện ra một con thần lằn ở đồng cỏ của Zoubi-zoubi-kan, tổ có đàn rệp lớn nhất của cả Liên bang - 9 triệu con cho sữa! Thế nhưng, một con thần lằn xuất hiện có thể cản trở đáng kể các hoạt động chăn nuôi.

May là Zoubi-zoubi-kan nằm ở biên giới phía Đông của Liên bang, ngay nửa đường giữa tổ mối và Bel-o-kan. Vì thế, 103 683 chấp nhận đi với đoàn thám hiểm này. Như thế, sẽ không ai biết chuyến đi của nó.

Xung quanh nó, những nhà thám hiểm khác đang chuẩn bị kỹ lưỡng. Chúng làm đầy ắp điều tập thể bằng dự trữ năng lượng ngọt và túi axit fomic của mình. Sau đó, chúng bôi nước dãi ốc sên lên mình để khỏi bị lạnh và cũng để (giờ chúng đã biết) chống các bào tử *nấm thối sớm*.

Người ta nói về cuộc đi săn thần lằn. Nhiều người so sánh nó với những con kỳ nhông hay ếch, nhưng đa số trong ba mươi hai nhà thám hiểm nhất trí thừa nhận rằng với thần lằn, thì mức độ khó khăn của cuộc săn là hơn hẳn.

Một con già cho là những con thần lằn có khả năng mọc lại đuôi khi đuôi bị cắt! Người ta cười nó... Một con khác khẳng định đã nhìn thấy một trong số những con quái vật này nằm im như hòn đá trong vòng 10°. Tất cả gọi lại những câu chuyện của các cư dân Bel-o-kan đầu tiên đối đầu bằng rằng trần với những con quái vật này - thời đó việc dùng axit fomic chưa phổ biến lắm.

103 683 không thể nén rùng mình được. Cho tới tận bây giờ, chưa bao giờ nó nhìn thấy thần lằn, và viễn cảnh tấn công một con bằng răng trần hay thậm chí bắn axit đi nữa cũng không làm nó yên tâm. Nó tự nhủ sẽ chuồn ngay khi có cơ hội đầu tiên. Sau chót, cuộc điều tra “vũ khí bí mật của bọn mối” của nó có ý nghĩa trọng yếu đối với sự sống còn của Tổ hơn là một cuộc đi săn thể thao nào đó.

Các nhà thám hiểm đã sẵn sàng. Chúng trèo lên các hành lang của vành đai bên ngoài rồi chui ra ngoài ánh sáng bằng cửa số 7, được gọi là “cửa Đông”.

Đầu tiên, chúng phải rời ngoại ô của Tổ. Không đơn giản. Tất cả các vùng phụ cận Bel-o-kan đầy đám kiến thợ và kiến lính, con này vội vã hơn con kia.

Có rất nhiều luồng đi lại. Một số kiến chở lá, quả, hạt, hoa hay nấm. Số khác vận chuyển cành cây nhỏ và sỏi để làm vật liệu xây dựng. Số khác nữa thì khiêng thịt săn được... Hỗn loạn mùi.

Toán thợ săn mở một lối đi giữa những đám đông tắc nghẽn. Sau đó thì giao thông thoáng hơn. Đại lộ hẹp dần lại để thành một con đường chỉ rộng chừng ba đầu (chín milimét), sau còn hai, và còn lại một. Chắc hẳn chúng đã ở xa Tổ, chúng không nhận thấy những thông tin tập thể nữa. Nhóm đã cắt liên hệ khứu giác của mình và tổ chức thành một đơn vị độc lập. Nhóm chọn đội hình “đi dạo”, kiến xếp thành hàng hai.

Chúng nhanh chóng gặp một nhóm khác, cũng là thám hiểm. Chắc họ đã gặp nhiều gay go. Đoàn quân ít ỏi của họ chỉ còn mỗi một con kiến lành lặn. Còn lại toàn con tàn phế. Một vài con chỉ còn mỗi

một chân và lết đi một cách thảm hại. Cũng chẳng khác hơn đôi với những con không còn râu hoặc bụng nữa.

103 683 chưa bao giờ nhìn thấy những chiến binh bị thương nặng đến thế từ cuộc chiến Cây Mỹ Nhân đến giờ. Chắc họ đã phải đối đầu với cái gì đó khủng khiếp... Có thể là vũ khí bí mật?

103 683 muốn thử nói chuyện với một con chiến binh to béo có râu dài bị gãy. Họ từ đâu về thế? Chuyện gì xảy ra? Có phải là bọn mới không?

Con kia đi chậm lại và, không trả lời, quay mặt lại. Kinh khủng, các hốc mắt của nó trông trơn! Và đầu nó bị chẻ từ miệng tới khớp cổ.

Nó nhìn con bị thương đi xa dần. Xa hơn một chút, con đó ngã và không đứng dậy được nữa. Nó còn tìm thấy được sức lực bò ra ngoài lề đường, để xác mình không làm vướng lối đi.

Con cái 56 thử thực hiện một cú bổ nhào gãy gọn để thoát khỏi con chim nhạn, nhưng con kia nhanh hơn gấp mười lần. Một cái mỏ lớn đã trù lên đầu râu của nó. Cái mỏ lún lên bụng nó, ngực nó, đầu nó. Cái mỏ vượt qua nó. Tiếp xúc với vòm miệng thật không thể chịu được. Sau đó cái mỏ ngậm lại. Mọi chuyện thế là hết.

SỰ HY SINH: *Quan sát loài kiến, người ta tưởng như nó chỉ bị kích thích bởi những tham vọng bên ngoài sự tồn tại của chính bản thân mình. Một cái đầu bị cắt sẽ còn cố gắng trở nên có ích bằng cách nhay nhay chân đối thủ, bằng cách cắt hạt; một cái ngực sẽ lết ra để bịt lối thoát của kẻ thù.*

Sự quên mình? Sự cuồng nhiệt với tổ? Sự ngốc nghếch sinh ra từ chủ nghĩa tập thể hóa?

Không, kiến cũng biết sống một mình. Nó không cần Bầy, nó thậm chí có thể nổi dậy.

Thế thì tại sao nó hy sinh?

Ở giai đoạn mà công việc của tôi đang tiến hành, có lẽ tôi sẽ nói: vì khiêm tốn. Có vẻ như, với nó, cái chết của mình không phải là một sự kiện đủ quan trọng để làm nó quay lưng lại với công việc mà nó đã làm những giây trước đó.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Đi vòng qua các cây, ụ đất và những bụi cây gai, các nhà thám hiểm tiếp tục len lỏi theo hướng Đông nguy hại.

Con đường hẹp lại, nhưng các đội làm đường vẫn còn đây. Người ta không bao giờ lơ là những con đường dẫn từ một tổ này sang tổ khác. Đám công nhân sửa đường nhỏ rêu, di chuyển những cành cây chắn đường, đặt những biển báo mùi với tuyến Dufour của chúng.

Bây giờ, hiếm có kiến thợ đi hướng ngược lại. Thỉnh thoảng người ta thấy trên đất những pheromon chỉ dẫn: “Ổ ngã tư 29 đi vòng chỗ các cây đào gai!” Cũng có khả năng đó là dấu vết mới của một cuộc phục kích bọn côn trùng kẻ thù.

Vừa đi, 103 683 vừa gặp hết ngạc nhiên này đến ngạc nhiên khác. Nó chưa bao giờ tới vùng này. Ở đó có nấm xép Satan cao tới tám mươi đầu! Thế mà đây lại là loài đặc trưng của các vùng miền Tây.

Nó cũng nhận ra nấm lỗ chó thối mà mùi thối của nó quyến rũ đám ruồi, nấm trứng như ngọc trai; nó trèo lên một cây nấm mỏng gà và thích thú giẫm chân lên thịt mềm mại của nó.

Nó khám phá ra các loài cây lạ: cây gai dầu dai mà hoa của chúng giữ màu phớt hồng rất lâu, cây lan hài Vệ nữ tuyệt đẹp và đáng lo ngại, cây chân mèo thân dài...

Nó đến gần một cây bóng nước mà hoa của nó giống những con ong, và sơ ý sờ vào. Ngay lập tức những quả chín bung tung tóe vào mặt nó, phủ đầy mình nó thứ hạt vàng dính dính! May mà không phải là *nấm thối sớm*...

Không nhụt chí, nó trèo lên một cây cỏ chân ngỗng hoa vàng để nhìn bầu trời gần hơn. Trên cao, nó thấy bầy ong làm thành những hình số tám để chỉ cho chị em của mình vị trí những bông hoa có phấn.

Quang cảnh ngày càng trở nên hoang dại hơn. Các kiểu mùi bí ẩn lan tỏa. Hàng trăm loài vật bé nhỏ không thể nhận dạng được bỏ trốn tứ phía. Người ta chỉ nhận ra vị trí của chúng qua tiếng lá cây khô gãy.

Đầu vẫn còn đầy cảm giác nhói nhói, 103 683 quay lại đoàn. Cứ như thế chúng bước đi lặng lẽ tới ngoại vi của tổ liên bang Zoubi-zoubi-kan. Từ xa, đó như một lùm cây giống một lùm khác. Nếu không phải là mùi và đường đi được vạch trước, có lẽ sẽ không ai đi tìm một thành phố nơi đây. Quả thực, Zoubi-zoubi-kan là một tổ kiến đỏ hung cổ điển, với một gốc, một mái vòm làm bằng cành cây nhỏ và những chỗ chứa rác. Nhưng tất cả đều giấu dưới đám cây con.

Các lối vào Tổ đều nằm trên cao, gần như sát với đỉnh của mái vòm. Người ta lên được tới đó bằng cách qua một khóm dương xỉ và hoa hồng dại. Các nhà thám hiểm làm như thế.

Bên trong tràn đầy sự sống. Những con rệp không dễ bị nhận ra dễ dàng, chúng có cùng màu với lá cây. Thế nhưng, một cái râu và một con mắt lão luyện không khó khăn gì nhận ra hàng nghìn con vật nhỏ xấu xí màu xanh càng “gặm” nhựa thì càng từ từ béo dần lên.

Một thỏa thuận đã được thông qua, cách đây rất lâu, giữa kiến và rệp. Những con này nuôi kiến đổi lại kiến bảo vệ chúng. Thực tế, một số tổ cắt cánh “bò sữa” của mình và cho chúng mùi thông hành của riêng chúng. Thế thuận tiện hơn để giữ đàn gia súc...

Zoubi-zoubi-kan chơi kiểu chơi xỏ này. Để chuộc lỗi, hoặc có thể là vì xu hướng hiện đại thuần túy, Tổ đã xây ở tầng thứ hai của mình nhiều chuồng rất lớn có đủ mọi tiện nghi cần thiết cho rệp được thoải mái. Các vú nuôi kiến chú ý chăm sóc trứng của rệp như trứng myrmécéen. Có thể là từ đó sinh ra tầm quan trọng bất thường và vẻ đẹp của đàn gia súc địa phương.

103 683 cùng các bạn đồng hành tiến gần đến một đàn đang bận hút một cành hoa hồng. Chúng hỏi hai, ba câu, nhưng đám rệp giữ nguyên vòi cắm chặt vào thịt cây không thèm ngo ngoàng tới chúng một chút nào. Dù sao, có thể chúng không biết ngôn ngữ mùi của kiến... Các nhà thám hiểm lấy râu tìm kiến chặn rệp. Nhưng chẳng phát hiện được con nào.

Lúc đó một chuyện kinh khủng xảy ra. Ba con bọ rùa thả mình rơi chính giữa bầy gia súc. Những con vật đáng gờm này gieo hãi hùng cho bọn rệp đáng thương mà những chiếc cánh bị cắt của chúng khiến chúng không bỏ chạy được.

Bầy sói, may mắn sao, làm các mục đồng xuất hiện. Hai con kiến Zoubi-zoubi-kan từ sau một cái lá nhảy ra. Vì chúng nấp để khiến những kẻ săn mồi màu đỏ điểm chấm đen bị bất ngờ hơn, chúng ngấm và giết chết lũ kia ngay tại chỗ bằng những cú bắn axít chính xác của mình.

Sau đó chúng chạy đến đỡ dành bầy rệp còn đang sợ hãi. Chúng vắt sữa đàn rệp, vỗ vỗ lên bụng chúng, vuốt ve râu chúng. Thế là những con rệp nhả ra một cục bọt đường to trong suốt. Thứ mật rệp quý giá. Uống no nê thứ nước này, các mục đồng Zoubi-zoubi-kan nhìn thấy những nhà thám hiểm Bel-o-kan.

Và chào họ. Trao đổi râu.

Chúng tôi tới để săn thần lằn, một trong số họ phát tín hiệu.

Trong trường hợp này, các bạn phải tiếp tục về phía Đông. Chúng tôi đã xác định được vị trí một trong số các con quái vật này ở hướng đồn Guayei-Tyolot.

Thay vì đề nghị họ trao đổi dinh dưỡng như thông thường, các mục đồng đề nghị họ ăn trực tiếp ở các con vật. Những nhà thám hiểm không để nói tới hai lần. Mỗi con chọn cho mình một con rệp và bắt đầu cù nhè nhẹ bụng nó để vắt thứ mật thơm mát.

Bên trong yết hầu, đen thui, hôi, và trơn. Con cái 56, bị dính đầy dãi, giờ trượt trong họng kẻ ăn thịt mình. Vì không có răng, con chim đã không nhai nó, nó vẫn còn nguyên vẹn. Đừng hòng cam chịu, với nó, đó là cả một thành phố sẽ biến mất.

Bằng nỗ lực cuối cùng, nó cắm răng mình vào thịt nhẵn của thực phẩm. Phản xạ này cứu nó. Con

nhận buồn nôn, nó ho và đẩy ra xa thứ thức ăn khó chịu. Bị lóa mắt, con cái 56 định bay lên, nhưng những cái cánh của nó quá nặng. Nó rơi xuống đúng giữa một dòng sông.

Những con đực đang hấp hối ngã xung quanh nó. Nó phát hiện ở trên cao, khoảng hai mươi chi em sống sót khỏi bầy nhạn đang bay loạn nhịp. Kiệt sức, họ mất độ cao.

Một trong số họ rơi xuống một bông hoa súng, chỗ hai con kỳ nhông nhanh chóng săn đuổi nó, bắt lấy nó và xé xác nó. Những hoàng hậu khác lần lượt ra khỏi cuộc chơi bởi chim bồ câu, cóc, chuột chũi, rắn, dơi, nhím, gà và gà con... Chung quy lại, trên một nghìn năm trăm con cái đã bay, chỉ sáu con sống sót.

Con cái 56 nằm trong số đó. Nhờ phép màu. Nó phải sống. Nó phải thành lập tổ của riêng mình và giải bí ẩn vũ khí bí mật. Nó biết là nó sẽ cần giúp đỡ, mà nó có thể trông cậy vào đám đồng minh đã ở trong bụng mình. Cần phải cho họ ra khỏi đó...

Nhưng, trước tiên, phải rút khỏi đây đã...

Bằng cách tính góc các tia nắng, nó tìm ra điểm rơi của mình, trên sông Đông. Một góc ít được khuyên đến, vì cho dù ở tất cả các hòn đảo trên thế giới đều có kiến, người ta vẫn không biết làm thế nào chúng tới được đó, chúng không biết bơi.

Một chiếc lá bay qua vừa tầm, nó dùng tất cả răng mình bám lấy. Nó miệt mài khua chân ra đằng sau, nhưng cách đây này cho kết quả thảm hại. Nó bò như thê trên mặt nước từ khá lâu, khi một cái bóng khổng lồ bắt đầu hiện hình. Một con nòng nọc? Không, nó to hơn nghìn lần một con nòng nọc. Con cái 56 nhận ra cái dáng thon thon, có da trơn và lốm đốm. Một hình bóng mới lạ với nó. Một con cá hồi sông!

Những con tôm, độc nhãn, rận nước nhỏ, chạy trốn trước con quái vật. Con này chìm xuống rồi nổi lên về hướng hoàng hậu đang bám chặt vào cái lá, khiếp sợ.

Bằng tất cả sức mạnh của những chiếc vây, con cá hồi lao mình và rẽ mặt nước. Trong khi một con sóng lớn làm con kiến lắc lư, con cá hồi như treo lơ lửng trong không khí, nó mở cái miệng lớn đầy răng nhọn và nuốt chửng một con mòng bay là là ở đó. Sau đó nó quẫy đuôi cong mình rồi rơi xuống thế giới trong như pha lê của nó... và đồng thời gây ra một đợt sóng đánh chìm con kiến.

Những con ếch đã xả hết hơi và lặn xuống để tranh nhau nữ hoàng kiến và trứng của nó. Con này nổi lên được, nhưng một xoáy nước lại hút nó xuống phía dưới đáy không hiểu khách. Đám ếch đuổi theo nó. Cái lạnh làm nó bất động. Nó bất tỉnh.

Nicolas xem ti vi, trong nhà ăn, với hai người bạn mới của mình là Jean và Philippe. Xung quanh chúng, những trẻ mồ côi khác mặt hồng đỏ bị ru ngủ bởi những chuỗi hình ảnh không ngắt quãng.

Kịch bản phim qua mắt và tai chúng vào tới tận bộ nhớ của não với vận tốc 500 km/giờ. Một bộ

não người có thể chứa được tận sáu mươi tỷ thông tin. Nhưng khi những bộ não này bị bão hòa, việc dọn dẹp sẽ được làm tự động, những thông tin được cho là ít thú vị bị quên đi. Thế là chỉ còn lại những kỷ niệm gây tổn thương và sự tiếc nuối những niềm vui đã qua.

Ngay sau bộ phim truyền hình, hôm đó có một cuộc thảo luận về côn trùng. Phần lớn bọn trẻ giải tán, khoa học tán phét không làm chúng hứng thú.

- Thừa giáo sư Leduc, cùng với giáo sư Rosenfeld, ông được coi là một trong những chuyên gia lớn nhất châu Âu về kiến. Điều gì đã khiến ông nghiên cứu kiến?

- Một hôm, khi mở tủ tường trong bếp nhà tôi, tôi mặt giáp mặt với một cột dài loài côn trùng này. Tôi đã đứng nhiều giờ xem chúng làm việc. Với tôi đó là một bài học về cuộc sống và về sự nhún nhường. Tôi đã tìm hiểu để biết rõ chúng hơn... Thế thôi.

(Ông cười.)

- Điều gì phân biệt ông với nhà khoa học lỗi lạc khác, chính là giáo sư Rosenfeld?

- À, giáo sư Rosenfeld! Ông ấy chưa nghỉ hưu à? (Ông cười lần nữa.) Không, một cách nghiêm túc, chúng tôi không cùng nhóm. Anh biết chứ, có rất nhiều cách để “hiểu” những con côn trùng này... Trước đây, người ta nghĩ là tất các loài sống thành đàn (mối, ong, kiến) đều là loài bảo hoàng. Thật đơn giản, nhưng lại là sai. Người ta đã nhận thấy là ở loài kiến, thực ra kiến chúa chẳng có quyền hành gì ngoài quyền sinh đẻ. Thậm chí tồn tại rất nhiều hình thái chính thể kiến: chế độ quân chủ, chính thể đầu sỏ, chế độ tam hùng chiến binh, dân chủ, vô chính phủ, vân vân... Thậm chí, thỉnh thoảng, khi những công dân không hài lòng về chính phủ của mình, chúng nổi dậy và chúng tôi đã chứng kiến những cuộc “nội chiến” ngay bên trong các tổ.

- Tuyệt vời!

- Với tôi, và với trường phái, tên là “trường phái Đức” mà tôi tham gia, tổ chức của thế giới kiến được ưu tiên dựa trên thứ bậc các đẳng cấp, và dựa trên sự nổi trội của các cá nhân alpha tài năng hơn mức bình thường, những con này điều khiển các nhóm kiến thợ... Đối với Roselfeld, thuộc trường phái gọi là “trường phái Ý”, loài kiến là vô chính phủ, không có con alpha hay cá nhân tài năng hơn mức bình thường. Và chính là vì để giải quyết những vấn đề thiết thực mà các thủ lĩnh đôi khi xuất hiện một cách tự phát. Nhưng những con này chỉ tồn tại nhất thời.

- Tôi hiểu không rõ lắm.

- Tức là trường phái Ý nghĩ rằng bất kỳ con kiến nào cũng có thể làm sếp, ngay khi nó có một ý tưởng độc đáo làm những con khác quan tâm. Trong khi đó trường phái Đức cho là luôn phải là những con kiến có “tư cách sếp” đảm đương các nhiệm vụ.

- Hai trường phái khác nhau ở điểm đó?

- Ở các hội nghị quốc tế lớn, đã từng xảy ra chuyện việc đó chuyển thành ẩu đả, nếu đây là điều anh muốn biết.

- Đó có phải luôn là sự cạnh tranh cũ giữa trí tuệ saxon và trí tuệ latin không?

- Không. Cuộc chiến này được so sánh với cuộc chiến mặt đối mặt giữa những người ủng hộ “bẩm sinh”, và những người ủng hộ “lĩnh hội được” thì đúng hơn. Người ta sinh ra đã đần độn hay người ta trở thành đần độn? Đó là một trong những câu hỏi mà chúng tôi cố tìm ra câu trả lời bằng cách nghiên cứu xã hội kiến!

- Nhưng tại sao không làm các thí nghiệm này trên thỏ hay chuột?

- Loài kiến tạo ra cơ hội tuyệt vời cho phép chúng ta xem xét một xã hội hoạt động, một xã hội gồm nhiều triệu cá thể. Như là quan sát một thế giới. Theo tôi biết thì không tồn tại những thành phố có nhiều triệu con thỏ hay chuột...

Cú huých.

- Mà nghe thấy không, Nicolas?

Nhưng Nicolas không nghe. Khuôn mặt này, đôi mắt vàng này, nó đã từng thấy. Ở đâu vậy? Khi nào vậy? Nó lục trong trí nhớ của mình. Chính xác, bây giờ nó đã nhớ ra. Đó là ông đóng bìa sách. Ông ta khẳng định tên là Gougne, nhưng ông ta chỉ là một và là cùng một người với ông Leduc này, và đang khoe khoang trên ti vi.

Phát hiện làm Nicolas chìm sâu vào suy nghĩ. Nếu ông giáo sư nói dối, đó là vì cố chiếm hữu cuốn bách khoa toàn thư. Nội dung chắc phải quý giá cho việc nghiên cứu loài kiến. Chắc nó nằm ở dưới đó. Tất nhiên là nó nằm dưới kho chứa đồ. Và chính cái đó làm tất cả họ thêm muốn: bố, mẹ và ông Leduc này. Cần phải đi tìm nó, cái cuốn bách khoa thư chết tiệt ấy, và người ta sẽ hiểu tất cả.

Nó đứng dậy.

- Mà đi đâu đấy?

Nó không trả lời gì.

- Tao tưởng chúng làm mày quan tâm, lũ kiến ấy?

Nó đi ra tới cửa, rồi chạy về phòng mình. Nó sẽ không cần nhiều đồ đạc. Chỉ cần cái áo da hộ mệnh, con dao găm và đôi giày to để kẹp của nó.

Các giám thị thậm chí không màng tới nó khi nó đi qua sảnh lớn.

Nó trốn khỏi trại trẻ mồ côi.

Từ xa, người ta nhận ra Guayeï-Tyolot chỉ là một kiểu miệng tròn. Như một hang chuột chũi. “Đồn tiền tiêu” là một tổ kiến nhỏ, có khoảng trăm con. Nó chỉ hoạt động từ tháng Tư đến tháng Mười và để trống suốt mùa thu và mùa đông.

Ở đây, như ở kiến nguyên thủy, không có kiến chúa, không kiến thợ, không binh lính. Mọi người cùng lúc kiêm nhiệm hết. Chính vì thế, họ chẳng ngần ngại chỉ trích sự cuồng cuồng của các tổ khổng lồ. Người ta chế nhạo các vụ tắc đường, sập hành lang, các đường hầm bí mật biến cho bạn một thành phố thành một quả táo bị sâu đục khoét, những con kiến thợ siêu chuyên môn hóa và chẳng còn biết đi săn nữa, những lính gác cổng mù, cả đời bị bịt trong cái hốc của mình...

103 683 xem xét cái đồn. Guayeï-Tyolot gồm một tầng áp mái và một phòng chính rộng. Căn phòng này bị đục một cái lỗ trên trần, chỗ đó hai tia sáng mặt trời lọt qua làm lộ ra hàng chục chiến lợi phẩm đi săn, vỏ động vật thân mềm rỗng treo trên tường. Các luồng khí làm chúng rít vang lên.

103 683 tiến lại gần những cái xác nhiều màu này. Một con kiến bản địa tới vuốt râu nó. Con này chỉ cho nó những con vật tuyệt đẹp bị giết chết nhờ mưu mẹo myrmécéen. Những con vật bị phủ axit fomic, loại chất cũng cho phép bảo quản xác chết.

Ở đó, được sắp xếp cẩn thận, có các loại bướm bướm và côn trùng đủ kích thước, hình thù và màu sắc đa dạng nhất. Ấy thế mà, bộ sưu tập lại thiếu một con vật rất nổi tiếng: mối chúa.

103 683 hỏi họ có vấn đề với hàng xóm mối không. Con kiến bản địa dựng râu lên để thể hiện sự ngạc nhiên. Nó ngừng nhai tóp tép và một sự im lặng mùi nặng nề rơi xuống.

Mối à?

Râu nó hạ xuống. Nó chẳng còn gì để truyền nữa. Dù sao nó cũng có việc, nó đang pha thịt. Nó đã mất khá nhiều thời gian. Xin chào. Nó quay người, sẵn sàng chuẩn đi. 103 683 năn nỉ.

Con kia bây giờ có vẻ sợ sệt hoàn toàn. Râu nó run run một chút. Rõ ràng, từ mối gọi cho nó điều gì đó khủng khiếp. Tiếp tục cuộc nói chuyện về chủ đề này hình như vượt quá sức nó. Nó đi nhanh về phía một nhóm thợ đang giữa cuộc đánh chén.

Những con này, sau khi đã làm đầy điều tập thể rượu mật hoa, nếm bưng của nhau, tạo thành một chuỗi dài khép kín quanh nó.

Lúc đó, năm thợ săn đóng ở đồn tiền tiêu đi vào khá âm ỉ. Chúng đẩy một con sâu đang trước chúng.

Chúng tôi đã tìm thấy cái này. Kỳ lạ nhất là nó làm ra mật!

Con vừa báo tin đó lấy đầu râu vỗ vỗ tù binh. Sau đó nó bày ra một cái lá, và ngay khi con sâu bắt đầu ăn, nó nhảy lên lưng con sâu. Con sâu chồm lên, nhưng vô ích. Con kiến cắm vuốt vào sườn nó, đặt chắc chỗ bám, quay lại và liếm đốt cuối của con sâu, cho tới khi một thứ nước chảy ra.

Mọi người hoan hô nó. Người ta truyền nhau từ răng sang răng thứ mật cho tới giờ vẫn chưa được biết tới. Vị khác với vị mật của rệp. Nó sánh hơn, với một dư vị nhựa rõ nét hơn. Trong khi con 103 683 nếm thứ rượu lạ này, một cái râu vuốt nhẹ đầu nó.

Hình như cháu tìm thông tin về mối.

Con kiến vừa tung cho nó pheromon này có vẻ rất rất già. Toàn bộ lớp vỏ của nó bị rạch bởi nhiều cú răng. 103 683 đưa râu ra đằng sau ra hiệu đúng.

Theo ta!

Nó tên là chiến binh 4 000. Đầu nó phẳng như một cái lá. Mắt nó nhỏ xíu. Khi nó phát, hơi bốc của nó run run mùi rượu rất yếu. Cũng có thể chính vì thế mà nó định nói chuyện trong một cái lỗ bé xíu gần như bị bịt kín.

Đừng lo, chúng ta có thể nói chuyện ở đây, cái lỗ này là phòng của ta.

103 683 hỏi nó biết gì về tổ mối ở miền Đông. Con kia tách râu mình ra.

Tại sao cháu quan tâm đến vấn đề này? Không phải là cháu chỉ tới để săn thằn lằn sao?

103 683 quyết định chơi đẹp với bác già vô tính này. Nó kể cho con kia nghe là một vũ khí bí mật và khó hiểu đã được sử dụng chống lại lính của La-chola-kan. Lúc đầu, người ta nghĩ đó là cú của bọn lùn, nhưng không phải chúng. Vì thế, hoàn toàn tự nhiên nghi ngờ của họ hướng sang đám mối miền Đông, kẻ thù lớn thứ hai...

Con kiến già gập râu, dấu hiệu ngạc nhiên. Nó chưa bao giờ nghe nói tới vụ này. Nó xem xét con 103 683 và hỏi:

Chính vũ khí bí mật đã nhổ cái chân thứ năm của cháu à?

Con chiến binh trẻ trả lời không phải. Nó mất cái chân đó trong trận Cây Mỹ Nhân, khi giải phóng La-chola-kan. Con 4 000 phấn khởi ngay lập tức. Nó cũng ở đó!

Đội nào?

Đội 15, còn bác?

Đội 3!

Suốt trận đó, một con chiến đấu bên sườn trái, và con kia bên sườn phải. Chúng trao đổi vài kỷ niệm. Luôn có nhiều bài học rút ra từ một trận chiến. Ví dụ, ngay từ lúc đầu các trận đánh, con 4 000 đã nhận ra việc sử dụng những con mòng đưa tin đánh thuê. Theo nó, đó là một phương pháp truyền thông từ xa, cao siêu hơn nhiều phương pháp “chạy” truyền tin.

Chiến binh Bel-o-kan, chẳng nhận ra được điều gì, vui vẻ tán thưởng nó. Sau đó vội vã quay lại chủ đề của mình.

Tại sao không ai muốn nói cho cháu về mối thế?

Con lính già lại gằn. Đầu chúng lướt qua nhau.

Ở đây cũng xảy ra những điều rất lạ...

Những hơi bốc ám thị điều bí ẩn. *Rất lạ, rất lạ...* câu nói nảy lên thành tiếng mùi dội trên tường.

Sau đó 4 000 giải thích là ít lâu nay người ta không còn thấy dù chỉ một con mối của tổ Đông. Trước đây, chúng sử dụng đường sông qua Satei để đưa gián điệp sang phía Tây, người ta biết thế và người ta giám sát chúng qua loa. Bây giờ, thậm chí không còn gián điệp nữa. Chẳng còn gì.

Một kẻ thù tấn công, lo lắng, nhưng một kẻ thù biến mất còn hoang mang hơn. Bởi vì không còn cuộc đụng độ nhỏ nào với quân trinh sát mối nữa, kiến ở đồn Guayeï-Tyolot quyết định đến lượt mình đi dò xét.

Một tiểu đội thám hiểm đầu tiên đi đến đó. Người ta chẳng có tin tức gì của họ nữa. Nhóm thứ hai theo bước, biến mất cũng theo cách đó. Thế là người ta nghĩ đến thần lẩn hay một con nhím vô cùng háu ăn. Nhưng không, khi có tấn công của động vật ăn mối, luôn còn lại ít nhất một người sống sót, thậm chí là bị thương. Đằng này, các chiến binh bốc hơi như có phép thuật.

Điều này làm cháu nhớ tới điều gì đó... 103 683 bắt đầu.

Nhưng con kiến già không muốn để câu chuyện của mình bị quên đi. Nó tiếp tục:

Sau thất bại của hai cuộc thăm dò đầu tiên, chiến binh Guayeï-Tyolot chơi được ăn cả ngã về không. Họ phái gấp một tiểu đoàn năm trăm lính siêu vũ trang đi. Lần này một người sống sót. Nó lê lết hàng nghìn đầu và chết trong hoảng sợ khủng khiếp đúng lúc vừa về tới tổ.

Người ta xem xét xác nó, không một chút vết thương nào. Và râu của nó không hề chịu bất cứ một trận đánh nào. Cứ như cái chết vô cớ rơi xuống nó.

Bây giờ, cháu hiểu tại sao không ai muốn nói với cháu về tổ mối miền Đông chưa?

103 683 hiểu. Nhất là nó hài lòng, chắc chắn đã tìm thấy đúng dấu vết. Nếu bí ẩn vũ khí bí mật có một lời giải, lời giải ấy tất nhiên phải qua từ tổ mối miền Đông.

KỸ THUẬT CHỤP ẢNH GIAO THOA LAZE: *Điểm chung giữa não người và tổ kiến có thể được tượng trưng bằng hình ảnh giao thoa laze.*

Kỹ thuật chụp ảnh giao thoa laze là gì? Là sự xếp chồng các phim đã được ghi, các phim này một khi được tập trung lại và chiếu sáng dưới một góc nào đó, sẽ cho in hình ảnh nổi.

Thực tế, việc này vừa tồn tại ở khắp nơi, đồng thời cũng chẳng ở đâu cả. Sự tập trung các phim đã được ghi sinh ra một thứ khác, một chiều thứ ba: ảo ảnh của hình nổi.

Mỗi neuron của bộ não chúng ta, mỗi cá thể của tổ kiến giữ toàn bộ thông tin. Nhưng cần có tập thể để ý thức, “suy nghĩ nổi”, có thể lộ ra.

Khi con cái 56, mới trở thành kiến chúa, tỉnh lại, nó thấy mình mắc cạn trên một bãi sỏi rộng. Chắc chắn nó chỉ thoát được bọ ếch nhờ một luồng nước nhanh. Nó muốn bay lên nhưng cánh nó còn ướt. Buộc phải chờ...

Nó lau chùi râu một cách bài bản, sau đó hít không khí xung quanh. Nó ở đâu đây? Miễn là nó đừng rơi sang mạn xấu của dòng sông!

Nó lắc râu 8 000 dao động/giây. Ở tốc độ đó có hơi hướng mùi quen thuộc. May mắn: nó ở bên bờ Tây của dòng sông. Tuy nhiên, không hề có dù chỉ một pheromon chỉ đường. Nó cần phải tiến về gần tổ trung ương hơn một chút để có thể nối liên lạc tổ tương lai của nó với Liên bang.

Cuối cùng nó bay lên được. Hướng Tây. Lúc này, nó không thể đi xa. Các cơ cánh của nó mệt mỏi, và nó bay là là trên mặt đất.

Chúng quay lại phòng chính của Guayeï-Tyolot. Từ lúc 103 683 muốn điều tra về môi miền Đông, người ta tránh nó cứ như nó bị nhiễm *nấm thối sớm*. Nó không phản đối, tất cả vì nhiệm vụ của mình.

Xung quanh nó, dân Bel-o-kan trao đổi dinh dưỡng với dân Guayeï-Tyolot, cho họ ném vụ thu hoạch nấm mũ mới, đổi lại được thưởng thức mật vắt từ sâu đại.

Và tiếp theo, sau những hơi bốc linh tinh, cuộc nói chuyện chuyển qua bàn về săn thần lằn. Dân Guayeï-Tyolot kể rằng cách đây ít lâu họ thấy ba con thần lằn khủng bố các đàn rệp của Zoubi-zoubi-kan. Chúng hẳn đã phá tan hai đàn hàng nghìn con và tất cả các mục đồng đi kèm...

Có một màn kinh hoàng. Các mục đồng không làm được gì hơn là xua đàn gia súc của mình vào những lối đi an toàn được đào sâu trong thịt của các nhánh. Nhưng nhờ có pháo binh axit, họ đã đẩy lui được ba con rồng. Hai con bỏ đi xa. Con thứ ba, bị thương, đến ngồi trên một hòn đá cách đây năm mươi nghìn đầu. Các đội Zoubi-zoubi-kan đã cắt đuôi nó. Phải nhanh chóng tranh thủ điều đó và kết liễu con vật trước khi nó lấy lại sức.

Có phải là đuôi thần lằn mọc lại không? một con thám hiểm hỏi. Người ta trả lời khẳng định nó.

Thế nhưng không phải là cùng cái đuôi đó mọc lại. Như Mẹ nói: người ta không bao giờ thấy

lại được chính xác cái người ta đã mất. Cái đuôi thứ hai không có đốt sống, nó mềm hơn rất nhiều.

Một dân Guayeï-Tyolot mang tới những thông tin khác. Những con thần lằn rất nhạy cảm với thay đổi thời tiết, còn hơn cả loài kiến. Nếu chúng tích nhiều năng lượng mặt trời, khả năng phản ứng nhanh nhẹn của chúng thật kinh khủng. Trái lại, khi chúng lạnh, mọi cử động của chúng chậm đi. Để cho cuộc tấn công ngày mai, phải lên kế hoạch tấn công dựa trên hiện tượng này. Lý tưởng nhất là tấn công thần lằn ngay lúc rạng đông. Màn đêm sẽ làm chúng lạnh đi, chúng sẽ uể oải.

Nhưng chúng ta cũng thế, chúng ta sẽ bị lạnh đi! một con Bel-o-kan nêu ra đúng lúc.

Không nếu như chúng ta sử dụng kỹ thuật chống lạnh của kiến lùn, một con thợ săn đáp lại. Chúng ta sẽ ních đầy bụng đường và rượu cho có năng lượng và chúng ta sẽ phết lên vỏ nước dãi để ngăn năng lượng thoát ra khỏi cơ thể chúng ta quá nhanh.

103 683 tiếp nhận các tin này với râu lơ đãng. Nó, nó đang nghĩ tới bí ẩn của tổ mối, tới sự biến mất không thể giải thích được mà con lính già đã kể cho nó.

Con Guayeï-Tyolot đầu tiên, con đã cho nó xem những chiến lợi phẩm và từ chối nói về mối, quay lại phía nó.

Anh đã nói chuyện với 4 000?

103 683 thừa nhận.

Thế thì đừng bận tâm đến những gì bác ấy nói. Cứ coi như anh đã nói chuyện với một xác chết. Cách đây mấy hôm, bác ấy bị một con tò vò cắn...

Một con tò vò! 103 683 rùng mình vì ghê. Tò vò là con ong vò vẽ có một cái ngòi dài, ban đêm, nó đục lỗ các tổ kiến cho tới khi vớ được một cơ thể nóng. Nó đục cơ thể đó và đẻ trứng vào.

Đó là một trong những ác mộng kinh khủng nhất của ấu trùng kiến: một mũi tiêm từ trần mọc ra và mò mẫm tìm thịt mềm để trút những đứa con của mình vào. Sau đó, bọn này lặng lẽ lớn lên trong cơ thể tiếp nhận, trước khi biến thành ấu trùng háu ăn gặm nhấm con vật sống từ bên trong.

Chuyện đó chẳng có gì là lạ: đêm đó, 103 683 mơ thấy một cái ngòi ghê gớm đuổi nó để tiêm những đứa con ăn thịt vào!

Mã vào cổng không đổi. Nicolas giữ chum chìa khóa của mình, nó chỉ việc phá niêm phong mà cảnh sát đã dán để vào trong căn hộ. Từ khi toán lính cứu hỏa biến mất, người ta không đụng vào thứ gì cả. Cửa xuống kho chứa đồ thậm chí để mở toang.

Vì không có đèn pin, nó chẳng ngần ngại bắt tay vào làm một cái đuốc. Nó bẻ gãy một cái chân bàn, cuốn chặt một cái vòng dây giấy vo nhàu và nó thắp lửa. Gỗ bóc cháy dễ dàng, một ngọn lửa nhỏ nhưng đều, được làm như thế để kéo dài thời gian cháy đồng thời vẫn cường lại được các luồng khí.

Ngay lập tức nó ulla xuống cái cầu thang xoắn ốc, đuốc một tay, dao nhíp một tay. Kiên quyết, răng siết lại, nó cảm thấy dũng khí của một anh hùng.

Nó xuống, xuống mãi... Không ngừng xuống và quay. Kéo dài như thế, có vẻ là nhiều giờ rồi, nó đói, nó lạnh, nhưng sự cuồng nhiệt chiến thắng ngự trị trong nó.

Nó tăng tốc, kích động, và bắt đầu hét dưới cái vòm thô kệch, vừa gọi bố mẹ, vừa hô xung trận rung chuyển. Bước chân của nó giờ chắc chắn đến kỳ lạ, bay từng bậc không chút kiểm soát ý thức.

Đột nhiên nó đứng trước một cánh cửa. Nó đẩy cửa. Hai đám chuột cống đang đánh nhau, bỏ chạy trước sự xuất hiện của một đứa trẻ đang hét âm ỉ và đầy tàn lửa xung quanh.

Những con chuột già nhất tỏ ra lo lắng; thời gian gần đây, các cuộc viếng thăm của “người lớn” nhiều lên. Điều đó có nghĩa gì? Và miễn là thằng bé này không nhét lửa vào tổ các con cái đang chữa.

Nicolas tiếp tục đi xuống, nó lao nhanh đến nỗi nó không thấy lũ chuột... Vẫn là các bậc thang, vẫn là những dòng chữ kỳ cục mà lần này chắc chắn nó không đọc. Đột nhiên một tiếng động (*páp, pap*) và một sự tiếp xúc. Một con dơi bầu vào tóc nó. Khiếp sợ. Nó cố thoát khỏi nhưng con vật như dính chặt vào đầu nó. Nó muốn đẩy con vật bằng cái đuốc nhưng chỉ làm cháy ba lọn tóc của mình. Nó hét lên và tiếp tục chạy. Con dơi dính trên đầu nó như một cái mũ. Nó chỉ rời thằng bé sau khi đã hút một chút máu.

Nicolas không còn cảm nhận được sự mệt mỏi nữa. Thở hổn hển, tim và thái dương đập muốn vỡ tung ra, bỗng nhiên nó đụng phải một bức tường. Nó ngã, ngay lập tức đứng dậy, cái đuốc của nó còn nguyên. Nó đưa ngọn lửa ra phía trước.

Đúng là một bức tường. Hay đúng hơn: Nicolas nhận ra những tấm bê tông và thép mà bố nó đã khệ nệ mang xuống. Và các vết trát xi măng vẫn còn mới.

- Bố, mẹ, nếu bố mẹ ở đó, trả lời con đi!

Nhưng không, chẳng có gì, trừ tiếng vọng khó chịu. Thế nhưng, chắc nó phải tới gần đích. Bức tường này, nó thề là, phải tự xoay quanh nó... vì trong phim như thế, và vì không có cửa.

Vậy thì bức tường này giấu điều gì? Cuối cùng, Nicolas thấy dòng chữ này:

Làm thế nào để xếp được bốn hình tam giác bằng nhau với sáu que diêm?

Và ngay ở dưới đỉnh một cái mặt bầm số nhỏ. Nó không có số nhưng có chữ. Hai mươi tư chữ cái có lẽ cho phép tạo nên một từ hay một câu trả lời cho câu hỏi.

- Phải nghĩ khác đi, - nó nói to. Nó kinh ngạc, vì câu nói đó dội ngược lại nó. Nó tìm hồi lâu, không dám sờ vào cái mặt chữ. Rồi một sự im lặng lạ thường bắt đầu trong nó, một sự im lặng rất lớn kéo nó khỏi mọi suy nghĩ. Nhưng ai đó, không giải thích được, chỉ cho nó gõ một chuỗi liên tục tám chữ cái.

Tiếng kêu lách tách êm ru của một cái máy và... bức tường chuyển mình! Phấn khởi, sẵn sàng

cho tất cả, Nicolas tiến lên. Nhưng chỉ ít sau, bức tường trở lại vị trí cũ; luồng gió do nó gây ra làm tắt mồm đuốc còn lại.

Ngập trong bóng tối hoàn toàn, đầu óc hoang mang, Nicolas quay trở lại. Nhưng ở mặt bên này của bức tường, không có nút mã. Không thể quay trở lại được. Nó bị gãy móng tay vì những tấm bê tông và thép. Bố nó đã làm tốt công việc, ông làm thợ khóa không vô ích.

TÍNH SẠCH SẼ: *Có gì sạch hơn một con ruồi? Nó thường xuyên lau chùi, việc này đối với nó không phải một nghĩa vụ mà là một nhu cầu. Nếu tất cả các râu và các ô mắt của nó không sạch hoàn toàn, thì nó sẽ không bao giờ tia được thức ăn ở xa và sẽ không bao giờ thấy bàn tay giáng xuống để đập nát nó. Tính sạch sẽ là một yếu tố sống còn chủ đạo ở các loài côn trùng.*

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Hôm sau, báo chí đại chúng đăng lên trang nhất:

“Cái kho chứa đồ đáng nguyên rủa ở Fontainebleau lại trùng phạt! Người mất tích mới: con trai duy nhất của gia đình Wells. Cảnh sát làm gì?”

Con nhện liếc nhìn từ ngọn cây dương xỉ của mình xuống. Rất cao. Nó rỉ ra một giọt tơ loãng, dính giọt đó vào cái lá, tiến lên đầu cành cây và nhảy vào khoảng không. Nó rơi một lúc. Sợi tơ kéo dài, kéo dài rồi nó khô lại, cứng đi và giữ con nhện lại, chỉ đứng trước khi chạm đất. Nó suýt chết bẹp như một quả mọng chín. Rất nhiều chị em của nó đã bị gãy thân mình vì một luồng lạnh đột ngột làm chậm thời gian cứng lại của tơ.

Con nhện lắc tám cái chân của mình để đung đưa, rồi, đuổi chúng ra, nó dính được vào một cái lá. Đây sẽ là điểm móc thứ hai cho cái mạng của nó. Nó dính đầu sợi tơ ở đó. Nhưng với một cái dây căng, người ta không thể đi xa hơn. Nó nắm được một thân cây bên trái, chạy tới chỗ đó. Vài cành cây và vài cú nhảy nữa, và thế là xong, nó đã đặt xong các sợi trụ. Chính chúng sẽ chịu sức ép của gió và con mồi. Tổng thể tạo thành một hình bát giác.

Tơ nhện được cấu tạo từ một loại protein có sợi, fibroin, mà độ bền và tính không thấm nước không cần phải chứng minh nữa. Một số loài nhện, khi ăn no, có thể sản xuất được bảy trăm mét tơ có đường kính hai micromét, độ bền tương đương với độ bền của ni lông và khả năng đàn hồi gấp ba lần.

Và điều tuyệt nhất, chính là chúng sử dụng bảy tuyến, mỗi tuyến làm ra một loại sợi khác nhau: một loại tơ cho các dây trụ mạng; một loại tơ cho dây bảo hiểm nhắc lại; một loại cho các dây ở giữa mạng; một loại được phết keo để chộp nhanh; một loại để bảo vệ trứng; một loại để xây chỗ trú; một loại để bọc các con mồi...

Thực tế, sợi tơ là sự kéo dài thớ của hoóc môn nhện, cũng giống như các pheromon là sự kéo dài bay hơi của hoóc môn kiến.

Thế là con nhện làm sợi dây nhắc lại rồi dính người lên đó. Nó thả rơi mình khi có báo động nhỏ nhất, thoát khỏi nguy hiểm mà không cần bất cứ nỗ lực thừa nào. Bao nhiêu lần nó đã thoát chết như thế?

Tiếp theo, nó bắt chéo bốn sợi dây ở giữa hình bát giác. Luôn là những thao tác đó từ trăm triệu năm nay... Bắt đầu ra hình thù rồi. Hôm nay, nó quyết định làm một mạng bằng tơ khô. Những sợi tơ được phết keo hiệu quả hơn rất nhiều, nhưng dễ đứt hơn. Tất cả bụi bặm, tất cả các mẫu lá khô mắc vào đó. Tơ khô có khả năng hút yếu hơn, nhưng nó giữ vững được ít nhất tới đêm.

Con nhện, khi những cái dây khung đã được đặt xong, làm thêm khoảng chục tia nan hoa và hoàn thiện tác phẩm bằng hình xoắn ốc trung tâm. Đó là việc dễ chịu nhất. Nó bắt đầu từ một cái cạnh mà nó đã móc sợi dây khô vào và nhảy từ tia nan hoa này sang tia khác đồng thời tiến lại gần chính giữa, nhẹ nhàng nhất có thể được, luôn theo chiều quay của Trái đất.

Nó làm thế theo cách của nó. Không có hai mạng nhện giống nhau trên thế giới. Giống như vân tay của con người vậy.

Nó phải thắt chặt các mắt. Tới đúng trung tâm, nó nhìn bao quát giàn dây của mình để đánh giá độ chắc. Sau đó, nó bước những bước dài tới từng sợi, lắc lắc bằng cả tám chân. Chịu được.

Phần lớn nhện của vùng xây mạng theo kiểu 75/12. Bảy mươi lăm vòng xoắn ốc đan dày cho mười hai tia nan hoa. Còn nó, nó thích làm theo kiểu 95/10, một mảnh đăng ten mịn.

Có thể là dễ bị nhận ra hơn, nhưng chắc chắn hơn. Và vì nó sử dụng tơ khô, nên không phải hà tiện với chất lượng sợi tơ. Nếu không còn trùng chỉ đi qua như là khách thôi...

Thế nhưng, công việc dài hơi này lấy hết năng lượng của nó. Nó phải ăn gấp. Đó là một cái vòng luẩn quẩn. Nó đói vì nó làm cái mạng, nhưng chính cái mạng này sẽ cho nó được ăn.

Hai mươi tư vuốt của nó đặt trên các xà chính, nó chờ, nấp dưới một cái lá. Thậm chí không cần đảo một trong tám con mắt của mình, nó vẫn cảm nhận được không gian và nhận ra được, trong chân mình, những làn sóng nhỏ nhất của không khí xung quanh nhờ vào cái mạng, cái mạng này phản ứng với sự nhay bén của một cái màng micro.

Sự rung rung nhỏ này, đó là một con ong đang quay theo hình số tám cách đây hai trăm đầu để chỉ một cánh đồng hoa cho mọi người trong tổ nó.

Cái quấy nhè nhẹ này, chắc là của con chuồn chuồn. Chuồn chuồn thật ngon. Nhưng con này

không bay đúng hướng để làm bữa trưa cho nó.

Cú chạm lớn. Ai đó nhảy lên mạng của nó. Đó là một con nhện thích vơ vào mình công trình của người khác. Ăn cắp! Con thứ nhất nhanh chóng đuổi nó, trước khi một con mồi hiện ra.

Đúng lúc đó, nó cảm thấy ở chân trái sau của mình một thứ giống như ruồi từ phía Đông tới. Con đó không có vẻ bay nhanh lắm. Nếu nó không đổi hướng, xem như nó phải rơi trúng bẫy nhện.

Páp! Trúng.

Đó là một con kiến có cánh...

Con nhện - không có tên, vì những kẻ đơn độc không cần nhận biết những con cùng loài với chúng - bình tĩnh chờ. Khi còn trẻ, nó bị cảm hứng lôi cuốn, nó đã để mất khá nhiều con mồi như thế. Nó tưởng là mọi côn trùng mắc trong mạng của nó đều đã bị kết án. Thế nhưng, mới chỉ là 50 phần trăm như thế khi tiếp xúc. Yếu tố thời gian có tính quyết định.

Phải kiên nhẫn, và con mồi hoảng hốt tự trói chân mình lại. Đó là sự tinh tế nhất mực trong triết học của nhện: *Không có kỹ thuật chiến đấu nào tốt hơn kỹ thuật ngồi chờ đối thủ tự hủy diệt mình...*

Chừng sau vài phút, nó tiến lại gần để xem xét con mồi rõ hơn. Một con kiến chúa. Một con kiến chúa đỏ hung của vương quốc phía Tây Bel-o-kan.

Nó đã từng nghe về vương quốc siêu phức hợp này. Hình như hàng triệu dân của nó trở nên “trương thuộc” đến nỗi họ không biết tự nuôi mình nữa! Vụ lợi làm sao, còn tiến bộ ở đâu?

Một trong số những kiến chúa của chúng... Nó đang nằm trong vuốt mình cả một phần tương lai của bọn xâm lăng bất trị này. Nó không thích kiến. Nó đã nhìn thấy mẹ mình bị một lũ kiến đỏ thợ dệt săn đuổi...

Nó ngó con mồi đang không ngừng giãy giụa. Lũ côn trùng ngu ngốc, như thế chúng sẽ không bao giờ hiểu được kẻ thù tồi tệ nhất của chúng chính là sự hoảng loạn. Con kiến có cánh càng cố thoát ra, nó càng vướng vào tơ... và lại còn gây thiệt hại làm con nhện không hài lòng.

Về phần con 56, sự mệt mỏi tiếp nối sự tức giận. Nó gần như không thể nhúc nhích nữa. Thân đã bị cuốn kín trong tơ mịn, mỗi cử động lại quấn thêm một lớp dày vào cái vỏ bọc. Nó thất vọng là thất bại một cách ngốc nghếch như thế này sau khi vượt qua chừng ấy thử thách.

Trong một cái kén trắng, nó sinh ra; trong một cái kén trắng, nó sẽ chết.

Con nhện lại gần hơn nữa, kiểm tra luôn trên đường đi những sợi bị hỏng. Thế là 56 có thể nhìn thấy ngay gần sát một con vật tuyệt đẹp màu da cam và đen, có tám mắt màu xanh xếp thành vòng tròn trên đầu. Nó đã từng ăn những con như thế này. Tới lượt mỗi con dùng bữa trưa của mình... Và con kia phun tơ lên người nó!

Người ta không bao giờ buộc chặt quá, về phần mình con nhện tự nhủ. Sau đó nó chia ra hai cái răng móc có nọc đáng sợ. Nhưng thực tế, lớp nhện không giết con mồi, không phải ngay lập tức. Vì

chúng thích thịt còn phập phồng, thay vì kết liễu con mồi, chúng làm nó bất tỉnh bằng nọc gây mê, và chỉ đánh thức nó để nhấm nháp một chút. Như vậy, nó có thể xé thịt còn tươi theo ý thích, thịt còn nguyên dưới lớp bọc tơ. Ăn như thế có thể kéo dài được một tuần.

56 đã từng nghe nói về tục lệ này. Nó rùng mình. Còn kinh hơn cả cái chết. Bị cắt gọt dần dần từng bộ phận... Mỗi lần thức dậy người ta đến giật ở bạn cái gì đó và người ta làm cho bạn ngủ trở lại. Mỗi lần bạn thiếu thêm một chút, cho tới giờ phút của lần rút cuối cùng, người ta lấy các cơ quan trọng yếu của bạn và cuối cùng cho bạn một giấc ngủ giải phóng.

Tự hủy mình thì hơn! Vì muốn chạy trốn điều khủng khiếp và ở quá gần hình ảnh những chiếc răng móc, nó chuẩn bị làm giảm nhịp tim.

Đúng lúc đó, một con phù du đâm phải mạng nhện, mạnh đến mức mép các sợi tơ trói nó ngay lập tức, thật chặt... Nó mới được sinh cách đây chừng vài phút, và nó sẽ chết vì tuổi già trong vài giờ nữa. Cuộc sống ngắn ngủi, cuộc sống phù du. Nó phải nhanh chóng hành động không để mất một phần tư giây nào. Bạn sẽ sử dụng trọn vẹn sự tồn tại của mình như thế nào nếu bạn biết rằng bạn được sinh ra buổi sáng để chết vào buổi tối?

Vừa mới thoát khỏi hai năm kiếp ấu trùng, con phù du đi tìm ngay một con cái để sinh sản. Cuộc tìm kiếm sự bất tử qua thế hệ con cháu của nó thật phù phiếm. Ngày duy nhất của mình, con phù du dành hết sức cho cuộc tìm kiếm này. Vì thế nó không nghĩ đến ăn uống, không nghỉ ngơi, không khó tính làm cao.

Kẻ săn mồi chính với nó, đó là Thời gian. Với nó, mỗi giây là một đối thủ. Và, bên cạnh Thời gian ấy, loài nhện ghê gớm chỉ là một yếu tố gây chậm trễ và không phải là một kẻ thù thực sự.

Nó cảm giác tuổi già đang lan nhanh trong cơ thể. Vài giờ nữa, nó sẽ lão hóa. Nó uống công. Nó sinh ra chẳng để làm gì. Một thất bại thật không thể chịu đựng được...

Con phù du giãy giụa. Vấn đề với mạng nhện, là nếu người ta cử động người ta sẽ bị thắt chặt, nhưng nếu người ta không cử động người ta cũng chẳng thoát ra được...

Con nhện đến bên và cho nó thêm vài vòng dây nữa. Hai con mồi ngon sẽ cho nó các protein cần thiết để làm cái mạng thứ hai ngay ngày mai. Nhưng trong khi lại chuẩn bị làm cho nạn nhân của mình ngủ, nó nhận thấy một tín hiệu rung khác. Một tín hiệu rung... thông minh. *Tip tip tiptiptip tip tip tiptip*. Đó là một con cái! Nó tiến tới trên một sợi dây mà nó vỗ vỗ để truyền tín hiệu:

Tôi là người của anh, tôi không đến ăn trộm thức ăn của anh.

Cách rung này, con đực chưa bao giờ thấy có gì kích thích hơn thế. *Tip tip tiptiptip*. A, nó không chịu được nữa, nó chạy về phía người yêu (một con trẻ măng bốn lần lột xác, trong khi nó đã lột xác tới mười hai lần). Thân con cái lớn gấp ba lần nó, nhưng đúng là nó thích những con béo. Nó chỉ cho con cái hai con mồi mà chút nữa chúng sẽ rút ra nguồn sinh lực mới từ đó.

Sau đó chúng vào vị trí giao phối. Ở loài nhện, khá phức tạp. Con đực không có bộ phận sinh dục đực, mà là một loại ống sinh dục kép. Nó khẩn trương làm một cái bia, một cái mạng thu nhỏ mà nó tưới giao tử của mình lên. Ở trong đó nó làm ướt một chân, nó nhét cái chân vào trong chỗ tiếp

nhận của con cái. Nó làm thế nhiều lần, kích thích cực độ. Về phần mình, nàng trẻ đẹp đạt tới độ chết lịm đi đến nỗi đột nhiên nó không kiềm chế được mình túm lấy đầu con đực và nhai rau rầu.

Tới lúc này, thật ngốc nếu không ăn hết con đó. Thế là, việc đã xong mà nó vẫn đói. Nó lao mình tới con phù du và khiến cho cuộc sống của con này còn ngắn ngủi hơn nữa. Bây giờ nó quay về phía kiến chúa đang hoảng sợ và ngo ngoay vì thấy đã tới giờ chích.

56 rõ ràng là gặp may, vì một nhân vật mới ồ ào xuất hiện phía cuối chân trời, khiến phải xem xét lại mọi chuyện. Đó cũng là một trong số các con vật nhỏ miền Nam mới đi lên miền Bắc. Một con vật rất lớn thì đúng hơn, một con bọ da một sừng hoặc bọ tê giác cánh cứng. Nó va vào đúng giữa mạng nhện, kéo căng cái mạng dai như keo... và làm đứt nó. Mạng 95/10, nó bền trong chừng mực người ta không lạm dụng quá mức. Lốp khăn lụa đẹp tan thành từng lọn và mảnh lượn xuống.

Con nhện cái đã nhảy ra khỏi mạng nhờ bám lấy cái dây bảo hiểm của mình. Thoát khỏi vòng xích trắng, con kiến chúa kín đáo lê dưới đất, không tài nào bay lên được.

Nhưng con nhện đầu óc đang ở nơi khác. Nó trèo lên một cành cây để làm tổ cho con bằng tơ của mình, nó có thể đẻ trứng vào đó. Khi khoảng chục con nhỏ nở ra, trước tiên chúng sẽ vội vã ăn thịt ngay mẹ mình. Ở loài nhện là thế đấy, chúng không biết nói cảm ơn.

- Bilsheim!

Ông đưa ngay cái ông nghe ra xa, như là có con gì đó đốt. Đó là sếp của ông... Solange Doumeng.

- Alô?

- Tôi đã ra lệnh cho anh nhưng anh vẫn chưa làm gì cả. Anh làm cái trò gì thế? Anh đợi tất cả thành phố biến mất trong cái kho chứa đồ đó à? Tôi biết thừa anh Bilsheim, anh chỉ nghĩ đến nghỉ ngơi thôi! Thế nhưng tôi không chấp nhận những kẻ lười biếng! Và tôi yêu cầu anh giải quyết vụ này trong vòng bốn mươi tám tiếng!

- Nhưng, thưa chị...

- Không có “nhưng thưa chị”! Người của anh đã nhận chỉ thị của tôi, anh chỉ việc xuống với họ sáng mai, mọi dụng cụ sẽ có tại chỗ. Vậy thì hãy nhắc mông lên một chút, khốn kiếp!

Stress xâm chiếm người ông. Tay ông run run. Ông không phải là một người tự do. Tại sao ông phải tuân lệnh? Để khỏi bị thất nghiệp, để không bị loại khỏi xã hội. Ở đây và bây giờ, cách duy nhất của ông để tạo ra tự do là hình dung mình là người vô gia cư, và ông còn chưa sẵn sàng cho kiểu thử thách này. Nhu cầu cần mệnh lệnh và hòa nhập vào xã hội ở ông luôn xung đột với mong muốn của ông là không phải chịu theo ý người khác. Một vết loét sinh ra trên trận chiến, có nghĩa là trong dạ dày ông. Sự tuân lệnh đã thắng ham muốn tự do. Thế là ông tuân lệnh.

Toán thợ săn nấp sau một mỏm đá, đang quan sát con thần lằn. Con này dài đến sáu mươi đầu (mười tám centimét). Lóp da sần sùi màu vàng lục nhạt điểm vài đốm đen của nó gây ấn tượng sờ sợ và ghê ghê. 103 683 có cảm giác những vết đỏ là vết vấy máu của tất cả những nạn nhân của con thần lằn.

Đúng như dự tính, con vật dờ dẫm vì lạnh. Nó đi, nhưng chậm chạp; cứ như nó lưỡng lự trước khi đặt chân tới chỗ nào đó.

Tới lúc mặt trời xuất hiện, một pheromon được thả ra.

Tấn công Con vật!

Con thần lằn thấy một đội quân toàn những vật nhỏ màu đen hiệu chiến sà vào mình. Nó từ từ ngóc dậy, mở cái mõm hồng, trong đó ngoe nguẩy một cái lưỡi nhanh nhẹn, quất những con kiến gân nhát, phết nhựa lên chúng và nuốt vào trong họng. Sau đó nó ợ một chút và tránh xa với tốc độ chớp nhoáng.

Bị mất chừng ba mươi người bên phía mình, nhóm thợ săn bàng hoàng, đứt hơi. Với người nào đó bị mất cảm giác vì lạnh, thì người kia không thiếu phương cách!

103 683, mà người ta không thể nghi ngờ là hèn nhát, là một trong những con đầu tiên nói tấn công một con vật như thế là tự sát. Có vẻ như không thể đánh chiếm được thành lũy. Da con thần lằn là một bộ giáp không tấn công bằng răng hay axit được. Và còn cả thân hình, sự lạnh lợi của nó, dù ở nhiệt độ thấp, vẫn cho nó ưu thế khó có thể cân bằng.

Thế nhưng, nhóm kiến không bỏ cuộc. Như một bầy sói nhỏ, chúng lao theo dấu vết của con quái vật. Chúng phi dưới những cây dương xỉ và tung những pheromon đe dọa, mang mùi chết chóc. Tới lúc này, việc đó mới chỉ làm cho những con sên sợ thôi, nhưng giúp kiến có cảm giác là mình ghê gớm lắm và không thể bị thương được. Chúng tìm thấy con thần lằn cách xa đó vài nghìn đầu, đánh mình trên vỏ một cây vân sam, chắc là đang bận tiêu hóa bữa sáng của nó.

Cần phải hành động! Người ta càng chờ đợi, nó càng nạp thêm được năng lượng! Nếu nó đã nhanh trong cái lạnh, nó sẽ trở thành siêu mạnh khi nó ních đầy năng lượng mặt trời. Tập trung râu. Cần phải ứng tác ngay một kế hoạch tấn công. Một chiến thuật được thảo luận.

Các chiến binh thả rơi tự do từ trên một cành cây xuống đầu con vật. Chúng định làm mù nó bằng cách cắn vào mí mắt và bắt đầu khoan lỗ mũi của nó. Nhưng đợt đặc công đầu tiên này thất bại. Con thần lằn vuốt mặt mình bằng một cái chân tức tối và nuốt chửng những kẻ chậm chạp tụt lại.

Đợt xung kích thứ hai đã ào tới. Gần tới tầm lưỡi, chúng lượn một cú rộng và bất ngờ... trước khi bất thành lình sà vào mỏm đuôi từng bị cụt của con thần lằn. Như Mẹ nói: *Mỗi đối thủ có điểm yếu riêng. Tìm lấy nó, và chỉ đối đầu với điểm yếu này.*

Chúng rạch lại vết sẹo bằng cách dùng axit đốt chỗ đó và ùa vào bên trong con thần lằn, tấn công ruột nó. Con vật lật ngửa lặn lộn, đập đập mấy cái chân sau, vỗ vỗ bụng bằng chân trước. Cả nghìn vết loét đang gặm nhấm nó.

Và đúng vào lúc đó một nhóm khác cuối cùng cũng bám trụ được trong lỗ mũi, lỗ mũi ngay lập tức bị sưng to lên và bị đào xới bằng những cú bắn axit nóng bỏng.

Ngay phía trên, người ta tấn công vào mắt. Người ta làm những hòn bi mềm này vỡ ra, nhưng các hốc mắt hiện ra là các ngõ cụt; cái lỗ dây thần kinh thị giác quá hẹp để chúng có thể đi theo và tới được não. Thế là chúng nhập vào các toán đã đi sâu trong mũi...

Con thần lằn quấn mình, thọc chân vào mồm để cố nghiền nát lũ kiến đang khoét họng nó. Quá muộn.

Tại một góc ở phổi, 4 000 gắp lại đồng nghiệp trẻ 103 683. Ở trong tối om, và chúng chẳng thấy gì vì những con vô tính không có mắt đơn hồng ngoại. Chúng chụm đầu râu mình lại.

Đi thôi, chúng ta tranh thủ mọi người đang bận rộn để đi tới tổ mới miền Đông. Họ sẽ nghĩ là chúng ta chết trận rồi.

Chúng chui ra bằng lối chúng đã vào, bằng cái mồm đuôi cụt, giờ đang chảy máu xối xả.

Ngày mai, con thần lằn sẽ được xẻ thành hàng nghìn mẫu ăn được. Một số miếng sẽ được phủ cát và chở về Zoubi-zoubi-kan; những mẫu khác sẽ tới tận Bel-o-kan, và người ta sẽ còn thêu dệt cả một bản anh hùng ca để miêu tả cuộc đi săn này. Nền văn minh kiến cần được củng cố trong sức mạnh của mình. Chiến thắng thần lằn là một điều đặc biệt làm nó vững vàng.

LAI GIỐNG: Có lẽ là sai khi nghĩ rằng các tổ không tiếp thu sự có mặt của người lạ. Chắc chắn, mỗi con côn trùng có cờ hiệu mùi của tổ mình, nhưng không đến mức “bài ngoại” theo nghĩa mà con người hiểu.

Ví dụ, nếu trong một bể đầy đất người ta để lẫn một trăm con kiến formica rufa với một trăm con kiến lazius niger - mỗi loài có một kiến chúa đẻ trứng - người ta nhận thấy là sau vài cuộc đụng độ không gây tử vong và những cuộc trao đổi dài bằng râu, hai loài bắt đầu cùng nhau xây dựng tổ.

Một số hành lang thích hợp với kích thước của kiến đỏ hung, một số khác với kích thước của kiến đen, nhưng chúng giao nhau và trà trộn vào nhau tới mức thí nghiệm được chứng minh: không có loài đô hộ cố giam cầm loài kia trong khu vực dành riêng, một khu biệt cư trong tổ.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Đường dẫn tới những vùng đất phía Đông còn chưa được khai quang. Các cuộc chiến tranh chống bọn mối cản trở mọi quá trình bình định trong vùng.

4 000 và 103 683 lon ton chạy trên một con đường mòn nơi đã xảy ra nhiều cuộc đụng độ. Những con bướm độc đẹp tuyệt vời lượn lờ ngay trên râu chúng, và điều đó sẽ làm chúng không khỏi lo lắng.

Đi xa hơn một chút, 103 683 cảm giác cái gì đó lúc nhúc dưới chân phải mình. Cuối cùng nó cũng nhận ra đó là những con ve bét, những cá thể bé xíu khoác trên mình đầy mũi nhọn và râu, lông và răng móc, đang di chuyển thành bầy đi tìm những hốc có thật nhiều bụi bắm. 103 683 thích thú nhìn cảnh này. Làm sao có thể nghĩ rằng có những loài nhỏ xíu như con ve bét và những loài khác to lớn như kiến trên cùng một hành tinh!

4 000 dừng lại trước một bông hoa. Tự nhiên nó quá đau. Hôm nay, trong cơ thể già cỗi đã phải chứng kiến những khó nhọc của nó, các ấu trùng tò vò cuối cùng cũng đã thức dậy. Chắc chắn chúng đang ăn trưa, vui vẻ đưa đĩa và dao trong nội tạng của con kiến khôn khéo.

103 683 tới để cứu nó, tìm dưới đáy điều tập thể của mình vài phân tử mật lomechuse. Trong lúc ẩu đả tại các đường hầm ở Bel-o-kan, nó đã lấy được một lượng cực nhỏ, như là chất giảm đau. Nó đã sử dụng chất đó cực kỳ cẩn trọng và không bị nhiễm chất độc ngon lành này.

Đau nhức của 4 000 dịu dần ngay khi uống thứ nước ấy. Tuy nhiên, nó đòi một chút nữa. 103 683 muốn thuyết phục con kiến già, nhưng 4 000 nài nỉ, nó sẵn sàng đánh nhau để lấy hết chất gây nghiện quý báu này khỏi ruột bạn mình. Trong lúc muốn chồm lên và đánh 103 683, nó trượt chân rơi vào một kiểu hố cát. Một cái bẫy của kiến sư tử!

Kiến sư tử, hay chính xác hơn là ấu trùng của nó, có đầu hình cái xèng cho phép đào những cái hố nổi tiếng này. Nó vùi mình trong đó và chỉ còn phải chờ các cuộc viếng thăm nữa mà thôi.

4 000 hiểu ra, nhưng hơi muộn một chút, chuyện gì đến với mình. Tất cả loài kiến, theo nguyên tắc, đủ nhẹ để thoát khỏi cảnh hiểm nghèo. Song, ngay trước khi nó có thể bắt đầu leo lên, hai cái hàm dài đầy mũi nhọn hiện ra từ dưới đáy hố và hất cát vào nó.

Cứu với!

Nó quên sự đau đớn do những vị khách không mời mà đến gây ra và thiếu thuốc do tiếp xúc với chất lỏng từ lomechuse. Nó sợ, nó không muốn chết như thế này.

Nó giãy giụa hết sức. Nhưng cái bẫy kiến sư tử, như mạng nhện, đúng là được thiết kế để hoạt động dựa trên sự sợ hãi của nạn nhân. 4 000 càng khoa chân múa tay để trèo lên miệng, sườn hố càng sạt và kéo nó xuống phía đáy... từ chỗ đó kiến sư tử tiếp tục hất cát mìn lên người nó.

103 683 nhanh chóng hiểu rằng chỉ nghiêng mình để chìa một chân ra cứu, nó cũng có nhiều nguy

cơ rơi xuống. Nó đi ra xa tìm một cọng cỏ đủ dài và chắc chắn.

Con kiến già thấy thời gian thật dài, nó thốt một tiếng kêu mùi và đập đập thêm chút nữa trong đồng cát gần như lỏng. Nó càng lún nhanh hơn. Nó chỉ còn cách những cái máy cắt năm đầu nữa thôi. Nhìn gần, chúng thật đáng sợ. Mỗi hàm được khía thành hàng trăm răng sắc nhọn, những răng này cũng nằm cách nhau bởi những mũi nhọn cong và dài. Về phần đầu hàm, nó tạo thành một cái dùi có khả năng xuyên thủng bất kỳ một loại vỏ myrmécéen nào mà không quá khó khăn.

Cuối cùng, 103 683 lại xuất hiện ở miệng hố, từ chỗ đó nó chia ra cho bạn mình một cảnh cúc tằm xuân. Nhanh lên! Con này ngoắc chân lên để nắm lấy cái cọng. Nhưng con kiến sư tử không muốn từ bỏ con mồi của mình. Nó điên cuồng hất cát lên cả hai con kiến. Chúng không nhìn và nghe thấy gì nữa. Con kiến sư tử giờ ném cả sỏi nảy tung tung trên vỏ kitin nghe thảm thê. 4 000, bị vùi một nửa, tiếp tục trượt xuống.

103 683 tí mạnh, cành cây kẹp giữa răng. Nó chờ hoài một cử động. Đúng lúc nó muốn từ bỏ, một cái chân ngoi ra khỏi cát... Thoát rồi! Cuối cùng 4 000 nhảy ra khỏi cái hố tử thần.

Ở dưới, những cái hàm thêm khát kẹp kẹp điên dại và thất vọng. Kiến sư tử cần protein để trưởng thành. Nó sẽ phải đợi thêm bao nhiêu thời gian nữa trước khi một con mồi khác trượt chân tới chỗ nó?

4 000 và 103 863 lau chùi và trao đổi dinh dưỡng cho nhau nhiều lần. Lần này, mật lomechuse không có trong thực đơn.

- Xin chào Bilsheim!

Bà ta chìa một bàn tay mềm mại cho ông.

- Đúng, tôi biết, anh ngạc nhiên thấy tôi ở đây. Nhưng vì vụ này kéo dài và nặng nề, vì ngài tỉnh trưởng đích thân quan tâm tới kết thúc tốt đẹp của nó và sắp tới sẽ là ngài bộ trưởng, tôi quyết định nhúng tay vào bột... Nào, đừng bức mình, tôi trêu anh đấy Bilsheim. Khiếu hài hước của anh đâu rồi?

Ông cảnh sát già không biết trả lời gì. Và điều đó kéo dài từ mười lăm năm nay. Với bà ta, những “tất nhiên” không bao giờ được dùng. Ông muốn nhìn chòng chọc vào bà ta, nhưng cái nhìn của bà ta bị che dưới một lọn tóc dài. Tóc đỏ, tóc nhuộm. Đang là mốt. Trong lúc trực, người ta nói rằng bà ta cố làm cho mọi người tin là mình tóc đỏ để bào chữa cho cái mùi nặng tỏa ra từ bà ta...

Solange Doumeng. Bà ta trở nên quàu quàu thật sự từ lúc mãn kinh. Theo nguyên tắc, bà ta lẽ ra phải dùng hoóc môn nữ để bù vào, nhưng bà ta quá sợ béo, hoóc môn, nó giữ nước, ai cũng biết, nên bà ta đành chịu đồng thời làm cho những người xung quanh mình phải chịu những khó khăn mà giai đoạn trở thành bà già này gây ra.

- Tại sao chị tới đây? Chị muốn xuống đó à? - ông cảnh sát hỏi.

- Anh đùa à, anh bạn già! Không, anh, anh xuống. Còn tôi, tôi ở lại đây, tôi đã dự tính hết rồi, phích trà của tôi và máy bộ đàm.

- Và nếu có phiền toái đến với tôi?

- Dự kiến ngay lập tức điều tồi tệ nhất, anh có vẻ nhất nhĩ? Chúng ta sẽ liên lạc bằng radio, tôi đã nói với anh rồi. Ngay khi anh nhận thấy mối nguy hiểm nhỏ nhất, anh báo cho tôi và tôi sẽ tiến hành những biện pháp cần thiết. Hơn nữa, người ta đã cực kỳ chu đáo với anh, anh bạn già ạ, anh sẽ xuống với dụng cụ tối tân nhất cho các nhiệm vụ gai góc. Nhìn xem: anh sẽ có một dây thừng leo núi, súng. Chưa nói đến sáu anh chàng khỏe mạnh này.

Bà ta chỉ sáu hiến binh đang đứng nghiêm. Bilsheim lẩm bẩm:

- Galin xuống đó với tám lính cứu hỏa, điều đó cũng chẳng giúp được cậu ta nhiều...

- Nhưng họ không có vũ khí cũng không có liên lạc radio! Nào, đừng cau có nữa, Bilsheim.

Ông không muốn chống lại. Các trò quyền lực và hăm dọa làm ông phần nộ. Chống lại Solange, tức là tự biến thành Doumeng. Bà ta ở đó như những loài cỏ dại trong vườn. Phải cố mọc lên mà không bị nhiễm.

Bilsheim, cảnh sát trưởng tỉnh ngộ, mặc bộ quần áo thám hiểm hang động, buộc cái dây leo núi quanh hông và cài máy bộ đàm chéo qua vai.

- Nếu tôi không bao giờ lên nữa, tôi muốn dành tất cả tài sản của mình cho trẻ mồ côi con cảnh sát.

- Đừng có đùa nữa, Bilsheim của tôi. Anh sẽ lại lên và chúng ta sẽ đi ăn mừng việc đó ở nhà hàng.

- Nếu chẳng may tôi không lên, tôi muốn nói điều này...

Bà ta chau mày.

- Nào, ngừng trò trẻ con của anh lại, Bilsheim!

- Tôi muốn nói với chị... Một ngày nào đó, tất cả chúng ta sẽ trả giá cho những hành động xấu của mình.

- Và giờ, người sùng tín đây rồi! Không, Bilsheim, anh nhầm rồi, chúng ta không trả giá cho những hành động xấu của chúng ta! Có thể có một “Đức Chúa tốt”, như anh nói, nhưng ông ta mặc kệ chúng ta! Và nếu lúc sống anh không tận dụng sự tồn tại này, thì lúc chết anh cũng chẳng tranh thủ được hơn!

Bà ta cười khẩy, sau đó tiến gần đến cấp dưới của mình, để chạm vào ông ta. Ông ta nín thở. Những mùi hôi, ông ta sẽ ăn đủ trong cái kho chứa đồ này...

- Nhưng anh sẽ không chết nhanh như vậy. Anh phải giải quyết vụ này đã. Cái chết của anh chẳng

để làm gì cả.

Sự phật ý biến ông cảnh sát thành đứa trẻ, ông ta chỉ còn đúng là một đứa trẻ mà thôi, người ta lấy mất cái cào của nó và nó, biết sẽ không bao giờ lấy lại được, định chửi vài câu nhỏ.

- Tất nhiên, cái chết của tôi sẽ là thất bại của cuộc điều tra “ cá nhân ” của chị. Người ta sẽ thấy kết quả khi chị “ nhúng tay vào bột ”, như chị nói.

Bà ta lại gần hơn, như là bà ta sắp hôn ông. Thay vì làm điều đó, bà ta ung dung nói, bắn cả nước bọt:

- Anh không thích tôi, đúng không, Bilsheim? Không ai ưa tôi và tôi mặc kệ, hơn nữa tôi cũng chẳng ưa anh. Và tôi không cần được yêu quý. Tất cả những gì tôi muốn là được người ta sợ. Tuy nhiên, anh phải biết một điều: nếu anh chết ở dưới đó, điều ấy cũng chẳng ngăn cản được tôi, tôi sẽ cử đội thứ ba. Nếu anh thực sự muốn làm hại tôi, hãy quay lại thẳng trận và sống sót, như thế tôi sẽ là người mang ơn anh.

Ông không trả lời gì. Ông liếc nhìn những chân tóc trắng của mái tóc được chải theo một, điều đó làm ông dịu lại.

- Chúng tôi đã sẵn sàng! - một trong những hiến binh nói và bồng súng.

Mọi người đều buộc nối dây vào nhau.

- OK, chúng ta đi.

Họ ra hiệu với ba cảnh sát sẽ giữ liên lạc với họ trên mặt đất, sau đó chui vào kho chứa đồ.

Solange Doumeng ngồi ở một bàn làm việc, chỗ bà ta để máy bộ đàm.

- Chúc may mắn, nhanh nhanh quay lại!

BA CUỘC PHIÊU LƯU

Cuối cùng, 56 đã tìm thấy một chỗ lý tưởng để xây tổ. Đó là một quả đồi tròn. Nó trèo lên. Từ trên, nó nhận ra những tổ chếch về phía Đông nhất: Zoubi-zoubi-kan và Gloubi-diu-kan. Thông thường, việc kết nối với phần còn lại của Liên bang sẽ không gây quá nhiều vấn đề.

Nó xem xét khu vực, đất hơi cứng một chút và có màu xám. Con kiến chúa mới tìm một chỗ đất mềm hơn, nhưng khắp nơi đều cứng. Trong khi nó cắm thẳng cái răng, với mục đích đào ổ sinh đẻ đầu tiên, một cú chuyển động kỳ lạ xảy ra. Như là động đất, nhưng khoan lại quá chuẩn để thật sự là một trận động đất. Nó xiên mặt đất lần nữa. Lại như thế, còn tệ hơn; quả đồi đứng dậy và trườn sang bên trái...

Trong ký ức kiến, người ta đã thấy rất nhiều điều kỳ lạ, nhưng một quả đồi sống, chưa bao giờ! Bây giờ quả đồi ấy tiến khá nhanh, rẽ những cây cỏ cao, đè nát các bụi rậm.

56 còn chưa hết ngạc nhiên thì thấy quả đồi thứ hai lại gần. Phù phép gì thế này? Không có thời gian để xuống, nó bị kéo vào màn biểu diễn; thực ra, là sự bày tỏ tình cảm của các quả đồi. Hiện giờ, chúng đang sờ soạng nhau mà không ngưng ngừng... Thêm vào đó, quả đồi của 56 là cái. Và quả kia đang chậm chạp trèo lên người nó. Một cái đầu đá từ từ nhô lên, một cái miệng đáng sợ há ra.

Quá đáng quá! Hoàng hậu trẻ từ bỏ ý định lập tổ của mình ở chỗ này. Lăn xuống dưới cái mỏm, nó nhận ra nó vừa thoát khỏi hiểm nguy gì. Những quả đồi không chỉ có đầu, mà còn có bốn chân có vuốt và những cái đuôi nhỏ hình tam giác.

Đó là lần đầu tiên 56 nhìn thấy những con rùa.

THỜI CỦA NHỮNG KẺ MUỖ MÔ: *Hệ thống tổ chức phổ biến nhất ở loài người là như sau: một thứ bậc phức tạp những “nhà quản lý”, đàn ông và phụ nữ có quyền, điều hành hay đúng hơn là quản lý nhóm hạn chế hơn những “người có năng lực sáng tạo”, trong đó có các “nhà kinh doanh”, những người này, lấy có là phân chia, rồi nhận công việc về phần mình... Người quản lý, người sáng tạo, người kinh doanh. Đó là ba đẳng cấp ngày nay tương ứng với kiến thợ, chiến binh và kiến hữu tính ở loài kiến.*

Cuộc chiến giữa Staline và Trotski, hai nhà lãnh đạo Nga hồi đầu thế kỷ XX, minh họa tuyệt vời cho giai đoạn chuyển từ một hệ thống ưu đãi những người có khả năng sáng tạo sang một hệ thống ưu tiên những người quản lý. Thực tế, Trotski, nhà toán học, người sáng lập ra Hồng quân đã bị Staline, con người của âm mưu, gạt bỏ. Một trang đã được lật.

Nếu người ta biết quyền rũ, tập hợp những kẻ giết người, bóp méo thông tin thì người ta sẽ tiến bộ, và tiến nhanh trong các đẳng cấp xã hội, hơn là nếu người ta có khả năng tạo ra những khái niệm hoặc những đồ vật mới.

Edmond Wells,

4 000 và 103 683 tiếp tục con đường mòn tỏa mùi dẫn tới tổ kiến miền Đông. Chúng gặp những con bọ hung đang bận đẩy các cục mùn, những nhà thám hiểm kiến thuộc một loài nhỏ đến nỗi người ta phải khó khăn mới nhận ra được, những loài khác thì to đến nỗi hai chiến binh đúng là chỉ vừa mới được nhìn thấy...

Đúng là có hơn mười hai nghìn loài kiến khác nhau và mỗi loài có hình thái riêng. Những loài nhỏ nhất chỉ chừng vài trăm micromét, những loài to nhất có thể lên tới bảy centimét. Loài kiến đỏ hung được xếp vào loại trung bình.

Cuối cùng, 4 000 có vẻ đã xác định được vị trí. Còn phải vượt qua mảng rêu xanh kia, trèo lên bụi cây keo, chui xuống dưới những cây thủy tiên bắc, và bình thường là ở đằng sau thân cái cây chết kia.

Và đúng là, khi đã qua được cái gốc cây, nhìn xuyên qua những cây ngón biển và cây nhót gai, chúng thấy dòng sông Đông và cảng Satei xuất hiện.

- Alô, alô, Bilsheim, anh có nghe thấy tôi không?
- Năm trên năm.
- Mọi việc ổn chứ?
- Không vấn đề gì.
- Chiều dài của dây đã kéo ra cho thấy anh đã đi được 480 mét.
- Tuyệt.
- Anh đã thấy gì chưa?
- Chẳng có gì để báo cả. Chỉ có một số chữ viết khắc vào đá.
- Kiểu chữ viết gì?
- Những câu khó hiểu. Chị có muốn tôi đọc cho một câu không?
- Không, tôi tin lời anh...

Bụng của con cái 56 sôi sùng sục. Kéo, đẩy, ngo ngoáy bên trong. Tất cả dân cư tổ tương lai của nó đang hết kiên nhẫn.

Thế nên nó không khó tính, nó chọn một cái hố đất màu đất son và đen rồi quyết định lập thành phố của mình ở đó.

Vị trí không đến mức quá tồi. Không có mùi kiến lùn, mùi mối hay ong vò vẽ xung quanh. Thậm chí có vài pheromon dấu vết chỉ là dân Bel-o-kan đã từng phiêu lưu tới đây.

Nó nếm đất. Đất giàu nguyên tố vi lượng, độ ẩm đủ nhưng không quá mức. Thậm chí có cả một cây con nhô lên.

Nó dọn sạch một bề mặt tròn đường kính ba trăm đầu, thể hiện hình dạng tối ưu của tổ nó.

Kiệt sức, nó nuốt ực để đẩy thức ăn ở điều tập thể của mình ngược lên, nhưng cái điều đã trống rỗng từ khá lâu. Nó không còn dự trữ năng lượng nữa. Thế là nó nhổ phứt cánh mình và ăn ngẫu nhiên những phần gốc có gân của chúng.

Với nguồn năng lượng này, nó sẽ còn phải cầm chừng vài ngày.

Sau đó, nó chôn mình tới tận đầu râu. Phải để không ai có thể phát hiện ra nó trong giai đoạn nó là một con mối vô hại này.

Nó chờ đợi. Thành phố giấu trong cơ thể nó dần dần thức dậy. Nó sẽ đặt tên thành phố là gì?

Đầu tiên phải tìm một cái tên kiến chúa. Ở loài kiến, có một cái tên là tồn tại với tư cách một thực thể tự chủ. Những con kiến thợ, chiến binh, kiến hữu tính trình tiết chỉ được chỉ định bằng số tương ứng với lượt chào đời của chúng. Trái lại, những con cái sinh sản có thể lấy một tên.

Hừm! Nó đã bị các chiến binh mùi đá săn đuổi, thế thì nó chỉ việc đặt tên là “kiến chúa bị săn đuổi”. Hay đúng hơn là, không, nó bị truy đuổi vì nó đã cố giải thích bí ẩn của vũ khí bí mật. Nó không được quên. Vậy thì nó là “kiến chúa sinh ra từ bí ẩn”.

Và nó quyết định đặt tên tổ của mình là “thành phố của kiến chúa sinh ra từ bí ẩn”. Cái này, theo ngôn ngữ mùi kiến, được hít như sau:

CHLI-POU-KAN

Hai giờ sau, cú gọi mới.

- Ôn không, Bilsheim?

- Chúng tôi đang đứng trước một cánh cửa. Một cánh cửa bình thường. Có một đoạn toàn chữ lớn ở trên. Với kiểu chữ cổ.

- Nó nói gì?

- Lần này chị có muốn tôi đọc cho không?

- Có.

Ông cảnh sát trưởng hướng đèn pin và bắt đầu đọc, bằng một giọng chậm và trịnh trọng, do ông phải đoán đọc từ từ đoạn viết:

Linh hồn lúc chết nghiệm thấy cùng một cảm giác với các linh hồn đã được khai tâm trước những Huyền bí lớn.

Đầu tiên là những cuộc chạy với các khúc ngoặt khó khăn xuất hiện bất ngờ, những chuyến đi đáng lo ngại và dài vô tận qua các vùng tăm tối.

Rồi, trước lúc kết thúc, khiếp sợ lên tới đỉnh điểm. Rùng mình, run rẩy, mồ hôi lạnh, ghê sợ chế ngự.

Giai đoạn này gần như ngay lập tức được tiếp nối bằng lối ngược lên phía ánh sáng, một tia sáng đột ngột.

Một tia sáng huyền ảo tuyệt đẹp tỏa ra trước mắt, người ta qua những nơi thuần khiết và những đồng cỏ nơi vang lên những giọng nói và những điệu nhạc.

Những lời nói thiêng liêng gọi lên lòng kính trọng tôn giáo. Con người hoàn hảo và được khai tâm trở nên tự do, và họ ngợi ca những Huyền bí.

Một hiến binh rùng mình.

- Thế có cái gì đằng sau cánh cửa đó? - máy bộ đàm hỏi.

- Rồi, tôi mở nó... Các anh theo tôi.

Im lặng dài.

- Alô Bilsheim! Alô Bilsheim! Trả lời đi, khôn kiếp, anh thấy gì?

Người ta nghe thấy một tiếng súng. Sau đó lại im lặng.

- Alô, Bilsheim, trả lời đi!

- Bilsheim đây.

- Thế thì nói đi, chuyện gì xảy ra?

- Chuột cống. Hàng nghìn con chuột cống. Chúng nhảy lên người chúng tôi, nhưng chúng tôi làm chúng biến đi rồi.

- Có phải đó là phát súng?

- Đúng. Bây giờ thì chúng trốn rồi.

- Tả cho tôi anh nhìn thấy gì!

- Toàn màu đỏ ở đây. Có nhiều dấu vết của đá chứa sắt trên vách và... máu dưới đất! Chúng tôi tiếp tục.

- Hãy giữ liên lạc radio! Tại sao anh cúp nó?

- Tôi thích tiên hành theo cách của tôi hơn là theo những lời khuyên từ xa của chị, nếu chị cho phép điều đó, thưa chị.

- Nhưng Bilsheim...

Clic. Ông cắt cuộc nói chuyện.

Nói đúng ra thì Satei không phải là một cảng, cũng không phải là một đồn tiền tiêu. Nhưng chắc chắn đó là chỗ ưu tiên với các cuộc thám hiểm vượt sông của dân Bel-o-kan.

Ngày xưa, khi những con kiến đầu tiên của vương triều Ni đứng trước nhánh nước này, chúng hiểu ra rằng sẽ không đơn giản vượt qua được nó. Mỗi tội, kiến không bao giờ bỏ cuộc. Nó sẽ đương đầu, nếu cần phải thế, mười lăm nghìn lần và mười lăm nghìn cách khác nhau chống lại chướng ngại vật, cho tới khi nó chết hoặc chướng ngại vật đổ.

Một cách hành động có vẻ không logic. Chắc chắn cách hành động ấy đã làm mất rất nhiều mạng sống và thời gian của nền văn minh myrmécéen, nhưng nó có vẻ có lợi. Cuối cùng, với những nỗ lực quá đồi lớn lao, kiến luôn vượt qua được các khó khăn.

Ở Satei, những nhà thám hiểm đã bắt đầu thử đi qua bằng chân. Váng nước khá cứng để chịu được trọng lượng của chúng, nhưng không may là không có chỗ bám cho vuốt. Những con kiến thao diễn bên bờ sông như trên một sân băng. Hai bước đằng trước, ba bước bên cạnh và... *púp!* chúng để cho ếch ăn thịt.

Sau hàng trăm lần thử mà không kết quả và vài nghìn nhà thám hiểm hy sinh, kiến tìm kiểu khác. Kiến thợ tạo thành một chuỗi bằng cách nắm chân và râu của nhau cho đến khi tới được bờ bên kia. Thử nghiệm này có lẽ sẽ thành công nếu như dòng sông không quá rộng và động do các xoáy nước. Hai trăm bốn mươi nghìn kiến chết. Nhưng đoàn kiến vẫn không từ bỏ. Dưới sự đôn đốc của kiến chúa thời đó, Biu-pa-ni, chúng thử xây một cái cầu bằng lá, rồi một cái cầu bằng cành cây nhỏ, rồi một cái cầu bằng xác con bọ da, rồi một cái cầu bằng sỏi... Bốn thử nghiệm này lấy đi cuộc sống của gần sáu trăm bảy mươi nghìn kiến thợ. Để xây cây cầu không tưởng của mình, Biu-pa-ni đã giết nhiều thần dân hơn tất cả các cuộc chiến đấu vì lãnh thổ dưới triều đại của nó!

Thế nhưng nó không vì thế mà từ bỏ. Phải vượt qua được các vùng đất miền Đông. Sau những cây cầu, nó đã có ý tưởng tránh dòng sông bằng cách đi ngược lên đầu nguồn dòng sông ở phía Bắc. Không một đội nào trong các đoàn thám hiểm này quay trở lại nữa. 8 000 kiến chết. Sau đó nó tự nhủ là kiến phải học bơi. 15 000 kiến chết. Rồi nó tự nhủ là kiến phải thử thuận hóa ếch. 68 000 kiến chết. Dùng lá để lướt bằng cách quăng mình từ trên một cái cây cao? 52 kiến chết. Đi trên nước bằng cách bơi mật đã cứng vào chân? 27 kiến chết. Truyền thuyết khẳng định khi người ta thông báo cho kiến chúa biết chỉ còn khoảng mười kiến thợ nguyên vẹn trong tổ nữa thôi và vì thế người ta phải tạm thời từ bỏ dự án này, nó thốt lên:

Tiếc quá, ta vẫn còn đây ý tưởng...

Thế nhưng, kiến của Liên bang cuối cùng cũng tìm ra được một giải pháp tốt. Ba trăm nghìn năm sau, kiến chúa Lifoug-ryuni gợi ý các con của mình đào một đường hầm dưới lòng sông. Điều này đơn giản tới mức không ai nghĩ ra sớm hơn.

Cũng chính vì thế mà từ Satei người ta có thể đi dưới dòng sông mà chẳng chút phiền toái nào.

103 683 và 4 000 tiên đã từ nhiều độ nay trong đường hầm nổi tiếng này. Khu vực khá ẩm, nhưng vẫn chưa có lỗ rò nào. Tổ mới được xây ở bờ bên kia. Hơn nữa, bọn mới cũng dùng chính đường hầm này để đột nhập vào lãnh thổ của Liên bang. Cho tới giờ vẫn tồn tại một thỏa thuận ngầm. Người ta không đánh nhau trong đường hầm, và mọi người được tự do đi qua, dù là mối hay kiến. Nhưng rõ ràng ngay khi một trong hai phía có ý định thống trị, bên kia sẽ cố lấp miệng hầm hay làm ngập lối đi.

Chúng bước mãi trong cái hành lang dài. Vấn đề duy nhất: khối chất lỏng trùm trên đầu chúng lạnh cóng, và dưới lòng đất còn hơn thế nữa. Cái lạnh làm chúng cóng lại. Mỗi bước chân trở nên khó khăn. Nếu chúng ngủ thiếp ở dưới này, sẽ là ngủ đông vĩnh viễn. Chúng biết thế. Chúng bò để đến được lối ra. Chúng sẽ rút trong cái điều tập thể của mình ra chỗ dự trữ protein và đường cuối cùng. Các cơ bắp của chúng cứng đơ. Cuối cùng thì cũng tới lối ra... Ra tới không khí tự do, 103 683 và 4 000 lạnh đến nỗi chúng thiu thiu ngủ ngay giữa đường.

Tiến lên như thế này, nối đuôi nhau trong đường hầm tối tăm, làm ông đắm chìm trong suy nghĩ. Chẳng có gì để nghĩ ở đây cả, chỉ là đi tới tận cùng. Hy vọng là có đầu ra...

Đằng sau, không tranh luận nữa. Bilsheim nghe thấy những tiếng thở khàn khàn của sáu hiến binh và tự nhủ mình thật sự là nạn nhân của một sự bất công.

Lẽ ra, thông thường, ông đã phải là cảnh sát trưởng chính và có lương đúng mức. Ông làm tốt công việc của mình, những giờ có mặt của ông luôn vượt qua quy định, ông đã giải quyết đến cả chục vụ. Chỉ tội luôn có Doumeng cản đường tiến của ông.

Tình cảnh này bỗng nhiên trở nên không thể chịu đựng được với ông.

- Chó chết!

Mọi người dừng lại.

- Ôn chứ, cảnh sát trưởng?

- Vâng, vâng, ôn, tiếp tục đi!

Vô cùng xấu hổ: ông bỗng nói một mình. Ông cắn môi, cầu cho mình kiểm chế tốt hơn một chút. Thế nhưng ông chẳng cần tới năm phút để chìm trong các mối bận tâm của mình lần nữa.

Ông chẳng có gì chống lại phụ nữ, nhưng ông lại có cái gì đó chống lại những người không năng lực. “Con mụ già đó chỉ biết mỗi đọc và viết, bà ta còn chưa bao giờ điều hành một cuộc điều tra nào và bà ta được thăng chức đứng đầu toàn sở, một trăm tám mươi cảnh sát! Và bà ta lĩnh lương gấp bốn lần mình! Hãy gia nhập ngành cảnh sát, họ cứ nói thế! Bà ta à, bà ta được người tiền nhiệm của mình chỉ định, chắc chắn là có chuyện ăn nằm với nhau. Và hơn nữa, bà ta không để yên, một con mụ lẳng xăng thực sự. Bà ta nâng người này chống người khác, bà ta ngấm phá chính sở của mình bằng cách làm ra vẻ quan trọng ở khắp mọi nơi...”

Theo dòng suy nghĩ, Bilsheim nhớ đến một bộ phim tài liệu về loài cóc. Bọn này, đến mùa sinh trưởng, bị kích thích đến nỗi chúng nhảy lên tất cả những thứ cử động: các con cái, nhưng cũng nhảy lên những con đực, và thậm chí cả đá. Chúng ấn bụng của con đối diện mình để làm trứng chui ra, và chúng sẽ thụ tinh những quả trứng đó. Những con ấn bụng các con cái thấy nỗ lực của mình được đền đáp. Những con ấn bụng các con đực chẳng nhận được gì và thay con khác. Những con ấn các hòn đá thì tự làm mình đau tay và bỏ cuộc.

Nhưng có một trường hợp ngoại lệ: những con ấn các cục đất. Cục đất cũng mềm như bụng cóc cái. Thế là chúng không ngừng ấn. Hết ngày này sang ngày khác, chúng có thể làm đi làm lại hoạt động vô sinh này. Và chúng tưởng là chúng đang làm điều mà thực ra còn có thứ tốt hơn để làm...

Ông thanh tra mỉm cười. Có thể chỉ phải giải thích cho Solange dừng cảm này là nhiều cách cư xử khác đều có thể, và còn hiệu quả hơn cách phong tỏa tất cả và gây stress cho cấp dưới. Nhưng ông không tin vào điều đó lắm. Ông tự nhủ là chung quy chính ông không nên ở vị trí của mình trong cái sở tồi này.

Những người khác, ở đằng sau, họ cũng đang chìm trong những suy nghĩ rầu rĩ. Chuyến đi xuống lạng lẽ này làm họ căng thẳng. Đã năm tiếng họ đi mà không nghỉ ngơi một chút nào. Phần lớn nghĩ đến khoản tiền thưởng mà họ phải đòi sau chuyến phiêu lưu; những người khác nghĩ tới vợ, tới con cái, tới chiếc xe ô tô của họ hoặc tới một két bia...

CHẲNG LÀ GÌ: Có gì sung sướng hơn là ngừng nghĩ ngợi? Cuối cùng, ngừng cái đóng đầy những ý nghĩ cũng ít nhiều có ích, hay ít nhiều quan trọng này lại. Ngừng suy nghĩ! Cứ như người

ta chết trong khi hoàn toàn có thể sống lại. Là trống rỗng. Quay ngược về nguồn gốc xa xưa nhất. Thậm chí cũng không còn là người chẳng nghĩ tới gì nữa. Chẳng là gì. Thế đấy, một tham vọng thanh cao.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Nằm bên bờ sông cả buổi đêm, bất động, cơ thể của hai chiến binh tỉnh lại bởi những tia nắng đầu tiên.

Từng cái một, các ô mắt của 103 683 hoạt động trở lại, chiếu vào não cảnh tượng mới phía trước mặt nó. Cảnh tượng hoàn toàn được tạo ra từ một con mắt to đùng treo lủng lẳng phía trên nó, cố định và chăm chú.

Con kiến vô tính trẻ thốt một tiếng kêu pheromon ghê sợ làm bỏng cả râu của nó. Con mắt cũng sợ, nó vội vàng thụt lại, và cùng với nó cái râu dài treo nó ở trên cũng lùi theo. Cả hai cùng trốn dưới một kiếu viên sỏi tròn. Một con ốc sên!

Xung quanh chúng còn có những con khác. Có năm con tất cả, nguy trang dưới cái vỏ của mình. Hai con kiến lại gần một con và đi một vòng quanh nó. Chúng thử cắn nó, nhưng chẳng có chỗ bám nào. Cái tổ di động này là một pháo đài không thể đánh chiếm được.

Nó nhớ lại một châm ngôn của Mẹ: *An toàn là kẻ thù tồi tệ nhất của ta, nó ru ngủ các phản xạ và sáng kiến.*

103 683 tự nhủ những con vật trốn sau vỏ mình luôn sống trong dễ dàng, gặm cỏ bất động. Chúng chưa bao giờ đánh nhau, quyến rũ, đi săn, chạy trốn. Chúng chưa bao giờ đương đầu với cuộc sống. Như thế, chúng không bao giờ tiến hóa được.

Ý thích bất thường làm nó cảm thấy phải bắt chúng chui ra khỏi cái vỏ của mình, chứng minh cho chúng biết là bọn chúng không phải không thể bị thương. Đúng lúc, hai trong số năm con sên ở đó cho là nguy hiểm đã qua. Thế là chúng để cơ thể lang thang ngoài chỗ ẩn để thổ lộ sự căng thẳng.

Sáp lại gần, hai con áp bụng vào nhau. Nước dãi với nước dãi, thế là chúng dính chặt vào nhau trong một cái hôn nhóp nhép chạy khắp cơ thể chúng. Bộ phận sinh dục của chúng sượt qua nhau.

Giữa chúng xảy ra nhiều chuyện.

Và rất chậm.

Con ốc sên bên phải đưa bộ phận sinh dục dục của mình hình một cái mũi nhọn canxi vào trong âm đạo đầy trứng của con ốc sên bên trái. Nhưng con này còn chưa đạt đến độ lịm đi thì đến lượt nó đưa bộ phận sinh dục dục đang cương lên của mình ra và ấn vào trong bạn tình của nó.

Cả hai con đều cảm thấy thỏa mãn từ việc đưa vào và được đưa vào cùng lúc. Có một bộ phận sinh dục cái được đặt trên một bộ phận sinh dục đực, chúng có thể biết được song song mọi cảm giác của cả hai giới.

Con sên bên phải cảm thấy cực khoái đực đầu tiên. Nó vặn mình khác đi và căng người ra, một dòng điện chạy qua cơ thể. Bốn cái râu có mắt của hai con lưỡng tính nối vào nhau. Dãi chuyển thành bọt, rồi thành bọt nước. Đó là một điệu nhảy áp sát nhau, và cảm giác càng được kích thích bởi sự chậm rãi của các động tác.

Con sên bên trái dựng đứng râu lên. Đến lượt nó cảm nhận được sự cực khoái đực. Nhưng vừa lúc nó mới phóng tinh thì cơ thể nó sinh ra một đợt hưng phấn thứ hai, lần này từ bộ phận sinh dục cái. Con sên bên phải, cũng đến lượt nó, biết cảm giác thỏa mãn cái.

Thế là râu chúng đổ phục xuống, các mũi tên tình yêu của chúng co lại, các bộ phận sinh dục cái khấp vào... Sau khi hành động kết thúc, đôi tình nhân biến thành những cục nam châm cùng cực. Chúng đẩy nhau. Hiện tượng xưa như Trái đất. Hai cái máy cho và nhận khoái lạc chậm chậm rời nhau, trứng của chúng được thụ tinh bằng tinh trùng của bạn tình.

Trong khi 103 683 vẫn há hốc mồm, còn bị ảnh hưởng bởi vẻ đẹp của màn diễn đó, 4 000 lao vào tấn công một con sên. Nó muốn tận dụng sự mệt mỏi sau ân ái để mổ bụng con béo hơn trong hai con. Nhưng quá muộn, chúng đã lại bịt mình trong vỏ.

Con lính già không bỏ cuộc, nó biết là chúng sẽ phải chui ra. Nó ngồi rất lâu. Cuối cùng một con mắt nhút nhát sau đó cả một cái râu lườn ra khỏi vỏ. Con thuộc lớp chân bụng thò ra xem thế giới xung quanh cuộc sống nhỏ bé của mình thế nào.

Khi cái râu thứ hai xuất hiện, 4 000 lao vào và lấy răng cắn hết sức mình vào mắt con vật. Nó muốn cắt đứt con mắt. Nhưng con vật thân mềm cong người lại, ngoạm luôn nhà thám hiểm vào cái vỏ xoắn của mình.

Phlúp!

Làm thế nào để cứu nó?

103 683 suy nghĩ, đã có một ý tưởng lóe lên ở một trong ba bộ não của nó. Nó lấy hàm ngoạm một hòn sỏi và bắt đầu đập hết sức vào cái vỏ. Chắc chắn là nó vừa phát minh ra búa, nhưng đó là vỏ sên, không phải gỗ bông bấc. Những tiếng tót tót chỉ tạo thành tiếng nhạc. Phải tìm cách khác.

Một ngày huy hoàng, vì bây giờ kiến phát minh ra đòn bẩy. Nó cầm một cái que chắc, một hòn sỏi để làm trục, sau đó nó ấn mạnh hết sức để lật ngửa con vật to nặng. Nó phải làm đi làm lại nhiều lần. Cuối cùng, cái vỏ lúc lắc lên trước xuống sau, rồi lật ra. Cái miệng chống ngược lên cao. Nó đã thành công!

103 683 trèo lên các đường khía xoắn, nghiêng bên trên cái miệng sâu như giếng do cái vỏ trũng xuống tạo nên, thả mình rơi vào trong về phía con thân mềm. Sau một đoạn trượt dài, cú ngã của nó nhẹ dần đi bởi một thứ chất nâu như keo. Ghê tởm thứ nước dãi béo mà nó đang lội bì bõm ở trong

này, nó bắt đầu xé các sợi mềm. Nó không thể dùng tới axit được, nó có thể cũng có nguy cơ tan biến vào trong đó.

Những thứ chất lỏng mới nhanh chóng hòa lẫn với dải: máu trong suốt của ốc sên. Con vật đang hoảng sợ thư giãn bằng một cú co thắt đẩy luôn hai con kiến ra khỏi vỏ.

Vô sự, chúng vuốt ve râu nhau hồi lâu.

Con sên hấp hối muốn bỏ chạy, nhưng nó làm mất nội tạng của mình trên đường. Hai con kiến đuổi kịp và kết liễu nó dễ dàng. Kinh hoàng, bốn con lớp chân bụng kia, thò râu-mắt ra để theo dõi màn vừa rồi, co rúm tít dưới đáy vỏ mình và cả ngày sẽ không nhúc nhích ra khỏi đó.

Sáng hôm đó, 103 683 và 4 000 ních đầy thịt sên. Chúng cắt nó thành miếng và ăn theo kiểu bifeak ẩm ngâm trong dải của con sên. Thậm chí chúng thấy cả túi âm đạo đầy trứng. Món trứng sên tẩm muối! Một trong những món yêu thích của kiến đỏ hung, một nguồn vitamin, chất béo, đường và protein quý giá...

Cái điều tập thể của chúng đầy đến tận miệng, sau khi nạp đầy năng lượng mặt trời, chúng lên đường hướng Đông Nam.

PHÂN TÍCH CÁC PHEROMON: *(Thí nghiệm thứ ba mươi tư). Tôi đã nhận dạng được một vài phân tử truyền tin của kiến bằng cách sử dụng một phổ kế và một máy sắc ký. Như thế tôi có thể tiến hành một bảng phân tích hóa học cuộc trao đổi giữa một con kiến đực và một con kiến thợ, được ghi lại lúc 10 giờ tối. Con đực đã phát hiện ra một mẫu ruột bánh mì. Đây là những gì nó đã phát:*

- Methyl-6
- Methyl-4 hexanone-3 (2 lần phát)
- Ketone
- Octanone-3

Rồi thêm lần nữa:

- Ketone
- Octanone-3 (2 lần phát)

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Trên đường, chúng gặp nhiều con sên khác. Tất cả đều trốn cứ như chúng đã thỏa thuận với nhau: “Những con kiến này rất nguy hiểm”. Thế nhưng cũng có một con không trốn. Thậm chí nó còn thò hết cả người ra ngoài.

Hai con kiến lại gần, tò mò. Con vật bị nghiền nát hoàn toàn bởi một vật nặng. Vỏ nó vụn nát. Thân nó vỡ tan và văng khắp một bề mặt rộng.

103 683 nghĩ ngay tới vũ khí bí mật của bọn mối. Chúng chắc phải gần tổ của kẻ thù. Nó xem xét cái xác gần hơn. Cú va chạm rất rộng, gọn, cực kỳ mạnh. Chẳng ngạc nhiên là với một vũ khí như thế, chúng phá tan tành được trạm La-chola-kan!

103 683 đã quyết. Cần phải thâm nhập vào được tổ mối và tìm hiểu, hoặc tốt hơn nữa, ăn cắp vũ khí của chúng. Nếu không cả Liên bang có nguy cơ bị cán thành bột!

Nhưng bỗng nhiên gió to nổi lên. Vuốt của chúng không kịp bám vào mặt đất. Con bảo hút chúng lên trời. 103 683 và 4 000 không có cánh... Chúng vẫn bay được.

Vài giờ sau, trong khi nhóm trên mặt đất hơi thiu thiu ngủ, máy bộ đàm lại loẹt xoẹt.

- Alô, chị Doumeng? Xong rồi, chúng tôi đã xuống đến dưới.

- Thế nào? Các anh nhìn thấy gì?

- Đó là một ngõ cụt. Có một bức tường bằng bê tông và bằng thép mới được xây. Có vẻ như là tất cả dừng ở đây... Còn có thêm một câu viết nữa.

- Anh đọc đi!

- *Làm thế nào để xếp được bốn hình tam giác bằng nhau với sáu que diêm?*

- Thế thôi à?

- Không, có các nút bấm với các chữ cái, chắc chắn là để nhấn câu trả lời.

- Không có một hành lang nào ở bên cạnh à?

- Chẳng có gì.

- Anh cũng không thấy xác những người kia à?

- Không, chẳng có gì... hừm... nhưng có dấu chân. Cứ như hàng đồng giày đã giậm giậm ngay trước bức tường này.

- Chúng ta làm gì bây giờ? - một hiến binh thì thầm. - Chúng ta trèo lên à?

Bilsheim xem xét kỹ lưỡng chướng ngại vật. Tất cả những biểu tượng này, tất cả các tấm thép và bê tông này, phải giấu một cái máy. Và rồi những người kia, họ đã bay đi đâu?

Sau lưng ông, các hiến binh ngồi trên bậc thang. Ông tập trung chú ý lên các nút bấm. Ông phải ấn theo một trật tự chính xác những chữ cái này. Jonathan Wells đã làm trong xưởng khóa, hẳn anh ta đã làm hệ thống an toàn cho cửa các tòa nhà. Phải tìm ra từ mã.

Ông quay lại phía người của mình.

- Các anh có diêm không?

Máy bộ đàm hết kiên nhẫn.

- Alô, cảnh sát trưởng Bilsheim, anh đang làm gì đây?

- Nếu thật sự chị muốn giúp chúng tôi: hãy thử xếp bốn hình tam giác bằng nhau với sáu que diêm. Ngay khi chị tìm thấy giải pháp, chị gọi cho tôi.

- Anh coi thường tôi hả, Bilsheim?

Cơn bão cuối cùng cũng dịu đi. Trong vài giây, gió giảm bớt vũ điệu của mình; lá, bụi, côn trùng, lẫn nữa, lại phải theo luật trọng lực và rơi xuống vô định theo trọng lượng tương ứng.

103 683 và 4 000 dính sát xuống mặt đất cách nhau vài chục đầu. Chúng tìm thấy nhau, không một vết thương, và xem xét hiện trường: một vùng đầy sỏi chẳng giống chút gì quang cảnh mà chúng rời đi. Không có một cây nào, ở đây, chỉ có vài cây cỏ dại rải rác hù dọa theo những cơn gió. Chúng không biết chúng đang ở đâu...

Trong khi chúng tạm tập hợp sức lực của mình để rời khỏi chỗ thê lương này, bầu trời quyết định chứng tỏ sức mạnh lần nữa. Những đám mây ngàn ngút kéo về, chuyển sang đen kịt. Một tiếng sét nổ vang, tách không khí và giải phóng tất cả điện áp được tích trữ.

Tất cả các loài vật hiểu thông điệp này của thiên nhiên. Những con ếch lặn xuống, những con ruồi trốn dưới đám sỏi, những con chim bay thấp hơn.

Mưa bắt đầu rơi. Hai con kiến phải tìm khẩn cấp một chỗ trốn. Mỗi giọt mưa có thể gây tử vong. Chúng vội đi về phía một hình thù nhô lên, nổi bật ở đằng xa kia, cây hoặc mòm đá.

Dần dần, xuyên qua những giọt mưa mau và sương mù sát mặt đất, hình thù đó hiện lên rõ hơn. Không phải đá cũng không phải cây con. Đó là một nhà thờ thật sự bằng đất, và đỉnh các ngọn tháp của nó sắp mất hút trong đám mây. Sốc.

Đó là một tổ mối! Tổ mối miền Đông!

103 683 và 4 000 bị kẹp giữa cơn mưa giông kinh khủng và tổ kẻ thù. Chắc chắn là chúng tính đi thăm nó, nhưng không phải trong điều kiện này! Hàng triệu năm hận thù và kình địch ngăn chúng tiến lên.

Nhưng không lâu. Sau chót, đúng là để đi dò xét tổ mối mà chúng tới tận đây. Thế rồi chúng vừa run vừa tiến tới phía một lối vào tối om nằm ở chân tòa nhà. Râu dựng đứng, hàm bành ra, chân nhẹ nhàng hạ xuống, chúng sẵn sàng chiến đấu đến hơi thở cuối cùng. Tuy nhiên, trái với mọi mong đợi, không có một lính nào ở lối vào tổ mối.

Hoàn toàn không bình thường. Xảy ra chuyện gì vậy?

Hai con kiến vô tính đi vào bên trong cái tổ rộng thênh thang. Sự tò mò của chúng đua tranh với sự cẩn trọng cơ bản. Phải nói là nơi này không giống chút gì với một tổ kiến. Những bức tường được làm từ một vật liệu ít mịn hơn nhiều so với đất, một thứ xi măng cứng như gỗ. Các hành lang hết sức ẩm ướt. Không có chút gió nào. Và không khí nhiều khí cacbonic một cách bất bình thường.

Chúng tiến vào bên trong đã được 3°-thời gian, vẫn không gặp một lính gác nào! Hoàn toàn không bình thường... Hai con kiến bất động, râu chúng sờ soạng hỏi ý kiến nhau. Quyết định được đưa ra khá nhanh: tiếp tục.

Nhưng cứ mãi miết tiến lên trước, chúng hoàn toàn bị mất phương hướng. Cái tổ lạ hoắc này là một mớ bòng bong còn ngoắt ngoéo hơn cả tổ quê hương của chúng. Thậm chí các mùi đánh dấu mốc từ tuyến Dufour của chúng cũng không có một chút nào trên tường. Chúng không còn biết là chúng đang ở phía trên hay ở phía dưới so với mặt đất nữa!

Chúng cố quay trở lại, điều đó cũng chẳng giải quyết được vấn đề. Chúng không ngừng khám phá ra những hành lang mới với các hình thù kỳ lạ. Chúng thực sự lạc đường.

Đúng lúc đó 103 683 nhận thấy một hiện tượng kỳ lạ: một ánh sáng! Hai con chiến binh hết sức ngạc nhiên. Ánh sáng lơ lửng ở chính giữa một tổ mối hoang vắng, thật là kỳ cục. Chúng tiến về phía nguồn sáng.

Đó là một kiểu ánh sáng vàng cam thỉnh thoảng chuyển sang xanh lá cây hoặc xanh lục. Sau một cú lóe lên hơi mạnh, nguồn sáng tắt ngóm. Sau đó nó hoạt động trở lại, để bắt đầu nhấp nháy, bị phản chiếu lại bởi vỏ kitin lấp lánh của hai con kiến.

Như bị thôi miên, 103 683 và 4 000 lao về phía cái đèn hằm đó.

Bilsheim nhảy cẫng lên vì phấn khích: ông đã hiểu! Ông chỉ cho các hiến binh xếp các que diêm thế nào để có bốn hình tam giác. Về mặt ngờ ngác, rồi những tiếng hét phấn khởi.

Solange Doumeng, bị hút vào cuộc chơi, tuôn một hơi:

- Anh đã tìm ra rồi à? Anh đã tìm ra rồi à? Nói cho tôi đi!

Nhưng người ta không vâng lệnh bà nữa, bà ta nghe thấy tiếng âm ỉ của các giọng nói lẫn với tiếng máy móc. Và im lặng lại rơi xuống.

- Chuyện gì xảy ra thế Bilsheim? Nói cho tôi đi!

Cái máy bộ đàm bắt đầu loẹt xoẹt dữ dội.

- Alô! Alô!

- Vâng (*tiếng lẹt xẹt*), chúng tôi đã mở đường. Đằng sau có một (*tiếng lẹt xẹt*) hành lang. Nó đi sang bên (*tiếng lẹt xẹt*) phải. Chúng tôi đi đây!

- Chờ đã! Anh làm thế nào để có bốn hình tam giác?

Nhưng Bilsheim và người của ông không nghe thấy các thông điệp trên mặt đất nữa. Cái loa ở máy của họ không chạy, chắc là bị chập mạch. Họ không nghe thấy gì nhưng vẫn có thể nói được.

- À! Không thể tin nổi, chúng tôi càng tiến thì đường hầm càng được xây cẩn thận. Có một cái vòm, và đằng xa có một tia sáng. Chúng tôi đi tới đó đây.

- Chờ đã, anh nói với tôi là một tia sáng, ở dưới đó á? - Solange Doumeng gào rất cổ một cách vô ích.

- Chúng ở đây!

- Ai ở đó? Mẹ kiếp! Các xác chết à? Trả lời đi!

- Chú ý...

Người ta nghe thấy một loạt tiếng nổ mạnh, tiếng hét rồi liên lạc bị cắt đứt.

Cái dây chảo không tuột thêm nữa; thế nhưng nó vẫn căng. Cảnh sát trên mặt đất nắm lấy nó và kéo, cho là nó bị vướng. Họ tùm ba... tùm năm ở đó. Đột nhiên, nó tuột ra.

Họ kéo cái dây lên và cuộn lại, không phải ở trong bếp mà trong phòng ăn, nó thành một cuộn khổng lồ. Cuối cùng họ tới cái đầu dây bị đứt, nhăm nhở, như là răng nhay nó.

- Chúng ta làm gì, thưa chị? - một trong số cảnh sát thì thầm.

- Không gì hết. Nhất là chúng ta không làm gì hết. Không gì hết trơn. Không một từ cho cánh báo chí, không một từ dù bất kỳ là gì, và các anh xây bịt lại cho tôi cái kho chứa đồ này nhanh nhất có thể được. Điều tra kết thúc. Tôi đóng hồ sơ và người ta sẽ không bao giờ nói với tôi về cái kho chứa đồ đáng nguyên rủa này nữa! Nào, làm nhanh lên, mua gạch và xi măng. Còn anh, giải quyết vấn đề với các góa phụ của hiến binh.

Đầu giờ chiều, trong khi cảnh sát sắp đặt những viên gạch cuối cùng, một tiếng động không rõ lắm vang lên. Ai đó đang trèo lên! Họ mở lối đi. Một cái đầu ló ra khỏi chỗ tối tăm sau đó là toàn thân

của người thoát nạn. Một hiền binh. Cuối cùng họ sẽ biết được chuyện gì xảy ra dưới đó. Nỗi sợ hãi tuyệt đối hiện trên khuôn mặt anh ta. Một vài cơ mặt còn bị co cứng như do đánh nhau. Một bóng ma thật sự. Đầu mũi của anh ta bị cào nát và chảy nhiều máu. Anh ta run rẩy, mắt trợn ngược.

- Gebegeeege, - anh ta nói.

Một màng nước dãi chảy từ cái miệng trẻ xuống. Anh ta vuốt lên mặt một bàn tay đầy vết thương mà cái nhìn thành thạo của các đồng nghiệp thấy giống như nhiều nhát dao đâm.

- Chuyện gì xảy ra thế? Anh bị tấn công à?

- Geuuuubegeu!

- Còn ai sống sót ở dưới đó không?

- Beugeugeeebebeggebee!

Vì anh ta không thể nói thêm nhiều hơn nữa, người ta chăm sóc các vết thương của anh ta, cho anh vào một trung tâm chăm sóc tâm thần và người ta bịt cửa kho chứa đồ lại.

Tiếng bước chân nhỏ nhất của chúng gây nên sự thay đổi cường độ ánh sáng. Ánh sáng rung rinh, cứ như nó nghe thấy chúng đang tới, cứ như nó sống.

Hai con kiến đứng bất động, để biết đích xác. Ánh sáng nhanh chóng khuyếch đại, cho tới khi chiếu sáng hết những hốc ngoằn ngoèo nhỏ nhất của các hành lang. Hai kẻ do thám vội vàng trốn để không bị cái đèn kỳ lạ phát hiện. Sau đó, tận dụng lúc cường độ ánh sáng giảm, chúng lao về phía nguồn sáng.

Đó là một con bọ phát lân quang. Một con đom đóm đang động đục. Ngay khi phát hiện ra những khách không mời, nó tắt hoàn toàn... Nhưng vì không có gì xảy ra, nó lấy lại từ từ một chút ánh sáng xanh yếu ớt, cần trọng để nhỏ.

103 683 tung các mùi không tấn công. Mặc dù tất cả các loài sâu bọ cánh cứng hiểu ngôn ngữ này, nhưng con đom đóm không trả lời. Ánh sáng xanh lá cây của nó xin đi, chuyển sang màu vàng trước khi từ từ trở nên đỏ đỏ. Hai con kiến cho là màu mới này diễn đạt một câu hỏi.

Chúng tôi bị lạc trong tổ mối này, nhà thám hiểm già nói.

Đầu tiên, con kia không trả lời. Sau một vài độ, nó bắt đầu nhấp nháy, điều đó có thể diễn tả niềm vui nhưng cũng có thể là tức tối. Trong lúc nghi ngờ, các con kiến chờ đợi. Bỗng nhiên con đom đóm đi vào trong một hành lang cắt ngang đồng thời nhấp nháy ngày càng nhanh hơn. Cứ như nó muốn chỉ cái gì đó. Chúng đi theo nó.

Giờ chúng ở trong một khu vực còn mát và ẩm ướt hơn. Những tiếng kêu sàu thăm văng vẳng,

người ta không biết ở đâu. Giống như những tiếng kêu tuyệt vọng lan rộng dưới dạng mùi và âm thanh.

Hai con thám hiểm hỏi. Thế nhưng, dù con côn trùng ánh sáng không trả lời, nó vẫn hoàn toàn nghe được. Và như để trả lời câu hỏi của chúng, nó sáng lên và tắt đi bằng từng đợt giật giật dài, như muốn nói: *Đừng sợ, theo tôi.*

Cả ba ngày càng đi vào sâu hơn trong tầng hầm xa lạ và cứ như thế tới một khu vực rất lạnh, ở chỗ đó các hành lang rộng hơn rất nhiều.

Những tiếng kêu tiếp tục, mạnh dần dập.

Chú ý! 4 000 đợt nhiên phát.

103 683 quay lại. Con đom đóm chiếu vào một con quái vật đang tiến lại gần, khuôn mặt nhăn nhúm của người già, thân bị bọc trong một tấm vải liệm trắng trong suốt. Con chiến binh hét lên một mùi khiếp sợ mạnh làm nghẹt thở hai người bạn đồng hành của nó. Cái xác ướp tiếp tục tiến, nó thậm chí có vẻ nghiêng mình để nói với chúng. Thực tế, nó bị chói với ra phía trước. Nó ngã sóng soài trên mặt đất. Cái vỏ mở ra. Và con già khụ quái dị biến thành một đứa bé mới sinh...

Một con nhộng mới!

Nó phải giữ thăng bằng trong một góc. Bị phanh bụng, xác ướp tiếp tục vặn vẹo và đẩy ra những tiếng kêu sầm sầm. Vậy ra chính là nó, nguồn gốc của những tiếng kêu.

Và xác ướp, còn nhiều cái khác. Vì ba con côn trùng giờ đang ở trong một nhà trẻ. Hàng trăm nhộng mới xếp thành hàng thẳng đứng trên tường. 4 000 kiểm tra chúng và thấy là một số bị chết vì thiếu chăm sóc. Những đứa sống sót tỏa các mùi tuyệt vọng để gọi vú nuôi. Đã ít nhất là 2° chúng chưa được liếm láp, tất cả chúng đang chết vì đói lả.

Không bình thường. Không bao giờ một loài côn trùng sống thành xã hội bỏ rơi trứng nhộng của mình, dù chỉ còn một 1°-thời gian. Hoặc là... Một ý nghĩ giống nhau chạy qua đầu hai con kiến. Hoặc là... Các con thợ chết hết và chỉ còn lại mỗi nhộng mà thôi!

Con đom đóm nhấp nháy tiếp, ra hiệu cho chúng theo nó trong dãy hành lang mới. Một mùi kỳ lạ tràn ngập không khí. Con chiến binh đang đi trên một cái gì đó cứng cứng. Nó không có mắt đơn hồng ngoại và không nhìn được trong bóng tối. Ánh sáng sáng tiến lại gần và chiếu chân con 103 683. Xác một chiến binh mới! Nó cũng khá giống một con kiến, ngoại trừ người nó toàn màu trắng và không có bụng tách rời...

Và những xác chết trắng này, có hàng trăm cái phủ trên mặt đất. Một cuộc tàn sát thảm khốc! Và kỳ lạ nhất: tất cả các cơ thể đều nguyên vẹn. Không có đánh nhau! Cái chết chắc phải như sét đánh. Các dân cư bị bất động trong tư thế làm việc hàng ngày. Vài con có vẻ đang trao đổi hay đang chẻ củi giữa những chiếc hàm của mình. Cái gì có thể gây ra thảm họa như thế?

4 000 xem xét những bức tượng kỳ lạ này. Chúng bị ngấm hơi cay. Một thoáng rùng mình chạy dọc cơ thể hai con kiến. Đó là khí độc. Vậy là điều đó giải thích tất cả: sự biến mất của đoàn thám hiểm đầu tiên tung ra chống tổ mối; người sống sót cuối cùng của đợt thám hiểm thứ hai chết không

một vết thương.

Và nếu bản thân chúng không cảm thấy gì, đó là vì khí độc đã phân tán đi từ lâu rồi. Thế nhưng, tại sao những cái nhộng sống sót được? Nhà thám hiểm già tỏ ra một giả thuyết. Chúng có phòng vệ miễn dịch đặc biệt; có thể kén của chúng đã cứu chúng... Bây giờ chắc hẳn chúng đã được chúng chống chất độc. Đó là sự nhờn thuốc nổi tiếng cho phép các loài côn trùng chống lại mọi loại thuốc trừ sâu bằng cách sinh sản ra các thế hệ đột biến.

Nhưng ai đã có thể đưa khí giết người này vào đây? Đó đúng là một việc đau đầu. Thêm lần nữa, khi đi tìm vũ khí bí mật, 103 683 lại rơi vào “những việc khác”, tất cả đều không thể hiểu nổi.

4 000 muốn ra ngoài. Con đom đóm nhấp nháy ra hiệu tán thành. Hai con kiến đưa vài mẫu xenlulô cho các ấu trùng có thể sống được, sau đó đi tìm lối ra. Con đom đóm theo chúng. Dần dần theo đường chúng tiến, các xác lính mới nhường chỗ cho xác mỗi thợ phụ trách chăm sóc mỗi chúa. Một số con còn đang giữ những quả trứng ở răng mình!

Kiến trúc càng ngày càng trở nên điêu luyện hơn. Các hành lang, cắt theo hình tam giác, được chạm khắc nhiều ký hiệu. Con đom đóm đổi màu và bắt đầu tỏa ánh sáng phơn phớt xanh. Chắc là nó phải nhận ra cái gì đó. Quả vậy, một tiếng thở hổn hển vang lên từ cuối hành lang.

Bộ ba tới trước một kiểu chính diện được năm lính gác khổng lồ bảo vệ. Tất cả đều đã chết. Và lối vào bị nghẽn bởi các cơ thể bất động của khoảng hai chục con thợ nhỏ. Hai con kiến dẹp chúng ra và nhón qua chúng từng bước một.

Một cái hang hình cầu gần như hoàn hảo hiện ra. Phòng mỗi chúa. Tiếng động phát ra từ đó.

Con đom đóm tạo một ánh sáng trắng đẹp, chiếu sáng, ở giữa phòng, một loại sên kỳ lạ. Đó là mỗi chúa, một bức biếm họa của kiến chúa. Cái đầu nhỏ của nó và bộ ngực còi cọc được kéo dài bởi một cái bụng quái dị dài gần năm mươi đầu. Cái phần phụ nở to này liên tục bị thúc vì co thắt.

Cái đầu nhỏ cử động vì đau, phát ra những tiếng kêu bằng âm thanh và bằng mùi. Các xác chết của kiến thợ bịt lối vào kín đến nỗi khí độc đã không thể vào được. Nhưng con mỗi chúa đang chết vì thiếu chăm sóc.

Nhìn bụng nó kìa! Bọn nhỏ đẩy từ bên trong và nó không tài nào tự để được một mình.

Con đom đóm trèo lên trần và vô tư tỏa ra một ánh sáng màu da cam giống như màu tràn ngập trong các bức tranh của Georges de La Tour.

Dưới sự cố gắng liên hợp của hai con kiến, các quả trứng bắt đầu tuôn ra từ cái túi dề to đùng. Đó thật sự là một cái vòi cho sự sống. Con mỗi chúa có vẻ đỡ đau, nó ngừng kêu.

Nó hỏi bằng ngôn ngữ mùi phổ thông sơ đẳng ai đã cứu nó? Nó ngạc nhiên khi nhận ra mùi của kiến. Chúng là những con kiến bịt mắt?

Những con kiến bịt mắt là một loài rất có khiếu với hóa học hữu cơ. Những con côn trùng đen lớn, chúng sống ở miền Đông Bắc. Chúng biết làm giả bất kỳ pheromon nào: thông hành, dấu vết,

truyền thông... chỉ đúng mỗi bằng cách trộn chuẩn các loại nhựa, phấn hoa và nước bọt.

Một khi sự nguy trang của chúng được tôi luyện, chúng vào được, ví dụ như trong các tổ mối mà không bị phát hiện. Thế là chúng cướp phá và giết người, mà không một nạn nhân nào có thể nhận dạng được chúng!

Không, chúng tôi không phải là kiến bịt mắt.

Mỗi chúa hỏi chúng có còn ai sống sót trong tổ không, và những con kiến trả lời không. Nó nói mong ước được chết, mong muốn người ta rút ngắn sự đau đớn của nó đi. Nhưng trước đó, nó muốn tiết lộ điều gì ấy.

Đúng, nó biết tại sao tổ của nó bị phá hủy. Ít lâu nay, mối đã phát hiện ra đầu Đông của thế giới. Kết thúc của thế giới. Đó là một xứ sở đen, trơn, nơi đó tất cả bị phá hủy.

Ở đó có những con vật lạ thường sống, chúng rất nhanh và rất hung dữ. Chính chúng là những người bảo vệ điểm tận cùng của thế giới. Chúng được trang bị những tấm chắn đen nghiền nát bất cứ thứ gì. Và bây giờ chúng sử dụng cả khí độc!

Đó là những gì gợi lại tham vọng cũ của mối chúa Bi-stin-ga. Tới được một trong các điểm tận cùng của thế giới. Liệu có thể được không? Hai con kiến sừng sốt.

Đến tận giờ chúng vẫn nghĩ là Trái đất rộng đến nỗi không thể nào đến được bờ. Thế mà con mối chúa này cho là điểm tận cùng của thế giới gần đây thôi! Và nó được những con quái vật canh gác... Giấc mơ của mối chúa Bi-stin-ga liệu có thực hiện được không?

Cả câu chuyện với chúng có vẻ vĩ đại đến nỗi chúng không biết phải bắt đầu bằng câu hỏi nào.

Nhưng tại sao những “người bảo vệ điểm tận cùng của thế giới” này lại tới tận đây? Chúng muốn chiếm các tổ miền Tây?

Con mối chúa to béo không biết gì thêm. Giờ nó chỉ muốn chết. Nó năn nỉ. Nó không biết làm tim ngừng đập. Phải giết nó.

Thế là hai con kiến chặt đầu mối chúa, sau khi con này chỉ cho chúng lối ra. Sau đó chúng ăn vài quả trứng nhỏ và oai vệ rời tổ giờ chỉ còn là một thành phố ma. Chúng đặt ở lối vào một pheromon thuật lại thảm kịch của nơi này. Vì với tư cách là các nhà thám hiểm của Liên bang, chúng không được bỏ qua bất cứ một nhiệm vụ nào của mình.

Con đom đóm chào chúng. Chắc là nó cũng bị lạc vào tổ mối lúc tránh mưa. Bây giờ trời đẹp trở lại, nó sẽ tiếp tục việc hàng ngày của mình: ăn, tỏa sáng để thu hút những con cái, sinh sản, ăn, tỏa sáng để thu hút những con cái, sinh sản... Một đời đom đóm mà!

Chúng hướng ánh mắt và râu của mình về phía Đông. Từ đây, chúng không nhận ra được gì to tát; nó không ngăn được chúng biết là: điểm tận cùng của thế giới không xa lắm. Nó ở đằng kia.

SỐC VĂN MINH: *Sự tiếp xúc giữa hai nền văn minh luôn là một thời điểm tế nhị. Trong số những nền văn minh lớn đang đề cập tới mà con người biết, người ta có thể nêu ra trường hợp của những người da đen châu Phi bị bắt làm nô lệ ở thế kỷ XVIII.*

Phần lớn các dân cư bị biến thành nô lệ sống sâu trong đất liền tại các vùng đồng bằng hay rừng núi. Họ chưa bao giờ thấy biển. Đột nhiên một ông vua láng giềng tới gây chiến với họ mà chẳng có lý do rõ ràng, sau đó, thay vì giết họ, người ta coi họ như tù binh, xích họ lại và bắt họ đi ra hướng bờ biển.

Sau chuyến đi đó họ phát hiện ra hai điều không thể hiểu được: 1) biển mênh mông, 2) người châu Âu da trắng. Thế nhưng biển, nếu họ chưa bao giờ trực tiếp nhìn thấy, thì, qua những câu chuyện, được biết đến như đất nước của người chết. Về phần người da trắng, như những người ngoài hành tinh với họ, họ có một mùi kỳ lạ, da họ có màu kỳ lạ, họ có quần áo kỳ lạ.

Rất nhiều người chết vì sợ, những người khác, hoảng hốt, nhảy khỏi tàu và bị cá mập ăn thịt. Những người sống sót, họ, đi hết từ ngạc nhiên này tới ngạc nhiên khác. Họ thấy gì? Ví dụ những người da trắng uống rượu vang. Và họ chắc chắn đó là máu, máu của người của họ.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Con cái 56 đôi. Không chỉ một cơ thể, mà toàn dân cư đòi khẩu phần calo của mình. Làm thế nào để nuôi cả bầy mà nó đang chứa trong bụng? Cuối cùng nó quyết định ra khỏi cái lỗ đẻ trứng, lê khoảng vài trăm đầu, mang về ba cái lá thông rồi nó liếm và vùi vãi nhai tóp tép.

Chưa đủ. Nó lẽ ra đã đi sẵn tốt, nhưng không còn sức nữa. Và chính nó cũng có nguy cơ làm môi ngon cho hàng nghìn thú ăn thịt ẩn nấp xung quanh. Thế là nó lún sâu trong cái lỗ của mình để chờ chết.

Thay vì điều đó, một quả trứng xuất hiện. Cư dân Chli-pou-kan đầu tiên của nó! Nó vừa mới có cảm giác là quả trứng đó tới. Nó lắc những cái chân tê cóng và ấn hết sức lên ruột. Cần phải hoạt động được, nếu không mọi chuyện kết thúc. Quả trứng lăn. Nó bé tí, gần như đen mà lẽ ra phải có màu xám.

Nếu nó để quả trứng nở, nó sẽ cho ra đời một con kiến chết ngay lúc sinh. Và còn nữa... nó thậm chí sẽ không nuôi được quả trứng cho tới lúc nở. Thế là nó ăn luôn đứa con đầu tiên của mình.

Thức ăn đó ngay lập tức cho nó thêm một chút năng lượng. Bớt đi một quả trứng trong bụng của nó và thêm một quả trứng trong cái dạ dày của nó. Trong sự hy sinh này, nó tìm được sức để quả trứng thứ hai, vẫn sẫm màu, vẫn nhỏ như quả thứ nhất.

Nó nhăm nháp quả trứng. Nó cảm thấy khỏe hơn nhiều. Quả trứng thứ ba sáng hơn một tí. Nó vẫn ngón luôn.

Chỉ đến quả thứ mười thì kiến chúa mới thay đổi chiến lược. Các quả trứng của nó trở nên có màu xám, kích thước bằng nhãn cầu của nó. Chli-pou-ni đẻ ra ba quả như thế, ăn mất một và để hai quả kia sống, sưởi ấm cho chúng dưới cơ thể mình.

Trong khi nó tiếp tục đẻ, hai quả số đỏ biến thành những ấu trùng dài mà đầu của chúng bất động trong một cái nhãn mặt lạ lùng. Và chúng bắt đầu rên để đòi ăn. Việc tính toán trở nên phức tạp. Cứ ba quả trứng đẻ ra, bây giờ phải cần một cho nó, và hai quả kia để nuôi các ấu trùng.

Đó là làm thế nào, trong chu trình khép kín, người ta sản sinh ra được cái gì đó từ không gì cả. Khi một ấu trùng khá lớn, nó cho ấu trùng ăn một ấu trùng khác... Đó là cách duy nhất để cung cấp các protein cần thiết cho sự biến chuyển thành kiến thật sự của nó.

Nhưng ấu trùng sống sót vẫn đói. Nó vặn vẹo, hét lên. Bữa tiệc các chị em nó không làm nó đỡ đói. Cuối cùng, Chli-pou-ni ăn luôn cố gắng hình thành con đầu tiên của nó.

Mình phải làm được, mình phải làm được, nó nhắc đi nhắc lại. Nó nghĩ tới con đực 327 và để một lúc năm quả trứng sáng hơn nhiều. Nó ngón hai, và để ba quả kia lớn lên.

Như vậy, từ giết con mới đẻ đến sinh con, cuộc sống thành cuộc tiếp sức. Ba bước tiến lên, hai bước lùi lại. Bài tập thể dục khát khe kết thúc dẫn đến một nguyên mẫu kiến toàn vẹn đầu tiên.

Con côn trùng bé tí và thiếu năng, do thiếu ăn. Nhưng nó đã tạo ra được cư dân Chli-pou-kan đầu tiên của mình! Hành trình ăn thịt đồng loại vì sự tồn tại trong tổ của nó giờ đã thắng một nửa. Thực thế, con kiến thợ đàn đàn này có thể di chuyển và mang thức ăn từ thế giới xung quanh về: xác côn trùng, hạt, lá, nấm... Đó là những việc nó làm.

Chli-pou-ni, cuối cùng cũng được nuôi dưỡng bình thường, đẻ ra những quả trứng sáng hơn, chắc hơn. Những cái vỏ cứng bảo vệ trứng khỏi lạnh. Những ấu trùng có kích thước bình thường. Những đứa trẻ sinh ra của thế hệ mới này lớn và to con. Chúng sẽ tạo thành nền tảng của dân cư Chli-pou-kan.

Về phần con kiến thợ thiếu năng đầu tiên, kẻ đã nuôi dưỡng con đẻ trứng, nó nhanh chóng bị giết và bị các em mình nghiền nát. Sau đó, mọi vụ giết chóc, mọi nỗi đau mở đầu cho sự hình thành Tổ đều bị lãng quên.

Chli-pou-kan vừa được sinh ra.

MUỖI: *Muỗi là loài côn trùng sẵn sàng đấu tay đôi với con người nhất. Mỗi người chúng ta đã từng có một ngày, mặc pyjama đứng trên giường, dép đi trong nhà trên tay, mắt rình trần nhà trắng trơn.*

Không thể hiểu nổi. Thế nhưng cái làm ngứa chỉ là nước bọt khử trùng ở cái vòi của nó. Không có nước bọt này, mỗi vết đốt có thể nhiễm khuẩn. Và còn nữa, muỗi luôn cẩn trọng chỉ đốt

giữa hai điểm tiếp nhận sự đau!

Đối mặt với con người, chiến lược của muỗi đã tiến bộ. Nó đã học được cách trở nên nhanh nhẹn hơn, kín đáo hơn, cất cánh nhanh hơn. Nó càng ngày càng trở nên khó nhận ra. Một số con tảo bạo của thế hệ mới nhất không ngần ngại trốn dưới gối nạn nhân của mình. Chúng đã khám phá ra nguyên tắc của “Bức thư bị đánh cắp” của Edgar Allan Poe: chỗ trốn tốt nhất là chỗ gần nhất, vì người ta luôn nghĩ tới việc đi tìm ở chỗ xa hơn chỗ ngay cạnh.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Bà Augusta ngắm nghía những chiếc va li của mình đã sẵn sàng. Ngày mai, bà dọn đến phố Sybarites. Điều này có vẻ không tin được, nhưng Edmond đã dự kiến là Jonathan sẽ mất tích và ông đã viết trong di chúc của mình: “Nếu Jonathan chết hay biến mất, và nếu như bản thân cậu ấy không lập chúc thư, tôi mong là Augusta Wells, mẹ tôi, đến ở trong căn hộ của tôi. Nếu bà mất, hoặc nếu bà từ chối di tặng này, tôi mong sẽ là Pierre Rosenfeld thừa kế chỗ đó; và nếu ông ấy cũng từ chối hoặc biến mất, Jason Bragel có thể tới ở...”

Phải công nhận là theo các sự kiện mới đây, Edmond đã không làm khi dự tính ít nhất bốn người thừa kế. Nhưng Augusta không mê tín, và rồi bà nghĩ rằng ngay cả khi Edmond là người ghét con người, ông cũng không có một lý do nào muốn cái chết cho cháu và mẹ mình. Về phần Jason Bragel, đó là người bạn tốt nhất của ông ấy!

Một ý nghĩ tò mò thoáng qua đầu bà. Có vẻ như Edmond đã tìm cách điều khiển tương lai như thế... tất cả bắt đầu sau cái chết của ông.

Đã nhiều ngày chúng bước về hướng mặt trời mọc. Sức khỏe của 4 000 không ngừng xấu đi, nhưng con chiến binh già tiếp tục tiến không phân nản. Nó thật có lòng dũng cảm và tính tò mò không lay chuyển được.

Vào cuối một buổi chiều, trong khi chúng trèo lên thân một cây phi, bỗng nhiên chúng thấy bị kiến đỏ vây. Lại là những con vật miền Nam muốn đi đây đi đó! Cái thân dài ngoẵng của chúng có một ngòi độc mà con nào cũng biết là chỉ một tiếp xúc nhỏ nhất cũng gây chết ngay lập tức. Hai con kiến đỏ hung thích được ở nơi khác.

Ngoài vài lính đánh thuê ngu ngốc, 103 683 còn chưa bao giờ nhìn thấy kiến đỏ ở Bên ngoài rộng lớn. Rõ ràng là các vùng đất miền Đông đáng để được khám phá...

Lắc râu. Kiến đỏ biết giao tiếp cùng kiểu ngôn ngữ của dân Bel-o-kan.

Các người không có pheromon thông hành đúng. Ra ngoài! Đây là đất của chúng tôi.

Kiến đỏ hung trả lời là chúng chỉ ở lại đây ít thời gian thôi, chúng muốn đi tới tận cùng của thế giới phía Đông. Đám kiến đỏ bàn tính với nhau.

Chúng nhận ra hai con kia thuộc Liên bang kiến đỏ hung. Liên bang đó có thể ở xa, nhưng nó mạnh (64 tổ trước mùa ong chia đàn vừa rồi) và tiếng tăm về các loại vũ khí của nó đã vượt qua dòng sông Tây. Có thể tốt hơn hết là không nên kiếm có xung đột. Một ngày không tránh được, những con kiến đỏ, một loài di cư, sẽ buộc phải đi qua lãnh địa Liên bang của kiến đỏ hung.

Những cử động râu dần dần bớt đi. Lúc dành cho tổng hợp. Một con kiến đỏ truyền đạt lại ý kiến của cả nhóm:

Các người có thể qua một đêm ở đây. Chúng ta sẵn sàng chỉ cho các người đường đi tới điểm tận cùng của thế giới, và thậm chí dẫn các người tới đó. Đổi lại các người sẽ để cho chúng ta một vài pheromon nhận dạng của các người.

Giao kèo thỏa đáng. 103 683 và 4 000 biết là khi đưa các pheromon, chúng sẽ cho kiến đỏ một tấm giấy thông hành quý báu để đến những vùng đất rộng lớn của Liên bang. Nhưng có thể đi tới tận cùng thế giới và từ đó trở về là vô giá...

Các chủ nhà dẫn chúng về phía chỗ tạm trú, ở trên đó vài cành cây. Chỗ này chẳng giống thứ gì đã từng được biết đến. Kiến đỏ, làm nghề dệt và may, xây tổ tạm thời của chúng bằng cách may ba cái lá cây phi sát cạnh nhau. Một cái làm sàn, hai cái kia làm tường bên.

103 683 và 4 000 quan sát một nhóm thợ dệt, đang bận đóng “mái nhà” trước khi đêm xuống. Chúng chọn một cái lá phi sẽ dùng làm trần. Để gắn cái lá này với ba cái lá kia, chúng làm thành một cái thang sống, khoảng mười con kiến thợ đứng chồng lên nhau cho tới khi thành một đỉnh có thể với được tới cái lá-trần.

Cái trụ sập xuống nhiều lần. Quá cao.

Thế là kiến đỏ đổi phương pháp. Một nhóm thợ leo lên cái lá-trần, tạo thành một chuỗi bám chặt vào và dùng đưa ở đầu lá. Cái dây kiến ấy hạ xuống, xuống nữa để tóm lấy cái thang sống vẫn đang đứng ở phía dưới. Vẫn còn quá xa, thế là một túm kiến đỏ nối thêm vào ở đầu dây.

Sắp được rồi, cái gân lá cong lại. Chỉ còn thiếu vài centimét phía bên phải. Kiến ở trên cái dây tung mình lắc lư để bù vào khoảng cách. Mỗi lần dùng đưa, cái dây dãn ra, nó gần như sắp đứt nhưng nó giữ được. Cuối cùng, những chiếc răng của đám kiến nhào lộn ở trên và ở dưới cũng gặp được nhau, *tắc!*

Công việc thứ hai: cái thang rút lại. Những con kiến ở giữa, hết sức cẩn trọng, ra khỏi hàng, trèo lên vai các đồng nghiệp của chúng, và tất cả mọi người kéo để cho hai cái lá sát lại gần nhau. Cái lá-trần xuôi xuống ngôi làng từng chút một, tỏa bóng mình căng rộng lên trên sàn.

Thế nhưng, khi cái hộp đã có nắp của mình rồi, thì phải gắn chặt nó lại. Một con kiến đỏ già

chạy vào trong một ngôi nhà và trở ra hươu lên một ấu trùng to. Đây là dụng cụ để dệt.

Người ta điều chỉnh cho các mép thật song song, họ giữ chúng chạm vào nhau. Sau đó họ mang ấu trùng tươi đến. Con tòi nghiệp ấy đang xây kén cho mình để thanh thản lột xác, người ta chẳng để nó hưởng thú vui đó nữa. Một con thợ cầm cái dây trong cuộn này và bắt đầu tháo ra. Với một chút nước bọt, nó dính đầu sợi chỉ với một cái lá và sau đó đưa cái kén cho người bên cạnh.

Ấu trùng, cảm giác là người ta đang kéo dây của mình, làm ra những sợi khác để bù vào. Người ta càng lột trần nó, nó càng lạnh và càng nhỏ tẻo. Các kiến thợ tranh thủ điều đó. Chúng truyền từ răng này sang răng khác con thoi sống và không tiết kiệm lượng sợi. Khi đưa con của chúng chết, kiệt sức, chúng lấy một con khác. Vậy là mười hai ấu trùng đã bị hiến sinh cho duy một công việc này.

Chúng kết thúc việc khâu mép thứ hai của cái lá-trần; ngôi làng giờ mang dáng vẻ của một cái hộp xanh có các cạnh màu trắng. 103 683, đang đi dạo ở đó gần như ở nhà mình, rất nhiều lần nhận ra kiến đen ở giữa đám đông kiến đỏ. Nó không thể ngăn mình chất vấn.

Đó là lính đánh thuê à?

Không, đó là nô lệ.

Thế nhưng, kiến đỏ không nổi tiếng về phong tục theo chế độ nô lệ... Một trong số chúng đồng ý giải thích là mới đây chúng gặp một bầy kiến chủ nô lệ đi về hướng Tây, và thế là bầy này đã đổi những quả trứng kiến đen lấy một cái tổ dệt xách tay.

103 683 không tha cho người đối thoại của mình nhanh như thế và hỏi nó là sau đó cuộc gặp gỡ không quay sang đánh lộn à. Con kia trả lời là không, rằng những con kiến ghê gớm đó đã ăn no nê, chúng chỉ có quá nhiều nô lệ thôi; hơn nữa, chúng sợ cái ngòi chết người của kiến đỏ.

Những con kiến đen sinh ra từ những quả trứng được đôi chác ấy lấy mùi thông hành của chủ chúng và phục vụ họ như là cha mẹ mình. Và làm thế nào mà chúng có thể biết được là di sản di truyền của chúng biến chúng thành những kẻ săn mồi chứ không phải thành những nô lệ? Chúng chẳng biết gì về thế giới bên ngoài ngoài những gì kiến đỏ muốn kể cho chúng.

Các người không sợ chúng nổi dậy sao?

Đúng, đã từng nhiều lần giật mình. Thông thường, kiến đỏ linh cảm và chuẩn bị đối phó trước với các rắc rối bằng cách loại những kẻ ương ngạnh bị cô lập. Hễ kiến đen còn chưa biết rằng chúng bị đánh cắp trong tổ, rằng chúng thuộc một loài khác, chúng vẫn thiếu một động cơ thực sự...

Màn đêm và cái lạnh buông xuống cây phi. Người ta cho hai nhà thám hiểm một góc để qua một đêm ngủ đông ngắn.

Chli-pou-kan lớn lên từ từ. Đầu tiên người ta tổ chức Cẩm Thành. Nó đã không được xây dựng trong một gốc cây, nhưng trong một thứ kỳ lạ bị vùi ở đó; một hộp đồ hộp gỉ, thực ra, trước kia có ba

cân mút quả ở trong, đồ vút đi từ một trung tâm trẻ mồ côi gần đó.

Trong cung điện mới này, Chli-pou-ni nhiệt tình để trong khi người ta nhồi cho nó đầy đường, mỡ và vitamin.

Những đứa con gái đầu tiên đã xây ngay dưới Cẩm Thành một nhà trẻ được sưởi bằng mìn đang phân hủy. Đó là thứ tiện lợi hơn cả, trong lúc chờ đợi mái vòm bằng cành cây và phòng tắm nắng bảo hiệu công việc kết thúc.

Chli-pou-ni muốn là tổ của mình hưởng mọi công nghệ nổi tiếng: các gian trồng nấm, kiến bình chứa, gia súc rệp, cây thường xuân làm trụ, phòng lên men mật, phòng sản xuất bột ngũ cốc, phòng lính đánh thuê, phòng gián điệp, phòng hóa học hữu cơ, vân vân...

Và không khí nhộn nhịp ở mọi góc ngách. Kiến chúa trẻ biết truyền đạt nhiệt huyết và những mong muốn của nó. Nó không chấp nhận Chli-pou-kan là một thành phố liên bang như những thành phố khác. Nó tham vọng biến thành phố của mình thành một cực tiền tiêu, là điểm đầu của nền văn minh myrmécéen. Hơn nữa, nó có đầy đề xuất.

Ví dụ, người ta đã phát hiện ra một lạch nước ngầm xung quanh tầng -12. Theo nó, nước là một yếu tố chưa được nghiên cứu nhiều. Người ta có lẽ sẽ tìm ra một biện pháp đi được trên mặt nước.

Trong thời gian đầu, một nhóm chịu trách nhiệm nghiên cứu các loài côn trùng sống ở nước ngọt: cà niễng, độc nhãn, rận nước... Có ăn được chúng không? Một ngày nào đó, liệu người ta có thể nuôi được chúng trong các vũng nước được kiểm soát không?

Bài diễn văn đầu tiên nổi tiếng của nó, nó phát biểu về chủ đề rệp:

Chúng ta đang tiến tới một thời kỳ biến loạn chiến tranh. Các loại vũ khí càng ngày càng tồi tàn hơn. Chúng ta sẽ không thể luôn theo kịp. Một ngày nào đó, có thể sẵn bắt bên ngoài sẽ trở nên bấp bênh. Chúng ta phải dự đoán được điều tồi tệ nhất. Tổ của chúng ta phải mở rộng xuống sâu nhất có thể. Và chúng ta phải ưu tiên nuôi rệp hơn mọi hình thức cung cấp đường sống khác. Gia súc này sẽ được đặt trong các chuồng nằm ở các tầng sâu nhất...

Ba mươi đứa con gái của nó ra ngoài và mang về hai con rệp sắp đẻ. Sau vài giờ, chúng có khoảng một trăm con rệp nhỏ mà chúng cắt cánh luôn. Chúng xếp đàn gia súc này ở tầng -23, tránh khỏi lũ bộ rùa, và cung cấp cho lũ gia súc đầy đủ lá tươi và cọng đầy nhựa.

Chli-pou-ni phái các nhà thám hiểm đi khắp nơi. Một số con mang về bào tử nấm mũ sau đó được trồng ở các trại trồng nấm. Thậm chí, kiến chúa đầy tham vọng khám phá quyết định thực hiện giấc mơ của mẹ mình: nó trồng một hàng hạt hoa ăn thịt ở biên giới Đông. Nó hy vọng như thế sẽ kìm hãm được một cuộc tấn công của bọn mối có thể xảy ra và vũ khí bí mật của chúng.

Vì nó chưa quên được bí ẩn của vũ khí bí mật, vụ ám sát hoàng tử 327 và dự trữ lương thực giấu dưới đá granit.

Nó phái gấp một nhóm sứ giả đi về hướng Bel-o-kan. Xét một cách chính thức, những sứ giả này được ủy thác báo cho kiến chúa mẹ là tổ thứ sáu mươi lăm được xây dựng và sự gia nhập của tổ vào

Liên bang. Nhưng xét một cách không chính thức, chúng sẽ phải cố tiếp tục cuộc điều tra ở tầng -50 của Bel-o-kan.

Tiếng chuông vang lên khi bà Augusta đang ghim những bức ảnh màu nâu quý giá lên bức tường xám. Bà kiểm tra xem cái xích an toàn đã được cài chưa và hé mở cửa.

Một người đàn ông trung tuổi đứng đó, ăn mặc sạch sẽ; thậm chí không có cả gàu trên ve áo vest của ông ta.

- Chào bà Wells. Tôi xin tự giới thiệu: Giáo sư Leduc, một đồng nghiệp của con trai Edmond của bà. Tôi sẽ không quanh co. Tôi biết bà đã mất cháu trai và chất của mình trong cái kho chứa đồ. Và còn tám lính cứu hỏa, sáu hiến binh và hai cảnh sát cũng biến mất như thế ở dưới. Thế nhưng, thưa bà... tôi mong được xuống dưới đó.

Augusta không chắc là đã nghe rõ. Bà chỉnh cái máy trợ thính của mình tới âm lượng tối đa.

- Anh là Giáo sư Rosenfeld?

- Không. Leduc. Giáo sư Leduc. Tôi thấy là bà đã từng nghe nói về Rosenfeld. Rosenfeld, Edmond và tôi, cả ba đều là nhà côn trùng học. Chúng tôi có chung một chuyên môn: nghiên cứu kiến. Nhưng chỉ mỗi Edmond tiến trước chúng tôi khá nhiều. Sẽ thật là đáng tiếc nếu không làm cho nhân loại thừa hưởng được nó... Tôi mong được xuống kho chứa đồ của bà.

Khi người ta nghe không rõ, người ta nhìn rõ hơn. Bà xem xét tai của ông Leduc này. Con người có một đặc điểm là giữ trong mình hình dáng quá khứ xa xưa nhất của họ; tai, về mặt đó, thể hiện thái nhi. Dái tai biểu tượng cho đầu, cạnh vành tai cho hình dạng của cột sống, vân vân... Ông Leduc này chắc là một bào thai gầy, và bà Augusta đánh giá dè dặt những bào thai gầy.

- Anh muốn tìm thấy gì trong cái kho chứa đồ này?

- Một quyển sách. Một quyển bách khoa toàn thư trong đó ông ấy ghi chép một cách hệ thống tất cả các công việc của mình. Edmond là người hay bí mật. Chắc ông ấy phải chôn hết dưới đó, và đặt bẫy để giết chết hoặc đẩy lùi những kẻ lố mãng. Nhưng tôi, tôi là một người lão luyện và một người lão luyện...

- ... rất có thể bị chết nữa! - Bà Augusta thêm vào.

- Hãy cho tôi thử cơ may của mình.

- Vào đi, anh...?

- Leduc, Giáo sư Laurent Leduc ở phòng thí nghiệm CNRS 352.

Bà dẫn ông ta tới phía kho chứa đồ. Một dòng chữ lớn màu đỏ được sơn lên bức tường mà cảnh

sát xây:

ĐỪNG BAO GIỜ XUỐNG CÁI KHO CHỨA ĐỒ ĐÁNG NGUYỄN RỦA NÀY NỮA!!!

Bà chỉ nó cho ông ta bằng một cái hắt cằm.

- Anh có biết những người trong tòa nhà này nói gì không, anh Leduc? Họ nói đó là một cái miệng của địa ngục. Họ nói rằng cái nhà này ăn thịt người và nó ăn những người tới làm ngửa hòng nó... Thậm chí một số người muốn người ta đổ bê tông nó.

Bà nhìn ông ta từ trên xuống dưới.

- Anh không sợ chết hả, anh Leduc?

- Có chứ, - ông nói, và ông cười vẻ ranh mãnh. - Có chứ, tôi sợ chết ngóc ngếch, mà không biết có gì dưới đáy kho chứa đồ này.

103 683 và 4 000 đã rời tổ của kiến đỏ thợ dệt từ mấy ngày nay. Hai chiến binh có ngòi nọc nhọn đi cùng chúng. Chúng đã cùng nhau đi rất lâu theo các dấu vết chỉ được phun chút ít pheromon đánh dấu. Chúng đã vượt qua đoạn đường hàng nghìn đầu kể từ cái tổ được dệt trong những cành cây phỉ. Chúng đã gặp đủ loại động vật ngoại lai mà nhiều loài chúng thậm chí không biết tên. Nghi ngờ, chúng tránh tất.

Khi đêm đến, chúng đào đất sâu nhất có thể rồi rúc vào trong, tận dụng luôn hơi ấm êm dịu và sự bảo vệ của hành tinh nuôi dưỡng chúng.

Hôm nay, hai con kiến đỏ dẫn chúng tới tận đỉnh một quả đồi.

Điểm tận cùng thế giới còn xa không?

Đằng kia.

Từ mũi đất của mình, hai con kiến đỏ hung phát hiện, ở tí xa mù khơi về phía Đông, một thế giới của những bụi rậm tối tăm. Những con kiến đỏ báo cho chúng là nhiệm vụ của họ đã kết thúc, rằng họ không theo chúng đi xa hơn nữa. Có một số nơi mà mùi của kiến đỏ không được chào đón.

Hai cư dân Bel-o-kan phải tiếp tục đi thẳng cho tới những cánh đồng của kiến thợ gặt. Những con này sống thường xuyên ở xung quanh “điểm tận cùng thế giới”; chắc chắn họ sẽ biết chỉ dẫn chúng.

Trước khi rời những người dẫn đường của mình, hai con kiến đỏ hung giao các pheromon nhận dạng quý giá của Liên bang, giá thỏa thuận của chuyến đi. Sau đó chúng chạy xuống dốc tới ruộng do những kiến thợ gặt nổi tiếng trồng.

BỘ XƯƠNG: *Nên có một bộ xương ở bên trong hay ở bên ngoài cơ thể thì tốt hơn?*

Khi một bộ xương ở bên ngoài, chúng tạo thành một cái thùng bảo vệ. Thịt tránh được những nguy hiểm bên ngoài nhưng nó trở nên nhão và gần như thành chất lỏng. Và, khi, bắt chấp lớp vỏ, một vật nhọn xuyên qua được, thì thiệt hại không thể cứu vãn nổi.

Khi một bộ xương chỉ tạo thành một cột mảnh và cứng ở bên trong cả khối, thịt phải phòng bị phơi ra cho tất cả các kiểu tấn công. Các vết thương nhiều và thường xuyên. Nhưng, đúng là, điểm yếu hiển nhiên này buộc cơ bắp phải cứng hơn và thớ thịt phải chịu đựng được. Thịt tiến hóa.

Tôi đã thấy, nhờ vào tinh thần của mình, nhiều người tôi luyện được các lớp vỏ “trí tuệ” bảo vệ họ khỏi những bức dọc. Họ có vẻ cứng rắn hơn mức bình thường. Họ nói “tôi mặc kệ” và cười tất cả. Nhưng khi một sự phiền lòng xuyên qua được lớp vỏ của họ, thiệt hại khủng khiếp.

Tôi đã thấy những người đau đớn vì một điều phật ý nhỏ nhất, vì một tác động nhỏ nhất, nhưng tinh thần họ không vì thế mà khép lại, họ vẫn nhạy cảm với tất cả và học hỏi được từ mỗi lần tấn công.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Bọn chủ nô lệ tấn công!

Sợ hãi ở Chli-pou-kan. Quân trinh sát mệt lử truyền tin trong khu tổ non trẻ.

Chủ nô lệ! Chủ nô lệ!

Tiếng tăm góm ghiếc của chúng tới trước chúng. Cũng như một số loài kiến ưu tiên đường lối phát triển nào đó - chăn nuôi, tích trữ, trồng nấm hay hóa học - kiến chủ nô lệ chuyên biệt duy nhất trong lĩnh vực chiến tranh.

Chúng chỉ biết làm mỗi thế, nhưng thực hiện nó giống như một nghệ thuật tuyệt đối. Và cả cơ thể chúng thích nghi với công việc đó. Khớp nhỏ nhất trong chỗ khớp của chúng kết thúc bằng một móc cong, kitin của chúng có độ dày gấp đôi kitin của kiến đỏ hung. Cái đầu hẹp và hình tam giác hoàn toàn không để bất kỳ cái vuốt nào bám vào được. Răng chúng, hình ngà voi lộn ngược lại, là hai thanh kiếm cong vút mà chúng sử dụng một cách khôn khéo đáng gờm.

Về phong tục chủ nô lệ, chúng sinh ra tự nhiên từ sự chuyên biệt hóa cực đoan của loài kiến này. Thậm chí, thiếu chút nữa thì cả loài biến mất, bị hủy diệt bởi chính ý muốn chứng tỏ sức mạnh của mình. Mãi mê chinh chiến, những con kiến này không biết xây tổ, nuôi con của chúng, hay thậm chí... tự nuôi bản thân mình nữa. Những chiếc răng-guom của chúng, thật hiệu quả trong các trận chiến, lại

tổ ra rất bất tiện để tự nuôi dưỡng một cách bình thường. Tuy nhiên, đối với những kẻ hiệu chiến như chúng, bọn chủ nô lệ không ngu ngốc. Vì chúng không còn khả năng thực hiện những việc nội trợ cần thiết cho cuộc sống hàng ngày... những kẻ khác sẽ làm thay chúng.

Chủ nô lệ chủ yếu tấn công các tổ cỡ nhỏ và trung bình của kiến đen, kiến trắng hay kiến vàng - tất cả những loài không có nọc cũng như không có tuyến axit. Đầu tiên chúng bao vây ngôi làng chúng muốn. Ngay khi những kẻ bị vây hãm nhận ra là tất cả kiến thợ đi ra ngoài bị giết chết hết, những con này quyết định bịt các lối vào. Đó chính là thời điểm mà kiến chủ nô lệ chọn để tung đợt tấn công đầu tiên của mình. Chúng dễ dàng vượt qua mọi tuyến phòng thủ, mở toang các cửa trong tổ, reo rắc sợ hãi ở các hành lang.

Chính lúc đó, kiến thợ hoảng sợ tìm cách mở một lối thoát để cất trứng vào nơi an toàn. Chính xác những gì mà kiến chủ nô lệ đã dự đoán. Chúng kiểm tra mọi lối thoát và bắt đám kiến thợ bỏ gánh nặng quý báu đó lại. Chúng chỉ giết những con không muốn tuân lệnh; ở loài kiến, người ta không bao giờ giết chóc vô cớ.

Cuối trận chiến, kiến chủ nô lệ bao vây tổ, yêu cầu những kiến thợ sống sót đặt trứng lại vị trí và tiếp tục chăm sóc chúng. Khi các ấu trùng nở, chúng được dạy phục vụ những kẻ xâm lược, và vì không biết gì về quá khứ chúng nghĩ rằng vâng lời những con kiến to kia là cách sống chuẩn và bình thường.

Trong các cuộc càn quét, đám nô lệ lâu năm lùi lại phía sau, trốn trong cỏ, đợi lúc chủ của mình dọn dẹp xong khu vực. Một khi thắng trận, là những người nội trợ nhỏ giỏi giang, chúng đến ở những nơi đó, trộn lẫn chiến lợi phẩm trứng cũ với những quả trứng mới, giáo dục tù nhân và con cái của họ. Những thế hệ bị bắt cóc cứ như thế chồng chất lên nhau, tùy theo sự di chuyển của kẻ cướp.

Thông thường, cần phải có ba nô lệ để phục vụ mỗi kẻ cướp này. Một để nuôi nó (nó chỉ biết ăn những thức ăn ợ ra mà người ta mớm cho); một để tắm cho nó (các tuyến nước bọt của nó đã bị teo đi); một để dọn phân, nếu không, phân sẽ chất đống xung quanh vỏ và ăn mòn nó.

Chắc chắn, điều tồi tệ nhất có thể tới với những con chiến binh tuyệt đối này là bị người hầu của chúng bỏ rơi. Thế là chúng vội vàng rời khỏi tổ cướp được và đi tìm một tổ mới để chinh phục. Nếu chúng không tìm thấy trước buổi đêm, chúng có thể chết vì đói và lạnh. Cái chết nực cười nhất cho những chiến binh huy hoàng này.

Chli-pou-ni đã nghe kể nhiều truyền thuyết về chủ nô lệ. Người ta khẳng định đã có những cuộc nổi dậy của nô lệ, và những nô lệ, biết rõ chủ mình, dĩ nhiên cũng không thua kém gì. Người ta cũng kể lại là một số chủ nô lệ sưu tập trứng kiến, với ý tưởng có một bộ đủ tất cả các kiểu kích cỡ và tất cả các loài.

Nó hình dung ra một phòng đầy những quả trứng như thế, các loại kích thước, các kiểu màu sắc. Và dưới mỗi lớp bọc trắng... một nền văn hóa myrmécéen đặc thù, sẵn sàng thức dậy để phục vụ tên đầu óc sơ đẳng thô lỗ này.

Nó khổ tâm với ý nghĩ nặng nề của mình. Trước tiên phải nghĩ cách đối đầu đã. Bọn chủ nô lệ được báo là tới từ phía Đông. Quân trinh sát và mật thám Chli-pou-kan cam đoan là chúng có từ bốn

trăm đến năm trăm nghìn lính. Chúng qua sông bằng đường hầm của cảng Sateĩ. Và chúng có vẻ khá “khó chịu”, vì chúng có một cái tổ di động dẹt bằng lá mà chúng đã phải phá để qua được đường hầm. Như thế, chúng không còn nhà ở nữa, và nếu chúng không chiếm Chli-pou-kan, chúng sẽ phải qua đêm ngoài trời!

Kiến chúa trẻ cố suy nghĩ hết sức bình tĩnh: *Nếu chúng đã rất hạnh phúc với cái tổ dẹt di động, tại sao chúng thấy buộc phải qua sông? Nhưng nó biết câu trả lời.*

Kiến chủ nô lệ ghét các thành phố lớn do một mối hận thù vừa sâu sắc vừa không thể hiểu được. Mỗi thành phố đối với chúng vừa là một mối đe dọa và vừa là một thách thức. Tranh đua bất tận giữa người đồng bằng và người thành phố. Thế mà, bọn chủ nô lệ biết rằng ở bờ bên kia của dòng sông tồn tại hàng trăm tổ kiến, tổ này giàu hơn và tinh vi hơn tổ khác.

Đáng tiếc là Chli-pou-kan chưa sẵn sàng cho một cuộc tấn công như thế. Đúng là từ vài ngày nay, thành phố đã đầy gần triệu dân; đúng là người ta đã xây một bức tường cây ăn thịt ở biên giới Đông... nhưng việc đó sẽ chẳng bao giờ đủ cả. Chli-pou-ni biết là tổ của nó còn quá trẻ, chưa đủ tinh nhuệ. Hơn nữa, nó vẫn chưa có tin tức của đoàn sứ giả mà nó phái đến Bel-o-kan để tuyên bố tổ thuộc về Liên bang. Như thế nó không thể trông chờ vào sự đoàn kết của các tổ láng giềng. Ngay cả Guayeĩ-Tyolot cũng cách đây hàng nghìn đầu, không thể báo cho dân của tổ mùa hè này được...

Mẹ sẽ làm gì trước một tình huống tương tự? Chli-pou-ni quyết định tập hợp vài người trong số những thợ săn giỏi nhất của mình (chúng còn chưa có cơ hội chứng minh rằng chúng là chiến binh) để trao đổi tuyệt đối. Phải khẩn cấp xây dựng một chiến lược.

Chúng còn đang họp trong Cẩm Thành thì lính gác đóng ở cây con đổ nghiêng vào Chli-pou-kan báo người ta nhận ra mùi của một vũ khí đang ào tới.

Tất cả chuẩn bị. Không một chiến lược nào được thiết lập. Người ta sẽ tùy cơ ứng biến. Tình trạng chuẩn bị chiến đấu được đưa ra, các đội tạm họp lại với nhau (chúng còn chưa nắm hết về cách tổ chức đội ngũ, điều đã phải trả giá đắt để tiếp thu được trong lúc đối đầu với kiến lùn). Thực tế, phần lớn lính thích hy vọng vào bức tường cây ăn thịt hơn.

Ở MALI: Ở Mali, người Dogon cho là lúc hôn phối ban đầu giữa Trời và Đất, bộ phận sinh dục của Đất là một tổ kiến.

Khi thế giới sinh ra từ sự giao hợp này đã hoàn chỉnh, âm hộ trở thành cái miệng; từ đó cho ra lời nói và những thứ hỗ trợ vật chất cho lời nói: kỹ thuật dẹt, mà loài kiến truyền cho con người.

Ngày nay, các nghi lễ phồn thực vẫn còn liên quan tới kiến. Những phụ nữ vô sinh ngồi trên một tổ kiến để xin thần Amma làm cho họ có khả năng sinh sản.

Nhưng kiến không chỉ làm điều đó cho con người, chúng cũng chỉ cho họ xây nhà như thế

nào. Và cuối cùng chúng chỉ cho họ các nguồn nước. Vì người Dogon hiểu là để tìm thấy nước, họ phải đào dưới các tổ kiến.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Những con châu chấu bắt đầu bay ra tứ phía. Đó là một dấu hiệu. Ngay đằng kia, những con kiến có mắt sáng nhất đã nhận ra một cột bụi.

Người ta có cố hết sức kể về bọn chủ nô lệ cũng vô ích, thấy chúng tấn công đúng là một chuyện khác. Chúng không có kỵ binh, chúng là kỵ binh. Toàn thân chúng mềm và chắc, chân chúng dày và cơ bắp, cái đầu mảnh và nhọn của chúng được kéo dài nhờ những chiếc sừng di động, thực ra là răng chúng.

Sức di chuyển của chúng tuyệt đến mức không một tiếng rít nào đi kèm theo được đầu của chúng khi chúng rẽ không khí, bị cuốn bởi tốc độ chân mình.

Cỏ bẹp xuống khi chúng qua, đất rung chuyển, cát rập rình. Râu chúng chĩa ra trước tỏa những pheromon buốt tới mức tưởng như tiếng gầm thét.

Chúng ta phải đóng cửa lại và chống cự ở trong tổ hay ra ngoài và chiến đấu? Chli-pou-ni do dự, nó sợ, đến mức thậm chí không dám mạo hiểm cả một gợi ý. Thế nên, dĩ nhiên lính kiến đỏ hung làm những gì không nên làm. Chúng chia nhau ra. Một nửa ra ngoài để phơi mắt đối đầu với địch thủ; nửa kia ở lại trụ trong Tổ như lực lượng phòng bị và kháng cự trong trường hợp bị vây hãm.

Chli-pou-ni cố nhớ lại trận Cây Mỹ Nhân, trận duy nhất nó biết. Và nó có cảm giác chính pháo binh đã gây ra nhiều thiệt hại nhất cho các toán đối địch. Ngay lập tức nó ra lệnh mọi người xếp ba hàng pháo binh ở những tuyến đầu tiên.

Các đội kiến chủ nô lệ giờ đã lao đến bức tường cây ăn thịt. Những con thú thực vật gục xuống lúc chúng đi qua, bị quyến rũ bởi mùi thịt nóng. Nhưng những cây này quá chậm, và tất cả chiến binh kẻ thù vượt qua trước khi thậm chí chỉ một cây ăn thịt kịp kẹp chúng lại.

Mẹ đã nhầm!

Lúc sắp bị tấn công, tuyến Chli-pou-kan đầu tiên phóng ra một loạt vô định, chỉ loại được chừng hai mươi kẻ tấn công. Tuyến thứ hai thậm chí còn chưa có thời gian vào vị trí, các pháo binh đã bị tóm tắt lấy họng và bị cắt đầu mà không thể nhả một giọt axit nào.

Chỉ tấn công vào đầu là chuyên môn chính của kiến chủ nô lệ. Và chúng làm việc đó rất tốt. Đầu của cư dân trẻ Chli-pou-kan bay khắp nơi. Những cái thân không đầu đôi khi tiếp tục dò dẫm chiến đấu hay chạy trốn làm những người sống khiếp sợ.

Sau mười hai phút, chẳng còn gì nhiều trong đám quân kiến đỏ hung. Nửa thứ hai của đội quân bịt tất cả các lối vào. Chli-pou-kan còn chưa có mái vòm, nó hiện trên mặt đất dưới hình khoảng mười miệng núi bé con được bao quanh bởi sỏi tán nhỏ.

Mọi người bàng hoàng. Lao tâm khổ tứ để xây được một tổ hiện đại, và thấy nó bị phó mặc cho một băng thô lỗ nguyên thủy đến mức không biết tự nuôi mình.

Chli-pou-ni cố tăng các cuộc TĐTĐ một cách vô ích, nó không tìm ra cách kháng cự. Những viên đá xây được xếp ở các lối vào sẽ trụ qua vài giây trong trường hợp tốt nhất. Về phần đánh nhau ở hành lang, dân Chli-pou-kan cũng chẳng chuẩn bị được hơn so với đánh nhau ngoài trời.

Bên ngoài, những chiến binh đỏ hung cuối cùng chiến đấu như những con quỷ. Một số con đã có thể vừa đánh vừa lùi, nhưng phần lớn thấy các lối vào bị bịt lại ngay sau lưng mình. Với chúng, mọi chuyện thế là hết. Thế nhưng, chúng chống cự hiệu quả hơn nữa vì chúng chẳng còn gì để mất và vì chúng nghĩ chúng càng làm giảm tốc bọn xâm lăng, các nút cửa càng có thể được củng cố hơn.

Đến lượt con Chli-pou-kan cuối cùng bị chặt đầu và thân của nó, trong một phản xạ mạnh mẽ, tới chèn trước một lối vào và cắm chặt những chiếc vuốt của mình vào cửa, lá chắn chẳng đáng kể.

Bên trong Chli-pou-kan, người ta chờ đợi.

Người ta đợi đám chủ nô lệ với sự cam chịu ừ ừ. Cuối cùng, sức mạnh thể xác đơn thuần vẫn mang lại hiệu quả mà công nghệ còn chưa vượt qua được...

Nhưng kiến chủ nô lệ chưa tấn công. Như Hannibal^[11] trước thành Rome, chúng do dự liệu có thể thắng được không. Mọi thứ có vẻ quá dễ dàng. Trong đó hẳn phải có một cái bẫy. Nếu tiếng tăm kẻ giết người của chúng vượt trước chúng khắp nơi, kiến đỏ hung cũng có tiếng tăm riêng. Bên phe kiến chủ nô lệ, người ta nói là chúng luôn khôn khéo tạo ra những cái bẫy tinh tế. Người ta cho là chúng biết liên minh với lính đánh thuê, những kẻ hiện ra lúc mà người ta ít mong đợi nhất. Người ta cũng nói là chúng biết thuần phục những con vật hung dữ, sản xuất các vũ khí bí mật gây ra những nỗi đau đớn không chịu đựng được. Và rồi, kiến chủ nô lệ cảm thấy thoải mái ở ngoài trời bao nhiêu thì chúng ghét cảm giác bị các bức tường bao quanh bấy nhiêu.

Dù sao chúng cũng vẫn chưa làm nổ tung các chướng ngại vật chặn lối vào. Chúng chờ đợi. Chúng có thời gian. Suy cho cùng, màn đêm chưa buông xuống trước mười lăm giờ nữa.

Trong tổ kiến, người ta ngạc nhiên. Tại sao chúng không tấn công? Chli-pou-ni không thích điều này. Điều làm nó lo lắng, là đối thủ “hành động theo lối thoát khỏi cách hiểu của nó”, trong khi chúng chẳng cần gì cả, vì chúng mạnh hơn. Một số con của nó rụt rè tỏ ý kiến là người ta có thể thử bỏ đói chúng. Một việc như thế có thể sẽ khôi phục lòng dũng cảm cho kiến đỏ hung: nhờ vào những chuồng trại ở dưới hầm, những cánh đồng trồng nấm, những vựa bột ngũ cốc, kiến bình chứa được nhồi nhét đầy mật, chúng có thể cầm cự được khoảng hai tháng vây hãm.

Nhưng Chli-pou-ni không nghĩ đến sự vây hãm. Thứ mà những kẻ trên kia muốn, đó là một cái tổ qua đêm. Nó nghĩ lại châm ngôn nổi tiếng của Mẹ: *Nếu kẻ thù mạnh hơn, hãy hành động theo lối thoát khỏi cách hiểu của nó*. Đúng, đối mặt với bọn tàn nhẫn này, các công nghệ mũi nhọn, vị cứu tinh

đây rồi.

Năm trăm nghìn dân Chli-pou-kan thực hiện TĐTĐ. Cuối cùng một cuộc tranh luận lý thú đã nổ ra. Một con kiến thợ nhỏ nói:

Sẽ là sai lầm nếu muốn sao chép vũ khí hoặc chiến thuật đã được các đàn anh Bel-o-kan sử dụng. Chúng ta không nên bắt chước, chúng ta phải nghĩ ra giải pháp riêng của mình, để giải quyết chính các vấn đề của chúng ta.

Ngay khi pheromon này được thả, tinh thần được giải tỏa và một quyết định nhanh chóng được đưa ra. Mọi người bắt tay vào việc.

BỘ BINH THỔ: Vào thế kỷ XIV, vua Thổ Nhĩ Kỳ Murad I tạo ra một đội quân khá đặc biệt, mà người ta đặt tên là Bộ binh Thổ (tiếng Thổ là yeni tcheri, quân đội mới). Bộ binh Thổ có một đặc điểm: nó chỉ được tạo thành từ trẻ mồ côi. Thực vậy, quân lính Thổ, khi cướp phá một ngôi làng Armenia hay Slave, nhặt luôn trẻ con ở đó và nhốt chúng trong một trường quân sự đặc biệt, tại đây chúng không thể biết gì về phần còn lại của thế giới. Chỉ được đào tạo về nghệ thuật chiến đấu, những đứa trẻ này tỏ ra là những chiến binh giỏi nhất của cả Đế chế Ottoman và không ngần ngại tàn phá những ngôi làng mà gia đình thật sự của chúng đang sống. Không bao giờ Bộ binh Thổ có ý định chống lại những kẻ bắt cóc mình khỏi bố mẹ chúng. Trái lại, sức mạnh của đội quân này không ngừng tăng lên, điều đó cuối cùng làm vua Thổ Mahmut II lo lắng, người đã tàn sát chúng và cho đốt ngôi trường năm 1826.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Giáo sư Leduc mang đến hai cái hòm lớn. Từ một cái, ông lôi ra một kiểu máy khoan tay chạy xăng lạ lùng. Ngay lập tức ông bắt đầu phá bức tường do cảnh sát xây, tới khi làm thành cái lỗ tròn cho phép chui qua được.

Khi tiếng ồn ào ngừng, bà Augusta tới mời một tách trà cỏ roi ngựa, nhưng Leduc từ chối và ung dung giải thích là nó có nguy cơ làm ông ấy buồn đi tiểu. Ông quay lại phía một cái hòm khác và lôi từ đó ra một bộ đầy đủ dụng cụ của nhà thám hiểm hang động.

- Anh nghĩ là sâu đến thế à?

- Thành thật mà nói, thưa bà yêu quý, trước khi tới gặp bà tôi đã thực hiện một nghiên cứu về tòa nhà này. Thời Phục hưng, các nhà thông thái đạo Tin Lành sống ở đây và họ đã xây một lối đi bí mật. Tôi gần như chắc chắn là lối đi này đổ ra rừng Fontainebleau. Chính nhờ nó mà những người theo đạo

Tin Lành này thoát khỏi tay những kẻ săn đuổi mình.

- Nhưng nếu những người đã xuống dưới đó thoát ra rừng, tôi không hiểu tại sao họ không hiện ra nữa? Có cháu trai tôi, cháu tôi... cháu dâu tôi, hơn một chục lính cứu hỏa và các hiến binh, tất cả những người này chẳng có lý do gì để trốn cả. Họ có gia đình, bạn bè. Họ không theo đạo Tin Lành và không còn chiến tranh Tôn giáo nữa.

- Bà có thật sự chắc thế không, thưa bà?

Ông ta nhìn bà với vẻ buồn cười.

- Các tôn giáo đã lấy tên mới rồi, chúng khoe mình là những triết học hay... những khoa học. Nhưng chúng vẫn đều đều độc đoán.

Ông sang phòng bên cạnh để mặc bộ quần áo thám hiểm hang động. Khi ông xuất hiện trở lại, khá gò bó, đầu nằm trong cái mũ cát đỏ tươi có một cái đèn trên trán, Augusta suýt phì cười.

Ông nói tiếp như không có gì cả.

- Sau những người theo đạo Tin Lành, căn hộ này được người của các giáo phái đủ mọi hạng ở. Một số say mê tôn giáo thờ nhiều thần cổ xưa, những người khác thích hành tây, hay củ cải đen, tôi biết gì [\[12\]](#)?

- Hành tây và củ cải đen rất tốt cho sức khỏe. Tôi hiểu rất rõ là người ta thích chúng. Sức khỏe, đó là điều quan trọng nhất... Nhìn này, tôi điếc, sắp lão suy, và tôi chết dần chết mòn mỗi ngày.

Ông muốn làm bà yên lòng.

- Nào, đừng bi quan, bà còn có vẻ rất khỏe.

- Xem nào, anh đoán tôi bao nhiêu tuổi?

- Tôi không biết... sáu mươi, bảy mươi tuổi.

- Một trăm, thưa anh! Tôi một trăm tuổi cách đây một tuần, và tôi đau khắp cơ thể, và với tôi, chịu đựng cuộc sống mỗi ngày thêm một khó khăn, nhất là từ khi tôi mất tất cả những người tôi yêu.

- Tôi hiểu bà, tuổi già là một thử thách khó khăn.

- Anh còn nhiều câu chua cay như thế nữa không?

- Nhưng mà bà...

- Nào, xuống nhanh đi. Nếu ngày mai, tôi không thấy anh lên, tôi sẽ gọi cảnh sát và chắc chắn họ sẽ xây cho tôi một bức tường lớn mà không ai tới đập nó nữa...

Bị ấu trùng tò vò gặm nhấm liên tục, 4 000 không tài nào ngủ được, ngay cả trong những đêm lạnh nhất.

Vậy nên nó bình tĩnh đợi cái chết, toàn làm những việc lý thú và mạo hiểm mà có lẽ nó không bao giờ đủ dũng cảm để làm trong những hoàn cảnh khác. Khám phá điểm tận cùng của thế giới chẳng hạn.

Chúng vẫn đang trên đường tới những cánh đồng của thợ gặt. 103 683 tranh thủ chặng đường để nhớ lại một số bài học của các vú nuôi mình. Họ giải thích cho nó Trái đất là một hình lập phương, chỉ mang sự sống ở mặt trên của nó.

Nó sẽ nhìn thấy gì nếu cuối cùng nó đến được điểm tận cùng của thế giới, cạnh của nó? Nước? Sự trống rỗng của một bầu trời khác? Người bạn đường bị án treo của nó và chính bản thân nó sẽ biết nhiều hơn tất cả các nhà thám hiểm, tất cả những con kiến đỏ hung từ lúc khởi đầu của mọi thời đại đến giờ!

Dưới cái nhìn ngạc nhiên của 4 000, bước đi của 103 683 bỗng trở thành một bước đi quả quyết.

Đến giữa buổi chiều, khi kiến chủ nô lệ quyết định phá các lối vào, chúng ngạc nhiên không thấy một sự chống cự nào. Thế nhưng chúng biết rõ là chúng chưa tiêu diệt hết quân đội kiến đỏ hung, kể cả có tính đến kích thước nhỏ của tổ. Thế là nghi ngờ...

Chúng tiến càng thận trọng hơn vì quen sống ngoài trời và hưởng một tầm nhìn tuyệt vời nhờ có ánh sáng, chúng hoàn toàn mù lòa dưới lòng đất. Những con kiến đỏ hung vô tính cũng chẳng nhìn rõ hơn ở đây, nhưng ít ra chúng cũng quen vận động ở những đường hầm hẹp của thế giới bóng tối này.

Đám chủ nô lệ tới Cẩm Thành. Tất cả đều hoang vắng. Thậm chí có cả một đồng thức ăn trên mặt đất, còn nguyên! Chúng đi xuống thêm nữa; những vựa lương thực đầy ắp, có người ở trong những căn phòng này cách đây ít lâu thôi, chắc chắn thế.

Ở tầng thứ - 5, chúng tìm thấy các pheromon mới. Chúng cố giải mã các cuộc nói chuyện dính ở đây, nhưng kiến đỏ hung đã đặt một nhánh cây húng tây mà mùi của nó tỏa ra làm nhiễu tất cả hơi bốc.

Tầng - 6. Chúng không thích cảm giác như thế này, bị nhốt dưới đất. Thành phố này quá tối! Làm thế nào mà những con kiến có thể chịu sống vĩnh viễn trong cái không gian giam hãm và tối tăm như cái chết ấy?

Ở tầng - 8, chúng nhận ra những pheromon mới mẻ hơn. Chúng rào chân bước, bọn kiến đỏ hung chắc không còn ở xa nữa.

Ở tầng - 10, chúng chộp được một nhóm kiến thợ đang hươ trứng lên. Bọn này chạy trốn trước kẻ xâm lược. Vậy ra là thế! Cuối cùng chúng hiểu ra, cả thành phố chui xuống những tầng sâu nhất hy

vọng cứu được con cái quý giá của mình.

Vì tất cả trở nên liên kết chặt chẽ, kiến chủ nô lệ quên mọi cẩn trọng và chạy, tung pheromon tiếng hét chiến tranh nổi tiếng của mình ở khắp các hành lang. Các kiến thợ Chli-pou-kan không tài nào bỏ xa chúng được, và người ta đã ở tầng - 13.

Bỗng nhiên, những con mang trứng biến mất một cách khó hiểu. Về phần hành lang mà chúng đang theo, nó dẫn tới một gian phòng rất lớn mà sàn tràn đầy các vũng mật. Theo bản năng, kiến chủ nô lệ đi vội tới để liếm thứ chất lỏng quý báu, nếu không, có nguy cơ bị thấm xuống đất.

Những chiến binh khác chen lấn nhau đằng sau chúng, nhưng căn phòng thật sự khổng lồ, có chỗ và có mật đủ cho mọi người. Dịu làm sao, ngọt làm sao! Chắc chắn đây là một trong các phòng kiến bình chứa, một con kiến chủ nô lệ đã từng nghe nói về nó: *một kỹ thuật gọi là hiện đại bắt một con kiến thợ tội nghiệp cả đời đầu chúc ngược xuống dưới và bụng bị kéo dẫn ra hết mức.*

Chúng lại chế nhạo dân thành thị lần nữa đồng thời vẫn ngón mật. Nhưng một chi tiết bỗng nhiên thu hút sự chú ý của một con chủ nô lệ. Ngạc nhiên là một căn phòng quan trọng như thế này chỉ có duy nhất một lối vào...

Nó không có thời gian để suy nghĩ thêm. Những con kiến đỏ hung đã đào xong. Một thác nước từ trần phun xuống. Những con chủ nô lệ cố bỏ chạy bằng hành lang nhưng lối này giờ đã bị một hòn đá to chặn lại. Và mức nước tăng lên. Những con không bị chết vì cú dội vòi rồng đang giãy giụa hết sức mình.

Ý tưởng là của con chiến binh đỏ hung đã nói rằng không nên bắt chước các bậc tiền bối. Sau đó nó đặt ra câu hỏi: *Đặc thù của thành phố chúng ta là gì?* Chỉ có duy nhất một pheromon: *Suối nước ngầm ở tầng - 12!*

Thế là chúng đào một cái rãnh từ dòng suối, và thông dòng nhánh này, đồng thời không để nước thấm xuống đất nhờ những chiếc lá nhầy. Phần còn lại liên quan chủ yếu đến kỹ thuật bể chứa. Chúng đã xây một bể chứa nước to trong một gian phòng, rồi đục thủng tâm của nó bằng một cái que. Tất nhiên, việc phức tạp nhất là giữ cái que máy khoan ấy nhô lên khỏi mặt nước. Chính những con kiến treo mình trên trần gian phòng đó đã làm nên kỳ tích này.

Ở dưới, kiến chủ nô lệ múa may và ngo ngoáy. Phần lớn bị chết đuối, nhưng khi tất cả nước đã được trút xuống căn phòng bên dưới, mực mớ nước khá cao đủ để một số chiến binh thoát được qua cái lỗ trên trần. Kiến đỏ hung hạ chúng mà không phải vất vả bắn axit.

Một giờ sau, món cháo kiến chủ nô lệ không động đậy nữa. Kiến chúa Chli-pou-ni đã thắng. Thế là nó đưa ra châm ngôn lịch sử đầu tiên của mình: *Chướng ngại vật càng lớn, nó buộc chúng ta càng phải xuất sắc hơn.*

Tiếng va chạm ngầm và đều đặn kéo bà Augusta vào bếp, giữa lúc Giáo sư Leduc cong người

chui qua cái lỗ ở tường. Thật đúng là, sau hai mươi tư tiếng! Được một lần có người đáng ghét mà nếu có biến mất cũng chẳng làm bà quan tâm, ông ta phải quay lại!

Bộ đồ thám hiểm hang động rách tả tơi, nhưng ông ta còn nguyên vẹn. Ông ta cũng không đạt được gì cả, điều đó nhìn thấy rõ như cái mũi ở giữa mặt.

- Thế nào?

- Thế nào, thế nào là sao?

- Anh có tìm thấy họ không?

- Không...

Bà Augusta xúc động tốt cùng. Đây là lần đầu tiên ai đó leo lên từ cái hố này còn sống và không điên. Thế thì có thể sống sót được qua cuộc phiêu lưu mạo hiểm này!

- Nhưng cuối cùng, có gì ở dưới? Nó có thông ra rừng Fontainebleau như anh nghĩ không?

Ông chui khỏi cái mũ cát.

- Trước tiên bà làm ơn mang cái gì cho tôi uống đã. Tôi đã hết lương thực dự trữ và không uống từ trưa qua.

Bà mang cho ông ta trà cỏ roi ngựa mà bà giữ ấm trong một cái phích.

- Bà muốn tôi nói cho bà có gì ở dưới à? Có một cái cầu thang xoắn ốc dẫn xuống dốc thẳng đứng hàng trăm mét. Có một cái cửa. Có một đoạn hành lang với ánh phản chiếu màu đỏ, đầy chuột cống, rồi tới tận cùng có một bức tường chắc là do cháu trai Jonathan của bà xây. Một bức tường rất chắc, tôi đã dùng khoan khoét lỗ trên đó nhưng không kết quả. Thực ra, nó phải quay hoặc lật qua được, vì có một hệ thống nút mã số chữ cái.

- Những nút mã số chữ cái?

- Vâng, chắc chắn phải gõ một từ trả lời cho một câu hỏi.

- Câu hỏi gì?

- *Làm thế nào để xếp được bốn hình tam giác bằng nhau với sáu que diêm?*

Augusta không thể nhìn được phá lên cười. Điều đó làm nhà khoa học hết sức khó chịu.

- Bà biết câu trả lời!

Giữa hai lần nắc bà nói được:

- Không! Không! Tôi không biết câu trả lời! Nhưng tôi biết rõ câu hỏi!

Và bà cười, bà cười. Giáo sư Leduc lẩm nhẩm:

- Tôi mất nhiều giờ để tìm. Dĩ nhiên, người ta ra được kết quả với các tam giác nằm trong hình chữ V, nhưng chúng không bằng nhau.

Ông dọn dẹp đồ nghề.

- Nếu bà muốn, tôi sẽ đi hỏi một người bạn là nhà toán học và tôi sẽ quay trở lại.

- Không!

- Sao lại không?

- Một lần, cơ hội, một lần duy nhất. Nếu anh đã không biết tận dụng, quá muộn rồi. Làm ơn mang hai cái hòm này ra khỏi nhà tôi. Vĩnh biệt anh!

Thậm chí bà không gọi taxi cho ông ta. Nỗi ghét cay ghét đắng trong bà đã chiến thắng. Rõ ràng là ông ta có một mùi mà bà không tài nào ưa nổi.

Bà ngồi trong bếp, đối diện bức tường bị phá. Bây giờ tình hình đã tiến triển. Bà quyết định gọi điện cho Jason Bragel và cho Rosenfeld. Bà quyết định đùa một chút trước khi chết.

PHEROMON NGƯỜI: Cũng như các côn trùng trao đổi bằng mùi, con người có một thứ ngôn ngữ mùi qua đó họ bí mật đối thoại với những đồng loại của mình.

Vì chúng ta không có râu phát, chúng ta phóng các pheromon vào không khí từ nách, vú, da đầu và các cơ quan sinh dục.

Những thông điệp này được nhận một cách vô thức nhưng không kém hiệu quả. Con người có năm mươi triệu đầu mút thần kinh khứu giác; năm mươi triệu tế bào có khả năng nhận ra hàng nghìn mùi, trong khi đó lưỡi của chúng ta chỉ biết nhận ra được bốn vị.

Chúng ta dùng cách trao đổi này làm gì?

Trước hết, kêu gọi tình dục. Một người đàn ông rất có thể bị một phụ nữ thu hút chỉ vì anh ta thích mùi thơm tự nhiên của người phụ nữ đó (tuy nhiên rất thường xuyên bị giấu dưới các mùi thơm nhân tạo!). Cũng như thế, anh ta có thể bị một phụ nữ khác chối từ và các pheromon của người này không “nói” với anh ta.

Quá trình này khá tinh tế. Hai con người thậm chí không nghi ngờ cuộc đối thoại khứu giác mà họ có. Người ta sẽ chỉ nói rằng “tình yêu mù quáng”.

Sự ảnh hưởng của các pheromon con người này cũng có thể thể hiện trong các quan hệ tấn công. Cũng như ở loài chó, một người hít được những hơi bốc truyền tải thông điệp “sợ” từ đối thủ của mình, tự nhiên muốn tấn công người đó.

Cuối cùng, một trong những hiệu quả gây ấn tượng mạnh nhất trong hoạt động của

pheromon người chắc chắn là sự đồng bộ hóa các chu kỳ kinh nguyệt. Thực tế, người ta đã nhận thấy rằng nhiều phụ nữ sống cùng nhau tỏa ra các mùi, các mùi này điều chỉnh cơ thể họ như thế nào đó để rồi chu kỳ của họ đến cùng một lúc.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Chúng nhận ra những thợ gặt đầu tiên ở giữa cánh đồng vàng. Thực tế, phải nói là tiểu phu thì đúng hơn; ngũ cốc của họ lớn hơn cả họ và họ phải cắt phần dưới của thân cây để các hạt dinh dưỡng rơi xuống.

Ngoài hái lượm, hoạt động chính của họ là loại bỏ tất cả các loại cây khác mọc xung quanh cây trồng. Để làm việc này họ sử dụng một loại thuốc diệt cỏ tự chế: axit indole-acetic mà họ phun bằng tuyến vùng bụng dưới.

Lúc 103 683 và 4 000 tới, họ hầu như không để ý đến chúng. Họ chưa bao giờ nhìn thấy kiến đỏ hung, và với họ, hai con côn trùng này cùng lắm là nô lệ bỏ trốn hay hai con kiến đang đi tìm tinh chất lomechuse. Tóm lại, bọn vô gia cư hoặc bọn nghiện ngập.

Thế nhưng một thợ gặt cuối cùng cũng phát hiện ra một phân tử có mùi kiến đỏ. Đang theo sau một đồng nghiệp, nó bỏ công việc và tiến lại gần.

Các người đã gặp kiến đỏ? Họ ở đâu?

Trong lúc nói chuyện, hai cư dân Bel-o-kan được biết là kiến đỏ đã tấn công tổ của các thợ gặt cách đây vài tuần. Chúng đã giết hơn một trăm kiến thợ và kiến hữu tính bằng ngòi độc của mình, rồi cướp hết dự trữ bột ngũ cốc. Lúc từ vụ mùa nhằm tìm kiếm những loại hạt mới ở miền Nam về, quân đội của kiến thợ gặt chỉ còn có thể xem xét thiệt hại.

Những con kiến đỏ hung công nhận đúng là chúng đã gặp kiến đỏ. Họ đã chỉ hướng phải đi để tìm thợ gặt. Người ta hỏi chúng, và chúng kể lại chuyến phiêu lưu của mình.

Các người tìm điểm tận cùng của thế giới?

Chúng gặt đầu. Thế là những con kia phá lên những pheromon cười tỏa mùi sủi bọt. Tại sao họ lại ồ lên cười? Điểm tận cùng của thế giới không tồn tại sao?

Có chứ, nó tồn tại và các người đã tới nơi rồi! Ngoài các vụ mùa, hoạt động chính của chúng tôi là thử vượt qua điểm tận cùng của thế giới.

Các thợ gặt đề xuất ngay sáng mai dẫn hai “khách du lịch” tới nơi trù tượng đó. Cả buổi tối dành cho nói chuyện, trú trong cái tổ nhỏ nhắn mà thợ gặt đã đào trong vỏ một cây sồi.

Thế còn những người bảo vệ điểm tận cùng của thế giới? 103 683 hỏi.

Đừng lo, các người sẽ sớm thấy họ thôi.

Có đúng là họ có một thứ vũ khí chỉ bằng một cú có thể đè bẹp cả một đội quân không?

Nhóm thợ gặt ngạc nhiên là những kẻ xa lạ này biết chi tiết đến thế.

Chính xác.

103 683 cuối cùng cũng sẽ biết lời giải cho bí ẩn về vũ khí bí mật!

Đêm đó, nó nằm mơ. Nó thấy Trái đất dừng ở góc thẳng, một bức tường nước thẳng đứng choán lấy Bầu trời và, từ bức tường nước đó bước ra, những con kiến màu xanh nước biển cầm những cành cây keo siêu hủy diệt. Chỉ cần một đầu những cành cây ma thuật này chạm vào bất kỳ vật gì là tất cả bị phá tan tành.

CUỐI ĐƯỜNG

Bà Augusta bỏ cả ngày trước sáu que diêm. Bức tường là về mặt tâm lý hơn là thực tế, điều đó bà hiểu. Câu “Phải nghĩ khác đi!” nổi tiếng của Edmond... Con trai bà đã phát hiện ra điều gì đó, chắc chắn thế, và ông giấu nó với trí thông minh của mình.

Bà nhớ lại những cái tổ thời thơ ấu của ông, những cái “hang” của ông. Có thể chính bởi người ta đã phá hết những thứ đó của ông đi mà ông tìm cách làm cho mình một nơi không có lối vào, một nơi không bao giờ có ai tới quấy rầy ông... Tựa như một nơi sâu bên trong, có cách chiếu ra bên ngoài sự yên bình của nó... và sự vô hình của nó.

Bà Augusta trút bỏ sự dằn dặt đang xâm chiếm lấy mình. Một kỷ niệm thời trẻ của bà hiện về. Đó là một đêm đông, bà còn rất nhỏ, và bà hiểu là có thể tồn tại các số dưới số không... 3, 2, 1, 0 và rồi - 1, - 2, - 3... Những số đảo ngược! Như thể người ta quay ngược tất cả các con số. Vậy là số không không phải là sự kết thúc hay bắt đầu của tất cả. Còn tồn tại một thế giới bất tận phía bên kia. Cứ như người ta đã làm sụp bức tường của số “không”.

Chắc lúc đó bà khoảng bảy hay tám tuổi, nhưng phát hiện của bà làm xáo trộn bà và đêm đó bà không ngủ.

Những con số đảo ngược... Đó là sự mở ra một chiều mới. Chiều thứ ba. Hình nổi!

Chúa ơi!

Tay bà run run xúc động, bà khóc, nhưng bà còn sức để nắm lấy những que diêm. Bà đặt ba que thành hình tam giác rồi xếp ở mỗi góc một que diêm mà bà dựng lên để tất cả các que diêm tập trung tại một điểm phía trên.

Nó tạo thành một hình kim tự tháp. Một kim tự tháp và bốn hình tam giác bằng nhau.

Đây là ranh giới Đông của Trái đất. Một nơi khiến người ta sửng sò. Chỗ đó chẳng có gì là tự nhiên nữa, cũng chẳng có gì là đất nữa. Không giống như 103 683 đã tưởng tượng ra. Rìa của thế giới đen thui, chưa bao giờ nó nhìn thấy cái gì đen như thế! Cứng, trơn, ẩm và có mùi dầu mỡ.

Thay vì đại dương thẳng đứng, người ta thấy ở đây những luồng khí có sức mạnh phi thường.

Chúng mất khá lâu để cố hiểu chuyện gì xảy ra. Thỉnh thoảng cảm nhận được một chấn động. Cường độ của nó tăng theo cấp lũy thừa. Rồi đột nhiên mặt đất rung chuyển, một cơn gió lớn hất những cái râu lên, một tiếng ồn dữ dội làm các màng nhĩ ở đốt ống đập đom đóp. Cứ như một cơn giông dữ dội, nhưng hiện tượng vừa mới xuất hiện đã ngừng lại ngay, chỉ để vài cuộn bụi rơi xuống.

Rất nhiều nhà thám hiểm thợ gặt từng muốn vượt qua biên giới này, nhưng những Người bảo vệ theo dõi. Vì tiếng ồn này, cơn gió này, chấn động này, là họ: những Người bảo vệ bờ thế giới, đập tan tất cả những gì cố tiến lên trên vùng đất đen.

Họ đã từng nhìn thấy những Người bảo vệ này chưa? Trước khi những con kiến đỏ hung có thể nhận được câu trả lời, một tiếng âm mới vang lên, rồi mờ nhạt đi. Một trong sáu thợ gặt đi cùng chúng khẳng định là chưa ai đi được trên “mảnh đất nguyên rủa” và sống sót trở về bao giờ. Những Người bảo vệ nghiền nát hết.

Những Người bảo vệ... chắc hẳn là họ đã tấn công La-chola-kan và cuộc thám hiểm của con đực 327. Nhưng tại sao họ lại rời điểm tận cùng Trái đất để tiến về phía Tây? Họ muốn xâm chiếm thế giới?

Đám thợ gặt cũng không biết gì hơn những con kiến đỏ hung. Ít ra họ cũng có thể tả lại cho chúng chứ? Tất cả những gì họ biết, là những con lại gần những Người bảo vệ đều bị nghiền chết. Thậm chí người ta không biết xếp những Người bảo vệ vào loại động vật sống nào: liệu họ có phải là côn trùng khổng lồ không? Chim? Cây? Tất cả những gì mà các thợ gặt biết, đó là họ rất nhanh, rất mạnh. Đó là một sức mạnh vượt trội và chẳng giống thứ gì đã được biết đến...

Đúng lúc này, 4 000 có một ý tưởng vừa đột ngột vừa bất ngờ. Nó tách rời nhóm và đánh liều tới lãnh thổ cấm kỵ. Chết vì chết, nó muốn thử vượt qua điểm tận cùng thế giới như vậy, cả gan. Những người khác nhìn nó, rùng rờ.

Nó vừa chậm chậm tiến, vừa rình đột chấn động nhỏ nhất, mùi báo hiệu chết chóc nhỏ nhất ở điểm đầu nhảy của chân mình. Đây rồi... năm mươi đầu, một trăm đầu, hai trăm đầu, bốn trăm, sáu trăm, tám trăm đầu đã vượt qua. Chẳng có gì. Bình yên vô sự!

Ở phía đối diện người ta hoan hô nó. Từ chỗ nó đứng, nó thấy những dải băng trắng, cách quãng, trải dài ở bên trái và bên phải. Trên mặt đất đen, chết chóc; không có một côn trùng nào, không có một cây cỏ nào. Và mặt đất mới đen làm sao... đây không phải là một mảnh đất thật sự.

Nó nhận ra sự hiện diện của nhiều loài thực vật, ở xa phía trước. Liệu có thể tồn tại một thế giới nằm sau rìa của thế giới không? Nó tung một vài pheromon về phía đồng nghiệp mình đang đứng trên bờ để kể cho họ những điều này, nhưng ở khoảng cách lớn, người ta trao đổi khó khăn.

Nó quay trở lại, và chính lúc đó cơn động đất và tiếng động rất lớn lại nổi lên lần nữa. Những Người bảo vệ trở về! Nó phi nước đại hết sức để về với các bạn mình.

Các bạn nó sững sờ phút chốc khi một khối kinh ngạc bay ngang bầu trời chỗ chúng trong tiếng vù vù rất lớn. Những Người bảo vệ đi qua, làm dậy mạnh thêm mùi dầu mỡ. Và 4 000 biến mất.

Đám kiến lại gần mép hơn một chút và hiểu ra. 4 000 bị nghiền nát đến mức cơ thể nó chỉ còn dày bằng một phần mười đầu, như bị khảm trên mặt đất đen!

Chẳng còn gì của nhà thám hiểm già Bel-o-kan nữa. Cực hình với những quả trứng tò vò cũng nhân dịp kết thúc. Và lại, người ta nhìn thấy một ấu trùng của loài ong vò vẽ này vừa xuyên thủng lưng nó, chỉ một điểm trắng giữa cơ thể màu đỏ hung bệt gí...

Vậy là những Người bảo vệ điểm tận cùng của thế giới trừng phạt như thế này đây. Người ta chỉ nghe thấy đúng một tiếng âm, người ta nhận thấy một làn gió và lập tức mọi thứ bị phá hủy, đập tan,

nghiền nát. 103 683 còn chưa phân tích xong hiện tượng thì một tiếng nổ mới vang lên. Cái chết đánh ngay cả khi không ai qua ngưỡng cửa của nó. Bụi rơi xuống.

Tuy nhiên, 103 683 muốn thử đi qua. Nó nghĩ lại ở Satei. Vấn đề tương tự nhau. Nếu không qua được ở trên, thì phải đi ở dưới. Phải coi mảnh đất đen này như một con sông, và cách tốt nhất để qua sông là khoan một đường hầm ở phía dưới.

Nó nói như thế cho sáu con thợ gặt, phân chân ngay lập tức. Hiển nhiên đến nỗi chúng không hiểu tại sao chúng không nghĩ ra sớm hơn! Thế là mọi người bắt tay vào đào ngập răng.

Jason Bragel và Giáo sư Rosenfeld chưa bao giờ là những người chuộng trà cỏ roi ngựa, nhưng giờ họ đang trở thành thế. Bà Augusta kể lại cho họ chi tiết mọi chuyện. Bà giải thích cho họ là sau bà, họ được con trai bà chỉ định thừa kế căn hộ. Có thể, một ngày nào đó, mỗi người sẽ muốn khảo sát ở phía dưới, như chính bản thân bà đang muốn thử. Thế nên bà thích tập hợp tất cả mọi năng lực để thực hiện với hiệu quả tối đa hơn.

Khi bà Augusta đã cung cấp xong những thông tin cơ bản cần thiết này, cả ba nói ít đi. Họ không cần nói để hiểu nhau. Một ánh mắt, một nụ cười... Chưa một ai trong ba người đã từng cảm thấy một sự thấu hiểu lẫn nhau tức thì như thế. Và lại, điều này vượt qua một trí năng duy nhất; hình như họ sinh ra để bổ sung cho nhau, chương trình di truyền của họ ăn khớp nhau và hợp nhất. Thật kỳ diệu. Bà Augusta rất già, thế nhưng hai người kia lại thấy bà đẹp kỳ lạ...

Họ nhớ tới Edmond; không một chút ẩn ý nào, tình cảm của họ dành cho người quá cố làm chính họ ngạc nhiên. Jason Bragel không nói về gia đình mình, Daniel Rosenfeld không nói về công việc của mình, bà Augusta không nói về bệnh tình của mình. Họ quyết định xuống ngay tối hôm đó. Họ biết thế, đó là việc duy nhất phải làm, ở đây và bây giờ.

TỪ LÂU NGƯỜI TA: *Từ lâu người ta đã nghĩ tin học nói chung và những chương trình trí tuệ nhân tạo nói riêng sẽ hòa lẫn và trình bày những khái niệm của con người dưới những góc độ mới. Tóm lại, người ta chờ đợi một triết học mới từ điện tử học. Nhưng thậm chí có thể hiện nó một cách khác đi, nguyên liệu vẫn y nguyên: những ý tưởng do trí tưởng tượng của con người tạo ra. Đó là một ngõ cụt.*

Cách tốt nhất để đổi mới tư duy là thoát khỏi trí tưởng tượng của con người.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Chli-pou-kan lớn lên cả về kích thước và trí tuệ, bây giờ đó là một tổ “thiếu niên”. Theo đuổi hướng công nghệ thủy sinh, người ta đã thiết lập cả một hệ thống kênh rạch dưới tầng - 12. Những nhánh nước ấy cho phép vận chuyển nhanh chóng lương thực từ đầu này sang đầu kia thành phố.

Dân Chli-pou-kan có đủ thời gian để xây dựng kỹ thuật vận tải đường thủy của mình. *Phuong tiện tuyệt đỉnh* là một cái lá cây ổng ảnh nổi. Chỉ cần đi đúng dòng và người ta có thể đi xa được hàng trăm đầu bằng đường thủy. Ví dụ như từ những cánh đồng nấm ở phía Đông tới khu chuồng trại ở phía Tây.

Những con kiến hy vọng một ngày nào đó sẽ huấn luyện được bọn cà niềng. Thực tế, loài sâu cánh cứng sống dưới nước này, có các túi khí dưới cánh, bơi rất nhanh. Nếu người ta có thể thuyết phục được chúng đẩy các lá cây ổng ảnh, những chiếc bè sẽ có một phương thức đẩy ít bấp bênh hơn dòng nước.

Chính bản thân Chli-pou-ni cũng đưa ra một ý tưởng canh tân. Nó nhớ lại con bọ tê giác đã giải thoát nó khỏi mạng nhện. Đúng là một cỗ máy chiến tranh hoàn hảo! Những con bọ tê giác không chỉ có một cái sừng lớn trên trán, không chỉ có một lớp vỏ dày dặn như bọc thép mà chúng bay cũng rất nhanh. Mẹ hình dung hẳn một đội toàn loài vật này, với mười pháo binh ngồi trên đầu mỗi con trong số chúng. Nó đã nhìn thấy những phi đoàn này, gần như không thể bị thương được, sà xuống những toán kẻ thù sẽ bị chúng tưới ngập axít...

Điều trở ngại duy nhất: cũng như những con cà niềng, những con bọ một sừng càng tỏ ra khó thuần hóa hơn nữa vì người ta không thể nào hiểu được ngôn ngữ của chúng! Thế là vài chục kiến thợ bỏ thời gian ra để giải mã các mùi phát ra từ chúng và cố làm cho chúng hiểu ngôn ngữ pheromon kiến.

Dù hiện giờ kết quả còn xoàng, dân Chli-pou-kan cũng đã dụ được chúng bằng cách cho chúng ăn mật. Cuối cùng, thức ăn là ngôn ngữ côn trùng được chia sẻ nhiều nhất.

Dù có động lực tập thể này, Chli-pou-ni vẫn lo lắng. Ba nhóm sứ giả đã được cử tới Liên bang để nhận là tổ thứ sáu mươi lăm và vẫn chưa có hồi âm. Liệu Belo-kiu-kiuni có từ chối sự liên minh?

Càng suy nghĩ tới việc đó, Chli-pou-ni càng tự nhủ là các sứ giả mật thám của nó chắc đã phạm phải sai lầm, để bọn chiến binh mùi đá chặn lại. Nếu không họ đơn giản là đã để mùi gây ảo giác của lomechuse ở tầng - 50 quyến rũ... Hay còn gì khác nữa?

Nó muốn biết rõ ràng chính xác. Nó không có ý định từ bỏ việc được Liên bang công nhận, cũng như việc tiếp tục cuộc điều tra! Nó quyết định cử 801, chiến binh giỏi nhất và tinh tế nhất của mình, đi. Để cho nó mọi lợi thế, kiến chúa tiến hành một cuộc TĐTĐ với con lính trẻ, con này sẽ biết đúng những gì nó biết về bí ẩn đó. Nó sẽ là:

Mắt nhìn thấy

Râu đánh hơi

Vuốt chiến đấu của Chli-pou-kan.

Bà cụ chuẩn bị một ba lô đầy lương thực và đồ uống, trong đó có ba phích trà cỏ roi ngựa nóng. Nhất là, không làm như cái ông Leduc khó ưa đó, phải nhanh chóng chui lên vì đã chênh mảng khâu thức ăn... Nhưng dù sao đi nữa, liệu có lúc nào đó ông ta tìm ra mật mã không? Bà Augusta tự cho mình nghi ngờ điều đó.

Trong số các dụng cụ khác, Jason Bragel trang bị thêm một bom cay loại lớn và ba mặt nạ dưỡng khí; Daniel Rosenfeld mang một máy ảnh có đèn flash, loại hiện đại nhất.

Giờ họ đang quay bên trong vòng quay bằng đá. Giống như trường hợp của những người đã xuống trước họ, đi sâu xuống làm những kỷ niệm, những suy nghĩ đã được giữ kín hiện về. Tuổi thơ, bố mẹ, những đau đớn đầu tiên, những lỗi lầm mắc phải, tình yêu đã mất, tính ích kỷ, kiêu ngạo, những hối hận...

Cơ thể họ di chuyển một cách máy móc, vượt qua mọi khả năng mệt mỏi. Họ đang đi sâu vào thịt của Trái đất, họ đang đắm chìm trong cuộc sống đã qua. Ôi, một cuộc đời mới dài làm sao, và nó có thể phá hủy như thế nào, phá hủy dễ hơn sáng tạo nhiều...

Cuối cùng họ tới trước một cánh cửa. Một đoạn văn được viết ở đó:

Linh hồn lúc chết nghiệm thấy cùng một cảm giác với các linh hồn đã được khai tâm trước những Huyền bí lớn.

Đầu tiên là những cuộc chạy với các khúc ngoặt khó khăn xuất hiện bất ngờ, những chuyển đi đáng lo ngại và dài vô tận qua các vùng tăm tối.

Rồi, trước lúc kết thúc, khiếp sợ lên tới đỉnh điểm. Rùng mình, run rẩy, mồ hôi lạnh, ghê sợ chế ngự.

Giai đoạn này gần như ngay lập tức được tiếp nối bằng lối ngược lên phía ánh sáng, một tia sáng đột ngột.

Một tia sáng huyền ảo tuyệt đẹp tỏa ra trước mắt, người ta qua những nơi thuần khiết và những đồng cỏ nơi vang lên những giọng nói và những điệu nhạc.

Những lời nói thiêng liêng gọi lên lòng kính trọng tôn giáo. Con người hoàn hảo và được khai tâm trở nên tự do, và họ ngợi ca những Huyền bí.

Daniel chụp một bức ảnh.

- Tôi biết bài này, - Jason khẳng định. - Đó là của Plutarque.

- Đúng là một bài hay.

- Nó không làm các anh sợ à? - bà Augusta hỏi.

- Có chứ, nhưng đó là cố tình thế. Và dù sao đi nữa, nó đã nói là sau mỗi khiếp sợ ánh sáng mới tới mà. Thế thì chúng ta sẽ tiến hành từng bước. Nếu một chút khiếp sợ là cần thiết, thì cứ để chúng ta sợ hãi.

- Chính xác, chuột...

Cứ như chỉ cần nói về điều đó. Chúng ở đây. Ba nhà thám hiểm cảm nhận được sự có mặt lén lút của chúng, biết được sự tiếp xúc, sát giày cao cổ của họ. Daniel bật máy mình lần nữa. Ánh flash làm hiện lên hình ảnh ghê tởm của một tấm thảm toàn những quả bóng màu xám với tai màu đen. Jason vội vàng phát mặt nạ, trước khi phun đầy hơi cay ra xung quanh. Những con gặm nhấm không để ông phải nói hai lần...

Tiếp tục đi xuống và còn kéo dài lâu.

- Hay là chúng ta ăn, các anh nhỉ? - bà Augusta đề nghị.

Thế là họ ăn. Đoạn về chuột có vẻ đã được quên lãng, cả ba đều thấy thoải mái. Vì hơi lạnh một chút, họ kết thúc bữa ăn bằng một ngụm rượu và một tách cà phê ngon nóng hổi. Thông thường, trà cỏ roi ngựa chỉ uống ở bữa ăn nhẹ buổi chiều.

Chúng đào rất lâu trước khi có thể trèo lên một khu vực đất tươi xốp. Cuối cùng một cặp râu ngoi lên, như một cái ống nhòm ngầm; các mùi xa lạ ngập đầy nó.

Không khí tự do. Đây chính là đầu bên kia của điểm tận cùng của thế giới. Vẫn chưa có bức tường nước. Nhưng một thế giới, thật sự, chẳng giống chút gì thế giới bên kia. Nếu như người ta còn đếm được một vài cái cây và vài mảng cỏ, sau đó ngay lập tức trải dài ra một hoang mạc xám xịt, cứng và nhẵn. Không có một tổ kiến hay một tổ mối nào trong tầm mắt.

Chúng đi vài bước. Nhưng rất nhiều thứ màu đen rập xuống xung quanh chúng. Hơi giống những Người bảo vệ một chút, trừ việc những thứ này rơi xuống không chủ định.

Và chưa hết. Ở xa đằng trước, dựng sừng sững một khối đá khổng lồ, cao đến nỗi râu chúng không tài nào thu được ranh giới của nó. Nó làm bầu trời tối đi, nó đè nghiền mặt đất.

Chắc đó là bức tường của điểm tận cùng thế giới, và có nước đằng sau, 103 683 nghìn.

Chúng tiến thêm một chút, để mặt giáp mặt với một nhóm gián bị dính chặt vào một mẫu... mà người ta không biết là gì. Cái vỏ trong suốt của chúng cho thấy tất cả ruột gan, tất cả các cơ quan và thậm chí cả máu đang đập dưới động mạch! Ghê quá! Đúng lúc rút lui thì ba con thợ gặt bị tan xác vì một khối rơi xuống.

103 683 và ba thợ gặt còn lại quyết định dù sao vẫn tiếp tục. Chúng vượt qua nhiều bức tường nhỏ có lỗ xóp, luôn theo hướng khối đá có kích thước bất tận. Đột nhiên chúng thấy mình ở trong một vùng còn đáng hoang mang hơn. Đất ở đó màu đỏ và có hạt một quả dâu. Chúng phát hiện ra một kiểu như những cái giếng và nghĩ xuống đó để tìm chút bóng râm, thì bỗng nhiên một hình cầu lớn màu trắng, có đường kính ít nhất là mười đầu, từ trên trời nhô ra, nảy lên và đuổi theo chúng. Chúng lao mình vào những cái giếng... chỉ có vừa đủ thời gian để ép mình vào thành khi quả cầu nằm bẹp dưới đáy.

Chúng chui ra, hoảng sợ, và chạy. Xung quanh, mặt đất màu xanh nước biển, xanh lá cây hoặc vàng, và khắp nơi đều có giếng và những quả cầu trắng đó đuổi theo chúng. Lần này, thì quá đáng quá, lòng dũng cảm cũng có giới hạn của nó. Thế giới này quá khác để có thể chịu đựng được.

Thế là chúng chạy đứt hơi, đi vào đường hầm và nhanh chóng quay lại thế giới bình thường.

VĂN MINH (tiếp): *Cú sốc văn minh lớn khác: gặp gỡ giữa phương Tây và phương Đông.*

Các cuốn sử ký của Vương quốc Trung Hoa chép, vào khoảng năm 115, xuất hiện một con tàu, hình như có nguồn gốc La Mã, bị bão đánh và dạt vào bờ sau nhiều ngày chệch đường.

Thế nhưng hành khách trên tàu là các nghệ sĩ nhào lộn và tung hứng, vừa mới cập bến, muốn hòa nhập với dân của đất nước xa lạ này bằng một buổi biểu diễn. Những người Trung Quốc - sững sốt - nhìn những người nước ngoài mũi dài khắc ra lửa, thắt nút các chi, biến éch thành rắn, vân vân.

Từ đó họ đường đường kết luận rằng ở phương Tây, dân toàn là hề và người ăn lửa. Và vài trăm năm trôi qua trước khi có một cơ hội để khiến họ hết hiểu lầm.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Cuối cùng họ cũng đến được trước bức tường của Jonathan. *Làm thế nào để xếp được bốn hình tam giác bằng nhau với sáu que diêm?* Daniel không bỏ lỡ dịp chụp một bức ảnh. Bà Augusta gõ từ “kim tự tháp” và bức tường xoay từ từ. Bà tự hào về cháu mình.

Họ vượt qua, và nhanh chóng nghe thấy bức tường trở về vị trí. Jason chiếu sáng các vách; đá khắp nơi, nhưng không phải là cùng loại lúc trước nữa. Trước đó, bức tường màu đỏ, và giờ là màu vàng, nổi vân lưu huỳnh.

Thế nhưng không khí vẫn thở được. Thậm chí người ta tưởng là cảm thấy một làn không khí nhẹ.

Liệu Giáo sư Leduc có lý không? Đường hầm này có thông ra rừng Fontainebleau không?

Đột nhiên, họ chạm trán với một đám chuột cống mới, hiếu chiến hơn nhiều đám chuột họ đã gặp lúc trước. Jason hiểu điều gì phải xảy ra nhưng không có đủ thời gian để giải thích cho những người khác: họ phải đeo lại mặt nạ và quăng bom cay. Mỗi lần bức tường xoay, việc chắc chắn không xảy ra thường xuyên, bọn chuột của “khu vực đỏ” qua “khu vực vàng”, tìm thức ăn. Nhưng nếu chuột ở khu vực đỏ gần như còn thoát khỏi khó khăn, những con kia - những kẻ di trú - không tìm thấy gì bổ béo và phải giết lẫn nhau.

Và Jason cùng các bạn của ông tính sổ với những con sống sót, nói cách khác với những con hung dữ nhất. Với chúng, hơi cay tỏ ra gần như không hiệu quả. Chúng tấn công! Chúng nhảy lên, cố bám vào tay...

Sắp điên cuồng, Daniel chụp lia lịa những cú flash lóa mắt, nhưng những con vật ác mộng này nặng hàng cân và không sợ người. Những vết thương đầu tiên xuất hiện. Jason rút con dao gấp Opinel của mình ra, đâm hai con chuột và quăng chúng làm mồi cho những con khác. Bà Augusta bắn nhiều phát từ khẩu súng lục nhỏ... Như thế họ có thể đi. Đến lúc rồi!

KHI TÔI: Khi tôi còn nhỏ, tôi nằm dài hàng giờ trên đất để ngắm các tổ kiến. Điều đó cho tôi cảm giác “thật” hơn là ti vi.

Trong số những bí ẩn mà tổ kiến gợi cho tôi, có điều này: tại sao sau một trong những lần nghịch phá của tôi, chúng mang một số con bị thương về và để những con khác lại chờ chết? Tất cả đều cùng kích thích... Theo tiêu chuẩn lựa chọn nào mà một con được coi là có lợi, và con kia là không đáng kể?

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Họ chạy trong đường hầm có vằn vàng ấy.

Sau đó họ tới trước một tấm lưới mắt cáo bằng thép. Chính giữa của nó có một lỗ mở ra, làm thành hình một cái đó đánh cá. Tất cả tạo thành hình trụ hẹp dần đến mức để một cơ thể người có độ dày bình thường qua nhưng không thể quay trở lại được, vì ở lối ra của hình trụ có nhiều móc nhọn.

- Cái đó mới được làm...

- Hừm, có lẽ những người làm cái cửa và cái đó không muốn người ta quay ngược trở lại...

Bà Augusta lại nhận ra tác phẩm của Jonathan, chủ những cánh cửa và đồ kim loại.

- Nhìn này!

Daniel chiếu sáng mấy dòng chữ:

Ở đây ý thức kết thúc

Bạn có muốn vào chỗ vô thức không?

Họ há hốc mồm.

- Chúng ta làm gì bây giờ?

Cùng lúc tất cả nghĩ đến cùng một điều.

- Ở điểm chúng ta đang ở, thật là tiếc nếu bỏ cuộc. Tôi đề xuất chúng ta tiếp tục!

- Tôi qua trước, - Daniel nói và đặt cái bím tóc đuôi ngựa vào trong cổ áo để nó không bị mắc.

Họ lần lượt bò qua cái đó bằng thép.

- Buồn cười thật, - bà Augusta nói, - tôi có cảm giác đã từng làm kiểu này rồi.

- Bà đã từng ở trong một cái đó siết lại và không cho bà quay trở lại à?

- Đúng. Cách đây rất lâu.

- Cách đây rất lâu có nghĩa là thế nào?...

- Ô! khi còn trẻ con, tôi phải có... một hay hai giây.

Ở tổ của mình, kiến thợ gặt kể lại những cuộc phiêu lưu tới đầu bên kia thế giới, xứ sở của quái vật và của những hiện tượng không hiểu nổi. Những con gián, các mảng đen, khối đá khổng lồ, những cái giếng, những quả cầu trắng... Quá lắm! Không có cơ hội nào để xây một ngôi làng trong thế giới kỳ cục như thế.

103 683 ngôi trong một góc để lấy lại sức. Nó suy nghĩ. Khi các anh em của nó nghe câu chuyện, họ sẽ phải làm lại tất cả các bản đồ và xem xét lại những nguyên lý cơ bản về hành tinh học của họ. Nó tự nhủ giờ là lúc thích hợp cho nó trở về Liên bang.

Từ cái đó đánh cá, họ phải đi khoảng hàng chục cây số nữa... Cuối cùng, làm thế nào mà biết

được, và rồi họ lại bắt đầu cảm thấy mệt mỏi.

Họ tới được một lạch nước nhỏ cắt ngang đường hầm, nước ở đó đặc biệt nóng và có lưu huỳnh.

Daniel đột ngột dừng lại. Hình như ông nhìn thấy những con kiến trên một cái bè bằng lá xuôi theo dòng nước! Ông bình tĩnh lại; chắc là bụi nhiễm lưu huỳnh bốc lên “gây cho ông ảo giác”...

Sau đó vài trăm mét, Jason giẫm lên một thứ vật liệu kêu răng rắc. Ông chiếu vào. Lồng ngực của một bộ xương! Ông hét thất thanh. Daniel và bà Augusta quét đèn pin xung quanh và phát hiện ra hai bộ xương nữa, trong đó một bộ có kích thước của một đứa trẻ. Liệu có thể là Jonathan và gia đình anh ta không?

Họ tiếp tục hành trình, và nhanh chóng phải chạy: tiếng sột soạt hàng loạt báo hiệu chuột sắp tới. Màu vàng của các bức tường chuyển sang màu trắng. Vôì. Kiệt sức, cuối cùng họ cũng ở cuối đường hầm. Dưới chân một cầu thang xoắn ốc ngược lên trên!

Bà Augusta bắn hai viên đạn cuối cùng về hướng lũ chuột, rồi họ lao lên cái thang. Jason vẫn còn có đầu óc khá tỉnh táo để nhận thấy rằng cái thang đi theo hướng ngược lại cái thứ nhất, có nghĩa là trèo lên như đi xuống được làm xoay theo chiều kim đồng hồ.

Tin giật gân. Một dân Bel-o-kan vừa tới Tổ. Xung quanh họ nói chắc là một sứ giả của Liên bang, tới báo sự gia nhập chính thức của Chli-pou-kan với tư cách là tổ thứ sáu mươi lăm.

Chli-pou-ni ít lạc quan hơn con cái mình. Nó nghi ngờ người mới tới này. Và nếu đó là một chiến binh có mùi đá được Bel-o-kan phái tới để lên vào tổ của kiến chúa làm phản?

Nó như thế nào?

Nó đặc biệt rất mệt mỏi! Chắc nó đã phải chạy từ Bel-o-kan để tới được đây trong vài ngày.

Chính các mục đồng phát hiện ra nó, mệt lử, lang thang ở vùng phụ cận. Hiện giờ, nó chẳng phát tín hiệu gì hết, người ta đưa nó đến thẳng phòng kiến bình chứa để nạp năng lượng.

Cho nó tới đây, ta muốn nói chuyện một mình với nó, nhưng ta muốn lính gác đứng ở cửa vào hoàng cung sẵn sàng nhập cuộc khi ta ra hiệu.

Chli-pou-ni luôn muốn có tin tức từ tổ quê hương của mình, nhưng giờ một người đại diện tới, ý nghĩ trước tiên thoáng qua đầu nó là coi người đó như một kẻ do thám và giết nó đi. Nó đợi gặp con đó, nhưng nếu con đó để lộ một chút phân tử mùi đá, nó sẽ cho xử tử không chút do dự.

Người ta mang con Bel-o-kan đến. Ngay khi chúng nhận ra nhau, cả hai con kiến vồ lấy nhau, hàm dang rộng, và tiến hành một cuộc trao đổi chất êm dịu nhất. Cảm xúc mạnh đến nỗi chúng không thể nói được ngay lập tức.

Chli-pou-ni tung pheromon đầu tiên.

Cuộc điều tra tới đâu rồi? Có phải là bọn mới không?

103 683 kể là nó đã đi qua dòng sông Đông và đã thăm tổ mối; tổ này bị tiêu diệt và không có một người nào sống sót.

Thế thì, ai đứng đằng sau tất cả chuyện này?

Những người thật sự chịu trách nhiệm về tất cả những sự kiện khó hiểu này, theo con chiến binh, là những Người bảo vệ ở bờ Đông của thế giới. Những con vật kỳ lạ tới mức người ta không nhìn thấy chúng, người ta không cảm nhận được chúng. Đột nhiên, chúng từ trên trời hiện ra và mọi người chết!

Chli-pou-ni chăm chú lắng nghe. Thế nhưng có một chi tiết không giải thích được, 103 683 nói thêm, làm thế nào những Người bảo vệ điểm tận cùng thế giới lại có thể sử dụng lính có mùi đá?

Chli-pou-ni có suy nghĩ của mình về chuyện đó. Nó kể rằng những chiến binh mùi đá không phải là mật thám cũng không phải là lính đánh thuê, mà là một lực lượng bí mật chịu trách nhiệm giám sát cấp độ stress của cơ thể Tổ. Chúng dập tắt mọi thông tin có thể làm Tổ sợ hãi... Nó kể lại những kẻ giết người đó đã sát hại 327 như thế nào và chúng đã âm mưu hạ sát chính nó ra làm sao.

Thế còn dự trữ lương thực dưới đá sàn? Còn lối đi trong đá granit nữa?

Về việc này, Chli-pou-ni không có câu trả lời nào. Nó đã phái các sứ giả gián điệp đi để cố giải đáp bí ẩn đúp này.

Con kiến chúa trẻ đề nghị dẫn bạn mình đi thăm Tổ. Trên đường đi, nó giải thích cho con kia những khả năng tuyệt vời mà nước mang lại. Ví dụ, dòng sông Đông luôn bị coi là chết người, nhưng đó chỉ là nước, con kiến chúa đã bị ngã xuống đó và không chết. Có thể một ngày nào đó người ta sẽ xuống dòng sông trên những chiếc bè lá và khám phá bờ Bắc của thế giới... Chli-pou-ni hăng lên: những Người bảo vệ bờ phía Bắc chắc là có tồn tại, và người ta có thể kích động họ để chống lại những Người bảo vệ bờ Đông.

103 683 không phải không nhận thấy là Chli-pou-ni tràn trề những dự định táo bạo. Tất cả đều không thực hiện được, nhưng những gì đã được tiến hành thì thật ấn tượng: chưa bao giờ con chiến binh nhìn thấy những ruộng nấm hay những chuồng trại rộng như thế, chưa bao giờ nó thấy bè trôi trên các dòng kênh ngầm...

Nhưng cái làm nó ngạc nhiên nhất, đó là pheromon cuối cùng của con kiến chúa.

Nó khẳng định là nếu các sứ giả của nó không về trong mười lăm ngày nữa, nó sẽ tuyên chiến với Bel-o-kan. Theo nó, tổ quê hương không còn phù hợp với thế giới này nữa. Chỉ mỗi sự tồn tại của các chiến binh mùi đá chứng tỏ rằng đó là một thành phố không đối đầu trực diện với thực tế. Đó là một thành phố yếu như sen. Ngày xưa, nó là nhà cách mạng, giờ thì nó lỗi thời. Cần phải có sự thay phiên. Tại đây, ở Chli-pou-kan, kiến tiến bộ nhanh hơn nhiều. Chli-pou-ni cho là, nếu nó đứng đầu Liên bang, nó sẽ giúp cho Liên bang phát triển nhanh chóng. Với 65 tổ liên bang, kết quả các sáng kiến của nó sẽ được nhân lên gấp mười lần. Nó đã nghĩ tới chuyện chinh phục dòng chảy của nước và phát

triển một phi đội bay sử dụng những con bọ tê giác.

103 683 lưỡng lự. Nó có ý định về Bel-o-kan để kể lại chuyến phiêu lưu của mình, nhưng Chli-pou-ni bảo nó từ bỏ dự định đó.

Bel-o-kan đã chế tạo ra một thứ vũ khí “để không biết”, không bắt nó biết điều nó không muốn biết.

Đỉnh của cầu thang xoắn ốc được kéo dài bởi các bậc thang bằng nhôm. Chúng không có từ thời Phục hưng! Chúng dẫn tới một cánh cửa màu trắng. Thêm các dòng chữ:

Và tôi đã tới gần một bức tường được xây bằng pha lê và có những lưỡi lửa bao quanh. Và điều đó bắt đầu làm tôi sợ.

Rồi tôi đi xuyên vào trong những lưỡi lửa cho tới khi đến gần một ngôi nhà được xây bằng pha lê.

Và những bức tường của ngôi nhà như những làn sóng pha lê hình ô vuông và móng của nó bằng pha lê.

Trần nhà như con đường của các vì sao.

Và ở giữa chúng có những biểu tượng lửa.

Và bầu trời của chúng trong như nước. (Énoch, I)

Họ đẩy cánh cửa, đi lên một hành lang rất dốc. Mặt đất bỗng sụt dưới bước đi của họ - một cái sàn quay! Cú ngã của họ dài tới mức... khoảng thời gian sợ hãi đã trôi qua, họ có cảm giác đang bay. Họ bay!

Cú ngã của họ giảm bớt nhờ một tấm lưới dành cho người nhào lộn, một tấm lưới khổng lồ có mắt lưới mau. Bò lồm nhồm, họ mò mẫm trong bóng tối. Jason Bragel nhận ra một cánh cửa mới... với không phải thêm một mật mã mới nữa, mà chỉ một tay nắm đơn giản. Ông khẽ gọi những người đi cùng mình. Sau đó ông mở.

NGƯỜI GIÀ: *Ở châu Phi, người ta khóc trước cái chết của một người già nhiều hơn trước cái chết của một trẻ sơ sinh. Người già là một khối kinh nghiệm mà phần còn lại của bộ lạc có thể tranh thủ được trong khi đó trẻ mới sinh, còn chưa sống, thậm chí chưa có nhận thức về cái chết.*

Ở châu Âu, người ta khóc một trẻ mới sinh vì người ta cho rằng chắc chắn nó có thể làm được những điều phi thường nếu như nó sống. Ngược lại người ta ít chú ý tới cái chết của người

già. Dù sao đi nữa, người già cũng đã được hưởng cuộc sống.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Nơi đó ngập ánh sáng màu xanh.

Đó là một ngôi đèn không tranh ảnh, không tượng.

Bà Augusta nghĩ tới những lời của Giáo sư Leduc. Ngày xưa, những tín đồ đạo Tin Lành chắc hẳn phải trú ở đây, lúc những cuộc truy sát quá dữ dội.

Dưới những vòm rộng bằng đá được đẽo gọt, căn phòng trông rộng rãi, vuông vắn, rất đẹp. Vật trang trí duy nhất là một cái đàn ống thời nay, đặt ở chính giữa. Trước cái đàn, một cái giá để kính, một tập hồ sơ dày đặt trên đó.

Các bức tường đầy chữ viết, mà rất nhiều, ngay cả với cái nhìn ngoại đạo, có vẻ gần với ma thuật đen hơn là ma thuật trắng. Leduc có lý, các giáo phái chắc hẳn nối tiếp nhau ở nơi trú ngụ này. Và ngày xưa, chắc không có bức tường quay, cái đó và cái bầy sập với tấm lưới.

Người ta nghe thấy tiếng róc rách, giống như nước chảy. Họ chưa hiểu ngay căn nguyên. Ánh sáng phơn phớt xanh từ phía bên phải tới. Ở đó có một kiểu như phòng thí nghiệm, đầy máy tính và ống nghiệm. Tất cả máy vẫn còn đang bật; chính màn hình máy tính tạo ra quang chiếu sáng ngôi đèn.

- Chúng làm mọi người tò mò, đúng không?

Họ nhìn nhau. Không ai trong ba người nói gì. Một cái đèn bật sáng trên trần.

Họ quay lại. Jonathan Wells, trong cái áo choàng trắng, đi về phía họ. Anh ta vào bằng một cái cửa nằm trong đèn, ở đầu bên kia của phòng thí nghiệm.

- Chào bà ngoại Augusta! Chào Jason Bragel! Chào Daniel Rosenfeld!

Ba người được chào đứng sững ngạc nhiên, không tài nào trả lời được. Vậy ra anh ta không chết! Anh ta sống ở đây! Làm thế nào người ta có thể sống được ở đây? Họ không biết phải bắt đầu bằng câu hỏi nào...

- Chào mừng đến với cộng đồng nhỏ của chúng tôi.

- Chúng tôi ở đâu đây?

- Mọi người đang ở đây, trong một ngôi đền Tin Lành được Jean Androuet Du Cerceau xây hồi đầu thế kỷ XVII. Androuet trở nên nổi tiếng khi xây khách sạn Sully tại phố Saint-Antoine ở Paris, nhưng cháu thấy cái đền ngầm này là kiệt tác của ông ấy. Nhiều kilômét đường hầm bằng đá được gọt đẽo. Mọi người thấy đây, người ta thấy không khí trên suốt chặng đường. Chắc ông ấy phải sắp đặt ống thông hơi, hoặc ông ấy biết sử dụng các túi khí của đường hang tự nhiên. Người ta thậm chí không thể hiểu được ông ấy đã làm như thế nào. Và chưa hết, không chỉ có không khí, mà còn có cả nước. Chắc mọi người đã nhìn thấy những lạch nước chảy qua một số phần của đường hầm. Nhìn này, có một cái đồ ra đây.

Anh chỉ nguồn gốc của tiếng róc rách liên tục, một vòi phun nước được đẽo gọt đặt đằng sau cái đàn.

- Rất nhiều người, khi có tuổi, rút lui về đây để tìm sự yên bình và thanh thản nhằm thực hiện những điều cần, xem nào... nhiều sự tập trung. Bác Edmond của cháu đã khám phá ra cái hang này trong một quyển sách phù thủy và bác đã làm việc chính ở nơi này.

Jonathan tiến lại gần nữa; một sự êm dịu và không lo lắng ít có tỏa ra từ người anh. Bà Augusta sững sờ.

- Nhưng chắc mọi người phải mệt lử rồi. Đi theo cháu.

Anh đẩy cửa chỗ anh đã xuất hiện lúc trước đó và dẫn họ tới một phòng có nhiều ghế bành xếp thành vòng tròn.

- Lucie, - anh gọi vọng, - chúng ta có khách!

- Lucie? Nó cũng ở với cháu à? - bà Augusta hạnh phúc kêu lên.

- Hừm, các anh có bao nhiêu người ở đây? - Daniel hỏi.

- Chúng cháu có, cho tới giờ, là mười tám: Lucie, Nicolas, tám lính cứu hỏa, thanh tra cảnh sát, năm hiến binh, cảnh sát trưởng và cháu. Tóm lại, tất cả những người đã bỏ công xuống đây. Mọi người sắp gặp họ thôi. Xin thứ lỗi cho chúng cháu, nhưng với cộng đồng của chúng cháu, giờ là bốn giờ sáng, và tất cả đang ngủ. Chỉ có mỗi cháu bị thức dậy vì mọi người tới. Này, mọi người làm ồn ở hành lang quá đấy...

Lucie xuất hiện, cũng trong áo choàng.

- Xin chào!

Cô tiến tới, mỉm cười, và ôm hôn cả ba. Sau cô, các bóng hình mặc pyjama thò đầu qua khuôn cửa để nhìn những “người mới tới”.

Jonathan mang một bình nước lớn lấy ở đài phun và cốc tới.

- Chúng cháu để mọi người ở lại đây một chút, để thay quần áo và chuẩn bị. Chúng cháu đón những người mới bằng một lễ nhỏ, nhưng chúng cháu không biết là mọi người đổ bộ giữa đêm hôm thế

này... Hẹn chút nữa nhé!

Bà Augusta, Jason và Daniel không nhúc nhích. Toàn bộ câu chuyện này thật là quá sức. Bỗng nhiên Daniel bầu căng tay mình. Bà Augusta và Jason thấy ý kiến hay và cũng làm như thế. Nhưng không, thực tế đôi khi đi xa hơn cả mơ. Họ nhìn nhau, hoang mang tuyệt vời, và mỉm cười với nhau.

Vài phút sau, tất cả tập trung, ngồi trên những chiếc ghế bành. Bà Augusta, Jason và Daniel đã lấy lại tinh thần và giờ thì ham có thông tin.

- Lúc nãy anh nói về các ống thông hơi, chúng ta có xa mặt đất không?

- Không, tôi đa là ba hoặc bốn mét.

- Thế thì chúng ta có thể ra ngoài trời?

- Không, không. Jean Androuet Du Cerceau đã đặt và xây đền của mình đúng ngay dưới một khối đá phẳng rất lớn, vững chắc, chịu được mọi thử thách - đá granit!

- Thế nhưng nó bị khoan một lỗ to bằng một cánh tay, - Lucie thêm vào. - Cái lỗ đó đã từng dùng làm ống thông gió.

- Đã từng dùng?

- Vâng, giờ lối đó được dành làm việc khác. Nhưng không sao, còn có những ống thông gió khác ở bên. Mọi người thấy đấy, chúng ta không bị ngột thở ở đây...

- Chúng ta không thể ra ngoài?

- Không. Hay dù thế nào đi nữa, không phải ở phía trên kia.

Jason có vẻ rất lo lắng.

- Nhưng Jonathan, thế thì tại sao cháu xây bức tường quay ấy, cái đó, cái sàn hẫng, cái lưới ấy?... Chúng ta hoàn toàn bị kẹt ở đây!

- Đó chính xác là kết quả mong muốn ạ. Việc đó đã đòi hỏi ở cháu rất nhiều tiền bạc và nỗ lực đấy. Nhưng cần phải thế. Khi lần đầu tiên cháu tới ngôi đền, cháu thấy cái giá để kinh. Ngoài quyển *Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối*, cháu đã thấy ở chỗ đó một bức thư của bác cháu gửi trực tiếp cho cháu. Nó đây.

Họ đọc:

“Jonathan yêu quý của bác,

Cháu đã tự quyết định xuống mặc kệ lời cảnh báo của bác. Vậy cháu dũng cảm hơn bác nghĩ đây. Hoan hô. Theo bác, chỉ có một phần năm may mắn để cháu thành công. Mẹ cháu đã nói cho bác về chứng sợ bóng tối của cháu. Nếu cháu ở đây có nghĩa là cháu đã có thể, trong số những người khác, vượt qua được khiếm khuyết này của mình và ý chí của cháu được mài nhọn. Chúng ta cần điều đó.

Cháu sẽ thấy trong tập hồ sơ này cuốn *Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối*, mà tới ngày bác viết những dòng chữ này, có 288 chương nói về những công việc của bác. Bác mong là cháu sẽ tiếp tục chúng, chúng đáng để làm.

Điều cốt yếu của những nghiên cứu này là nền văn minh kiến. Tóm lại cháu sẽ đọc và cháu sẽ hiểu. Nhưng ban đầu bác có một lời thỉnh cầu rất quan trọng nhờ cháu. Vào thời điểm mà cháu tới được đây, bác đã không có thời gian lập các biện pháp bảo vệ (nếu bác làm được thì cháu đã không thấy bức thư được viết như thế này) bí mật của bác.

Bác nhờ cháu xây dựng chúng. Bác đã bắt đầu phác thảo một số bản thiết kế, nhưng bác nghĩ là cháu có thể cải thiện những gợi ý này, bằng hiểu biết riêng của mình. Mục đích của những máy móc này rất đơn giản. Cần phải làm cho mọi người không thể thâm nhập một cách dễ dàng tới hang của bác, nhưng những người đã tới được rồi không bao giờ có thể quay trở về nữa để kể những điều họ đã nhìn thấy.

Bác hy vọng cháu sẽ thành công, và chỗ này sẽ mang lại cho cháu ‘sự giàu có’ nhiều như nó đã cung cấp cho bản thân bác.

Edmond”

- Jonathan đã tuân thủ luật chơi, - Lucie giải thích. - Anh ấy xây tất cả những cái bẫy dự định, và mọi người đã thấy là chúng hoạt động.

- Còn những cái xác? Đó là những người bị chuột ăn thịt à?

- Không. (Jonathan mỉm cười). Cháu cam đoan với mọi người là không một ai chết trong đường hầm này từ khi bác Edmond đóng ở đây. Những xác chết mà mọi người nhìn thấy có từ ít nhất năm mươi năm nay. Người ta không biết thảm kịch nào đã xảy ra ở đây vào thời điểm ấy. Một giáo phái nào đó...

- Nhưng thế thì chúng ta sẽ không bao giờ có thể lên được nữa sao? - Jason lo lắng.

- Không bao giờ.

- Sẽ phải với được tới cái lỗ ở phía trên của tấm lưới (cao tám mét!), vượt qua cái đó theo hướng ngược lại, điều không thể được, và chúng ta không có một dụng cụ nào có thể làm nóng chảy nó, và còn phải qua được bức tường (thế nhưng, Jonathan không dự tính hệ thống mở từ phía bên này)...

- Chưa nói đến lũ chuột...

- Anh làm thế nào để mang lũ chuột xuống đó? - Daniel hỏi.

- Đó là ý tưởng của bác Edmond. Bác ấy đã đặt một cặp chuột *rattus norvegicus* cực kỳ to và hiếu chiến trong một cái hốc đá ngoằn ngoèo, với một lượng thức ăn để dành lớn. Bác ấy biết đó là một quả bom nổ chậm. Những con chuột cống khi được nuôi dưỡng tốt sinh sản với tốc độ theo cấp lũy thừa. Sáu chuột con ra đời mỗi tháng, và chính chúng lại sẵn sàng đẻ con chỉ sau chừng hai tuần... Để tự bảo vệ mình, bác đã sử dụng một loại bình xịt ra pheromon tấn công không chịu nổi đối với những con gặm nhấm này.

- Thế thì chính chúng đã giết chết Ouarzazate à? - bà Augusta hỏi.

- Đáng tiếc là đúng. - Và Jonathan đã không dự đoán trước được là lũ chuột ở bên kia “bức tường kim tự tháp” còn dữ tợn hơn.

- Một trong số các đồng nghiệp của tôi, có bệnh sợ chuột, đã mất trí hoàn toàn khi một trong số những con vật to đùng này nhảy lên mặt anh ta và cắn một mẩu mũi anh ta. Anh ta leo lên ngay lập tức, bức tường kim tự tháp còn chưa kịp quay lại vị trí. Trên mặt đất, mọi người có tin tức của anh ta không? - một hiến binh hỏi.

- Tôi nghe nói anh ta đã phát điên và bị đưa vào một bệnh viện tâm thần, - bà Augusta trả lời, - nhưng đó là những “lời đồn”.

Bà đi uống một cốc nước, nhưng nhận ra là có đầy kiến trên bàn. Bà kêu lên một tiếng và, vô thức, lấy mu bàn tay phải chúng. Jonathan bật dậy, nắm cổ tay bà. Cái nhìn của anh khó chịu trái ngược với sự bình tĩnh cực kỳ tồn tại trong nhóm cho tới giờ; và cái tạt máy miệng cũ của anh, tưởng là đã chữa được, xuất hiện trở lại.

- Đứng... bao giờ... làm thế nữa!

Một mình trong phòng, Belo-kiu-kiuni bí mật ngón một lứa trứng của mình; cuối cùng đó là thức ăn thích nhất của nó.

Nó biết con gọi là 801 này không chỉ là một sứ giả của tổ mới. 56, hay đúng hơn là kiến chúa Chli-pou-ni vì con đó muốn xưng như thế, phái sứ giả 801 đến để tiếp tục cuộc điều tra.

Nó không có gì phải lo lắng, các chiến binh mùi đá của nó giải quyết được không vấn đề gì. Đặc biệt là con thọt, rất có khiếu trong nghệ thuật trút gánh nặng cuộc sống - đúng là một nghệ sĩ!

Thế nhưng, đây là lần thứ tư Chli-pou-ni cử sứ giả quá tò mò sang bên nó. Những con của đợt đầu tiên bị giết thậm chí trước khi tìm thấy phòng lomechuse. Những con đợt thứ hai và đợt thứ ba chết vì chất gây ảo giác của con sâu cánh cứng tẩm thuốc độc.

Về phần con 801 này, hình như nó đã đi xuống ngay khi vừa mới hội kiến với Mẹ xong. Rõ ràng là chúng càng ngày càng hết kiên nhẫn để chết rồi! Nhưng mỗi lần, chúng lại đi xuống sâu hơn vào

trong Tổ. Và nếu một trong số chúng, bắt chắp mọi thứ, tìm được lối đi? Và nếu chúng phát hiện được bí mật? Và nếu chúng truyền tin đó ra?...

Bây sẽ không hiểu. Những chiến binh chống stress sẽ có ít cơ hội ngăn chặn kịp thời thông tin. Các con của nó sẽ phản ứng ra sao?

Một chiến binh mùi đá vôi vàng vào.

Gián điệp đã hạ được lomechuse! Nó đang ở dưới!

Thế đây, chuyện sẽ phải đến...

666 là tên của con vật (Sách Khải huyền theo thánh Jean)

Nhưng con gì là con vật cho ai?

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Jonathan buông cổ tay bà mình ra. Trước khi sự lúng túng có thể tới, Daniel tìm cách lãng sang chuyện khác.

- Còn cái phòng thí nghiệm ở lối vào, nó dùng để làm gì?

- Đó là phiến đá Rosette^[13]! Mọi nỗ lực của chúng cháu chỉ để phục vụ một tham vọng duy nhất: nói chuyện với chúng?

- Chúng... chúng là ai?

- Chúng: là kiến. Mọi người theo cháu.

Họ rời phòng khách để qua phòng thí nghiệm. Jonathan, rõ ràng rất thoải mái trong vai trò người nối tiếp Edmond, lấy trên cái bồn một ống nghiệm đầy kiến và giơ nó lên ngang tầm nhìn.

- Nhìn này, đây là những sinh vật. Những sinh vật riêng biệt hoàn toàn. Không phải chỉ là những con côn trùng chẳng là gì, và điều đó, bác cháu đã lập tức hiểu ra... Những con kiến lập nên nền văn minh lớn thứ hai trên Trái đất. Về phần bác Edmond, đó là một kiểu Christophe Colomb đã phát hiện ra một châu lục khác giữa những ngón chân của chúng ta. Bác là người đầu tiên hiểu ra rằng trước khi đi tìm những người ngoài hành tinh ở nơi tận cùng của không gian, trước hết cần phải gặp những... người trong Trái đất đã.

Không ai nói một từ. Bà Augusta nhớ lại. Cách đây vài ngày, bà đi dạo trong rừng Fontainebleau và bỗng nhiên bà cảm thấy những đồng nhỏ kêu rảng rặc dưới gót giày. Bà vừa giẫm lên một đám kiến. Bà nghiêng người. Tất cả đều chết, nhưng có một điều bí ẩn. Chúng xếp thẳng hàng như để tạo thành một mũi tên mà đầu nhọn quay theo chiều ngược lại...

Jonathan đã đặt ông nghiệm xuống. Anh lại tiếp tục bài thuyết trình của mình:

- Khi từ châu Phi trở về, bác Edmond đã tìm thấy tòa nhà này, tầng hầm của nó, rồi ngôi đền. Đây là một nơi lý tưởng, bác đặt phòng thí nghiệm của mình ở đây... Chẳng đầu tiên trong nghiên cứu của bác là giải mã các pheromon hội thoại của kiến. Cái máy này là một khối phổ kế. Như tên gọi của nó đã nói rõ, nó cho ra phổ của một khối lượng, nó phân tích bất kỳ vật chất nào bằng cách liệt kê các nguyên tử tạo nên vật chất đó... Cháu đã đọc những ghi chép của bác. Lúc đầu, bác ấy đặt những con kiến thí nghiệm của mình dưới một cái chuông thủy tinh được nối với cái máy phổ kế bằng một ống hút. Bác cho con kiến tiếp xúc với một mẫu tảo, con này gặp một con kiến khác và tất nhiên nói với nó: “Có tảo ở đằng kia.” Thực ra, đó là giả thuyết ban đầu. Bác ấy, hút các pheromon được tỏa ra, giải mã chúng và đi đến một công thức hóa học... Ví dụ “Có tảo ở phía Bắc” được nói: “methyl-4 methylpyrrole-2 carboxylate”. Mỗi câu, số lượng rất nhỏ, từ 2 đến 3 picogramme (10-12 g)... Nhưng thế là đủ. Như thế người ta biết nói “tảo” và “phía Bắc”. Bác tiếp tục thí nghiệm này với rất nhiều đồ vật, thức ăn hay tình huống. Như vậy bác có được một quyển từ điển tiếng Pháp-Kiến thật sự. Sau khi mới chỉ hiểu được tên của chừng trăm loại quả, khoảng ba mươi loại hoa, chục hướng, bác đã học được các pheromon báo động, các pheromon biểu lộ vui thích, gợi ý, miêu tả; và thậm chí bác ấy đã gặp những con hữu tính dạy bác diễn đạt như thế nào những “tình cảm trù tượng” của khúc râu thứ bảy... Thế nhưng, biết “nghe” chúng chưa đủ với bác. Giờ bác muốn nói với chúng, thiết lập một cuộc nói chuyện thực sự.

- Phi thường! - Giáo sư Daniel Rosenfeld không thể kìm lại, thì thầm.

- Bác đã bắt đầu chuyển mỗi công thức hóa học tương đương với một âm thanh kiểu âm tiết. Ví dụ, Methyl-4 methylpyrrole-2 carboxylate sẽ được nói là MT4MTP2CX, rồi Miticamitipidicixou. Và cuối cùng bác đã nhập vào bộ nhớ của máy tính: Miticamitipi = tảo; và: dicixou = ở phía Bắc. Máy tính dịch theo hai chiều. Khi nó nhận “dicixou” nó dịch ra chính văn “ở phía Bắc”. Và khi người ta gõ “ở phía Bắc”, nó chuyển câu này thành “dicixou”, cái đó khởi động sự phát carboxylate bởi cái máy phát này...

- Một cái máy phát?

- Đúng, cái máy này đây.

Anh chỉ một kiểu giá sách gồm hàng nghìn những lọ thủy tinh nhỏ, mỗi cái kết thúc bằng một ống, ống đó được nối đến một cái bơm điện.

- Các nguyên tử chứa trong mỗi lọ thủy tinh được cái bơm này hút, rồi được phun vào trong cái máy này, cái máy chọn và phân cỡ chúng ở liều lượng chính xác do từ điển tin học chỉ ra.

- Tuyệt vời, - Daniel Rosenfeld tiếp tục, - đơn giản là tuyệt vời. Ông ấy đã thật sự nói chuyện

được chưa?

- Hừm... đến bước này, tốt nhất là cháu đọc cho mọi người những ghi chép của bác ấy trong *Bách khoa toàn thư*.

TRÍCH CUỘC NÓI CHUYỆN: *Trích cuộc nói chuyện đầu tiên với một con formica rufa, loại chiến binh.*

CON NGƯỜI: *Bạn nhận được tôi không?*

CON KIẾN: crrrrrrrr.

CON NGƯỜI: *Tôi phát này, bạn nhận được tôi không?*

CON KIẾN: crrrrrrrrcrrrrrrcrrrrrrrrrr. Cứu với.

(Lưu ý: đã tiến hành nhiều lần điều chỉnh. Đặc biệt, những cuộc phát quá mạnh, chúng làm nghẹt đối tượng. Phải để nút điều chỉnh mức độ phát ở số 1. Trái lại, nút điều chỉnh nhận phải được đẩy lên số 10 để không bị mất một phân tử nào.)

CON NGƯỜI: *Bạn nhận được tôi không?*

CON KIẾN: *Bougu.*

CON NGƯỜI: *Tôi phát này, bạn nhận được tôi không?*

CON KIẾN: *Zgugnu. Cứu với! Tôi bị nhốt.*

Trích cuộc nói chuyện thứ ba.

(Lưu ý: lần này từ vựng có được lên tới tám mươi từ. Phát còn quá mạnh. Lần điều chỉnh mới, nút phải được đặt gần số 0.)

CON KIẾN: *Cái gì?*

CON NGƯỜI: *Bạn nói gì?*

CON KIẾN: *Tôi không hiểu gì hết. Cứu với!*

CON NGƯỜI: *Chúng ta nói chậm hơn nhé!*

CON KIẾN: *Anh phát quá mạnh! Râu của tôi bị bão hòa. Cứu với! Tôi đang bị giam.*

CON NGƯỜI: *Thế này, được chưa?*

CON KIẾN: *Chưa, vậy anh không biết nói chuyện à?*

CON NGƯỜI: *Sao...*

CON KIẾN: *Anh là ai?*

CON NGƯỜI: *Tôi là một con vật lớn. Tôi tên là ED-MOND. Tôi là một CON-NGƯỜI.*

CON KIẾN: *Anh nói gì? Tôi không hiểu gì cả. Cứu tôi với! Cứu với! Tôi bị giam!...*

(Lưu ý: sau cuộc nói chuyện này, đối tượng chết trong năm giây sau đó. Những cuộc phát còn quá độc? Nó sợ sao?)

Jonathan ngừng đọc.

- Như mọi người thấy đây, không phải đơn giản! Tập hợp từ vựng chưa đủ để nói chuyện với chúng. Hơn nữa, ngôn ngữ kiến không hoạt động như ngôn ngữ của chúng ta. Không chỉ có những lần phát hội thoại theo đúng nghĩa mà chúng đã được thu lại, còn có những lần phát do mười một khúc râu khác gửi đi. Những lần phát này cho nhận dạng cá nhân, những bận tâm của chúng, tâm lý của chúng... một kiểu trạng thái tinh thần tổng thể cần thiết cho sự thấu hiểu liên cá nhân. Chính vì thế mà bác Edmond đã phải bỏ cuộc. Cháu đọc cho mọi người ghi chép của bác ấy nhé.

TÔI NGỐC: *Tôi ngốc thật!*

Thậm chí nếu người ngoài Trái đất có tồn tại chúng ta cũng sẽ không thể hiểu được họ. Chắc hẳn hệ thống tín hiệu của chúng ta không thể giống nhau. Chúng ta tới và chìa tay cho họ, và điều đó, với họ, lại có thể có nghĩa là một cử chỉ đe dọa.

Thậm chí chúng ta còn chưa hiểu được người Nhật Bản với kiểu tự tử nghi lễ, hay người Ấn Độ với các đẳng cấp của họ. Chúng ta còn chưa hiểu được nhau, giữa người với người... Làm thế nào tôi lại có thể hão huyền là hiểu được kiến!

801 chỉ còn một mồm bụng. Thậm chí dù nó đã kịp thời giết lomechuse, trận đánh chống lại các

chiến binh mùi đá ở những ruộng nấm này vẫn làm nó thiệt hại nặng nề. Mặc kệ, hay càng tốt: không có bụng, nó nhẹ nhàng hơn.

Nó đi vào hành lang rộng được đào trong đá granit. Làm thế nào những cái răng kiến có thể làm được đường hầm này?

Ở phía dưới, nó phát hiện ra cái mà Chli-pou-ni đã chỉ cho nó: một phòng đầy ắp thức ăn. Vừa mới bước vài bước trong phòng đó, nó thấy một lối đi khác. Nó đi vào đó và thấy mình ở trong một thành phố, một thành phố hoàn toàn có mùi đá! Một tổ dưới Tổ.

- Vậy là ông ấy đã thất bại?

- Quả vậy, bác ấy đã ngừng lại lâu để nghiên ngẫm thất bại này. Bác ấy nghĩ là không có lối thoát nào, rằng lý thuyết coi dân tộc mình là trung tâm của bác ấy đã làm bác ấy mù quáng. Và rồi chính những rắc rối đã thức tỉnh bác ấy. Tính vốn ghét người của bác là yếu tố phát động.

- Chuyện gì đã xảy ra?

- Bác còn nhớ không, giáo sư, bác đã nói với cháu là bác ấy làm việc trong một công ty tên là “Sweetmilk Corporation” và bác ấy có xích mích với các đồng nghiệp của mình.

- Đúng thế!

- Một trong những cấp trên của bác ấy đã lục lọi phòng làm việc của bác ấy. Và cấp trên này không phải ai khác chính là Marc Leduc, anh trai của Giáo sư Laurent Leduc!

- Nhà côn trùng học?

- Đích thị.

- Không thể tin được... Ông ta đã tới gặp bà, ông ta bảo là một người bạn của Edmond, ông ta đã xuống.

- Ông ta xuống kho chứa đồ à?

- Ô! Nhưng cháu đừng lo, ông ta không đi xa được. Ông ta không biết cách qua bức tường kim tự tháp, thế là ông ta trèo lên.

- Ừm, ông ta cũng đã tới gặp Nicolas để cố chiếm lấy quyển *Bách khoa toàn thư*. Thôi... Thế là Marc Leduc nhận ra rằng Edmond miệt mài làm các bản thiết kế máy móc (thực tế, đó là những phác thảo đầu tiên của phiến đá Rosette). Ông ta đã mở được cái tủ ở phòng làm việc của Edmond và nhìn thấy một tập hồ sơ, trên ghi *Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối*. Ông ta thấy trong đó tất cả các bản vẽ cái máy nói chuyện với kiến đầu tiên. Khi ông ta đã nắm được cách sử dụng của cái máy này (và có đủ lời ghi chú để ông ta hiểu được), ông ta đã nói cho em trai mình. Ông này dĩ

nhiên tỏ ra rất quan tâm và yêu cầu ông anh đánh cắp những tài liệu... Nhưng Edmond đã nhận ra là người ta lục lọi đồ đạc của mình, và để bảo vệ chúng khỏi cuộc viếng thăm mới, bác ấy đã thả bốn con ong vò vẽ loại tò vò trong ngăn kéo. Ngay khi Marc Leduc quay lại nhiệm vụ, ông ta bị các con côn trùng này đốt và chúng có thói quen tai hại là cho ấu trùng háu ăn của mình vào cơ thể chỗ chúng cắm ngòi vào. Ngày hôm sau, Edmond thấy những vết cắn và muốn công khai lật tẩy tội phạm. Mọi người đã biết phần tiếp theo, chính bác ấy là người bị đuổi.

- Còn anh em nhà Leduc?

- Marc Leduc bị trùng trị thích đáng! Các ấu trùng tò vò ngốn ông ta từ bên trong. Điều đó kéo dài rất lâu, hình như nhiều năm. Vì các ấu trùng không tài nào ra khỏi được cơ thể đồ sộ đó để biến thành ong, chúng đào linh tinh để tìm lối ra. Cuối cùng, sự đau đớn trở nên không chịu được đến nỗi ông ta gieo mình vào gầm một đoàn tàu điện ngầm. Cháu tình cờ đọc được thể trên báo.

- Còn Laurent Leduc?

- Ông ta đã thử đủ mọi cách để tìm lại được cái máy...

- Anh nói là điều đó đã đưa lại cho Edmond ý muốn bắt đầu lại. Giữa những việc khá cũ này với các nghiên cứu của ông ấy có quan hệ gì?

- Sau đó, Laurent Leduc đã trực tiếp liên lạc với Edmond. Ông ta thú nhận với bác ấy là biết về cái máy để “nói chuyện với kiến”. Ông ta quả quyết là rất quan tâm và muốn làm việc với bác ấy. Edmond không hấn chống lại ý định này, dù sao đi nữa bác ấy cũng đang giậm chân tại chỗ, và bác ấy tự hỏi liệu một sự giúp đỡ từ bên ngoài không phải là điều đáng hoan nghênh sao. “Tới một lúc người ta không thể tiếp tục một mình,” Kinh thánh nói thế. Edmond sẵn sàng dẫn Leduc vào hang của mình, nhưng trước tiên muốn biết ông ta rõ hơn. Họ đã nói chuyện như thế và nhiều hơn. Khi Leduc bắt đầu ca ngợi trật tự và kỷ luật của loài kiến, và nhấn mạnh đến việc là nói chuyện với chúng chắc chắn sẽ cho phép con người bắt chước chúng, Edmond nổi cơn điên. Bác ấy nổi giận đùng đùng và yêu cầu ông ta đừng bao giờ đặt chân đến nhà mình nữa.

- *Hừ*, chuyện đó không làm tôi ngạc nhiên, - Daniel thở dài. - Leduc thuộc một nhóm các nhà nghiên cứu tập tính côn trùng, tòi tẹ nhất trong trường phái Đức, muốn thay đổi nhân loại bằng cách bắt chước, dưới một số góc độ, các thói quen của động vật. Quan điểm về lãnh thổ, kỷ luật của các tổ kiến... điều đó luôn gây ảo tưởng.

- Chính vì thế, Edmond có cơ để bắt đầu công việc. Bác ấy đi nói chuyện với kiến dưới góc độ... chính trị; bác ấy nghĩ là chúng sống theo chế độ vô chính phủ và muốn hỏi chúng để xác nhận.

- Dĩ nhiên thế! - Bilsheim thì thầm.

- Việc đó trở thành một thử thách với con người. Bác cháu đã suy nghĩ lâu và tự nhủ cách nói chuyện tốt nhất là làm ra một “con kiến rô bốt”.

Jonathan giơ ra những tờ giấy đúp đầy tranh vẽ.

- Đây là bản vẽ của nó. Edmond đặt tên nó là “Docteur Livingston”. Nó bằng nhựa. Cháu không

nói với mọi người về công việc của thợ làm đồng hồ, một công việc cần thiết cho việc làm ra kiệt tác nhỏ này! Không những tất cả các khớp đều được tái tạo và hoạt động được nhờ các động cơ điện nhỏ xíu được nối tới một cục pin đặt trong bụng, mà râu còn thật sự có đủ mười một khúc có thể đồng thời phát được mười một pheromon khác nhau!... Khác biệt duy nhất giữa Docteur Livingston và một con kiến thật: nó được nối tới mười một ống, mỗi cái có kích thước một sợi tóc, những ống này được tập trung lại thành một kiểu dây rốn có kích thước bằng một sợi chỉ.

- Phi thường! Đúng là phi thường! - Jason phấn khởi.

- Nhưng Docteur Livingstone đâu? - bà Augusta hỏi.

Những chiến binh mùi đá truy đuổi nó. 801, đang chạy trốn, bỗng nhiên thấy một hành lang rộng và vôi vàng tới đó. Thế là nó tới một phòng rất lớn, ở giữa phòng có một con kiến trông buồn cười, có kích thước hơn hẳn mức bình thường.

801 thận trọng lại gần nó. Mùi của con kiến cô đơn kỳ lạ này chỉ có một nửa là thực. Mắt nó không long lanh, da nó có vẻ được phủ một lớp nhuộm đen... Con kiến Chli-pou-kan trẻ rất muốn hiểu rõ. Tại sao người ta lại có thể có ít kiến đến thế?

Nhưng bọn lính đã lừa được nó ra. Con thọt tiến lên, một mình, để đấu tay đôi. Con thọt nhảy lên râu nó và bắt đầu cắn chồm. Cả hai lăn tròn dưới đất.

801 nhớ lại những lời khuyên của Mẹ: *Chú ý chỗ mà đối thủ thích đánh, thường đó chính là điểm yếu của nó...* Thực tế, ngay khi nó tóm được râu của con thọt, con này quặn mình dữ dội. Chắc nó phải có râu cực kỳ nhạy cảm, khổ thân nó! 801 nhổ mạnh chúng và thoát được. Nhưng giờ thì cả một bầy hơn năm mươi kẻ sát nhân nhảy bổ vào đuổi nó.

- Mọi người muốn biết Docteur Livingston ở đâu hả? Hãy theo những cái dây của phở kế...

Quả thực họ thấy một kiểu ống trong suốt, chạy dọc theo gờ của máy phở kế, tới bức tường, leo lên tới trên trần, để cuối cùng dẫn vào một kiểu hòm bằng gỗ lớn, treo ở giữa ngôi đền, thẳng chỗ cái đàn ống lên. Cái hòm này có lẽ đầy đất. Những người mới tới ngoái cổ để xem rõ hơn.

- Nhưng các cháu đã nói là có một tảng đá không phá được ở phía trên đầu chúng ta, - bà Augusta nhận ra.

- Đúng, nhưng cháu cũng bảo mọi người là có một ống thông hơi mà chúng cháu không sử dụng nữa...

- Và nếu chúng tôi không sử dụng nó nữa, - thanh tra Galin tiếp tục, - không phải vì chúng tôi đã

bật nó lại!

- Thế nếu không phải các anh...

- ... Chính chúng!

- Kiến á?

- Chính xác! Một tổ kiến đỏ hung khổng lồ đã đóng phía trên tấm đá lát này, mọi người biết đấy, những con côn trùng ấy xây những cái vòm lớn bằng cành cây trong rừng...

- Theo những ước tính của Edmond, có hơn mười triệu con!

- Mười triệu? Nhưng chúng có thể giết chết hết chúng ta!

- Không, đừng sợ, không có gì phải sợ cả. Trước hết, vì chúng nói chuyện với chúng ta và chúng biết chúng ta. Và cũng vì không phải tất cả kiến ở Tổ đều biết sự tồn tại của chúng ta.

Giữa lúc Jonathan nói điều đó, một con kiến rơi từ cái hòm trên trần xuống và nằm trên trán Lucie. Cô định nhặt nó, nhưng 801 sợ hãi và trốn trong mái tóc đỏ của cô, trượt trên dải tai, rồi trôi xuống gáy, chui vào trong áo sơ mi, đi vòng qua ngực và rốn, chạy nhanh trên phần da đùi mịn, rơi tí xuống mắt cá chân và, từ đó, lao xuống đất. Nó tìm hướng một chút... và chạy nhanh về phía một trong những cái miệng ống thông gió ở bên.

- Nó làm sao thế?

- Đi xem sao. Dù sao, luồng khí lạnh của cái ống thông gió đã hút nó, nó sẽ thoát ra được mà không gặp vấn đề gì.

- Nhưng ở đó, nó không tìm được Tổ của mình, và nó sẽ hoàn toàn đi ra hướng Đông của Liên bang, đúng không?

Con gián điệp đã rút lui êm xuôi! Nếu điều này tiếp tục chúng ta sẽ phải tấn công cái tổ sáu mươi lăm tự xưng đó...

Các chiến binh mùi đá làm báo cáo, những chiếc râu hạ thấp xuống. Sau khi chúng rút lui, Belo-kiu-kiuni ngẫm nghĩ lại một lúc thất bại nặng nề của chính sách giữ bí mật này. Rồi, chán nản, nó nhớ lại cách mọi việc đã bắt đầu.

Lúc còn trẻ, nó cũng đã từng chạm trán với một trong những hiện tượng khủng khiếp này, những hiện tượng khiến người ta phỏng đoán là những thực thể khổng lồ tồn tại. Đúng sau đợt chia đàn của nó; nó nhìn thấy một tấm đen cán nát rất nhiều kiến chúa đã có khả năng sinh đẻ, nhưng không ăn họ. Sau đó, sau khi đã gây dựng tổ, nó tổ chức được một cuộc gặp gỡ về chủ đề này, lúc đó phần đông kiến chúa - mẹ hay con - đều có mặt.

Nó nhớ. Chính Zoubi-zoubi-ni là người nói đầu tiên. Bà kể rằng rất nhiều trong số những cuộc thám hiểm của bà đã phải chịu những cơn mưa quả bóng hồng làm hơn một trăm người chết.

Các chị em khác kể thêm nữa. Mỗi người lập bản danh sách người chết và bị thương do những quả bóng hồng và các tấm màu đen.

Cholb-gahi-ni, một mẹ già, nhận xét là theo các nhân chứng, những quả bóng hồng có vẻ như chỉ di chuyển thành từng đám năm quả một.

Một chị gái khác, Roubg-fayli-ni, từng nhìn thấy một quả bóng hồng nằm im cách chừng ba trăm đầu dưới mặt đất. Quả bóng hồng được nối dài bằng một thực thể mềm có mùi khá mạnh. Thế là người ta lấy răng đục thủng nó và cuối cùng đi tới những ống cứng và màu trắng... cứ như là những con vật này có vỏ ở bên trong cơ thể thay vì ở bên ngoài.

Lúc kết thúc cuộc họp, các kiến chúa đồng ý về việc là với những hiện tượng vượt ngoài tầm hiểu biết như thế, họ quyết định giữ bí mật tuyệt đối để tránh gây sợ hãi ở các tổ kiến.

Belo-kiu-kiuni, về phía mình, nghĩ ngay tới việc tạo “cảnh sát mật”, một bộ phận làm việc lúc đó có chừng năm mươi lính. Nhiệm vụ của họ: trừ khử những người chứng kiến hiện tượng các quả bóng hồng hay tấm đen để tránh mọi cơn điên-sợ trong Tổ.

Nhưng, một ngày, xảy ra điều gì đó không thể tin được.

Một con kiến thợ của một tổ không được biết bị các chiến binh mùi đá của nó bắt. Mẹ đã tha cho nó, chính vì những gì nó kể còn kỳ cục hơn mọi chuyện mà người ta đã từng nghe thấy.

Con kiến thợ khẳng định bị những quả bóng hồng bắt cóc! Những quả bóng này ném nó vào một nhà tù trong suốt, cùng với hàng trăm con kiến khác. Ở đó, người ta đã bắt chúng chịu các loại thí nghiệm. Thường xuyên nhất, họ đặt chúng dưới một cái chuông và chúng nhận các loại mùi rất đậm đặc. Lúc đầu, rất đau đớn, rồi những mùi đó dần dần dịu đi, và thế là những mùi đó biến thành các từ!

Chung quy lại, qua trung gian là những mùi này và những cái chuông, những quả bóng hồng nói với chúng, tự giới thiệu như những con vật khổng lồ và tự xưng là “con người”. Những người này (đực hay cái?) cho biết có một lối đi được đào trong đá granit dưới Tổ và họ muốn nói chuyện với kiến chúa. Kiến chúa có thể yên tâm là người ta không làm hại gì nó.

Sau đó, mọi việc tiến rất nhanh. Belo-kiu-kiuni đã gặp “kiến sứ giả” của họ, *Doc-teur Li-ving-stone*. Đó là một con kiến lạ lùng được kéo dài bởi ruột trong suốt. Nhưng người ta có thể trao đổi với nó.

Chúng đã nói chuyện rất lâu. Lúc đầu, chúng chẳng hiểu nhau chút nào. Nhưng cả hai rõ ràng đều có cùng hứng khởi. Và có vẻ có nhiều điều để nói với nhau...

Sau đó, những con người đặt một cái hòm đầy đất ở lối ra của ống thông hơi. Và Mẹ đã rải trứng ở cái Tổ mới này. Giấu tất cả những đứa con khác.

Nhưng Bel-o-kan 2 còn hơn cả là thành phố những chiến binh mùi đá. Nó trở thành Tổ-nổi giữa

thế giới kiến và thế giới con người. Chính ở chỗ đó *Doc-teur Li-ving-stone* có mặt thường xuyên (một cái tên vẫn cứ khá buồn cười).

TRÍCH CUỘC NÓI CHUYỆN: *Trích cuộc nói chuyện thứ mười tám với kiến chúa Belo-kiu-kiuni:*

CON KIẾN: *Bánh xe à? Không tin được là chúng tôi đã không có ý tưởng sử dụng bánh xe. Thật ngạc nhiên là tất cả chúng tôi nhìn thấy những con bọ hung đó đẩy hòn bi, và không một ai trong chúng tôi suy ra bánh xe.*

CON NGƯỜI: *Bạn tính sử dụng thông tin này như thế nào?*

CON KIẾN: *Lúc này, tôi chưa biết.*

Trích cuộc nói chuyện thứ năm mươi sáu với kiến chúa Belo-kiu-kiuni:

CON KIẾN: *Anh có âm điệu buồn.*

CON NGƯỜI: *Chắc là do một sự điều chỉnh không chuẩn cái đàn ống tỏa mùi của tôi. Từ khi tôi cho thêm ngôn ngữ tình cảm, có vẻ như cái máy này có tiếng lẹt xẹt.*

CON KIẾN: *Anh có âm điệu buồn.*

CON NGƯỜI: ...

CON KIẾN: *Anh không phát nữa à?*

CON NGƯỜI: *Tôi nghĩ chỉ là một sự ngẫu nhiên đơn thuần. Nhưng đúng là tôi buồn thật.*

CON KIẾN: *Có chuyện gì?*

CON NGƯỜI: *Tôi đã từng có một con cái. Chỗ chúng tôi, các con đực sống lâu, thế nên người ta sống thành cặp, một con đực với một con cái. Tôi đã từng có một con cái và tôi mất nó, cách đây vài năm. Và tôi yêu nó, tôi không tài nào quên được nó.*

CON KIẾN: *“Yêu” có nghĩa là gì?*

CON NGƯỜI: *Chúng tôi có cùng mùi, có thể thế?*

Mẹ nhớ kết cục của *con-người Ed-mond*. Chuyện đó xảy ra lúc chiến tranh lần thứ nhất chống

bọn lùn. Edmond muốn giúp chúng. Ông ra khỏi lòng đất. Nhưng do điều chỉnh nhiều pheromon quá, ông hoàn toàn bị ám mùi. Đến nỗi, không biết điều đó, ông vào rừng vì được nhìn nhận... một con kiến đỏ hung của Liên bang. Và khi những con ong vò vẽ ở cây lãnh sam (hồi đó, kiến đỏ hung đang chiến tranh với chúng) nhận ra các mùi thông hành của ông, chúng đổ xô tất vào ông.

Chúng đã giết ông vì tưởng ông là dân Bel-o-kan. Chắc ông chết trong hạnh phúc.

Sau đó, Jonathan và cộng đồng của anh ta đã nối lại liên lạc...

Anh đổ thêm một chút nước hòa mật vào cốc của ba người mới, họ không ngừng thúc anh bằng các câu hỏi:

- Sao cơ, Docteur Livingstone có thể chép lại lời nói của chúng ta, ở trên kia à?

- Đúng, còn chúng ta nghe lời nói của chúng. Chúng ta xem câu trả lời của chúng hiện lên trên màn hình này. Edmond đã thành công thực sự!

- Nhưng họ đã nói gì? Mọi người và kiến đã nói gì?

- Hừm... Sau thành công của mình, các ghi chép của bác Edmond bắt đầu hơi lờ mờ. Có vẻ như bác không định ghi lại hết. Đại khái, thời gian đầu tiên, họ miêu tả cho nhau, mỗi bên tả thế giới của mình. Chính vì thế mà chúng cháu biết được thành phố của chúng tên là Bel-o-kan; rằng nó là trụ cột của một liên bang gồm hàng trăm triệu con kiến.

- Không tin được!

- Sau đó, cả hai bên đều thấy là còn quá sớm để thông tin lan truyền trong nhân dân. Thế là họ đồng ý đảm bảo bí mật tuyệt đối về “liên lạc” của họ.

- Chính vì thế mà Edmond đã năn nỉ để Jonathan làm tất cả những cái bẫy đó, - một lính cứu hỏa nói xen vào. - Nhất là ông không muốn mọi người biết quá sớm. Ông khiếp sợ hình dung ra cảnh lộn xộn mà truyền hình, truyền thanh và báo chí gây ra với một tin như thế. Những con kiến trở thành mốt! Ông đã nhìn ra những đoạn quảng cáo, những cái móc chìa khóa, những chiếc áo phông, những chương trình của các rock-star... tất cả những thứ ngu ngốc mà người ta có thể làm xung quanh khám phá này.

- Về phía mình, Belo-kiu-kiuni, kiến chúa của chúng, nghĩ là các con của nó ngay lập tức sẽ muốn chống lại những người lạ nguy hiểm này, - Lucie nói thêm.

- Chưa, hai nền văn minh còn chưa sẵn sàng để biết nhau và - chúng ta đừng có mơ - để hiểu nhau... Kiến không phải là phát xít, không phải là vô chính phủ, cũng không phải là bảo hoàng... chúng là kiến, và tất cả những gì liên quan tới thế giới của chúng thì khác với thế giới của chúng ta. Hơn nữa, đó chính là điều tạo nên sự phong phú.

Cảnh sát trưởng Bilsheim là tác giả tuyên bố hùng hồn đó; rõ ràng ông đã thay đổi nhiều từ khi

rời mặt đất - và sắp của mình, Solange Doumeng.

- Trường phái Đức và trường phái Ý đều nhằm, - Jonathan nói, - vì họ cố thâm tóm chúng trong một cách hiểu của “con người”. Phân tích hẳn là không chính xác. Cũng giống như chúng cố hiểu cuộc sống của chúng ta bằng cách so sánh nó với cuộc sống của chúng. Có thể gọi là sự bất chước máy móc hình thái của kiến... Thế nhưng, một chút đặc thù của chúng cũng quyến rũ. Người ta không hiểu người Nhật Bản, người Tây Tạng hay người Hindu, nhưng văn hóa của họ, âm nhạc của họ, triết học của họ đều lý thú, dù bị đầu óc phương Tây của chúng ta bóp méo! Và tương lai của Trái đất chúng ta là ở sự pha trộn, không có gì rõ ràng hơn thế nữa.

- Nhưng những con kiến có thể mang cho chúng ta điều gì về mặt văn hóa? - bà Augusta ngạc nhiên.

Jonathan, không trả lời, ra hiệu cho Lucie; cô lần đi vài giây và quay lại với cái gì đó giống một hũ mứt.

- Nhìn đây, chỉ riêng cái này, đó là một kho báu! Mật rệp. Nào, mọi người ném đi!

Bà Augusta đánh liều thận trọng đưa một ngón trở ra.

- Hừm, rất ngọt... nhưng rất ngon! Không hề có cùng vị mật ong.

- Bà thấy chưa! Và bà chưa bao giờ tự hỏi chúng cháu làm thế nào để có đồ ăn hàng ngày, trong lối cụt đúp dưới đất này?

- Có chứ, đúng lúc đây...

- Chính kiến nuôi chúng cháu, từ mật và bột của chúng. Chúng trữ rất nhiều đồ dự trữ cho chúng cháu, ở trên kia. Nhưng chưa hết, chúng cháu đã bắt chước kỹ thuật nông nghiệp của chúng để trồng nấm mũ.

Anh nhắc tấm phủ một cái hộp lớn bằng gỗ. Ở dưới người ta nhìn thấy những cây nấm trắng mọc trên một tấm nệm lá lên men.

- Galin là chuyên gia lớn về nấm của chúng cháu.

Anh này cười khiêm tốn.

- Tôi còn phải học nhiều.

- Nhưng nấm, mật... dù sao mọi người vẫn thiếu protein?

- Về protein, chính là Max.

Một người trong số lính cứu hỏa chỉ ngón tay lên trần.

- Tôi hứng tất cả những con côn trùng mà kiến đặt trong cái hộp nhỏ ở bên phải cái hòm. Chúng tôi luộc chín chúng để các tiểu bì tách ra; và về phần còn lại, giống như những con tôm nhỏ, hơn nữa nó vừa có vị và vừa có dáng.

- Mọi người biết không, xoay xở tốt ở đây, chúng ta có mọi tiện nghi mà chúng ta muốn, - một hiến binh thêm vào. - Điện được một nhà máy điện nguyên tử nhỏ sản xuất, mà tuổi thọ của nhà máy này là năm trăm năm. Chính Edmond đã lắp đặt nó ngay những ngày đầu tới... Không khí qua những ống thông hơi, lương thực do kiến mang tới, chúng ta có một nguồn nước mát và, hơn nữa, chúng ta có một công việc lý thú. Chúng ta có cảm tưởng là những người tiên phong cho điều gì đó rất quan trọng.

- Thực tế, chúng ta như những nhà du hành vũ trụ sống thường xuyên trong một căn cứ và đôi khi nói chuyện với người ngoài hành tinh láng giềng.

Họ cười. Một luồng tinh thần vui vẻ kích thích tủy sống. Jonathan gợi ý quay lại phòng khách.

- Mọi người biết đấy, từ lâu tôi đã tìm cách làm bạn bè xung quanh mình sống cùng nhau. Tôi đã thử các loại cộng đồng, nhà nhảy dù, tập đoàn lao động... Tôi chưa bao giờ đạt được mục đích. Cuối cùng tôi nghĩ mình chỉ là một người không tương ôn hòa, để không nói là một kẻ ngốc. Nhưng ở đây... ở đây đang diễn ra điều gì đó. Chúng ta buộc phải sống cùng nhau, bổ sung cho nhau, suy nghĩ cùng nhau. Chúng ta không có lựa chọn: nếu chúng ta không hiểu nhau, chúng ta sẽ chết. Và không có lối thoát khả thi. Thế nhưng, tôi không biết điều này tới từ phát hiện của bác tôi hay từ những điều chúng ta học được từ những con kiến qua sự tồn tại đơn giản của chúng ở trên đầu chúng ta, nhưng hiện tại cộng đồng chúng ta đang vận hành rất ổn!

- Đúng thế, thậm chí bất đắc dĩ...

- Đôi khi chúng tôi có cảm giác là đang sản xuất một năng lượng chung mà mỗi người có thể tự do dùng. Thật lạ.

- Tôi đã từng nghe nói về nó, nhân nói về chức thầy cả và một vài nhóm Tam điểm, - Jason nói. - Họ gọi nó là *egregor*: thủ đô tinh thần của “đàn”. Như một cái chậu mà mỗi người rót sức của mình vào để làm thành một loại xúp có lợi cho mỗi người... Nói chung, luôn có một kẻ trộm sử dụng năng lượng của người khác vì các mục đích cá nhân...

- Ở đây chúng ta không có kiểu vấn đề này. Chúng ta không thể có tham vọng cá nhân khi chúng ta sống thành một nhóm nhỏ dưới lòng đất...

Im lặng.

- Và rồi chúng ta nói chuyện càng ngày càng ít đi, chúng ta không cần làm việc đó nữa để hiểu nhau.

- Đúng, ở đây có nhiều chuyện xảy ra. Nhưng chúng ta không hiểu chúng và còn chưa kiểm soát được chúng. Chúng ta còn chưa làm được, chúng ta mới chỉ ở giữa chuyển đi.

Im lặng lần nữa.

- Rồi, tóm lại, tôi hy vọng mọi người sẽ hài lòng trong cộng đồng nhỏ của chúng ta...

801 về tới tổ quê hương của mình, kiệt sức. Nó đã thành công! Nó đã thành công!

Chli-pou-ni ngay lập tức thực hiện một cuộc TĐTĐ để biết chuyện gì đã xảy ra. Những gì nó nghe làm cho nó vững tin vào những giả định xấu nhất của nó về bí mật giấu dưới tấm đá granit.

Ngay lập tức nó quyết định tấn công quân sự Bel-o-kan. Cả đêm, các chiến binh trang bị. Toàn đội bay bọ tê giác mới hoàn toàn sẵn sàng.

103 683 đề xuất một kế hoạch. Trong khi một phần quân đội tấn công trực diện, mười hai đội sẽ nhẹ nhàng đi vòng Tổ để thử tấn công cái gốc chỗ hoàng cung.

THẾ GIỚI ĐI TỚI: *Thế giới đi tới sự phức tạp. Từ hydro tới heli, từ heli tới cacbon. Luôn phức tạp hơn, luôn hoàn thiện hơn hướng tiến hóa của mọi vật.*

Trong tất cả những hành tinh được biết đến, Trái đất là hành tinh phức tạp nhất. Nó nằm trong một khu vực mà nhiệt độ của nó có thể thay đổi. Nó được bao phủ bởi các đại dương và núi. Nhưng nếu như bằng các hình thái sống của Trái đất hầu như là vô tận, thì có hai hình thái vượt trội các hình thái khác nhờ trí thông minh của chúng. Kiến và con người.

Có vẻ như Thượng đế đã sử dụng Trái đất để làm thí nghiệm. Thượng đế đã tung hai loài, với hai triết lý hoàn toàn tương phản, vào cuộc đua ý thức để xem loài nào tiến nhanh nhất.

Chắc hẳn mục đích là đạt tới một ý thức tập thể toàn cầu: sự hợp nhất toàn bộ các bộ óc của loài. Theo tôi, đó chính là chặng tới của cuộc phiêu lưu ý thức. Mức độ phức tạp tiếp theo.

Tuy nhiên, hai loài cầm đầu đã đi trên những con đường phát triển song song:

- Để trở nên thông minh, con người đã làm căng bộ não mình cho tới lúc nó có kích thước kinh khủng. Một kiểu súp lơ hồng to đùng.

- Để có được kết quả tương tự, loài kiến thích sử dụng hàng nghìn bộ não nhỏ được các hệ thống thông tin tinh tế liên kết lại hơn.

Về giá trị tuyệt đối, vật chất và trí thông minh là ngang bằng nhau trong đồng vận cải bắp của kiến cũng như trong cái súp lơ con người. Cuộc chiến đấu ở thế cân sức.

Nhưng chuyện gì sẽ xảy ra nếu hai hình thái thông minh, thay vì chạy song song, hợp tác với nhau?...

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Jean và Philippe gần như chỉ thích ti vi và cùng lắm là bi-a điện tử. Ngay cả cái sân golf mini mới, được tốn tiền sửa lại gần đây, cũng không hấp dẫn chúng. Về phần đi dạo trong rừng... Với chúng, không có gì tồi tệ bằng khi viên giám thị bắt chúng đi hít thở không khí.

Tuần trước, chắc chắn chúng đã chơi rất vui khi vầy chết những con cóc, nhưng niềm vui quá ngắn ngủi.

Hôm nay, tuy nhiên, Jean hình như đã tìm ra một trò thực sự đáng quan tâm. Nó kéo bạn mình ra xa nhóm trẻ mồ côi, đang ngốc nghếch nhặt những chiếc lá khô để kết thành những bức tranh ngớ ngẩn, và chỉ cho nó một đồng kiểu hình nón bằng xi măng. Một tổ mối.

Ngay lúc ấy, chúng bắt đầu đập đồ nó, nhưng chẳng có gì chui ra cả, tổ mối trống không. Philippe cúi xuống và hít mạnh.

- Nó bị công nhân sửa đường phá rồi. Nhìn này, nó bốc mùi thuốc diệt côn trùng, chúng bị chết hết ở bên trong.

Chúng chuẩn bị quay lại chỗ đám bạn, thất vọng, thì Jean nhận ra ở bờ bên kia dòng sông nhỏ một kim tự tháp ẩn một nửa dưới một gốc cây.

Lần này là cái chuẩn! Một tổ kiến đồ sộ, một cái vòm cao ít nhất một mét! Nhiều cột dài toàn kiến đang ra và vào, hàng trăm, hàng nghìn kiến thợ, chiến binh, thám hiểm. Thuốc diệt côn trùng còn chưa tới đây.

Jean nhảy căng lên sung sướng.

- Này, mày nhìn thấy nó không?

- Ôi không! Mày không còn muốn ăn kiến nữa mà... Những con kiến lần trước có vị ghê ghê.

- Ai nói với mày là ăn! Mày đang đứng trước một thành phố, chỉ những gì nổi lên trên này đã giống như New York hay Mexico rồi. Mày nhớ những gì họ nói ở chương trình đó không? Ở trong đây dân. Nhìn tất cả bọn ngu ngốc này làm việc như những tên ngu xuẩn!

- Ủ... Mày đã thấy Nicolas chưa, vì quan tâm tới kiến cuối cùng thì mất tích? Tao à, tao chắc chắn là có kiến ở dưới đáy kho chứa đồ nhà nó và chúng đã ăn thịt nó. Và tao sẽ nói với mày, tao không muốn ở lại bên cạnh cái này. Tao không thích! Lũ kiến chó chết, hôm qua tao thậm chí đã thấy chúng ra khỏi những cái lỗ ở sân golf mini, có thể chúng muốn làm tổ dưới đáy... Lũ kiến ngu ngốc chó chết!

Jean lắc vai nó.

- Đúng thế! Mày không thích kiến, tao cũng thế. Mình giết chúng đi! Báo thù cho thằng bạn Nicolas của chúng ta.

Gợi ý làm Philippe quan tâm.

- Giết chúng?

- Đúng! Tại sao không? Ném lửa vào thành phố này! Mày hình dung Mexico bốc cháy không, chỉ vì điều đó làm chúng ta hài lòng?

- OK, chúng ta sẽ nổi lửa nó. Đúng. Vì Nicolas...

- Đợi đã, tao còn có một ý hay hơn: chúng ta sẽ nhét thuốc diệt cỏ vào đó, như thế, nó sẽ tạo thành pháo hoa thật sự.

- Tuyệt vời...

- Nghe này, bây giờ là 11 giờ, chúng ta sẽ gặp lại nhau ở đây đúng hai giờ nữa. Như thế giám thị sẽ không quấy rầy chúng ta và mọi người đều đang ở căng tin. Tao sẽ đi tìm thuốc diệt cỏ. Còn mày, mày xoay xở để mang một bao diêm tới, một cái bật lửa thì tốt hơn.

- Đồng ý!

Các toán bộ binh tiến thần tốc. Khi những tổ kiến liên bang khác hỏi chúng đi đâu, dân Chli-poukan trả lời là người ta đã tia được một con thần lằn ở khu vực phía Tây và Tổ trung tâm yêu cầu chúng trợ giúp.

Trên đầu các toán bộ binh, những con bọ tê giác kêu vù vù, chỉ hơi giảm tốc độ một chút do trọng lượng của các pháo binh đang cựa quậy trên đầu chúng.

13 giờ. Bel-o-kan đang nhận nhịp hoạt động. Người ta tranh thủ nắng ấm để tích trữ, nhộng và rệp trong phòng tắm nắng.

- Tao mang còn đốt để nó cháy bốc hơn, - Philippe báo.

- Tuyệt vời, - Jean nói, - tao mua thuốc diệt cỏ. Hai mươi franc một liều, đồ tồi!

Mẹ đang đùa với các cây ăn thịt của mình. Từ lúc chúng ở đây, nó tự hỏi tại sao nó chưa bao giờ làm một bức tường bảo vệ, như nó muốn lúc đầu.

Thế rồi nó nghĩ tới bánh xe. Sử dụng ý tưởng tuyệt vời này như thế nào? Có thể người ta sẽ làm một viên bi lớn bằng xi măng, rồi người ta lấy đầu chân đẩy chúng đi để cán nát kẻ thù. Nó phải tung dự án ra.

- Xong rồi, tao đã đổ tất vào, còn đốt và thuốc diệt cỏ.

Trong khi Jean nói, một con kiến thám hiểm trèo lên người nó. Con kiến lấy râu đập đập vào vải quần của Jean.

Anh hình như là một cấu tạo sống khổng lồ, anh có thể cho tôi các nhận dạng của anh không?

Jean bắt lấy nó và nghiền nát nó giữa ngón cái và ngón trỏ. *Púp!* Nước vàng và đen chảy ra tay nó.

- Thế là một con tới số, - nó nói. - Rồi, bây giờ thì mày lui ra, sẽ có tia lửa bắn ra đây!

- Sẽ là một bữa thịt quay lớn đây, - Philippe tuyên bố.

- Tận thế theo kiểu Jean! - đưa kia cười khẩy.

- Chúng có thể có bao nhiêu ở trong nhĩ?

- Chắc chắn là hàng triệu. Hình như năm ngoái, bọn kiến đã tấn công một ngôi làng trong vùng.

- Chúng ta sẽ báo thù cho cả họ nữa, - Jean nói. - Nào, mày đi trốn sau cái cây kia đi.

Mẹ nghĩ tới con người. Lần tới đặt cho họ nhiều câu hỏi hơn. Họ sử dụng cái bánh xe như thế nào?

Jean quẹt một que diêm và ném nó về phía mái vòm bằng cành cây và lá kim. Rồi co căng chạy, vì sợ dính các tia lửa bắn ra.

Tới rồi, quân đội Chli-pou-kan nhìn thấy Tổ trung ương. Nó lớn làm sao!

Que diêm bay, lượn thành một đường cong đi xuống.

Mẹ quyết định nói chuyện với họ ngay, không chờ đợi nữa. Nó cũng phải nói với họ là nó có thể tăng lượng mật tặng cho họ không vấn đề gì; năm nay sản lượng tỏ ra có dấu hiệu tốt.

Que diêm rơi xuống những cái cành của mái vòm.

Quân đội Chli-pou-kan tiến tới đủ gần. Chúng chuẩn bị tấn công.

Jean nhảy ra sau cây thông lớn, chỗ Philippe đang trốn.

Que diêm không chạm vào bất kỳ chỗ nào được tẩm cồn hay thuốc diệt cỏ. Thế là, nó tắt ngóm.

Hai đứa đứng dậy.

- Khốn kiếp!

- Tao biết chúng ta sẽ làm gì rồi. Chúng ta sẽ đặt vào đó một mẩu giấy, như thế chúng ta sẽ có một ngọn lửa lớn, tất nhiên nó sẽ chạm tới cồn.

- Mà có giấy không?

- Ờ... chỉ có một cái vé tàu điện ngầm.

- Đưa đây.

Một lính gác mái nhận ra cái gì đó bí ẩn: không chỉ từ mấy phút vừa rồi có nhiều khu có mùi côn, mà hơn nữa một mẫu gỗ vàng vừa hiện ra, cắm trên đỉnh. Nó liên lạc ngay lập tức với một nhóm lao động để tẩy côn ở các cành cây và để rút cái xà màu vàng ra.

Một lính gác khác chạy đến cửa số 5.

Báo động! Báo động! Một đạo quân kiến đỏ hung tấn công chúng ta!

Tờ giấy cứng bốc cháy. Hai đứa đi nấp lần nữa đằng sau cây thông.

Lính gác thứ ba nhìn thấy một ngọn lửa lớn nổi lên trên đầu miếng gỗ màu vàng.

Lính Chli-pou-kan tiến công nhanh, như chúng đã thấy kiến chủ nô lệ từng làm.

Đợt nổ thứ nhất.

Cả mái vòm bốc cháy một lượt.

Bùng cháy, tàn lửa.

Jean và Philippe cố mở to mắt bắt chấp hơi nóng lan tỏa. Màn diễn không làm chúng thất vọng. Củi khô bắt lửa nhanh. Khi ngọn lửa tới các vũng thuốc trừ cỏ thì nổ. Những tiếng nổ và các chùm xanh, đỏ, hoa cà bắn ra từ “Tổ kiến nhớn nhác”.

Quân đội Chli-pou-kan dừng lại. Phòng tắm nắng bắt lửa đầu tiên, với tất cả chỗ trứng, tất cả đàn gia súc, rồi hỏa hoạn lan sang toàn bộ mái.

Cái gốc cây của Cẩm Thành bị đánh ngay từ những giây đầu tiên của thảm họa. Lính gác công nổ tung. Các chiến binh chạy vào trong để cứu con kiến đẻ trứng duy nhất. Nhưng quá muộn, nó đã bị ngạt thở vì khí độc.

Các loại báo động loan ra nhanh chóng. Báo động cấp 1: các pheromon kích động được thả ra; báo động cấp 2: trong các hành lang đều vang lên tiếng gõ nguy cấp; báo động cấp 3: các “con điên” chạy ở các phòng và truyền đi sự sợ hãi của chúng; báo động cấp 4: những thứ quý giá (trứng, các con hữu tính, súc vật, lương thực...) đi xuống các tầng sâu hơn, trong khi, ngược lại, binh lính leo lên đương đầu.

Ở mái vòm, người ta cố tìm ra giải pháp. Các đội pháo binh đập được một số khu vực bằng cách tưới axit fomic đặc dưới mười phần trăm vào đó. Những lính cứu hỏa ứng biến này, nhận thấy hiệu quả công việc của mình, sau đó đi tưới Cẩm Thành. Có thể bằng cách tẩm ướt nó, người ta sẽ cứu được cái gốc cây.

Nhưng lửa chiến thắng. Những công dân bị kẹt chết ngạt vì khói độc. Các vòm gỗ nóng rơi xuống những đám đông ngây dại. Những chiếc vỏ chảy ra và cong lại như miếng nhựa trong cái nồi.

Chẳng có gì chịu nổi sự tấn công của cái nóng cực độ này.

HỒI: Tôi nhảm! Chúng ta không ngang bằng, chúng ta không phải là đối thủ. Sự hiện diện của con người chỉ là một “hồi” ngắn trong sự ngự trị tuyệt đối của chúng trên Trái đất.

Chúng đông hơn, vô cùng đông hơn chúng ta. Chúng có nhiều tổ hơn, chúng chiếm nhiều tầng sinh thái hơn. Chúng sống trong những vùng khô, đóng băng, nóng hay ẩm nơi không con người nào có thể sống sót được. Nơi nào cái nhìn của chúng ta tới được, nơi đó có kiến.

Chúng đã ở đó trước chúng ta trăm triệu năm, và nhận định thông qua việc chúng là một trong những sinh vật hiếm hoi chịu được bom nguyên tử, chắc chắn chúng sẽ còn ở đó sau chúng ta trăm triệu năm. Chúng ta chỉ là một tai nạn trong ba triệu năm lịch sử của chúng. Và lại, nếu người ngoài Trái đất một ngày nào đó đổ bộ xuống hành tinh chúng ta, họ sẽ không nhảm lẩn điều này. Chắc chắn họ sẽ tìm cách nói chuyện với chúng. Chúng: những chủ nhân thật sự của Trái đất.

Edmond Wells,

Bách khoa toàn thư kiến thức tương đối và tuyệt đối.

Sáng hôm sau, mái vòm hoàn toàn biến mất. Cái gốc đen vẫn dựng giữa thành phố, trụi lủi.

Năm triệu dân chết. Thực tế, tất cả những con kiến có mặt trong vòm và ngoại vi sát cạnh nó.

Tất cả những con nhanh trí chạy xuống sâu thì vô sự.

Những con người sống dưới Tổ không nhận thấy điều gì. Tấm đá granit lớn ngăn họ biết sự việc. Và tất cả điều đó diễn ra trong một đêm nhân tạo của họ.

Cái chết của Belo-kiu-kiuni thành sự kiện đe dọa nghiêm trọng nhất; thiếu kiến sinh đẻ của mình, Bây có vẻ bị đe dọa.

Thế nhưng, quân đội Chli-pou-kan đã tham gia cuộc chiến chống lửa. Ngay khi những chiến binh biết Belo-kiu-kiuni chết, chúng nhanh chóng cử kiến sứ giả về Tổ mình. Vài giờ sau, được chở trên

một con bọ tê giác, Chli-pou-ni đích thân tới xem xét thiệt hại.

Khi nó tới được Cẩm Thành, những con kiến cứu hỏa vẫn đang tước lên tro. Chẳng còn gì để đánh nữa. Nó hỏi, và người ta kể cho nó vụ thảm họa khó hiểu.

Vì không còn kiến chúa để trứng nữa, nó tự nhiên trở thành Belo-kiu-kiuni mới và tấn phong vào phòng kiến chúa của Cẩm Thành.

Jonathan thức dậy đầu tiên, ngạc nhiên nghe thấy máy in của máy tính lạch cạch.

Có một từ trên màn hình.

Tại sao?

Vậy là chúng phát vào ban đêm. Chúng muốn nói chuyện. Anh gõ câu quen thuộc trước mỗi cuộc nói chuyện.

CON NGƯỜI: *Xin chào, tôi là Jonathan.*

CON KIẾN: *Ta là Belo-kiu-kiuni mới. Tại sao?*

CON NGƯỜI: *Belo-kiu-kiuni mới? Kiến chúa cũ đâu?*

CON KIẾN: *Các người đã giết rồi. Ta là Belo-kiu-kiuni mới. Tại sao?*

CON NGƯỜI: *Chuyện gì đã xảy ra?*

CON KIẾN: *Tại sao?*

Rồi cuộc nói chuyện bị cắt.

Bây giờ nó biết tất cả.

Chính họ, con người, đã làm chuyện này.

Mẹ biết họ.

Mẹ đã luôn luôn biết họ.

Mẹ đã giữ bí mật thông tin.

Mẹ đã ra lệnh hành quyết tất cả những ai có thể khám phá ra một dấu hiệu dù nhỏ nhất.

Thậm chí Mẹ đã trợ giúp họ chống lại các tế bào của chính mình.

Belo-kiu-kiuni mới lặng ngắt Mẹ đang nằm bất động của mình. Khi các lính gác tới tìm thi hài để ném xuống chỗ đổ rác, nó giật nảy mình.

Không, không được ném cái xác này đi.

Nó nhìn chăm chú Belo-kiu-kiuni cũ bắt đầu bốc mùi cái chết.

Nó gợi ý người ta dính lại các chi bị hỏng bằng nhựa cây. Rằng người ta lấy thịt mềm ra khỏi cơ thể để thay cát vào đó.

Nó muốn giữ Mẹ trong phòng riêng của nó.

Chli-pou-ni, Belo-kiu-kiuni mới, tập hợp một vài chiến binh. Nó đề xuất người ta xây dựng lại Tổ trung ương theo cách hiện đại hơn. Theo nó, vòm và gốc cây quá dễ bị tổn thương. Và người ta cũng phải chuyên tâm vào tìm kiếm các dòng suối ngầm, thậm chí vào việc mở kênh nối giữa tất cả các tổ của Liên bang. Với nó, tương lai là ở đó, ở việc cung cấp nước. Người ta sẽ có thể phòng vệ tốt hơn khỏi hỏa hoạn, nhưng cũng dễ đi lại nhanh hơn và không nguy hiểm.

Còn đối với con người?

Nó phát một câu trả lời nước đôi:

Họ không có ích lắm.

Con chiến binh nhân mạnh:

Và nếu họ tấn công chúng ta bằng lửa lần nữa?

Đối thủ càng mạnh, nó càng buộc chúng ta phải trội hơn nó.

Còn những người đang sống dưới tảng đá lớn?

Belo-kiu-kiuni không trả lời. Nó yêu cầu được ở lại một mình, rồi quay về phía xác của Belo-kiu-kiuni cũ.

Kiến chúa mới nhẹ nhàng cúi đầu và đặt râu mình lên trán Mẹ. Sau đó, nó đứng lặng rất lâu, như đang đắm mình trong cuộc TĐTĐ vĩnh cửu.

TỪ ĐIỂN CHÚ GIẢI

103 683: chiến binh Bel-o-kan.

327: con đực Bel-o-kan trẻ.

4 000: thợ săn kiến đỏ hung sống ở Guayeï-Tyolot.

56: tên thời còn con gái của Chli-pou-ni.

801: con của Chli-pou-ni được dùng làm gián điệp.

Axít fomic: vũ khí phóng. Axít fomic là loại ăn mòn mạnh nhất đậm đặc tới 40 phần trăm.

Axít indole-acetic: thuốc diệt cỏ.

Axít oleic: hơi tỏa ra từ xác kiến.

Âm nhạc: âm thanh hay siêu âm do đế mèn hay ve sấu tạo ra bằng cách xoa cánh của chúng. Những con kiến trồng nấm cũng biết tạo ra âm nhạc với khớp bụng của chúng.

Ấu trùng kiến-sư tử: cát lún ăn thịt. Nguy hiểm.

Bánh mì: hòn ngũ cốc được băm vụn và nghiền nhỏ.

Bel-o-kan: tổ trung ương của Liên bang kiến đỏ hung.

Belo-kiu-kiuni: kiến chúa của Bel-o-kan.

Bệnh tật: các bệnh tật thường gặp nhất ở kiến đỏ hung là đính bào tử (do một loài nấm ký sinh gây ra), aegeritelle (kiểu thối kitin), giòi não (giòi ký sinh làm tổ ở đoạn hạch dưới thực quản), sự nở to các hạch môi (kiểu phình to không bình thường của ngực xuất hiện ngay lúc giai đoạn ấu trùng), aternaria (bào tử chết người).

Bọ mật sọc đen: bọ cánh cứng có cánh màu da cam với vạch năm đường dọc đen. Các con bọ mật sọc đen thường ăn khoai tây. Nước của bọ mật sọc đen là thuốc độc chết người.

Bọ rùa: con vật ăn thịt gia súc rệp. Ăn được.

Bọ tê giác: bọ cánh cứng có một cái sừng lớn trên trán.

Bình chứa: bình chứa rượu phốt hồng.

Cà niễng: bọ cánh cứng sống trên và dưới nước. Ăn được.

Các loại cây bị tẩm độc: cây bả chó, cây đậu tía, cây trúc đào, dây thường xuân. Nguy hiểm.

Các loại cây ăn thịt: cây rong đông sữa, cỏ lá kèn, cây bắt ruồi, cây gọng vó. Nguy hiểm.

Cắm Thành: pháo đài bảo vệ phòng đê. Có các cắm thành bằng gỗ, bằng xi măng, hay thậm chí bằng đá rỗng.

Cây bắt ruồi: cây ăn thịt hay mọc xung quanh Bel-o-kan. Nguy hiểm.

Chiến tranh các Cây Dâu: năm 99999886, chiến tranh các Cây Dâu làm kiến vàng và kiến đỏ hung chống đối nhau.

Chiều cao: một tổ càng cao, nó càng phải tìm cách để có một bề mặt rộng được mặt trời chiếu sáng. Ở các vùng nóng các tổ kiến hoàn toàn nằm dưới đất.

Chim: quái vật bay. Nguy hiểm.

Chli-pou-kan: tổ siêu hiện đại được Chli-pou-ni xây.

Chli-pou-ni: con của Belo-kiu-kiuni.

Chỗ đổ rác: gò ở lõi vào các tổ kiến chỗ các con côn trùng này vứt rác và xác chết.

Chăn nuôi: nghệ thuật được một số loài phát triển để thuần hóa và lấy các chất tiết từ hậu môn của rệp và sâu yền chi. Một con rệp có thể cung cấp 30 giọt mật một giờ vào mùa hè.

Con bọ hung: con đầy bóng. Ăn được.

Con bọ ngựa: côn trùng thích giao phối và ăn vô độ. Nguy hiểm.

Con dơi: quái vật bay sống trong các hang. Nguy hiểm.

Con gián: tổ tiên của mối. Côn trùng sống trên đất đầu tiên.

Con kỳ nhông: nguy hiểm.

Con người: quái vật khổng lồ được nhắc đến trong một số truyền thuyết hiện đại. Người ta biết rõ nhất những con vật màu hồng được họ thuần hóa: ngón tay. Nguy hiểm.

Con phù du: loại chuồn chuồn nhỏ có đuôi chia nhánh. Ấu trùng sống 3 năm, con khi nở từ đó ra sống khoảng 3 đến 48 tiếng. Ăn được.

Dệt: hoạt động được thực hiện với một ấu trùng.

Điều tập thể: bộ phận của lòng hào phóng.

Đầu: đơn vị đo lường của kiến. Tương đương với 3 milimét.

Điều hòa không khí: điều chỉnh nhiệt độ ở các tổ lớn nhờ phòng tắm nắng, phân, và cửa thông khí mát nằm ở mái vòm.

Độ: đơn vị tính thời gian-nhiệt độ và thời gian-niên đại. Trời càng nóng, các độ-thời gian càng co lại; trời càng lạnh, chúng càng nở ra.

Đội quân: đám lính có thể thao diễn cùng lúc.

Đom đóm: sâu cánh cứng tạo ra ánh sáng lân quang. Ăn được.

Đẳng cấp: nói chung, có ba đẳng cấp: kiến hữu tính, chiến binh, kiến thợ. Chúng cũng được chia nhỏ thành các tiểu đẳng cấp: kiến thợ nông nghiệp, lính pháo binh, vân vân...

Giáo lý của các kiến chúa: toàn bộ thông tin quan trọng được truyền từ râu sang râu từ kiến chúa mẹ sang kiến chúa con.

Gió: nó nhắc bạn khỏi mặt đất để đặt bạn tới chỗ không biết ở đâu.

Guayei-Tyolot: một tổ mùa xuân nhỏ.

Hạt: kiến đỏ hung thích phần dầu của các hạt. Có nghĩa là mẫu nhỏ nhiều dầu nhất. Một tổ trung bình thu gặt 70 000 hạt mỗi vụ.

Hướng của Tổ: những con kiến đỏ hung xây thành phố của chúng bằng cách bố trí phần rộng nhất về hướng Đông Nam, để nhận được tối đa ánh sáng mặt trời lúc đầu ngày.

Khứu giác: những con vô tính, ở mỗi râu, có 6 500 tế bào giác quan. Các con hữu tính có 300 000.

Kiến đen: những người thành phố thích sống trong bóng tối.

Kiến đỏ thợ dệt: kiến di trú ở miền Đông sử dụng chính ấu trùng của chúng như thoi dệt.

Kiến đục: côn trùng sinh ra từ trứng không thụ tinh.

Kiến bịt mắt: loài rất có khiếu về hóa học hữu cơ.

Kiến chủ nô lệ: loài hiếu chiến không thể sống được mà không có sự giúp đỡ của người giúp việc.

Kiến lùn: kẻ thù chính của kiến đỏ hung.

Kiến thợ gặt: kiến nông nghiệp miền Đông.

Kitin: vật liệu tạo thành các áo giáp của myrmécéen.

Kích thước: kiến đỏ hung dài trung bình hai đầu.

Lạnh: thuốc làm dịu phổ biến trong thế giới côn trùng.

La-chola-kan: tổ kiến nằm xa nhất về phía Tây của Liên bang.

Lễ Hồi sinh: các con hữu tính bay, thường diễn ra ngay những ngày nóng đầu tiên.

Liên bang: tập hợp tổ kiến cùng một loài. Một liên bang kiến đỏ hung có trung bình 90 tổ, trải rộng 60 ha và có 7,5 km đường đất nện và 40 km đường tỏa mùi.

Lính đánh thuê: kiến đơn độc, chiến đấu cho một tổ khác tổ quê hương của chúng để đổi lấy thức ăn và căn cước thành thị.

Lính gác cổng: tiểu đẳng cấp có đầu tròn và phẳng chịu trách nhiệm chặn các hành lang chiến lược.

Lột xác: sự chuyển sang một hình thái sống thứ hai, phổ biến ở phần lớn các loài côn trùng.

Lomechuse: sâu cánh cứng cung cấp chất gây nghiện chết người. Nguy hiểm.

Lửa: vũ khí cấm kỵ.

Mắt: toàn bộ các ô mắt đặt trên một nhãn cầu. Mỗi ô mắt gồm hai thủy tinh thể, một thấu kính lớn bên ngoài và một thấu kính nhỏ bên trong. Mỗi tế bào được nối trực tiếp đến não. Kiến chỉ nhận thấy những đồ vật gần, nhưng ở khoảng cách xa, dù sao chúng vẫn xác định được vị trí của một cử động nhỏ nhất.

Mắt đơn hồng ngoại: ba mắt nhỏ xếp thành hình tam giác trên trán các con hữu tính, cho phép chúng nhìn được trong bóng tối hoàn toàn.

Mật độ: ở châu Âu, người ta tính có trung bình 80 000 con kiến (tất cả các loài lẫn lộn) trên một mét vuông.

Mối: loài kình địch của kiến.

Muối: các con đực hút nhựa cây. Người ta không biết các con cái ăn gì. Ăn được.

Mưa: thời tiết chết người.

Mười hai phân: lối ước lượng theo số kiểu myrmécéen. Kiến đếm thành mười hai vì chúng có mười hai vuốt (mỗi chân có hai cái).

Ngủ đông: ngủ dài, từ tháng Mười một tới tháng Ba.

Nhện: quái vật xé mồi thành những mảnh nhỏ và làm cho chúng ngủ giữa mỗi lần xẻo thịt. Nguy hiểm.

Nhiệt độ của tổ: một tổ kiến đỏ hung được điều nhiệt để có nhiệt độ khoảng giữa 20° và 30°, tùy theo từng tầng.

Nhiệt độ: kiến đỏ hung chỉ cử động được bắt đầu từ nhiệt độ trên hoặc bằng 8°. Những con hữu tính đôi khi thức dậy sớm hơn một chút, khoảng 6°.

Nhịn ăn: một con kiến có thể sống 6 tháng không ăn, trong tình trạng ngủ đông.

Ni: triều đại của các kiến chúa Bel-o-kan.

Ong vò vẽ: họ hàng nguyên thủy và có nọc của kiến. Nguy hiểm.

Ốc sên: mỏ protein. Ăn được.

Phân: một cục phân kiến nặng ít hơn cơ thể nó 1 000 lần.

Pheromon: hoóc môn giao tiếp, câu hoặc từ ở dạng lỏng.

Phòng đẻ: chỗ đẻ trứng của kiến chúa.

Rệp: gia súc. Ăn được.

Rắn: nguy hiểm.

Rượu: kiến biết gây men mật rệp và nước ngũ cốc.

Shi-gae-pou: tổ kiến lùn ở phía Tây Bắc.

Sóng: mẫu số chung nhỏ nhất được phát ra, dưới hình thức này hay hình thức khác, bởi tất cả động vật hay những đồ vật di động.

Sứ giả bay: kỹ thuật của kiến lùn để truyền tin nhờ các con mòng. Ăn được.

Sự nhờn thuốc độc: khả năng của các loài sống thành đàn quen với một độc dược, đến mức để

ra trứng, về mặt di truyền học, được miễn dịch chống lại mối nguy hiểm này.

Sức mạnh: một con kiến đỏ hung có thể kéo sáu mươi lần trọng lượng của nó. Như vậy, nó làm được $3,2 \times 10^{-6}$ sức ngựa.

Thiết bị vệ sinh: bể chứa phân của các công dân.

Thị giác: kiến nhìn như qua một tấm lưới. Những con hữu tính nhìn thấy được màu, nhưng tất cả các màu sắc đều được chuyển về cực tím.

Thông hành: mùi của tổ quê hương hoặc tổ nhận nuôi đối với lính đánh thuê.

Thức ăn: chế độ thông thường của một con kiến đỏ hung: 43 phần trăm mật rệp, 41 phần trăm thịt côn trùng, 7 phần trăm nhựa cây, 5 phần trăm nấm, 4 phần trăm hạt nghiền.

Thần lẩn: rỗng trong nền văn minh Myrmécéen. Nguy hiểm.

Thuốc diệt cỏ: myrmicacine, axit indole-acetic.

Tim: dãy nhiều túi liên tiếp có hình quả lê được lồng khít cái nọ với cái kia. Tim được đặt trong lưng.

Tò vò: ong vò vẽ đẻ những quả trứng háu ăn của chúng vào cơ thể bạn. Nguy hiểm.

Tốc độ đi: ở 10° kiến đỏ hung di chuyển được 18 m/h. Ở 15° nó đi được 54 m/h. Ở 20° nó có thể đi tới 126 m/h.

Trái đất: hành tinh hình lập phương.

Trao đổi dinh dưỡng: sự cho thức ăn giữa hai con kiến.

Trao đổi tuyệt đối (TĐTD): trao đổi toàn bộ suy nghĩ nhờ tiếp xúc râu.

Trận Cây Mỹ Nhân: Vào năm 100000666, chiến tranh liên bang đầu tiên đặt vũ khí vi khuẩn đối đầu với xe tăng.

Triều đại: sự nối ngôi của các kiến chúa con trên cùng một lãnh thổ.

Trọng lượng: trọng lượng một con kiến dao động từ 1 đến 150 miligram.

Trứng: kiến rất non.

Tuổi của các con vô tính: một con kiến thợ hay một con chiến binh đỏ hung thường sống ba năm.

Tuổi của kiến chúa: một con kiến chúa đỏ hung sống trung bình mười lăm năm.

Tuyến chất độc: bong chỗ tích axit fomic. Các cơ đặc biệt có thể bắn nó với một áp lực rất lớn.

Tuyến Dufour: tuyến chứa các pheromon dấu vết.

Vận tải: để chuyển ai, kiến quắp họ bằng răng. Con kia co rúm lại để tiếp xúc với đất ít nhất.

Vật bằng răng: môn thể thao kiến.

Vọng gác: điếm trợ thủ được xây trên mái vòm. Người ta thường thấy những vọng gác ở các tổ mối hơn là ở các tổ kiến.

Vũ khí myrmécéen: răng kiếm, ngòi chích độc, phun keo, bọt bắn axit fomic, vuốt.

Văn minh myrmécéen: nền văn minh kiến.

Xác chết: tiêu bì rỗng.

Xe tăng: kỹ thuật chiến đấu để sáu con kiến thợ nhỏ linh động vác một con kiến thợ có răng lớn.

Zoubi-zoubi-kan: tổ miền Đông, nổi tiếng về đàn rệp lớn của nó.

BẢNG NHÂN VẬT

Kiến bình chứa: *Myrmecocystus melliger*

Kiến bịt mắt: *Anergates atratulus*

Kiến chặn tầm: *Dozyline annoma*

Kiến chủ nô lệ: *Polyergus rufescens*

Kiến đen mực đồng: *Lasius niger*

Kiến đỏ hung thuộc: *Liên bang Formica rufa*

Kiến đỏ thợ dệt: *Oecophylla longinoda*

Kiến làm vỡ hạt: *Messor barbarus*

Kiến lùn: *Iridomyrmex humiliis*

Kiến thợ gặt: *Pogonomyrmex molefaciens*

Kiến trồng nấm: *Atta sexdens*

[1] Phiên âm theo tiếng Pháp “nouillage” (“nu-i-az”). (Tất cả các chú thích đều là của người dịch).

[2] Franz Kafka (1883-1924) là một nhà văn tiếng Đức, xuất thân trong một gia đình gốc Do Thái. Ông là một trong số những nhà văn phương Tây lớn của thế kỷ XX.

[3] Hoóc môn giao tiếp.

[4] Cách nấu ăn cho nhiều tỏi và mùi tây.

[5] Một trong những thành phần chính tạo nên bộ xương ngoài của côn trùng và một số loài ngành chân khớp.

[6] Giày thể thao cao làm bằng vải bền, đế dày, dùng để đi bộ.

[7] Đơn vị nhiệt lượng.

[8] Tiếng Tây Ban Nha: Bọn nước ngoài, bọn nước ngoài, chú ý!

[9] PJ (Police judiciaire): Cảnh sát tư pháp.

[10] Kiến có hai dạ dày, một dạ dày cá nhân và một dạ dày tập thể. Thức ăn chứa trong dạ dày tập thể có thể dùng để trao đổi dinh dưỡng với con khác cùng bầy đàn.

[11] Hannibal Barca (247-183 trước CN) là một tướng lĩnh và nhà chiến thuật quân sự người Carthage, đã từng đem quân đi chiếm

thành Rome.

[\[12\]](#) “Tôi biết gì” là câu khẩu hiệu nổi tiếng của Michel Eyquem de Montaigne (1533-1592), nhà triết học, nhà văn, chính trị gia nổi tiếng người Pháp thời Phục hưng.

[\[13\]](#) Phiến đá Rosette được tìm thấy năm 1799 tại thành phố cảng Rosette, châu thổ sông Nil, trong chiến dịch của Napoléon Bonaparte. Phiến đá này được coi là chìa khóa để giải mã chữ Ai Cập tượng hình, trên đó có một bản văn được viết bằng ba hệ thống ký tự (tượng hình Ai Cập, Ai Cập cổ và Hy Lạp).